

КОЛИЙН МАККЪЛОУ НЕВЪЗМОЖНА ЛЮБОВ

Превод от английски: Вяра Стефанова, 1993

chitanka.info

1

Хари Маркъм и неговите хора пристигнаха на работното място точно в седем часа този петък. Хари и неговият майстор Джим Ървин бяха в кабината, а тримата работници бяха настанили задниците си на по-равните места в откритата каросерия на пикапа. Къщата, която ремонтираха, се намираше в северната част на Сидни, в предградието „Артърмън“, съвсем до пустите тухларни. Работата не беше много, дори и за дребен предприемач като Хари — просто да се измажат червените тухлени стени и да се пригоди задната веранда за спане. Работа, която Хари приемаше от време на време, за да попълни празнотата между по-големите поръчки.

Ако можеше да се съди по петъчното утро, уикендът щеше да бъде горещ и слънчев. Мъжете се изсипаха с недоволно мърморене от пикапа, шумгнаха се в мрачното място край пътеката, оградено от дървета, и започнаха да се събличат машинално и без капка свян.

Обути в работните си къси панталони, те се появиха зад ъгъла на къщата точно когато Старото момиче се тътреше през задния двор. Облечена с избелелия си плюшен халат, около 1950 година, в ръцете си държеше внимателно едно порцеланово нощно гърне, пищно декорирано с цветя, а главата ѝ представляваше разбъркана маса коса и метални ролки, също от времето на петдесетте. Никакви префърцунени модерни ролки за госпожа Емили Паркър, не, много благодаря. Дворът постепенно се спускаше в песъчливата бездна на глинения каньон, който някога беше източник на значителна част от тухлите в Сидни. Сега той оставаше подходящо място, където Старото момиче изпразваше съдържанието на нощното си гърне всяка сутрин, тъй като тя упорито се придържаше към обичаите на своя селски произход и държеше на своето гърненце нощем.

Докато съдържанието на гърнето се отправяше във вид на солидна дъга от блед кехлибар към дъното на тухларната, тя обърна глава и изгледа мрачно полуголите мъже.

— Добър ден, гус'жа Паркър! — извика Хари. — Шъ трябва да свършим туй днес, струва ми се!

— Крайно време е май, мързеливи паразити такива — процеди Старото момиче, докато се катереше наведена обратно и продължи невъзмутимо: — Колко неща трябваше да изтърпя заради вас! Снощи мис Хортън ми се оплака, че нейният гераниум е покрит с прах, а цялата ѝ папрат се е сплескала, когато някакъв ненужен кретен метнал тухла през оградата ѝ вчера.

— Ако мис Хортън е оная пурпурна стара мома от съседната къща — промърмори Мик Девин към Бил Найсмит, — хващам се на бас, че нейната скапана папрат не се е сплескала от тухла вчера, а е умряла преди много години, щото не е имало кой да я опраши!

Като продължаваше да се оплаква на висок глас, Старото момиче изчезна в къщата заедно с празното си нощно гърне. Няколко секунди по-късно мъжете чуха енергичните звуци на Емили Паркър, която миеше нощното си гърне в тоалетната на задната веранда. Те бяха последвани от свистенето при изпразването на тоалетното казанче и звъntenето на порцелана, когато гърнето беше поставено на дневната си кука над ортодоксалното хранилище за човешки изпражнения.

— Господи, Хенри, басирам се, че гадната трева там долу, в тухларната, е зелена — обърна се Хари към хората си, които се подсмиваха.

— Страшно чудо е, че не я е наводнила още преди години — изхихика Бил.

— Бе, ако питаш мен, не е съвсем с всичкия си — каза Мик. — В тези дни и в тоя век, с два нормални кенефа в къщата да продължава да пикае в гъзунда.

— Гъзунда? — повтори Тим Мелвил.

— Да, гъзунда, приятелю. Гъзундът е нещото, дето се гъзундва до леглото всяка нощ и дето си напъхваш затопления крак винаги, когато бързаш да станеш от кревата — обясни Хари. Погледна часовника си. — Всеки миг бетоновозът трябва да пристигне, струва ми се. Излез отпред Тим и го чакай. Вземи голямата количка от пикапа и започни да ни караш тая гадост веднага щом се появи кучият син, разбра ли?

Тим Мелвил се усмихна, кимна и изтърча натам.

Като го гледаше отнесено, все още размишлявайки за щуротиите на старите момичета, Мик Девин започна да се хили.

— О, господи! Хрумна ми нещо върховно! Слушайте, момчета, като хапваме тази сутрин, просто ме гледайте какво правя и може би ще научим Тим едно друго за гъзунди и други подобни.

2

Мери Хортън нави дългата си и много гъста коса на обичайния кок отзад, добави още две фибри и погледна отражението си в огледалото без радост или съжаление, а всъщност и без голям интерес. Огледалото беше качествено и представяше образа ѝ без ласкателство или изкривяване. Ако се беше вгледала по-внимателно, щеше да види една ниска, доста набита жена, навлизаща в средната възраст, с бяла коса, безцветна като току-що отчупен кристал, но с лице с правилни черти. Не носеше грим, тъй като го считаше за загуба на време и пари, които суетата не заслужава. Очите ѝ бяха тъмнокафяви и искрящо живи, будни очи, които допълваха решителните, малко груби черти на лицето ѝ. Тялото ѝ беше облечено в нещо, което колегите ѝ отдавна бяха определили като униформа — снежнобяла блуза, закопчана догоре, върху която падаше гладко горната част на строго скроен ленен костюм. Подгъвът на полата ѝ завършваше благоприлично под коленете, а самата тя бе достатъчно широка, за да не се повдига нагоре при сядане. Краката ѝ бяха защитени разумно с плътен клин. Носеше черни обувки със стегнати връзки и дебели токове.

Обувките бяха излъскани до блясък, нямаше точица или петънце, които да накърняват белотата на блузата ѝ, дори една гънка не разваляше съвършенството на ленения костюм. Да бъде винаги абсолютно безукорна беше мания на Мери Хортън. Младата ѝ помощничка в офиса се кълнеше, че е виждала как госпожица Хортън си сваля дрехите и ги поставя на закачалка, преди да влезе в тоалетната, за да не се опетнят или измачкат.

Удовлетворена, че отговаря напълно на своите непроменливи изисквания, Мери Хортън постави една черна сламена шапка върху горната част на кока си, забучи с едно движение иглата за шапки, постави си черните ръкавици от ярешка кожа и придърпа огромната си дамска чанта към ръба на тоалетката. Отвори чантата и методично провери дали вътре има ключове, пари, носна кърпичка, пакетче салфетки, писалка и бележник, дневник за срещите, лична и кредитни

карти, шофьорска книжка, пропуск за паркинга, безопасни игли, карфици, игла и конци, ножици, принадлежности за маникюр, две резервни копчета за блуза, отвертка, два вида клещи, фенерче, метална ролетка в сантиметри и инчове, кутия с патрони 38-и калибър и полицейски пистолет.

Тя беше майстор стрелец. Част от задълженията ѝ включваха работа с банката за „Констабъл Стийл енд Майнинг“ и откакто прилежно простреля един бандит, който офейкваше със заплатите на „Констабъл Стийл енд Майнинг“ под мишница, в Сидни вече не можеше да се намери престъпник с достатъчно здрав стомах, за да се изпречи на госпожица Хортън на връщане от банката. Тя беше предала куфарчето си толкова хрисимо, с такова самообладание и липса на протест, че крадецът се почувствал в пълна безопасност. После докато се обръщал да избяга, тя отворила чантата си, извадила пистолета, прицелила се и стреляла. Сержант Хопкинс от полицейското управление по балистика в Ню Саут Уелс твърдеше, че тя е по-бърза с пистолета от Сами Дейвис-младши.

Останала да се грижи сама за себе си на четиринадесет години, тя бе живяла в една стая заедно с други пет момичета в Асоциацията на младите християни и бе работила като продавачка в Дейвид Джоунс, докато завърши вечерен курс за секретарки. На петнадесет години бе започнала работа като машинописка в обща канцелария на „Констабъл Стийл енд Майнинг“. Била толкова бедна, че носела едни и същи съвестно изгладени пола и блуза всеки ден, кърпела памучните си чорапи, докато те събрали повече кръпки, отколкото оригинална тъкан.

За пет години нейната работоспособност, ненатрапчивост и изключителна интелигентност я извели от общата канцелария до поста лична секретарка на Арчибалд Джонсън, управителен директор, но през първите десет години във фирмата тя продължила да живее в общежитието, да кърпи чорапите си отново и отново да спестява много повече, отколкото харчела.

Когато станала на двадесет и пет години, тя помолила Арчи Джонсън да я посъветва как да вложи спестяванията си. А по времето, когато навършила 30, вече била увеличила много, много пъти това, с което започнала. Впоследствие, на четиридесет и три години, тя притежаваше къща в „Артърмън“ — тих квартал за средната класа,

караше много консервативен, но и много скъп британски „Бентли“, тапициран с естествена кожа и орехово дърво. Имаше вила на плажа и двадесет акра земя на север от Сидни. Правеше костюмите си при човека, който шиеше за жената на генералния губернатор на Австралия.

Тя беше много доволна от себе си и своя живот. Радваше се на малките угоди, които само парите могат да осигурят, държеше се почти затворено в работата и вкъщи, нямаше приятели освен петте хиляди книги, които запълваха стените на бърлогата ѝ, и неколкостотин дългосвирещи плочи — предимно Бах, Брамс, Бетховен и Хендел. Обичаше да се занимава с градината и да чисти къщата. Никога не гледаше телевизия, не ходеше на кино. Също така никога не бе имала желание да има приятел.

Когато Мери Хортън излезе от къщата през предната врата, тя остана за момент на площадката, присви очи към светлината и огледа състоянието на градината си. Тревата се нуждаеше от косене, къде ли беше тоя проклетник, на когото плащаше, за да я подстригва през четвъртък? Не беше идвал от месец и ниско подрязаната зелена кадифена площ започваше да става туфеста. „Ужасно неприятно — помисли тя, — наистина ужасно неприятно.“

Във въздуха се носеше любопитен тътен, полузвук, полуусещане, нещо като едва чуто бум, бум, бум, което се промъкваше в костите и опитните жители на Сидни разбираха, че днес ще бъде много топъл ден, един от най-топлите за този век. Разцъфналите западноавстралийски евкалипти от двете страни на предната врата трепкаха със своите сини криви листа, немощно отпуснати надолу в протест-въздишка срещу смазващата жега, а японски бръмбари жужаха и пърпореха забързано между задушавашите се маси от жълти цветове на касията. Ред от прекрасни червени олеандри ограждаше каменната пътека към предната врата на гаража. Мери Хортън стисна устни и тръгна по нея.

И тогава започна дуелът, борбата, която се повтаряше всяка сутрин и всяка вечер през лятото. Когато се изравни с първия красив разцъфнал храст, той започна да крещи и мяука с необикновено силен разкъсващ звук, който звучеше в ушите ѝ, докато ѝ завъртя главата.

Чантата падна, ръкавиците бяха свалени. С твърда крачка Мери Хортън отиде до внимателно навития зелен градински маркуч, пусна

водата до края и започна да напоява олеандрите си. Постепенно звукът започна да заглъхва, след като храстите поемаха влагата, докато накрая остана само един самотен бас профундо — „Бриик!“, идващ от храста, който беше най-близо до къщата. Мери размаха отмъстителен юмрук към него.

— Ще те спипам все пак, теб, стари мискинино! — изтърси тя през зъби.

— Бриииик! — отвърна хормайсторът подигравателно.

Ръкавиците бяха сложени, чантата си дойде на мястото. Мери продължи към гаража спокойна и уверена.

От мястото пред гаража можеше да се види нещото, което някога беше „съседното хубаво бунгало от червени тухли на госпожа Емили Паркър“. Мери мерна бъркотията с неодобрение, докато вдигаше вратата на гаража си, и огледа лениво тротоара.

Тротоарите на Уолтън стрийт бяха прекрасни. Състояха се от тясна бетонена пътечка и добре гледана широка ивица трева между пътечката и бордюра. През десетина метра от всяка страна на улицата растяха огромни олеандрови дървета — едно бяло, едно розово, едно червено, едно розово, в последователни квартети, които бяха гордостта на живеещите на Уолтън стрийт и една от причините обикновено Уолтън стрийт да печели награди в годишното градинско съревнование на „Хералд“.

Голям бетоновоз беше паркиран на улицата. Барабанът му се въртеше лениво, побутвайки един от олеандрите пред Емили Паркър, а дебел маркуч изпускаше кубичи лепкав сив бетон върху тревата. Процеждаше се от тъжните, вцепенени клони на дървото, стичаше се и бавно се превръщаше в локви там, където тревата беше неравна, разплискваше се по павираната пътека. Устата на Мери се беше превърнала в тънка бяла линия на раздразнение. Какво, по дяволите, беше прихванало Емили Паркър, за да замаже червените тухлени стени на къщата си с това отвратително вещество? „Не можеше и да се говори за вкус, всъщност ставаше дума за липсата му“ — помисли си тя.

Един млад мъж стоеше гологлав на слънцето и наблюдаваше безстрастно оскверняването на Уолтън стрийт. От мястото, където беше, на около пет-шест метра, Мери Хортън го зяпна онемяла.

Ако беше живял преди две хиляди и петстотин години, Фидий и Праксит щяха да го използват за модел за най-великия Аполон на всички времена. Вместо да стои с такава огромна липса на самочувствие на някаква улица в Сидни и да изпитва забвението на смъртните, той щеше да живее вечно в хладните, гладки извивки на мрамора, а каменните му очи щяха да гледат с безразличие над поколения и поколения мъже, изпитващи страхопочитание.

Но той стоеше тук, сред лепкавата бетонна помия на Уолтън стрийт, очевидно член на строителната бригада на Хари Маркъм, тъй като носеше униформата им — къси като панталонки с крачоли, навити точно до мястото, където долната извивка на задните части се появяваше, а талията на панталоните беше смъкната до хълбоците му. Освен панталоните и чифт дебели вълнени чорапи, обърнати надолу върху тежки работнически обувки, той не носеше нищо — нямаше риза, палто или шапка.

За момент, обърнат настрани към нея, той блестеше като живо, разтопено злато. Краката му бяха така красиво оформени, че за момент тя го помисли за бегач на дълги разстояния. И наистина такава беше формата на цялата му физика — дълга, нежна и грациозна, очертаванията на гърдите му, докато се обръщаше към нея, се преливаха постепенно от широки рамене към изключително тесен ханш.

А лицето, о, лицето! То беше безупречно. Носът беше къс и прав, скулите високи и ясно изразени, устните — нежно изваяни. На мястото, където бузата му се спускаше към левия ъгъл на устата, имаше мъничък белег и тази миниатюрна резка го правеше тъжен, придаваше му израз на безпомощност, на детска невинност. Косата, веждите и миглите му бяха с цвета на узряла пшеница, още по-великолепни от слънцето, разливащо се върху тях. А огромните му очи бяха наситено яркосини като метличина.

Когато забеляза, че го гледа, той ѝ се усмихна щастливо и усмивката изтръгна дъха на Мери Хортън от тялото във вид на неконтролирана въздишка. Никога не беше въздишала така през живота си. Ужасена от усещането, че е така омагьосана от неговата изключителна красота, тя внезапно се спусна към убежището на колата си.

Споменът за него остана с Мери през целия задръстен път до търговския център на Северен Сидни, където се намираше

четиридесететажната административна сграда на „Констабъл Стийл енд Майнинг“. Колкото и да се опитваше да се концентрира върху тежкия трафик и предстоящите задачи за деня, тя не можа да го изхвърли от ума си. Ако беше женствен, ако лицето му беше просто хубаво или ако излъчваше някаква неопределена грубиянска аура, Мери би могла да го забрави толкова лесно, колкото нейната самодисциплина я беше научила да забравя всичко нежелателно или неприятно. О, господи, колко беше красив, колко пълноценно, колко отвратително красив! И тогава си спомни как Емили Паркър казваше, че строителите ще приключат днес. Продължи да кара мрачно и всичко в трептящата, бляскава мъгла от жега около нея започна някак си да се замъглява.

3

След заминаването на Мери Хортън и спирането на маркуча в градината солистът на жътварите, скрит в зокума, издаде силен, отекващ крясък. От няколко храста по-долу се обади дивно сопрано. Един след друг се включваха тенори, контраалти, баритони и сопрани. Парещото слънце зареждаше малките им преливащо зелени телца с толкова мощен звук, че всеки опит за разговор близо до храстите би се оказал безполезен. Оглушителната песен се носеше над врявата на обитателите в касията към венците от цветя през зокумената ограда по продължението на улица „Уалтън“ и редицата от лаврови дървета, разделящи задните дворове на Емили Паркър и Мери Хортън.

Строителите почти не забелязваха жътварите, докато не им се наложи да си крещят. Загребваха мистрии с цимент от голямата купчина, която Тим Мелвил непрекъснато допълваше, и ги мятаха по червените тухлени стени на бунгалото на Старото момиче. Спалнята бе напълно готова, с изключение на окончателната гипсова шпакловка. Голите гърбове се навеждаха и изправяха в ритъма на тежката работа. Строителите се движеха вътре в къщата и около нея. Кокалите им пращяха от топлината на лятото, потта изсъхваше, преди да има шанс да се стече по потъмнелите им гладки кожи.

Бил Найсмит мяташе мокрия цимент върху тухлите, Майк Девин го изглаждаше в непрекъснат едрозърнест зеленикав пласт, а след него Джим Ървин се разхождаше по неустойчивото скеле и плъзгаше мистрията си напред-назад в кръгови движения, които оставяха по повърхността серия от дъги. Хари Маркъм, който се грижеше за всичко, погледна часовника си и се обърна към Тим.

— Слушай, приятел, влез вътре и попитай Старото момиче може ли да сложи чайника — изкрещя той, когато Тим му обърна внимание.

Тим остави количката си встрани, прегърна четирилитровата тенджерата и кутията с продукти и почука на задната врата.

Госпожа Паркър се появи моментално — като сянка зад забулващата тъмнина на предпазната мрежа за мухи.

— О, това си бил ти, скъпи! — каза тя и отвори вратата. — Влизай! Предполагам, че искаш да сваря вода за онези гнусни брадавици отвън? — продължи тя, запали цигара и започна да го наблюдава, докато той премигваше от тъмнината на стаята след ослепителната слънчева светлина.

— Да, госпожо Паркър — отвърна учтиво Тим и се усмихна.

— Добре тогава. Май нямам избор, след като искам къщата да бъде завършена през уикенда. Седни, докато водата в чайника заври, скъпи.

Тя се движеше лениво из кухнята. Прошарената ѝ коса бе събрана в неописуема плитка. Отпуснатата ѝ фигура бе облечена в памучен халат на жълти и червени теменуги.

— Искаш ли една бисквитка, скъпи? — попита тя и му подаде буркана със сладките. — Вътре има няколко с истински шоколад.

— Да, госпожо Паркър — усмихна се Тим и затършува из буркана, докато ръката му хвана една шоколадова бисквита.

Седеше мълчаливо, докато Старото момиче взе продуктите и изсипа около сто грама чай в тенджерата. Когато водата в чайника завря, тя напълни тенджерата до половината и остави чайника отново да ври, а Тим нареди очуканите емайлирани канчета върху кухненската маса и постави бутилка мляко и буркан със захар до тях.

— Хей, скъпи, избърши си ръцете в салфетката за чай като едно добро момче — каза Старото момиче, когато Тим направи петно от шоколад на ръба на масата.

Тя отиде до задната врата, подаде глава навън и извика с пълен глас:

— Закуска!

Тим си наля силен черен чай без мляко. След това добави толкова много захар, че чаят се разсипа по масата и накара Старото момиче отново да мърмори.

— Господи, какъв мърльо! — прощаващо му се усмихна тя. — Не бих го търпяла от останалите паразити, но ти си си такъв, нали, скъпи.

Тим се усмихна мило, вдигна чашата си и я изнесе навън, докато другите мъже започнаха да влизат в кухнята.

Хранеха се в задната част на къщата, където тя завиваше около новоизградената спалня. Мястото беше тъмно, но се намираще

достатъчно далече от кофите за боклук и имаше сравнително малко мухи. Всеки мъж си бе направил плоска тухлена пирамида, върху която да седи по време на почивката. Лавровите дървета между задните дворове на госпожица Хортън и госпожа Паркър се надвесваха над тях и хвърляха сянка, която правеше приятна почивката им там след тежката работа под парещото слънце. Мъжете държаха в едната си ръка канчето с чай, а в другата — тъмнокафява хартиена торба с храна. Седяха с опънати крака и пъдеха мухите настрани.

Тъй като започваха работа в седем и свършваха в три, предобедната почивка беше в девет часа, а обядът в единадесет и половина.

Обикновено почивката в девет часа бе наричана закуска и продължаваше половин час. Мъжете се занимаваха с тежък физически труд и се хранеха с голям апетит, но това не личеше на мускулестите им фигури. Денят им започваше със закуска около пет и половина сутринта. Тя се състоеше от топла овесена каша, пържоли или наденица с две или три пържени яйца, няколко чаши чай и няколко парчета хляб. По време на предобедната почивка изяждаха домашно приготвените сандвичи или парчета кекс, а за обяд ядяха същото, но в двойно по-голямо количество. Следобедна почивка нямаше. Тръгваха си в три часа. Прибираха късите работни панталони в странните си кафяви чанти, които приличаха на медицински, обличаха отново ризите и тънките памучни панталони и поемаха към кръчмата. Всеки ден приключваше по този начин — това бе неговата кулминация. Вътре в кръчмата, която приличаше на тоалетна, те се отпуснаха, слагаха крак върху плота на бара, хващаха халба бира в ръка, крещяха на колегите си или на приятелите си от кръчмата и флиртуваха със строгите сервитьорки. Завръщането им вкъщи бе едно враждебно подчинение на дребнавостта на съпругата и семейството.

Днес атмосферата около мъжете, седнали да се порадват на предобедната си закуска, бе напрегната — сякаш очакваха нещо. Майк Девин и неговият весел другар Бил Найсмит седяха един до друг до високата ограда, с чаши в ръка и храна, разпиляна по скута им. Хари Маркъм и Джим Ървин ги наблюдаваха, а Тим Мелвил стоеше близо до задната врата на къщата на Старото момиче, за да може да приготви и донесе нещата, когато останалите ги поискат. Като най-млад член на бригадата той беше в положението на слуга. Из книгите на Хари се

водеше официално „общ строителен работник“. Работеше с Хари около десет от своите двадесет и пет години, без да получи повишение.

— Хей, Тим, с какво са ти сандвичите тази сутрин? — попита Майк и намигна на останалите работници.

— Както винаги, разбира се, с конфитюр — отвърна Тим и вдигна филията бял хляб, неравно намазана с конфитюр с кехлибарен оттенък, който капеше от краищата.

— С какъв конфитюр? — попита настоятелно Майк и погледна без ентузиазъм собствения си сандвич.

— Мисля, че от кайсии.

— Искаш ли да ги сменим. Моят е с наденица.

Лицето на Тим грейна:

— Наденица! Много обичам сандвич с наденица. Съгласен съм.

Размяната бе извършена. Майк дъвчеше бавно сандвича с конфитюр, докато Тим, щастлив от одобрението на останалите, налапа на няколко хапки сандвича на Майк. Готвеше се да лапне последния залък, когато Майк, разтърсван от сподавен смях, протегна ръка и хвана китката му.

Сините очи, изпълнени със страх, погледнаха въпросително Майк, а тъжната уста остана отворена.

— Какво има, Майк?

— Дори не усети скапания сандвич, скъпи. Какъв му беше вкусът или не го задържа достатъчно дълго време в устата си, за да усетиш.

Левият ъгъл на устните на Тим се раздвижи, той затвори уста и погледна учудено Майк.

— Нищо особено, Майк — отвърна бавно той. — Вкусът бе малко странен, но всичко е наред.

Майк избухна в смях. Настъпи моментът, който всички очакваха. Сълзи се стичаха по лицата им, ръцете пляскаха, краката им и те се опитваха да си поемат въздух.

— О, боже, Тим, ти си такъв шемет! Хари смята, че струваш около 60 цента, но според мен не заслужаваш повече от 10. След тази случка, смятам, че съм прав. Не може да струваш повече от десет цента, скъпи!

— Какво се е случило? — попита озадачено Тим. — Какво съм направил? Знам, че не съм много умен, Майк.

— Щом като сандвичът ти не е имал вкус на наденица, какъв вкус имаше? — усмихна се Майк.

— Ами, не знам. — Тим сви съсредоточено вежди. — Не знам. Просто имаше странен вкус.

— Защо не разгледаш добре последната хапка, приятелю?

Издължените, добре оформени ръце на Тим си играеха с двете парчета хляб и ги отделяха. Последното парче наденица беше безформено, а краищата му изглеждаха лепкави и мокри.

— Помириши го! — нареди Майк, огледа безпомощния кръг и избърса с ръка сълзите от очите си.

Тим приближи парчето към носа си, ноздрите му трепнаха и се разшириха, след което той свали парчето и ги погледна учудено.

— Не знам какво е това — каза развълнувано той.

— Това е говно, умнико — отвърна Майк раздражено. — Боже, колко си глупав! Ти все още не знаеш какво е това, дори и след като го опита.

— Говно — повтори Тим и погледна Майк. — Какво е говно, Майк?

Мъжете отново избухнаха в смях, докато Тим седеше, държеше малкия остатък от сандвич между пръстите си, наблюдаваше ги и чакаше някой да се възстанови достатъчно и да отговори на въпроса му.

— Говно, моето момче, е голямо дебело лайно! — изрева Майк.

Тим потрепери, задави се, хвърли ужасено хляба и остана седнал, стисна ръце и се вгълби в себе си. Мъжете бързо се отдръпнаха от него. Смятаха, че ще повърне, но той не го направи, просто седеше и ги гледаше опечалено.

Отново се бе случило същото. Извърши глупост и накара всички да му се подиграват, но не разбираше какво толкова смешно бе станало. Баща му би казал, че е трябвало да се досети, но той не го беше направил. Бе изял щастливо сандвича с наденица, който всъщност не беше никакъв сандвич. Казаха, че било лайно, но откъде можеше да знае какъв вкус има лайното, при положение че никога преди не бе опитвал? Защо беше толкова смешно? Искаше да знае, жадуваше да узнае, да сподели смеха им и да разбере. Най-голямата му мъка беше, че той никога не разбираше.

Големите му сини очи се изпълниха със сълзи, лицето му помръкна и той се разплака като малко дете. Подсмърчаше шумно, все още стискаше ръце и се отдръпваше от тях.

— Боже господи, какви копелета сте, мръсници такива! — изфуча Старото момиче и изскочи от задната врата като хищник, а червените и жълтите теменуги се въртяха около нея. Тя се приближи до Тим, хвана ръцете му, изправи го на крака и погледна към изтрезнелите мъже.

— Хайде, скъпи, влез вътре за една минута. Ще ти дам нещо, което да премахне гадния вкус — успокой го тя, потупа ръцете и погали косата му. — Що се отнася до вас — изсъска тя и наведе лицето си към Майк с такава злоба, че той отстъпи назад, — надявам се да пропаднете в канал и да наденете задниците си на остър железен шип! За постъпката ви заслужавате да бъдете бичувани, късогледни идиоти такива! Гледай да довършите работата днес, Хари Маркъм, или тя изобщо няма да бъде довършена! Не искам повече да ви виждам!

Като мърмореше и утешаваше Тим, тя го поведе към къщата и остави работниците да се гледат учудено. Майк сви рамене.

— Проклети жени! — каза той. — Досега не съм срещал жена, която да притежава чувство за хумор. Хайде, дайте да приключваме с тази работа. И на мен ми дотегна от нея.

Госпожа Паркър вкара Тим в кухнята и го настани върху един стол.

— Малкото ми бедно глупаче — каза тя и се приближи до хладилника. — Не разбирам защо мъжете смятат, че е ужасно смешно да нараняват глупавите хора и кучетата. Чуй ги само как се забавляват! Много смешно! Бих искала да им изпека един шоколадов кекс и да го поръся с лайна, щом смятат, че е толкова смешно. Горкичкият, ти дори не повърна, но „големите герои“ ще те плюят поне един час. — Тя се обърна да го погледне. Разнежи се, че той още плачеше, а едрите сълзи се търкаляха по бузите му, докато той хълцаше и подсмърчаше нещастно.

— Хайде, стига, престани! — каза тя, издърпа една книжна носна кърпа и хвана брадичката му. — Издухай си носа, мили!

Той направи каквото му казаха, а след това изтърпя грубите й движения, докато тя подсушаваше лицето му.

— Боже, каква загуба! — каза почти на себе си тя, докато гледаше лицето му. Изхвърли кърпичката в кошчето за боклук и сви рамене. — Е, предполагам, че винаги така се случва. Никой не може да притежава всичко — дори и най-добрите от нас, нали? — Тя погали бузата му с отпуснатата си старческа ръка. — Какво предпочиташ, скъпи — сладолед с шоколадов сироп или голям пай с разбит бананов крем.

Тим спря да подсмърча и се усмихна щастливо.

— О, пай със сладко, госпожо Паркър. Много обичам пай със сладко и разбит бананов крем. Те са ми любимите!

Тя седна срещу него на кухненската маса, докато той тъпчеше пудинга в устата си с пълни лъжици, упрекваше го, че се храни много бързо и му напомняше да внимава с обноските си.

— Дъвчи със затворена уста, скъпи! Ужасно неприлично е, когато някой мляска! И си свали лактите от масата като добро и възпитано момче.

4

Тази вечер Мери Хортън вкара колата си в гаража в шест и половина и беше толкова уморена, че едва измина няколкото метра, без да ѝ се разтреперят коленете. Цял ден се бе напъргала с такова настървение, че успя да прогони всички чувства от себе си, освен умората.

Къщата на госпожа Паркър бе очевидно довършена. Червената тухлена външност си бе отишла напълно, заменена с влажна зелено-сива мазилка. Докато затваряше вратата, телефонът ѝ започна да звъни и тя изтича да отговори.

— Госпожице Хортън, вие ли сте? — прозвуча гласът на съседката ѝ. — Емили Паркър е на телефона, миличка. Слушай, можеш ли да направиш нещо за мен?

— Естествено.

— Налага ми се да изляза, синът ми се обади от „Сентръл“ и ще трябва да го взема оттам. Строителите приключиха, но има още доста от нещата им в задния двор, а Хари каза, че ще се върнат да почистят. Просто хвърляй по едно око какво става, би ли могла!

— Разбира се, госпожа Паркър.

— О, мила! Чудесно, до утре.

Мери въздъхна с раздражение. Единственото, което искаше, беше да седне на креслото си до прозореца, да вдигне крака със своето шери преди вечеря и да прочете „Сидни Морнинг Хералд“, какъвто беше обичаят ѝ всяка вечер. Отиде до дневната и отвори барчето уморено. Всичките ѝ чаши бяха от Уотърфорд — гравирани и изключително изящни. Взе една с високо столче за шери от мястото ѝ на полираната лавица. Предпочиташе средно сладко шери, което си забъркваше, като сипваше половин чаша сухо Амонтиладо и го допълваше с много сладко шери. Като изпълни ритуала, отнесе чашата до кухнята, а оттам до терасата отзад.

Къщата ѝ бе с по-добра архитектура от тази на госпожа Паркър. Вместо задна веранда имаше висок вътрешен двор с плочи от

пясъчник, които се простираха в три страни като терасирана градина до ливадата, която беше петнадесетина метра по-надолу. Беше много хубава и много хладна в разгара на лятото, защото специални треяжи покриваха едната ѝ страна с асми и глицинии. През лятото можеше да седи под гъстия зелен навес, защитена от слънцето, а през зимата — под голите увити клони и да се топли на слънцето. През пролетта лилавите снопчета на глицинията правеха мястото зашеметяващо красиво, а в късното лято и през есента асмата натежаваше от огромни гроздове — червени, бели и лилави.

Премина безшумно по плочника с чистите си черни обувки, защото беше човек, който пристъпва като котка и обичаше да доближава хората тихо, така че да ги види, преди те да са я забелязали. Понякога беше много полезно да свариш хората неподготвени.

В далечния край на вътрешния двор имаше балюстрада от бяло боядисано ковано желязо, а почти на метър от двете страни стълби водеха към огромната поляна долу. Безшумно както винаги, тя стоеше с чаша, подпряна на балюстрадата, и гледаше към задния двор на госпожа Паркър.

Слънцето си отиваше в хоризонта на западното небе, което се откриваше пред нея, и ако беше човек, който се трогва от красотата, щеше да изпадне в благоговение от гледката пред себе си. Между терасата и Сините планини, отдалечени на двайсетина мили, нямаше нищо по-високо, дори хълмовете Райд не препречваха изгледа, а като че ли го засилваха, като му придаваха перспективата на полуразстояние. Беше доста над стотените^[1] през следобеда, а дори и сега оставаше почти толкова, така че нямаше облаци в небето, които да набраздят разкошния край на деня. Но самата светлина беше прекрасна, дълбоко жълто и лек бронз, оцветяващи и най-зелените неща в по-зелено, а всичко останало — в кехлибар. Мери прикри очи с ръка и огледа задния двор на госпожа Паркър.

Младият мъж от сутринта замиташе един пращен куп от цимент към грамада боклук и други остатъци от строителството с наведена златиста глава, вгълбен в простата задача, като че ли обичаше да отдава на всички, дори и на това, цялото си внимание. Беше все още полугол, все още красив, вероятно дори по-красив на замиращата светлина, отколкото в сутрешната деликатна острота на деня. Забравила питието, Мери стоеше в отнесена самота и го гледаше, без

да усеща себе си, без да съзнава, че е обладана от чувство, чуждо на цялата ѝ същност, без да се чувства виновна или смутена. Просто го гледаше.

Като свърши да мете, той вдигна глава и я видя, махна весело с ръка към нея и след това изчезна. Мери се стресна, почти си глътна езика и преди да може да се спре, беше пресякла реда храсти, който разделяше двата задни двора и се промъкваше през едно място в оградата от колове.

Той очевидно беше завършил това, което му е било казано, защото държеше чантата си в ръка и вадеше ежедневните си дрехи от нея.

— Здравсти — каза той, без дори да си дава сметка какво представлява, като че ли нямаше понятие за собствената си красота или за впечатлението, което правеше на другите.

— Здравсти — отговори Мери, без да се усмихва. Нещо мокро докосна ръката ѝ, тя погледна надолу и видя шерито си да се процежда от ръба на забравената чаша.

— Разливате питието си — отбеляза той.

— Да, не е ли идиотско от моя страна? — промълви тя, като се опитваше да нагласи чертите си в приятна маска.

Не отговори на това, но стоеше и я гледаше по своя ведър, заинтересован начин и се усмихваше.

— Бихте ли желал да изкарате малко допълнителни пари? — запита тя небрежно, като го наблюдаваше внимателно.

Той изглеждаше объркан.

— Да?

Лицето ѝ пламна, тъмните ѝ очи го изгледаха някак иронично.

— Тревата ми се нуждае от косене, а моят човек не е идвал цял месец, съмнявам се, че ще го видя отново. Много се гордея със своята градина и ми е неприятно да я гледам така. Но е изключително трудно да намериш някой да я окоси. Така че си помислих, като ви видях тук да работите извънредно в петък, че може би се нуждаете от малко допълнително пари. Ще можете ли да дойдете утре сутринта и да окосите тревата? Имам малък трактор-косачка, така че всъщност става въпрос повече за време, отколкото за усилие.

— Да? — повтори той, като все още се усмихваше, но не толкова широко.

Тя вдигна рамене нетърпеливо.

— О, за бога! Ако не искате работата, кажете! Аз просто искам да знам дали бихте искали утре да дойдете и да окосите тревата. Ще ви платя повече, отколкото ви плаща господин Маркъм.

Той отиде до процепа в оградата и погледна към двора ѝ с любопитство, след това кимна.

— Да, нуждае се от косене, нали? Мога да ви я окося.

Тя се промъкна обратно откъм своята страна на оградата и се обърна към него.

— Благодаря ви. Разбирам и ви уверявам, че ще се постарая това да си струва. Просто елате при задната ми врата утре сутринта и ще ви дам инструкции.

— Добре, госпожо — отговори той сериозно.

— Не искате ли да знаете как се казвам? — попита тя.

— Предполагам — усмихна се той.

Неговият маниер на постоянно задоволство я жегна и тя се изчерви отново.

— Името ми е госпожица Хортън! — отсече тя. — А какво е вашето, млади господине?

— Тим Мелвил.

— Тогава ще ви видя утре сутринта, господин Мелвил. Довиждане и благодаря.

— Довиждане — каза той с усмивка.

Когато се изкачи на терасата си и се обърна да погледне отново към двора на госпожа Паркър, той си беше отишъл. Последните остатъци от шерито ѝ се разляха, когато тя отнесено обърна чашата, забързана да се отърве от този невинен син поглед.

---

[1] 0° по Целзий се равняват на 32° по Фаренхайт. — Бел.прев. ↑

5

Хотел „Сийсайд“ беше много популярно място за пиене сред жителите на Рандуик. Идваха от всички части на голямото, разлято предградие — от централен Рандуик и Куджии, и Кловели, дори от Марубра. Предлагаха чудесна марка бира, добре изстудена, и имаше достатъчно място да се разположиш, но каквато и да беше причината за неговата популярност, нямаше дори и миг, откакто беше отворен, който да не беше изпълнен с работа и с веселия шум от доволни бираджии. На няколко етажа, стените му бяха измазани в чисто бяло, а между тях и арките тип Алхамбра отпред, той приличаше на масивна хасиенда. Кацнал шейсетина метра над океана, който се простираше на половин миля в далечината под него, хотелът предоставяше разкошен изглед към плажа Куджии — един от по-малките плажове за сърфинг в източните предградия.

Повечето от пиячите не стояха в бара, а на дългата червена веранда, която потъваше в дълбока сянка от три следобед. В някоя топла вечер това беше идеалното място за пиене — слънцето се прибираше зад гърба на кръчмата, а морският бриз подухваше към нея от блестящия син Пасифик и нямаше какво да го спре.

Рон Мелвил беше на верандата с двамата си най-добри партньори в пиенето. Очите му кръстосваха между часовника и плажа далеч долу. Тим закъсняваше. Беше почти осем, а той трябваше да е тук около шест и половина. Рон беше повече раздразнен, отколкото разтревожен, защото дългият опит го беше научил, че да се притесняваш за Тим беше един добър начин да тренираш за преждевременен сърдечен удар.

Краткият сумрак в Сидни беше достигнал връхната си точка и горите на Норфолк Айлънд, които граничеха с плажната ивица, бяха променили цвета си от зелено в черно. Приливът идваше и сърфът се изправяше с ръмжене, като се разстиляше във формата на изхабен чаршаф от мехури далеч нагоре по вълнистия пясък, а сенките се изплъзваха все по-далеч и по-далеч през водата. Автобусите се

спускаха надолу по хълма покрай плажа, а спирката беше на ъгъла далеч долу. Рон видя един автобус, който спря със свистене на спирката, и проследи с очи слизащите пътници, като търсеше неповторимата жълта глава на Тим. Тя беше там и Рон веднага се обърна.

— Ей го Тим с тоя автобус, та мисля, че мога да ида и да му взема една бира. Още по едно? — попита той небрежно.

Когато се появи отново, уличните лампи бяха запалени, а Тим стоеше и се усмихваше на приятелите на Рон.

— Здравсти, татко — каза той.

— Здравей, драги, къде се губиш? — попита строго баща му.

— Трябваше да свърша работата. Хари не искаше да се връщаме в понеделник.

— Добре, можем да се оправим и с извънредния труд.

— Получих и друга работа освен това — каза Тим авторитетно, докато взимаше чашата с бира от баща си и я пресуши на една дълга глътка. — Това беше страхотно! Може ли още една, татко?

— След минутка. Каква друга работа?

— О, това ли! Госпожата от съседната къща иска да й окастрия тревата утре.

— Коя съседна къща?

— Съседната на тази, дето бяхме днес.

Кърли Кемпбъл се ухили.

— Пита ли я къде иска да й окастриш тревата, Тим. Отвътре или отвън?

— Млъквай, Кърли, търтей такъв! — изръмжа Рон раздражено.

— Знаеш, че Тим не разбира тоя тип приказки!

— Тревата й е прекалено дълга и се нуждае от окастрияне — обясни Тим.

— Каза ли, че ще го свършиш, Тим? — попита Рон.

— Да, утре сутринта. Тя каза, че ще ми плати, та си помислих, че няма да имаш нищо против.

Рон наблюдаваше изключителното лице на сина си с цинизъм. Ако въпросната дама имаше някакви идеи, пет минути с Тим щяха да ги отрежат. Нищо не охлаждаше техния плам по-бързо от откритието, че Тим не е с всичкия си, или ако това не спираше възбудата, те скоро разбираха, че опитите да прелъстят Тим, са загубена кауза, тъй като

той нямаше представа какви и за какво са жените. Рон беше научил сина си да бяга в момента, в който някоя жена се възбудеше прекалено или опиташе някой секси трик. Тим беше много податлив към страшните неща и можеше да бъде научен да се плаши от всичко.

— Мога ли да получа още една бира, татко? — попита Тим отново.

— Разбира се, синко. Иди и помоли Флори за една халба. Мисля, че си я заслужи.

Кърли Кемпбъл и Дейв О'Брайън наблюдаваха как високия, крехък силует изчезва под арките.

— Знам те от двайсет скапани години, Рон — каза Кърли, — и още не мога да разбера на кого прилича Тим.

Рон се усмихна криво.

— Аз също не знам, приятел. Тим е потомък на някого, за когото никога не сме чували, мисля.

Семейство Мелвил, *pere et fils*^[1] напуснаха Сийсайд малко преди девет и тръгнаха забързано надолу покрай Куджии Оувъл към редицата ярко осветени млечни барове, места за удоволствие и магазини за алкохол в края на плажа. Рон направляваше сина си покрай тях с голяма скорост, докато пресичаха от Ардън стрийт към Сърф стрийт, като гледаше да е сигурен, че гладните погледи на Тим, предизвикани от предлагащите се уличници и проститутки, няма да имат никакъв шанс да се развият.

Къщата на семейство Мелвил беше на Сърф стрийт, но не в шикозната част, където живееше жокеят Ноби Кларк. Те изкачиха с лекота невероятно стръмния хълм, като никой от тях не се задъха особено, защото и двамата работеха в строителството и бяха в превъзходно физическо състояние. По средата от другата страна на хълма те свърнаха в страничната врата на една много обикновена тухлена полуотделена къща.

Женската част от семейство Мелвил отдавна беше вечеряла, но когато Рон и Тим минаха през задната врата, Есме Мелвил излезе от дневната и ги посрещна в кухнята.

— Вечерята ви се развали — каза тя, почти с безразличие.

— Хайде, Ес, винаги казваш това — ухили се Рон, докато седнаше край кухненската маса. Местата им с Тим не бяха пипнати. — Какво ще ядем?

— Като че ли ти пука, когато си се налял с бира — отвърна Есме.
— Петъчното меню! Какво ядеш всеки петък, а? Купила съм риба и пържени картофи от „Даго“, както винаги.

— О, мили боже! Риба с пържени картофи! — възкликна сияещ Тим. — О, мамо, умирам за риба с пържени картофи!

Майка му го погледна нежно, като рошеше гъстата му коса, единствената ласка, която въобще си позволяваше към него.

— Няма значение какво ти давам, миличък, ти винаги смяташ, че е любимото ти ядене. Заповядай.

Тя постави две препълнени чинии с мазна, разплескана риба и омекнали, съвсем нехрупкави пържени картофи пред мъжете си и се върна в дневната, където телевизорът беше настроен на поредното повторение на „Коронейшън стрийт“. Този поглед върху живота на английската работническа класа беше привлекателен и на нея много ѝ харесваше. Седеше пред телевизора, мислеше си за своята голяма хубава къща и градина, за хубавото време, тениса и плажа, като в същото време съжаляваше от дъното на сърцето си обитателите на Коронейшън стрийт. Ако си работническа класа, най-добре е да си в Австралия.

Тим не каза на баща си и майка си за сандвича с лайна, защото бе забравил всичко за случката. След като приключи с рибата и пържените картофи, той и баща му оставиха празните чинии на масата и влязоха в дневната.

— Хайде, Ес, време е за крикет-новините — каза Рон, като превключваше каналите.

Жена му въздъхна.

— Ще ми се да беше останал вън по-дълго, тогава можеше да видя някой филм с Джоан Крауфорд или нещо друго вместо спорт, спорт и пак спорт!

— Е, ако Тим намери още някоя и друга временна работа, скъпа, ще ти купя твой собствен телевизор — отвърна Рон, като си сваляше обувките и се опъваше на дивана в цял ръст.

— Къде е Дауни?

— Излязла е с някой тип, предполагам.

— Кой е тоя път?

— Откъде, по дяволите, да знам, скъпи? Никога не се тревожа за нея, прекалено умна е, за да си навлече беля.

Рон погледна към сина си.

— Не е ли идиотско, Ес, как се обръщат нещата в живота? Имаме най-хубавото момче в Сидни, а акълът му не струва и пет пари. А след това и Дауни. Виж го него — може само да си напише името и да брои до десет, а Дауни е толкова умна, би могла да печели златни медали в университета, без дори да учи.

Есме взе плетката и погледна с тъга към Рон. Чувстваше го, бедният стар Рон, но по свой собствен начин той беше наистина добър с Тим, грижеше се, без да му ходи непрекъснато по петите, не го третираше като бебе. Не разреши ли той на момчето да пие с него, не настоя ли Тим сам да изкарва прехраната си като всяко нормално момче? Това беше и полезно, защото те вече не бяха толкова млади. Рон беше почти седемдесетгодишен, а тя беше само шест месеца по-млада. Поради тази причина Тим се беше родил малоумен, казаха лекарите. Той беше вече на двадесет и пет години и беше първородното им дете. Доста над четиридесетте бяха тя и Рон, когато той се роди. Докторите твърдяха, че причината е в нейните яйчници, които били уморени и загубили форма. След това, година по-късно, се роди Дауни, абсолютно нормална, както обикновено ставало, казаха лекарите. Първото обикновено било най-тежкият удар, когато една жена започвала да ражда над четиридесетте. Тя спря погледа си на Тим, който седеше в своя специален стол — най-близо до телевизора от всички останали. Като малките деца обичаше да стои точно срещу картината. Седеше най-милото, най-сладкото момче, със светнали очи аплодираше един отбор по крикет. Тя въздъхна и се запита за милионен път какво ли ще стане с него, след като те с Рон умрат. Разбира се, Дауни ще трябва да се погрижи за него. Тя беше много привързана към брат си, но, както е нормално, един ден тя ще се умори да учи и ще реши да се омъжи, а би ли търпял мъжът ѝ такъв като Тим наоколо? Есме силно се съмняваше. Кой би искал едно възрастно петгодишно дете, освен ако не е от неговата плът и кръв?

---

[1] Баща и син (фр.). — Бел.прев. ↑

6

Съботата беше точно толкова слънчева и гореща, колкото петъкът. Тим тръгна за „Артърмън“ в шест сутринта. Беше облечен със спортна риза с къси ръкави, къси панталони и три четвърти чорапи. Майка му винаги се грижеше какви дрехи ще облече, правеше му закуска и опаковаше храната му за през деня, проверяваше дали в чантата му има чист чифт работни панталони и достатъчно пари, за да може да се справи с всякакви възможни трудности.

Когато Тим почука на вратата на Мери Хортън, часът беше точно седем и тя още спеше дълбоко. Като залиташе, тя премина боса през къщата, обличайки тъмносив халат върху фината бяла памучна пижама, и нетърпеливо отстрани няколко непослушни кичура коса от лицето си.

— Господи, винаги ли пристигате в седем сутринта? — промърмори тя, като премигваше, за да прогони съня от очите си.

— Би трябвало тогава да започна работа — отвърна, усмихвайки се той.

— Е, щом вече сте тук, по-добре да ви покажа какво да правите — реши Мери и го поведе надолу по стълбите и през тревата към една малка къщичка от папрат.

Папратта просто прикриваше факта, че това е място за градински уреди, инструменти и торове. Малък трактор, с градски вид, беше паркиран внимателно до вратата, покрит с найлон, ако случайно някога покривът пропусне вода, което, разбира се, никога не бе станало, откакто принадлежеше на Мери Хортън.

— Ето го трактора и косачката вече е прикачена. Можете ли да работите с него?

Тим махна покривалото и погали с любов лъскавата му повърхност.

— О, той е прекрасен!

Мери потисна нетърпението си.

— Прекрасен или не, можете ли да работите с него, господин Мелвил?

— О, да. Татко винаги казва, че съм добър с техниката.

— Не е ли прекрасно? — отбеляза тя язвително. — Има ли нещо друго, от което да се нуждаете, господин Мелвил?

Сините очи я погледнаха с объркано учудване.

— Защо постоянно ме наричате господин Мелвил? — попита той. — Господин Мелвил е баща ми. Аз съм просто Тим.

„Господи! — помисли тя. — Та той е дете!“ Но само каза:

— Добре, оставям ви. Ако се нуждаете от нещо, просто почукайте на задната врата.

— Хубаво, госпожо! — каза той, усмихвайки се радостно.

— Не съм госпожа! — отсеке тя. — Името ми е Хортън, *госпожица* Хортън!

— Хубаво, госпожице Хортън — поправи се той щастливо, без всякакво смущение.

Докато се прибере вътре, тя вече беше напълно разсънена и изостави всякаква мисъл да изкара още два-три часа в леглото. Всеки момент той щеше да запали трактора и сънят ставаше абсурд. Къщата имаше централна климатична инсталация, така че беше хладно и сухо, независимо от влагата и температурата навън, но след като си направи няколко препечени филийки и чай, Мери реши, че ще бъде много приятно да хапне на терасата, откъдето можеше да наглежда и новия градинар.

Когато изнесе табличката навън, тя беше напълно облечена в своята домашна „униформа“ за почивните дни — тъмносива права рокля, без каквито и да е гънки и безупречна, както всичко около нея. Косата, която нощем носеше на дълга плитка, беше събрана на дневния кок. Мери никога не носеше чехли или сандали, дори и когато беше в плажната си къща до Госфърд. В момента, в който ставаше от леглото, тя се обличаше, което означаваше — чорапи и яки черни обувки.

Косачката мъркаше равномерно откъм задния двор вече двадесет минути, когато тя седна на боядисаната в бяло масичка от ковано желязо до балюстрадата и си сипа чаша чай. Тим работеше долу в крайната част на двора, която опираше до тухларната. Вършеше го бавно и методично, както, изглежда, работеше и за Хари Маркъм,

слизайки от трактора след завършване на ивицата, за да е сигурен, че следващата ще я припокрие. Тя седеше, като дъвчеше филийка и отпиваше от чая, и нито за миг не отделяше поглед от фигурата му в далечината. Тъй като не беше свикнала да се самоанализира или дори малко да се вглежда вътре в себе си, изобщо не ѝ мина през ума да се замисли защо го гледа толкова втренчено. Беше достатъчно да осъзнае, че той я очарова. Дори за миг не помисли за това очарование като за привличане.

— Здравейте, госпожице Хортън! — прокънтя дрезгавият глас на госпожа Паркър и в следващия момент Старото момиче пльосна облеченото си в ужасни цветове тяло на съседния стол.

— Добро утро, госпожо Паркър. Ще пиете ли чаша чай? — отвърна Мери доста студено.

— Ха, мила-а, това звучи страшно хубаво. Не, не ставай, мога сама да си намеря чаша.

— Не, моля ви, недейте. И без това трябва да освежа чая.

Когато се върна на верандата с нова кана чай и още препечени филийки, хванала с една ръка брадичката си госпожа Паркър наблюдаваше Тим.

— Беше добра идея да наемете Тим да ви окоси тревата. Забелязах, че вашият човек не е идвал от доста време. Поне за това имам късмет. Един от синовете ми винаги идва да окоси ливадата, но ти си нямаш никого, а?

— Ами, направих, както ме помолихте вчера, и погледнах да проверя дали всичко беше наред със строителите и тяхната мръсотия. Тогава срещнах и Тим, който изглежда беше оставен да изчисти всичко сам. Беше доста благодарен за предложението да изкара малко допълнителни пари, струва ми се.

Госпожа Паркър не обърна внимание на последната част от изказването на Мери.

— Ако и това не е типично за тях, скапани мошеници! — изръмжа тя. — Не им стига да направят черен живота на малкия негодник през деня, но хукнали към кръчмата и го оставили да им свърши черната работа. И имаха дебелоочието да ми кажат, че всички щели да дойдат отново, за да почистят! Мисля, че няма да е лошо да отрежа няколко стотачки от сметката на господин Хари Маркъм!

Мери остави чашата с чай и се вгледа учудено в госпожа Паркър.

— Защо сте толкова ядосана, госпожо Паркър?

Лилавите и жълти маргаритки, обвили едрата гръд на госпожа Паркър се надигнаха.

— Е, а вие нямаше ли да сте? О, забравих, не ви видях снощи, за да ви разкажа какво направиха тези нещастни копелета на бедното младо момче, нали? Понякога се заклевам, че бих могла да убия всеки мъж, който изобщо се е родил! Те като че ли нямат капчица състрадание или разбиране към нещастните, освен, разбира се, ако не е някой пиян или безнадежден тип като тях самите. Но някой като Тим, който цял ден съвестно работи и сам се издържа — те дори изобщо не изпитват съжаление към него. Той е момчето за подигравки, изкупителната им жертва, а бедният малък глупак е прекалено плиткоумен, за да го разбере! Какво е виновен, че се е родил малоумен, има ли вина? Какъв ужасен срам все пак, нали? Представи си момче с неговата външност и да не е с всичкия си! Ще се разплача! Но както и да е, чакайте да ви разкажа какво му направиха вчера по време на яденето...

Дрезгавият глас на госпожа Паркър извиваше, докато разказваше на Мери своята ужасна малка история, но Мери я слушаше наполовина, очите ѝ следяха наведената златна глава в края на двора.

Миналата вечер преди лягане тя обърна лавиците на своята библиотека в търсене на лице, което да прилича на неговото. Ботичели — се чудеше тя, но като откри някои от неговите репродукции, го заряза с неприязън. Неговите лица бяха прекалено меки, прекалено женствени, прекалено лукави и ехидни. Накрая се отказа от търсенето, доста недоволна. Само в древните гръцки и римски статуи бе открила някаква следа от Тим, навярно защото неговата красота се отразяваше по-лесно върху камък, отколкото на платно. Той беше триизмерно същество. А тя страшно желаше бездарните ѝ ръце да притежават майсторство, с което да го обезсмърти.

Усещаше ужасно, смазващо разочарование, желание да плаче. Присъствието на госпожа Паркър отстъпи някъде назад в мислите ѝ. Беше нещо като ироничен антиклимакс, за да открие сега, че зад трагичната уста и изпълнените с копнеж очи на Тим нямаше нищо, че неговата искра бе задушена много преди дори да е имало трагедия или загуба. Той не бе по-добър от куче или котка, които човек гледа, за да им се радва, а те са сляпо любещи и верни. Но не можеха да мислят,

никога не биха могли да отговорят интелигентно или да откликнат на друг търсещ ум. Единственото, което можеше да прави животното, бе да присъства — усмихнато и любещо. Както правеше Тим, Тим глупакът. Излъган да яде изпражнения, той не ги беше повърнал, както трябва да направи всяко мислещо същество. Вместо това беше плакал, както едно куче щеше да вие, а после бил придуман да се усмихва отново с перспективата за нещо хубаво за ядене.

Бездетна, без любов, лишена от всякакво очовечаващо влияние, Мери Хортън не притежаваше емоционална мярка, с която да сравни тази нова, ужасяваща представа за безмозъчния Тим. Изостанала емоционално, колкото той беше интелектуално, тя не знаеше, че Тим можеше да бъде обичан заради неговия забавен умствен растеж, а най-вече — независимо от него. Тя мислеше за него, както вероятно Сократ е мислил за Алкивиад. Остаряващият, неприятен философ, изправен пред един младеж с превъзхождаща физическа и интелектуална красота. Беше си представяла как го запознава с Бетховен и Пруст, обогатявайки безгрижния му младежки мозък, докато той обхване музиката, литературата и изкуството, докато станеше толкова красив отвътре, колкото бе отвън. Но той беше глупак — беден, загубен малоумник.

А те използваша много пикантен и образен начин да изразят това, начин, който лъхаше на земното безсърдечие, толкова характерно за австралийците. Те калкулираха интелигентността в пари и изразяваха едното с другото. Най-често срещаният израз за човек, който беше умствено слабонадарен, звучеше буквално „не струва цяла пара“. Интелектуалната му сила беше остойностена с части от долара или народното *пара*. Можеше да струва най-много 90 цента или най-малко 9 цента, но все пак не беше „цяла пара“.

Госпожа Паркър не усещаше, че отнема само малка част от вниманието на Мери, и продължаваше да бърбори въодушевено за безчувствието на обикновения мъж. Изпи няколко чаши чай и отговаряше на собствените си питания, когато Мери пропускаше. След известно време се изправи и си тръгна.

— Всичко хубаво, миличка, и благодаря за чая. Ако нямаш нищо, което би му харесало, в хладилника, изпрати ми го и аз ще го нахраня.

Мери кимна отнесено. Гостенката ѝ изчезна надолу по стълбите, докато тя се върна към разсъжденията си за Тим. Погледна часовника

си, забеляза, че приближава девет, и си спомни, че работниците обичат да пият чая си около девет. Влезе вътре и направи нова кана, затопли един шоколадов кейк и го покри с прясно разбита сметана.

— Тим! — извика тя и постави подноса на масата под лозите. Слънцето се прокрадваше над ръба на покрива и масата до стълбището ставаше прекалено топла, за да е приятно на нея.

Той погледна нагоре, махна ѝ и спря веднага трактора, за да чуе какво казва.

— Тим, ела да изпиеш чаша чай!

Лицето му се озари с нетърпението на малко кученце. Подпря трактора, изтича нагоре и се шмугна в папратовата къщичка, появи се отново с кафяв хартиен плик и изкачи задните стълби през едно стъпало.

— Благодаря, че ме повикахте, госпожице Хортън, не бях съвсем наясно с времето — каза той щастливо, докато сядаше на стола, който му посочи, и изчакваше смирено да му каже, че може да започне.

— Познаваш ли часовника, Тим? — попита тя нежно, учудена от това, че може да пита нежно.

— О, не, не съвсем. Някак си знам кога е време да си тръгна за вкъщи. Това е, когато голямата стрелка е нагоре, а малката три неща след нея. Три часът. Но аз си нямам свой часовник, защото татко казва, че ще го загубя. Не се притеснявам. Някой винаги ми казва времето, например кога е време за чая или за обяда, или за да си ида вкъщи. Не съм цяла пара, всеки знае, че не съм, така че няма значение.

— Да, предполагам, че няма — отговори тя тъжно. — Яж, Тим, целият кейк е за теб.

— О, боже! Умирам за шоколадов кейк, особено с много сметана като този! Благодаря ви, госпожице Хортън!

— Как предпочиташ чая си, Тим?

— Без мляко и с много захар.

— Много захар? Колко много е това?

Погледна нагоре към нея, сбръчкал чело, а цялото му лице бе в сметана.

— Боже, не мога да си спомня. Просто някак си го пълня, докато се разлиее в чинийката. Тогава знам, че е точно.

— Ходил ли си някога на училище, Тим? — опита тя, започвайки отново да се интересува от него.

— За известно време. Но не можех да научавам уроците си, така че не ме накараха да продължа. Стоях си вкъщи и се грижех за мама.

— Но ти разбираш какво ти се казва, а и се справи съвсем сам с трактора.

— Някои неща са наистина лесни, но четенето и писането са ужасно трудни, госпожице Хортън.

Доста учудена от себе си, тя го погали по главата, както си бъркаше чая.

— Е, Тим, това няма значение.

— Така казва и мама.

Той изяде целия кейк, после се сети, че има и сандвич от къщи и изяде и него, като поля всичко това с три големи чаши чай.

— Наистина, госпожице Хортън, това беше върховно! — въздъхна той, усмихвайки й се блажено.

— Името ми е Мери и е много по-лесно да казваш Мери, отколкото госпожице Хортън, не мислиш ли? Защо не ми викаш Мери?

Той я погледна със съмнение.

— Сигурна ли сте, че е правилно? Татко казва, че не бива да се обръщам към възрастни хора с друго освен господин, госпожа или госпожица.

— Понякога е възможно, като между приятели.

— Да?

Тя опита отново, като наум изключваше всички по-сложни думи от речника си.

— Всъщност аз не съм толкова стара, Тим, това е просто бялата ми коса, която ме прави да изглеждам така. Не смятам, че баща ти ще има нещо против да ме наричаш Мери.

— Твоята коса не показва ли, че си стара, Мери? Винаги съм мислил, че е така! Косата на татко е бяла, на мама също, а аз знам, че те са стари.

„Той е на двадесет и пет — помисли си Мери — така че вероятно майка му и баща му са малко по-възрастни от мен.“ След това каза:

— Добре де, аз съм по-млада от тях, така че не съм толкова стара все още.

Тим се изправи на крака.

— Време ми е да продължа да работя. Имаш ужасно голяма ливада, Мери. Надявам се да свърша навреме.

— Добре де, ако не успееш, има още много дни. Можеш да дойдеш някой друг път и да я довършиш, ако искаш.

Той се съсредоточи над проблема.

— Мисля, че бих искал да дойда отново, ако татко каже, че може.
— Усмихна ѝ се. — Харесвам те, Мери. Харесваш ми повече от Мик и Хари, Бил и Джим, и Кърли, и Дейв. Харесваш ми повече от всеки друг, освен мама, татко и Дауни. Хубава си и имаш такава прекрасна бяла коса.

Като се бореше със стотици неопределени чувства, напирани у нея от всички страни, Мери успя да се усмихне.

— Няма нищо, благодаря ти, Тим. Много мило от твоя страна.

— О, не ми обръщай внимание — каза той безучастно и започна да подскача надолу по стълбите, като размахваше ръцете си от двете страни на главата си и пъчеше задник.

— Това е моята специална имитация на заек! — провикна се Тим от ливадата.

— Беше много хубаво, Тим, разбрах, че си заек веднага, щом започна да подскачаш — отговори тя. След това събра приборите за чая и ги отнесе вътре.

Откри, че е страшно трудно да настрои речта си на нивото на малко момче. Мери Хортън никога не беше имала нещо общо с деца, откакто престана самата тя да бъде дете. Всъщност никога не бе била истински млада. Все пак беше достатъчно чувствителна да усети, че Тим можеше лесно да бъде наранен, че трябва да внимава какво му говори, да контролира настроението и раздразнението си, че ако му позволи да усети жилото на езика ѝ, той ще усети тона на думите, а не истинското им значение. Като си спомни как го скастри предишния ден, когато, както тя мислеше, той нарочно се правеше на тъпак, Мери се покрусил. Горкият Тим, напълно неразбиращ нюансите и намеците в разговора на възрастните и толкова много уязвим. Той я харесваше. Мислеше си, че е красива, защото има бяла коса като майка му и баща му.

Как можеше да е толкова тъжна устата му, когато знаеше толкова малко и живееше в толкова ограничени граници?

Тя изкара колата си и отиде до супермаркета да напазува преди обяд, тъй като нямаше нищо вкъщи, което да му хареса. Шоколадовият кекс беше резервата ѝ за екстрени ситуации. Сметаната — случайна

грешка на млекаря. Знаеше, че Тим си носи обяда, но може би не му беше достатъчен или пък можеше да бъде очарован от нещо като хамбургери или хотдог, неща, обичайни за детски празненства.

— Ходил ли си за риба, Тим? — попита тя по време на обяда.

— О, да, обичам да ходя на риба — отговори той, докато започваше третия си хотдог. — Татко ме взима на риба понякога, когато не е много зает.

— Колко често е зает?

— Ами, той ходи на конните състезания, на крикет, на мач, изобщо подобни неща. Аз не ходя с него, защото ми става лошо в тълпите. От шума и от всичките тия хора ме заболява главата, а и стомахът ми почва да се държи странно.

— В такъв случай трябва да те заведе на риба някой път — каза тя и остави нещата в това положение.

До средата на следобеда той беше приключил със задния двор и дойде да попита за предната част. Тя погледна часовника си.

— Не мисля, че трябва да се тревожим за предната част днес. Тим, вече е почти време да си ходиш. Защо не дойдеш следващата събота и не я оправиш тогава, ако татко ти разреши?

Той кимна щастливо.

— Добре, Мери.

— Иди и си донеси чантата от папратовата къщичка, Тим. Можеш да се преоблечеш в банята ми, а и ще можеш да се огледаш дали всичко ти е както трябва.

Интериорът на нейната къща, толкова добродетелна и строга, го очарова. Рееше се сред сивотата на дневната ѝ с боси крака, забивайки палци в дебелия вълнен килим, като лицето му изразяваше нещо подобно на екстаз, а ръцете му галеха кадифената тапицерия.

— Господи, Мери, обичам твоята къща! — каза той въодушевено. — Тя е толкова нежна и някак си хладна!

— Ела и виж библиотеката ми — каза тя. Толкова много искаше да му покаже своята гордост и удоволствие, че го хвана за ръката.

Но библиотеката изобщо не го впечатли. Тя го изплаши и почти предизвика сълзи.

— Толкова много книги! — потръпна той и нямаше желание да остане дори когато забеляза, че реакцията му я разочарова.

Няколко минути ѝ трябваша, за да го накара да преодолее странната уплаха от библиотеката и тя се погрижи да не повтори грешката си, като му покаже нещо интелектуално отново.

След като се освободи от първоначалното възхищение и объркване, той изяви критични способности и я разпита за липсата на цветове в къщата.

— Толкова е приятно, Мери, но всичко е в един и същ цвят! — отсече той. — Защо няма нищо червено? Обичам червеното!

— Можеш ли да ми кажеш какъв цвят е това? — попита тя, държейки копринен червен шнур за отбелязване на страници.

— Разбира се, че е червено — отвърна той с раздразнение.

— Добре де, ще видя какво мога да направя — обеща тя.

Даде му един плик с трийсет долара вътре — доста по-голяма надница, отколкото получаваше който и да е работник в Сидни.

— Моят адрес и телефонният ми номер са написани на къс хартия вътре — инструктира го тя, — и искам да го дадеш на баща си, когато се прибереш вкъщи, така че той да знае къде съм и как да се свърже с мен. Та не забравяй да му го дадеш. Ще го направиш ли?

Той я погледна наранено.

— Никога не забравям нищо, когато ми е казано както трябва.

— Извинявай, Тим, нямах намерение да те нараня — каза Мери Хортън, която никога не се беше интересувала дали това, което казва, обижда някого. Не че обикновено говореше обидни неща, Мери Хортън избягваше да говори така, заради факти, дипломация и добри обноски, а не за да избегне да нарани някое друго същество.

Помаха му за довиждане от предната площадка, след като ѝ беше отказал да го заведе до гарата. Когато беше отминал няколко ярда надолу по улицата, тя отиде до предната врата и се наведе, за да го наблюдава как изчезва зад ъгъла.

За всеки друг наблюдател на улицата Тим би изглеждал като един учудващо красив млад мъж, който се движи по нея в разцвета на своето здраве и външност, а светът е под негов контрол. „Това е като някаква божествена шега — помисли си тя. — Шега, каквато гръцките безсмъртни обичали да правят на своите създания — хората, когато ставали самомнителни или забравяли какво им дължат. Голям смях щеше да предизвика Тим Мелвил!“

Както обикновено, Рон беше в „Сийсайд“, но малко рано за съботния ден. Беше напълнил хладилната си чанта с бира и отиде на мача по крикет, облечен в къси панталони, сандали и риза, оставена незакопчана, за да може вятърът да го освежава. Но Кърли и Дейв не се появиха и някак си удоволствието от лежането на затревеното игрище по крикет в Сидни и дрямката под слънцето не беше една и съща, когато си сам. Той остана няколко часа, но крикетът продължи със своята нормална скорост на охлюв, а и двата коня, на които беше заложил, завършиха последни, така че към три часа той събра чантата за бира и транзистора си и се отправи към „Сийсайд“ с непогрешимия инстинкт на хрътка. Никога не би му минало през ума да се прибере вкъщи. Ес играеше тенис с момичетата в съботните следобеди в местния „Уцели и се хили клуб“, както той го наричаше. А къщата щеше да бъде изоставена, след като и Тим беше на работа. Дауни беше излязла с някои от своите приятели.

Когато Тим се появи малко след четири часа, Рон беше много доволен да го види и му купи голяма халба бира.

— Как мина, приятелю? — попита той, докато се облягаха на един стълб и гледаха морето.

— Не мога да се оплача, тате! Мери е една наистина прекрасна дама.

— Мери? — Рон се вгледа в лицето на Тим, объркан и загрижен.

— Госпожица Хортън. Каза ми да ѝ викам Мери. Бях малко притеснен, но тя каза, че всичко е наред. Наред е, нали, татко? — попита той разтревожено, усещайки нещо необичайно в реакцията на баща си.

— Не знам, приятелю. Каква е тая госпожица Хорн?

— Тя е чудесна, татко. Даде ми куп прекрасни неща за ядене и ми показа цялата си къща. Има климатична инсталация, тате! Мебелите ѝ са наистина хубави, както и килимът, но всичко е сиво, та я

попитах защо няма нещо червено наоколо, а тя каза, че ще види какво може да направи за това.

— Пипа ли те, приятелю?

Тим се облеци с празен поглед към Рон.

— Да ме е пипала? Боже, не знам! Предполагам, че да. Хвана ме за ръката, когато ми показваше книгите си. — Направи гримаса. — Не ми харесаха нейните книги, бяха прекалено много.

— Хубава ли е, приятелю?

— О, да, наистина. Има най-хубавата бяла коса, татко, също като твоята и на мама, само че по-бяла. Точно затова не знаех дали е правилно да ѝ викам Мери, защото ти и мама винаги сте ми казвали, че не е възпитано да говориш с възрастни хора на малките им имена.

Рон се отпусна.

— О-о-х! — плесна сина си игриво по рамото. — Момче, за малко ме притесни, знаеш ли. Тя е едно старо момиче, така ли?

— Да.

— Плати ли ти, както беше обещала?

— Да, тук в плика е. Името и адресът ѝ са вътре. Каза, че трябва да ти ги дам, в случай че искаш да говориш с нея. Защо ще искаш да говориш с нея, татко? Не виждам защо ще искаш да говориш с нея.

Рон взе плика.

— Не искам да говоря с нея, приятелю. Свърши ли си работата?

— Не. Тя има прекалено голяма ливада. Ако ти си съгласен, иска да ѝ оправя тревата пред къщата следващата събота.

Имаше три чисто нови банкноти по 10 долара в плика. Рон се взираше в тях и в очевидните, ярки белези на власт и образование в почерка на Мери Хортън. Глупавите млади момичета или самотните домакини не пишеха така, реши той. Тридесет долара за един ден косене! Сложи парите в портфейла си и потупа Тим по рамото.

— Хубава работа си свършил, приятелю, и можеш да се върнеш следващата събота да довършиш ливадата ѝ, ако искаш. Всъщност за това, което ти плаща, може да работиш по всяко време, когато желае.

— Господи, татко, благодаря! — Тим разклати чашата си въпросително. — Може ли още една бира?

— Що никога не се научиш да я пиеш по-бавно, Тим?

Лицето на Тим помрачня.

— О, боже, пак забравих! Наистина исках да я изпия бавно, татко, но тя беше толкова вкусна, че продължих и забравих.

Рон веднага съжали за моментния си яд.

— Няма значение, драги, не се тревожи. Иди и помоли Флори за една голяма халба.

Бирата, независимо колко пълноценна беше австралийската бира, нямаше никакъв ефект върху Тим. Някои замъглени мозъци полудяваха само при миризмата на алкохол, чудеше се Рон, а Тим можеше да пие с баща си, докато той падне под масата и след това да го вземе и занесе вкъщи — толкова малко му действаше.

— Коя е тая Мери Хортън? — попита Ес вечерта след като Тим беше настанен да спи.

— Някакъв старчок в „Артърмън“.

— Тим много я е харесал, нали?

Рон помисли за 30-те долара в портфейла и погледна мило жена си.

— Предполагам. Тя е толкова добра с него, а и работата в градината ѝ ще го предпазва от глупости в събота.

— Искаш да кажеш, че ще бъдеш свободен да обикаляш кръчмите и състезанията с другарчетата си — преведе Ес с помощта на дългогодишния си опит.

— Господи, мили боже, Ес, как можеш да изречеш такава гадост за мъжа си!

— Ха — изръмжа тя и остави плетката. — Истината боли, нали? Платила ли му е, а?

— Няколко долара.

— Които ти прибра в джоба си, разбира се.

— Добре де, не бяха толкова много. Какво очакваш за окосяването на някаква скапана ливада, и то с машина, а, подозрителна стара мърморано? Няма да е цяло състояние, това поне е сигурно!

— Докато аз се справям с домакинството, не ми пука колко ще му плаща някаква си сладурана, драги! — Изправи се и се протегна. — Искаш ли чаша чай, мили?

— О, да, чудесна идея. Къде е Дауни?

— Откъде, по дяволите, мога да знам? Тя е двадесет и четири годишна и си е господарка сама на себе си.

— Е, поне докато не се превърне в нечия собственост!

Ес вдигна рамене.

— Децата не мислят по начина, по който мислехме ние, скъпи, а и това не може да се избегне. Освен това имаш ли голямо желание да попиташ Дауни къде е била и дали не се е натискала с някое момче?

Рон последва Ес в кухнята, като нежно я потупваше по задника.

— Пази боже, не! Тя ще сведе проклетия си дълъг нос, ще погледне и ще изрече куп думи, които не разбирам, а накрая човек би се почувствал доста глупаво.

— Бих искала Господ да беше разпределил умовете малко по-справедливо между децата ни, скъпи, — въздъхна Ес, докато слагаше чайника да заври. — Ако ги беше разпределил точно по средата и двамата щяха да са добре.

— Безсмислено е да плачеш за изкипяло мляко, старо момиче. Има ли някакъв сладкиш?

— Плодов или обикновен.

— Обикновен, скъпа.

Седнаха от двете страни на кухненската маса и унищожиха половината от сладкиша заедно с шест чаши чай.

8

Благодарение на самодисциплината си Мери Хортън изкара седмицата в „Констабъл Стийл енд Майнинг“, като че ли никога не беше срещала Тим. Както обикновено сваляше дрехите си, преди да използва тоалетната, ръководеше Арчи Джонсън идеално, както винаги, и се справяше без проблем с още 17 души — машинописки, разсилни и чиновници. Но всяка вечер вкъщи откриваше, че книгите ѝ не я примамват и вместо с тях прекарваше времето си в кухнята, където четеше готварски книги и правеше опити с различни сладкиши, сосове, пудинги. Едно благоразумно допитване до Емили Паркър ѝ бе дало по-добра представа за вкусовете на Тим. Искаше да има подбрано разнообразие за него, когато дойде следващата събота.

По време на една обедна почивка тя прескочи до магазина за мебели и купи една много скъпа масичка за кафе с рубинено стъкло, а след това намери и един диван в подходящо рубиненочервено кадифе. Досегът с дълбокия, резониращ цвят я разтревожи първоначално, но след като свикна с него, трябваше да се съгласи, че той облагородяваше стерилната дневна. Голите стени в перлен сив цвят изведнъж станаха по-топли и тя се замисли дали и Тим, както много други непросветени деца на природата, нямаше инстинктивен усет към изкуството. Може би някой ден ще успее да го разведе из галериите и да види какво ще открие този усет.

В петък вечер си легна много късно, очаквайки всеки миг телефонно обаждане от бащата на Тим, в което той ще съобщи, че не иска синът му да бъде наеман като градинар през уикенда. Но никой не се обади и точно в седем следващата сутрин тя бе вдигната от дълбок сън от Тим, който чукаше на външната врата. Този път тя го покани вътре веднага и му предложи чаша чай, докато се облече.

— Не, благодаря, няма нужда — отговори той, а сините му очи светеха.

— Тогава би могъл да използваш малката тоалетна до пералнята, за да смениш дрехите си, докато аз се облека. Искам да ти покажа как

да оправиш градината отпред.

Малко по-късно тя се върна в кухнята безшумно, както винаги. Той не я чу, че влиза, така че застана тихо до вратата и го гледаше поразена отново от съвършенството на красотата му. „Колко ужасно, колко несправедливо беше — мислеше тя, — че такава прекрасна обвивка приютява толкова недостоен обитател.“ После се засрами. Вероятно това беше *raison d'être*^[1] за красотата му, че достъпът и приближаването му към греха и безчестието са били спрени още в невинността на ранното детство. Ако беше съзрял нормално, може би щеше да изглежда доста по-различно, истински Ботичели тогава. Лукаво усмихнат, със знаещ поглед, трепкащ зад тези ясни сини очи. Тим изобщо не беше член на възрастната човешка раса, освен ако не се брояха някои повърхностни предпоставки.

— Ела, Тим, нека ти покажа какво трябва да се направи отпред — каза тя накрая, разваляйки магията.

Жътварките пицяха и кряскаха от всяко дърво и всеки храст. Мери запуши уши с ръцете си, направи гримаса към Тим и взе единственото си оръжие — маркуча.

— Това е най-лошата година за жътварките, която мога да си спомня — каза тя, когато врявата позамря, а тежките олеандри процеждаха водни капки на пътеката.

— Брииик! — избоботи профундо басът на хормайстора, след като всички останали бяха спрели.

— Ето го отново стария проклетник!

Мери отиде до олеандъра, който беше най-близо до вратата, разтвори напоените му клони и погледна безпомощно към вътрешността с форма на катедрала.

— Никога не мога да я открия — обясни тя, като приклепна и обърна глава, за да се усмихне на Тим, който стоеше зад нея.

— Искаш ли я? — попита той сериозно.

— Съвсем сигурно, да! Тя ги подкочоросва всичките. Без нея са като неми.

— Ще ти я хвана.

Той промъкна голото си тяло с лекота между клоните и листата и горната част от тялото му изчезна. Тази сутрин не носеше обувки и чорапи, тъй като нямаше вече бетон, който да изгаря и уврежда кожата му. Влажен хумус от тревата бе полепнал по краката му.

— Брииик! — избумтя жетварката, изсъхнала достатъчно, за да започне отново.

— Хванах те! — извика Тим и се появи, като държеше нещо в свитата си дясна ръка.

Всъщност Мери никога не беше виждала нещо повече от жетварката, освен излятата кафява броня на насекомото в тревата и затова застана нащрек, малко уплашено. Като повечето жени тя се страхуваше от паяци, бръмбари и други пълзящи студенокръвни неща.

— Ето я, погледни! — каза Тим гордо, като внимателно разтваряше пръсти, докато жетварката се показва напълно, придържана само за краищата на крилата от левия показалец и палеца на Тим.

— Ъ-ъх! — потръпна Мери, като се отдръпна назад, без много да се вглежда.

— О, не се страхувай от нея, Мери — примоли се Тим, като ѝ се усмихваше и докосваше жетварката нежно. — Виж, не е ли мила, цялата зелена и хубава като пеперуда?

Златокосата глава се бе навела над жетварката. Мери гледаше втренчено в двамата с някакво внезапно, зашеметяващо съжаление. Като че ли Тим имаше някаква връзка с това същество, защото то стоеше в дланта му без всякаква паника или страх и наистина беше красиво, ако човек не обръщаше внимание на марсианската му антена и раковата черупка. Имаше дебело, яркозелено тяло, дълго около два инча, оцветено с истински златен пращец, а очите му блещукаха и искряха като два топаза. Деликатните прозрачни крила бяха отпуснати неподвижно, с разклонени жилки като листа с яркожълто злато, блестящи с всички цветове на дъгата върху гърба му. А над него се бе навел Тим — също толкова чужд и също толкова красив, колкото жив и бляскав.

— Не искаш наистина да я убивам, нали? — помоли Тим, като я погледна с внезапна тъга.

— Не — отговори тя. — Остави я обратно в нейния храст, Тим.

До обяд беше привършил предната ливада. Мери му даде два хамбургера и огромен куп пържени картофи, а след това допълни празнотата в стомаха му с горещ сладък пудинг, облят в топъл бананов крем.

— Мисля, че свърших, Мери — каза Тим, докато пиеше третата си чаша с чай. — Да, но съжалявам все пак, че работата не беше по-дълга. — Големите очи я огледаха премрежено. — Харесвам те, Мери — започна той. — Харесвам те повече от Мик или Хари, или Джим, или Бил, или Кърли, или Дейв. Харесвам те повече от всички освен мама, татко и Дауни.

Тя го потупа по ръката и му се усмихна с обич.

— Много мило от твоя страна да говориш така, Тим, но аз не мисля сериозно, че това е вярно. Много малко ме познаваш.

— Няма повече трева за косене — въздъхна той, като пренебрегна отказа ѝ да приеме комплимента.

— Тревата расте отново, Тим.

— А? — Този малък въпросителен звук беше неговият сигнал да намали темпото, че нещо е било направено или казано, което той не разбира.

— Можеш ли да плевеш лехите в градината, както можеш да косиш?

— Мисля, че мога. Винаги го правя вместо татко.

— Тогава би ли желал да идваш всяка събота и да се грижиш за цялата ми градина, да косиш тревата, когато е нужно, да садиш цветя и да плевеш растенията, да пръскаш храстите и да окастриш пътеките, да наторяваш?

Той сграбчи ръката ѝ и я разтърси, усмихвайки се широко.

— О, Мери, наистина те харесвам! Ще идвам всяка събота и ще се грижа за твоята градина, обещавам, ще се грижа за твоята градина!

Имаше тридесет долара в плика му, когато си тръгна следобед.

---

[1] Причина за съществуване. — Бел.прев. ↑

9

Бяха минали пет седмици, откакто Тим ходеше редовно при Мери Хортън, преди тя да се обади на баща му късно в четвъртък вечер. Рон вдигна телефона.

— Да — попита той.

— Добър вечер, господин Мелвил. Мери Хортън е на телефона, съботният приятел на Тим.

Рон веднага наостри уши и направи знак на Ес да дойде и да слуша.

— О, чудесно е да ви чуя, госпожице Хортън. Как е Тим, справя ли се добре?

— Удоволствие е да бъде наоколо, господин Мелвил. Аз наистина се радвам на неговата компания.

Рон се подсмихна със самочувствие.

— От нещата, които разправя вкъщи, разбирам, че изяжда всичко в къщата ви, госпожице Хортън.

— Не, изобщо не е така. Удоволствие е да го гледате как яде, господин Мелвил.

Появи се неловка пауза, докато Рон я наруши и каза:

— Какво има, госпожице Хортън? Тим не ви трябва тази седмица?

— Ами, и да, и не, господин Мелвил. Всъщност трябва да ида до Госфърд този уикенд да видя как е лятната ми къщичка. За съжаление напоследък я пренебрегнах, увлечена в градината тук. Както и да е, чудех се дали ще имате нещо против да взема Тим с мен да ми помогне? Ще ми трябва малко помощ, а Тим е невероятен. Мястото е много спокойно и ви давам своята дума, че той няма да се среща с непознати или да има някакви други подобни преживявания. Каза ми, че обича да лови риба, а къщата се намира точно в средата на най-доброто място за риба наоколо. Та си помислих, че вероятно може да му е приятно. Струва ми се, че обича да идва при мен, а аз със сигурност харесвам компанията му.

Рон вдигна вежди към Ес, която кимна енергично и взе слушалката.

— Здравейте, госпожице Хортън, аз съм майката на Тим... Да, много съм добре, благодаря ви. А, вие как сте?... О, чудесно е да го чуя... Госпожице Хортън, много учтиво от ваша страна е да решите да поканите Тим с вас този уикенд... Да, той е малко самотен, трудно е за бедното момче, нали знаете... Наистина не виждам причина Тим да не дойде с вас. Смятам, че промяната ще му се отрази добре... Да, той ви харесва ужасно много... Нека ви дам отново мъжа ми, госпожице Хортън, и много, много ви благодаря.

— Госпожице Хортън? — запита Рон, след като взе слушалката от жена си. — Е, вие чухте какво каза Старата, тя няма нищо против, а щом тя няма нищо против, по-добре е и аз да нямам, ха-ха-ха! Да, права сте! Окей, ще имам грижата да си приготви багажа и да бъде при вас към седем тази събота... Довиждане, засега.

Мери беше планирала деветдесеткилометровото пътуване като пикник и беше натъпкала багажника на колата с провизии и разни други неща, които според нея липсваха в лятната къща. Тим пристигна точно в седем в събота сутринта. Денят беше хубав и ясен, втори уикенд поред, в който нямаше опасност от дъжд. Мери отведе Тим моментално към гаража.

— Скачай в колата, Тим, и се настанявай удобно. Добре ли си?

— Добре — отговори той.

— Къщата ми не е в самия Госфърд — каза тя, докато колата се отправяше по магистралата край океана в посока към Нюкасъл. — Тъй като живея и работя в града, не исках да имам вила точно в средата на друга тълпа от хора, така че си купих място, доста отдалечено — в Хоуксбъри до Брукън Бей. Трябва да идем до Госфърд, защото единственият път към моето място започва оттам, разбираш ли. Можеш да ми повярваш колко много се е разраснал Госфърд! Помня, когато се състоеше от една кръчма, гараж, двама мъже и куче. Сега е претъпкан от хора, които живеят там и идват в Сидни на работа, както и от летовници. Трябва да са към шестдесет хиляди поне, струва ми се...

Тя спря да говори, изнервена, поглеждайки към Тим с внезапно смущение. Седеше в колата и се опитваше да разговаря с него като че ли говореше майка му, поне както си я представяше. От своя страна той се опитваше да бъде заинтересуван слушател, като откъсваше своя очарован поглед от пейзажа от време на време, за да спре искрящите си, обичливи очи на нейния профил.

— Горкият Тим — въздъхна тя. — Не ми обръщай внимание, просто се отпусни и си гледай през прозореца.

Дълго време след това в колата беше тихо. Очевидно Тим се наслаждаваше на пътуването, обърнат настрана, с нос почти опрян до стъклото, не изпускаше нищо и тя се чудеше колко разнообразие имаше в живота му, колко често беше извън това, което би трябвало да е еднообразното съществуване.

— Баща ти има ли кола, Тим?

Този път не си направи труда да се обърне и да я погледне, а продължи да гледа през стъклото.

— Не, той казва, че това е загуба на пари и време в града. Казва, че е много по-здравословно да ходиш. Много по-лесно е да хванеш автобуса, който ти трябва, за да стигнеш донякъде.

— Някога да са те извеждали на разходка с кола?

— Не много често. Става ми лошо.

Тя обърна глава към него разтревожена.

— Как се чувстваш сега? Лошо ли ти е?

— Не, чувствам се добре. Тази кола не ме клатушка нагоре-надолу, както повечето, а от друга страна, съм отпред, не отзад, така че не се клатя толкова, нали?

— Правилно, Тим! Това е точно така. Ако се почувстваш зле, ще ми кажеш предварително, нали? Няма да е много хубаво, ако направиш нещо в колата.

— Обещавам, че ще ти кажа, Мери, защото никога не ми крещиш и не се ядосваш.

Тя се засмя.

— Е, Тим! Недей да се правиш на мъченик! Сигурна съм, че никой не ти крещи и не ти се ядосва толкова често, а само когато го заслужаваш.

— Е, да — ухили се той. — Но мама наистина полудява, ако взема и оповръщам всичко наоколо.

— Ни най-малко не я обвинявам. Аз бих направила същото, затова трябва непременно да ми кажеш, ако се почувстваш зле, а след това да задържиш, докато излезеш вън. Разбра ли ме?

— Разбрах, Мери.

Малко по-късно Мери прочисти гърлото си и проговори отново.

— Бил ли си някога извън града, Тим?

Той поклати глава.

— Защо не?

— Не знам. Мисля, че нямаше нищо, което мама и татко биха искали да видят извън града.

— А Дауни?

— Моята Дауни ходи навсякъде. Дори е била в Англия.

Каза го така, сякаш Англия беше някъде зад ъгъла.

— А какво правехте на празниците, когато беше малко момче?

— Винаги стояхме вкъщи. Мама и татко не обичат гората, те обичат само града.

— Е, Тим, аз ходя до моята къща доста често и ти винаги можеш да идваш с мен. Може би по-късно ще мога да те заведа до пустинята или до Големия риф на една истинска почивка.

Но той вече не й обръщаше внимание, тъй като приближаваха Хоуксбъри ривър и гледката беше прекрасна.

— О, не е ли чудесно? — възкликна той, раздвижвайки се на седалката, като стискаше конвулсивно двете си ръце. Така правеше винаги, когато беше разчувстван или разтревожен.

Мери беше забравила всичко останало, но се появи една внезапна болка, болка толкова нова и чужда, че тя нямаше ясна представа защо трябва да я усеща. Горкото, тъжно момче! По някакъв начин нещата се бяха стекли така, че да му пресекат всякакъв достъп до душевното израстване. Родителите му много се грижеха за него, но рамките на живота им бяха тесни, а хоризонтът им ограничен до небето на Сидни. Въпреки цялата си справедливост, тя не можеше да намери сили в сърцето си да ги обвинява, че не са могли да разберат, че Тим никога не би могъл да се надява да извлече толкова от техния начин на живот, колкото те получаваша. Просто никога не им беше минало през ума да се запитат дали той наистина е щастлив, или не, защото той беше щастлив. Но можеше ли все пак да бъде някак си по-щастлив? Какъв щеше да бъде, ако беше освободен от оковите на

тяхното еднообразно ежедневие, ако му беше позволено малко да се отпусне?

Трудно можеше да събере заедно всички нишки на своите чувства към него — в един момент мислеше за Тим като за малко момче, в следващия физическото му великолепие я подсещаше, че той е израснал мъж. А за нея беше толкова трудно изобщо да чувства, след като доста дълго не бе правила нищо друго освен просто да съществува. Не притежаваше емоционална вътрешна мярка, по която да отделя съжалението от любовта, гнева от покровителството. Тя и Тим бяха като странно съпоставени Свенгали и Трилби — липсата на ум омайваше ума.

Откакто видя за пръв път Тим, преди тези няколко седмици, тя се беше отдала на действие, успяваше да избегне мисленето, като правеше разни неща. Никога не си беше позволявала да седне и да се оттегли в тихо самосъзерцание, защото по природа нямаше навик да се пита как, защо и какво чувства. Дори и сега не го правеше, не се напрягаше достатъчно далеч от центъра на своята болка, за да уточни за нейната причина.

Най-близките съседи до къщата бяха на три мили, защото районът още не минаваше за „развит“. Единственият път беше отвратителен, нищо повече от ивица земя сред евкалиптовата гора. Когато валеше, калта го правеше непроходим, а когато не валеше, прахта се вдигаше на огромни талози облаци, които се изсипваха върху околната растителност и я превръщаха във вкаменени кафяви скелети. Браздите, купчините и дупките по пътя толкова много застрашаваха и най-здравата кола, че малко бяха тези, които имаха желание да рискуват удобството и комфорта, за да се усамотят.

Мястото на Мери беше доста голямо за района — около двадесет акра. Беше го купила с поглед към бъдещето, тъй като знаеше, че ракообразното разрастване на града ще доведе до развитие и фантастични печалби. Дотогава подхождаше на нейната любов към самотата много добре.

Една пътечка, шмугваща се в дърветата, показваше началото на мястото на Мери. Тя свърна с колата от главния път и я намести върху пътечката, която продължаваше около половин миля през красивите, ароматни храсти — девствени и недокоснати. В края на пътечката имаше огромно разчистено място, което в далечния си край се

превръщаше в малък плаж. Отвъд него, все още солена и свързана с прилива и отлива на това място, течеше река Хоуксбъри, която извиваше и продължаваше през песъчливата област. Плажът на Мери не беше по-дълъг от стотина метра и бе ограден от двете страни с високи жълти скали.

Къщичката беше непретенциозна, малка квадратна структура с ламаринен покрив и широка открита веранда, която я заобикаляше отвсякъде. Мери я поддържаше боядисана, защото не можеше да понесе безредието или запуснатостта, но безличният кафеникав цвят, който беше избрала, не подобряваше външния ѝ вид. Два огромни резервоара за вода от галванизирано желязо стояха на високи поставки в задната част на къщата срещу пътеката. На определени интервали бяха засадени дървета, които вече бяха поизраснали достатъчно, за да отнемат част от голотата. Тя изобщо не се бе и опитала да отгледа градина, а тревата беше израснала високо, но независимо от всичко мястото имаше някакъв неопределен чар.

Мери беше похарчила значителна сума по къщата от времето, когато беше купила мястото преди петнадесет години. Огромни масивни резервоари, за да има достатъчно прясна вода за съвременния си водопровод, електричество, за да избегне фенерите, газовите или нафтови печки. Мери не виждаше никаква привлекателност в откритите огньовете, светлината на свещи или летните кухни — те означаваха допълнителна работа и неудобства.

Откъм приближаващата се кола се виждаха най-лошите страни на къщата, но Тим беше очарован. Мери го накара да излезе от колата с известно затруднение и го примами да влезе през задната врата.

— Това е твоята стая, Тим — каза тя, като му показваше една непретенциозна, но голяма спалня с бели стени и мебели. Доста приличаше на монашеска килия. — Мисля си, че ако ти хареса да идваш тук, може да помислиш какъв цвят ще искаш да бъде боядисана стаята и какви мебели ще ти допаднат. Може да направим покупките някой път в града.

Той не можа да отговори, прекалено възбуден и овладян от цялото преживяване, за да възприеме това ново удоволствие. Помогна му да разопакова багажа си и да подреди малкото си неща в празните чекмеджета и шкафове, след което го хвана за ръката и го заведе до дневната.

Единствено тук беше направила по-големи промени в първоначалната конструкция на къщата, която някога имаше тъмна, слабо осветена дневна, разположена по дължината на предната веранда. Беше премахнала парче по парче външната стена и я бе заменила с подвижни стъклени врати, така че когато времето беше хубаво, нямаше нищо между дневната и външното пространство.

Изгледът от тази стая беше смайващ. Тревата се спускаше надолу и се сливаше с блестящия жълт пясък на слънчевия, безупречно чист малък плаж. Синята вода на Хоуксбъри се плискаше по края му, а в далечната част на широката река прекрасни скали, коронясани от разкошна гора, се бяха изправили на среща с ясното високо небе. Единствените човешки звуци, които нарушаваха спокойствието, идваха от реката. Пърпоренето на извънбордови мотори, жуженето на екскурзионни лодки, ръмженето на малки скутери, които дърпаха някого с водни ски. Но птиците писукаха и чуруликаха от всяко дърво, жетварките заглушаваха, вятърът стенеше нежно, докато се прокрадваше през въздишащите клони.

Никога преди Мери не бе споделяла своето убежище с някой друг, но много пъти бе репетирала въображаемия разговор, който тя и нейните гости щяха да проведат. Те щяха да възкликват и да се чудят на гледката, да правят нескончаеми коментари за всяко нещо. Но Тим не каза нищо. Тя нямаше представа до каква степен той можеше да оценява и сравнява. Това, че смяташе мястото за „чудесно“, беше очевидно, но той приемаше всяко нещо за „чудесно“, стига то да не го прави нещастен. Беше ли способен Тим да градира степента на щастието? Дали се наслаждаваше на някои неща повече, отколкото на други?

След като оправи своя багаж и подреди кухнята, тя му поднесе обяда. Почти не говореше по време на яденето, като дъвчеше енергично всяко ястие, което тя му предлагаше. Освен ако не беше много гладен или разстроен, маниерите му на масата бяха безупречни.

— Плуваш ли? — попита Мери, след като той беше ѝ помогнал да измие мръсните съдове.

Лицето му се озари.

— Да, о, да!

— Защо тогава не си обуеш плувките, докато аз довърша тук, а след това ще идем на плажа. Става ли?

Той моментално изчезна, но се завърна толкова бързо, че се наложи да я изчака, докато оправяше туй-онуй в кухнята. С два платнени шезлонга, един чадър, кърпи и разни други плажни вещи те се спуснаха към плажа.

Беше се настанила на шезлонга и отворила книгата си, преди да осъзнае, че той продължаваше да стои прав, гледаше я, объркан и очевидно разстроен.

Затвори книгата.

— Какво има, Тим? Какво става?

Той размаха безпомощно ръце.

— Мислех си, че каза, че ние отиваме да плуваме!

— Не ние, Тим — поправи го тя внимателно. — Искам ти да плуваш колкото ти сърце иска, но аз лично никога не влизам във водата.

Той коленичи до стола и сложи двете си ръце на рамото ѝ, много ядосан.

— Но тогава то не е същото, Мери! Не искам да плувам съвсем сам!

Върху дългите му светли мигли блеснаха сълзи като водни капчици върху кристал.

— Моля те, о, *моля те*, не ме карай да влизам сам-самичък!

Тя понечи да го докосне, но бързо отдръпна ръка.

— Но аз нямам бански костюм, Тим! Не бих могла да вляза дори и да исках.

Той поклати глава напред и назад, като ставаше все повече и повече раздразнен.

— Не мисля, че ти харесва да бъдеш с мен, не мисля, че ме харесваш! Винаги си облечена официално, като че ли отиваш в града, никога не си с къси панталонки или шорти, или без чорап като мама!

— О, Тим, какво ще правя с теб? Това, че винаги съм облечена официално, не значи, че не ми харесва да бъда с теб! Не се чувствам удобно, ако не съм облечена така, нищо повече. Просто не обичам да нося шорти или къси панталонки, или да съм без чорапи.

Но той не ѝ повярва и обърна глава настрани.

— Ако ти беше приятно, щеше да носиш такива дрехи, каквито носи мама, когато ѝ е приятно — упорито продължи да настоява той.

Настана дълго мълчание, което въплъти в себе си, въпреки че Мери не осъзна това, първия сблъсък на техните воли. Накрая тя въздъхна и остави книгата си.

— Добре, ще ида вътре да видя какво мога да намеря, само че ще трябва да ми обещаеш истински, че няма да ми правиш номера във водата, да ме дърпаш надолу или да изчезваш под мен. Не мога да плувам, което значи, че ще трябва да ме пазиш през цялото време, докато съм във водата. Обещавах ли?

Лицето му отново светна в усмивка.

— Обещавам, обещавам! Но не се бави, Мери, моля те, не се бави!

Въпреки че това дразнеше спретнатото ѝ съзнание, в края на краищата Мери облече един нов комплект от ежедневното си бяло памучно бельо, а върху него сложи една от своите сиви ленени рокли, които се закопчаваха от горе до долу отпред и тя носеше през уикенда. С ножица в ръка тя я посъкрати. Отрязва полата до средата на бедрата, откъсна ръкавите и окастри яката, докато се показа ключицата. Рязането естествено беше много чисто, но нямаше време да се направи подгъв или да се добави някаква гарнитура, което доста я раздразни и развали настроението ѝ.

По пътя към плажа тя се почувства ужасно гола със снежнобелите си крака и ръце и без подкрепата на колана и чорапите. Чувството нямаше нищо общо с Тим — дори и когато беше напълно сама за дълго време, тя винаги поставяше всеки пласт от облеклото си.

Тим, който беше една безкритична публика, след като беше постигнал своето, танцуваше щастливо нагоре-надолу.

— О, така е много по-добре, Мери! Сега и двамата можем да плуваме! Хайде, хайде!

Мери нагази във водата, като потръпваше от отвращение. Претенциозна, колкото и най-надменната котка, единственото, което можеше да направи, бе да навлиза все по-дълбоко, когато всичко, което искаше, беше само да се обърне и да изтича обратно при своя удобен, сух шезлонг. Излъчвайки особена зрелост на много млад мъж, който е оставен сам да пази съкровище, Тим не ѝ позволяваше да премине точката, където водата надвишаваше височината на кръста ѝ. Той пърхаше около нея, като прилепчива малка муха — възбуден и объркан. Нямаше смисъл. Тим усещаше, че тя ненавижда това, а Мери

знаеше, че му разваля деня. Така че потисна поредното силно потръпване от отвращение и се потопи до шията, дъхът ѝ секна от шока при допира със студената вода и тя неволно се изсмя.

Смехът беше единственото, което той очакваше да чуе. Започна да лудува около нея като морско свинче, с лекотата и уменията на риба. Като се усмихваше насила и пляскаше с длани по повърхността на водата по начин, който смяташе за добра имитация на голямо удоволствие от къпането, Мери вървеше слепешката след него.

Водата беше изключително ясна и чиста, краката ѝ се люшкаха като бяло нишесте върху дъното на реката винаги, когато погледнеш надолу, а слънцето сякаш бе застанало на врата ѝ като топла и приятелска ръка. Не след дълго започна да се наслаждава на леко парещото усещане от солта, беше стимулиращо и освежаващо, а да се потопиш до раменете в нежната, безтегловна хладина, която изведнъж неутрализираше цялата сила на слънцето, беше наистина чудесно. Уязвимостта от липсата на дрехи изчезна и тя започна да се наслаждава на чувството, че тялото ѝ е освободено от ограничения.

Все пак не загуби цялото си благоразумие и повика Тим към себе си след около 20 минути.

— Сега трябва да изляза, Тим, защото не съм свикнала със слънцето. Виждаш ли колко бяла съм аз и колко кафяв си ти? Е, някой ден и аз ще стана кафява като теб, но трябва да го правя много бавно, защото слънцето изгаря бели кожи като моята и ще ми бъде много лошо. Моля те, недей да си мислиш, че не ми е приятно, защото ми е, но наистина сега трябва да ида под сянката.

Той прие това спокойно.

— Знам, защото когато бях малко момче, един ден така изгорях на слънцето, че трябваше да ида в болница. Толкова много болеше, че плаках цял ден и цяла нощ, и още един цял ден и цяла нощ. Не искам да плачеш цял ден и цяла нощ, Мери.

— Виж какво ще направя, Тим, ще седна под моя чадър и ще те гледам. Обещавам, че няма да чета, просто ще те гледам. Така става ли?

— Става, става, става! — изтананика той, като се правеше на подводница, но благородно се въздържаше да я торпилира.

Като се увери, че чадърът я покрива напълно, Мери простря мокрото си тяло на шезлонга и избърса лицето си. От кока на врата ѝ

се стичаше вода по гръбначния ѝ стълб, което ужасно я дразнеше, затова махна фибите и разстла косата си върху облегалката на стола, за да изсъхне. Трябваше да си признае, че се чувстваше прекрасно, като че ли солената вода притежаваше почти лечебни качества. Кожата ѝ беше изтръпнала, мускулите отпуснати, а крайниците ѝ натежали...

... Беше на една от редките си визити в козметичния салон и фризьорът ритмично решеше косата ѝ, едно-две-три, едно-две-три, опъвайки кожата на главата ѝ и всеки път, когато четката се закачваше, той деликатно я изтегляше и тя продължаваше надолу по дължаната на косата ѝ. Като се усмихваше със задоволство, тя отвори очи, за да открие, че не беше в никакъв козметичен салон, а лежеше в шезлонг на плажа, а слънцето се беше плъзнало толкова ниско зад дърветата, че сенките бяха покрили целия пясък.

Тим стоеше зад нея с наведена глава над лицето ѝ и си играеше с косата ѝ. Обзе я паника. Тя се отдръпна от неговото докосване в необясним ужас, като се опитваше да обхване разпуснатата си коса и ровеше обезумяла в джоба на подкъсената си рокля, за да намери някоя фиба. Отдалечена на безопасно разстояние и вече напълно разсънена, тя се обърна и го погледна с разширени от уплаха очи и туптящо сърце.

Той продължаваше да стои на същото място и я гледаше втренчено с невероятните си очи със странно безпомощен поглед, който тя беше виждала само когато знаеше, че е направил нещо лошо, но не разбираше какво точно лошо е направил. Той искаше да се поправи, страшно много искаше да разбере какъв грях бе извършил несъзнателно. В такива случаи като че ли усещаше най-остро, че не е като останалите, беше като кученце, което не разбира защо го е ритнал господарят му. В пълно недоумение той стоеше и кършеше ръце с отпусната уста.

Тя протегна ръце към него като израз на съжаление и милост.

— О, мой мили! Мили, не беше нарочно! Бях заспала и ти ме изплаши, това е! Не ме гледай така! Не бих те наранила за нищо на света, Тим, наистина! О, моля те, не ме гледай така!

Той отбягна ръцете ѝ, като се държеше настрана от тях, защото не беше сигурен дали говореше истината, или просто се опитваше да го успокои.

— Беше толкова красива — обясни плахо. — Исках просто да я пипна, Мери.

Тя се втренчи в него удивена. „Красива“ ли каза? Да, каза! И го каза, като че ли наистина знаеше какво означава думата, като че ли разбираше, че тя беше различна от „чудесна“ или „хубава“, „страшна“, „страхотна“ или „върховна“ в някаква степен. Досега го беше чувала да използва само тези думи, когато се възхищава от нещо. Тим се учеше! Поемаше по малко от това, което говореше тя, и го интерпретираше правилно.

Тя му се усмихна нежно, отиде до него, хвана двете му ръце и ги стисна силно.

— Благословен да си, Тим, харесвам те повече от всеки, когото познавам! Не ми се ядосвай, не исках да те наранявам, наистина не исках.

Усмивката му се появи като слънце, болката изчезна от очите му.

— Аз също те харесвам, Мери, харесвам те повече от всеки освен татко, мама и моята Дауни. — Замълча замислено. — Мисля, че те харесвам повече от моята Дауни всъщност.

Ето пак! Изрече думата „всъщност“ точно както тя я изричаше! Разбира се, до голяма степен беше просто като папагал, но не съвсем. Имаше оттенък на сигурност при употребата на израза.

— Хайде, Тим, нека да влезем вътре, преди да е захладняло. Когато вечерният бриз се появи откъм реката, всичко изстива ужасно бързо, дори в разгара на лятото. Какво ще искаш да вечеряш?

След като вечерята беше изядена, а чиниите измити и подредени, Мери накара Тим да седне в нейното единствено удобно кресло. След това огледа плочите си.

— Харесваш ли музиката, Тим?

— Понякога — отвърна той внимателно и проточи шия, за да я вижда, тъй като беше застанала зад него.

Какво ли ще му се понрави? Всъщност във вилата имаше повече от нещата, които той би харесал, отколкото в къщата в „Артърмън“. Тя беше донесла тук всички свои стари плочи с музика, която харесваше навремето. „Болеро“ на Равел, „Аве Мария“ на Гуно, „Ларго“ на Хендел, маршът от „Аида“, „Изгубената струна“ на Съливан, „Шведска рапсодия“, „Финландия“ на Сибелиус, мелодии от Джилбърт и Съливан. Всички те стояха там заедно с куп подобни колекции, също

толкова пълни с настроение и мелодия. „Пробвай го с нещо такова — помисли си тя. — На него му е все едно дали музиката е стара и изтъркана, така че виж какво ще се получи.“

Очарован, той стоеше в транс и почти физически се вмести в музиката. Мери беше попрочела някои неща за умствено изоставящите и докато седеше и го гледаше, си спомни, че много от тях силно се увличаха от музика с доста висока сложност. Като гледаше как това живо, жадно лице отразява всяка промяна в настроението, сърцето ѝ страдаше за него. Колко беше красив, много красив!

Към полунощ вятърът, който идваше по реката откъм морето, стана още по-хладен и се вмъкваше на пориви през отворените стъклени врати с такава сила, че Мери трябваше да ги затвори. Тим си беше легнал към 22 часа, изтощен от всички преживявания и дългото плуване. Хрумна ѝ, че може да му е студено, затова стана, разтършува се в килера и изрови един пухен юрган, за да го завие. Малка керосинова лампа мъждукаше до леглото. Беше ѝ доверил, доста колебливо, че го е страх от тъмнината, така че дали няма някаква малка лампа, която да е близо до него? Като стъпваше безшумно по голия бял под, прегърнала здраво юргана, за да не бутне нещо и да вдигне шум, Мери приближи до леглото.

Той лежеше свит, вероятно защото му беше студено, с ръце, прибрани до гърдите, а коленете му почти ги докосваха. Одеята се бяха изхлузили от леглото и гърбът му беше оголен към отворения прозорец.

Мери погледна надолу към него, сплела ръце в хлъзгавите гънки на юргана, устата ѝ беше отворена. Спящото лице беше толкова спокойно, прозрачните му мигли бяха разперени над нежните му скули, чудесните златни къдрици на косата обгръщаха перфектната форма на черепа му. Устните му бяха леко обърнати нагоре, а тъжният малък белег от лявата им страна придаваше на усмивката му някакво меланхолично изражение. Гърдите му се повдигаха и спускаха толкова тихо, че за момент тя го помисли за умрял.

Така и не разбра колко дълго беше стояла, загледана в него, но в един момент потръпна и се отдръпна, като разгърна юргана. Не направи опит да го загърне с одеята, като се задоволи само да ги оправи по дължината на леглото и да набута краищата им под дюшека, след това разстла пухения юрган върху раменете му и го нагласи. Той

въздъхна и се размърда, сгушвайки се в топлотата, но след момент отново беше потънал в света на сънищата си. „Какво ли сънува един умствено изостанал млад мъж — чудеше се тя. — Дали се впускаше напред в своите нощни скитания, чувствайки същите ограничения, както когато беше буден? Или пък се случваше чудото, което го освобождаваше от всичките му окови?“ Нямаше начин да разбере.

След като напусна стаята, къщата ѝ се стори непоносима. Като затвори тихо стъклените врати, тя пресече верандата и се спусна по стълбите към пътеката, която водеше към плажа. Дърветата се люлееха неуморно в прегръдките на вятъра, една кукумявка крещеше „куку мяу“, „куку мяу“, кацнала на един нисък клон над пътеката с кръглите очи, които просветваха в тъмнината. Мери погледна към птицата, без всъщност да я вижда и в следващия миг попадна на нещо меко и лепкаво. Когато то се опря до лицето ѝ, дъхът ѝ спря от уплаха, но след миг осъзна, че това е паяжина. Тя заопипва тялото си, като примираше при мисълта, че притежателят на паяжината може да се разхожда някъде по нея, но ръката ѝ не усети нищо, освен роклята.

Краищата на плажа бяха замърсени от изсъхнали клонки. Мери започна да ги събира, докато натрупа достатъчно, за да запали огън. След това ги натъкми в средата на пясъчната ивица близо до една скала, удобна за целта, и поднесе клечка кибрит към основата им. Студеният морски бриз нощем беше едно от положителните качества на Източния бряг, но към човешкото тяло беше доста безмилостен — смазващ с горещина през деня и студен до мозъка на костите нощем. Би могла да се върне до къщата за пуловер, но в огъня имаше нещо много приятелско, а Мери изпитваше отчаяна нужда от утеха. Когато пламъците запращаха и се усилиха, тя се настани на скалата и протегна ръце към топлината.

Като се клатеше лениво напред-назад, увиснал на опашката си от едно дърво наблизо, един опосум я наблюдаваше внимателно с мъдрите си кръгли очи и със загрижена сладка муцунка. Какво странно същество беше тя, приклепнала пред бляскавото нещо, което той познаваше единствено като опасност, а светлината хвърляше чудновати сенки върху нея, които непрекъснато се променяха. След това се прозя, откъсна един плод от клона над себе си и го задъвка шумно. Нямаше защо да се страхува от нея, просто една прегърбена жена с лице, опънато от болка, нито млада, нито красива или съблазнителна.

„Много отдавна беше отминало времето, когато болката беше част от живота“ — припомни си Мери с ръка под брадичката. Трябваше да се върне доста назад до периода, когато беше малко момиче в дом за сираци и подсмърчаше, докато заспи. Колко самотна беше тогава. Толкова самотна, че нерядко имаше моменти, когато мечтаеше за приятелското пренебрежение на смъртта. Хората казваха, че детският ум не може да разбере или да копнее за смъртта, но Мери Хортън знаеше друго. Нямаше спомени за дом, за любещи ръце, за някой, който да има нужда от нея. Нейната самота беше от чиста, непозната загуба, защото тя не би могла да копнее за нещо, което не знаеше, че съществува. Мислеше, че нещастieto ѝ беше заложено в нейната непривлекателност. Болката, която изпитваше, когато обожаваната от нея сестра Томас я подминаваше както обикновено заради някое дете, което беше по-хубаво и по-затрогващо.

Но ако гените ѝ не бяха я надарили с личен чар, те бяха закодирали у нея сила. Мери се самовъзпитаваше, както растеше, и когато стана на четиринадесет години и дойде моментът да напусне пансиона, вече се беше научила да подчинява и потиска нещастieto. След това вече престана да чувства на човешко, емоционално ниво, като ѝ беше достатъчно удоволствието да си върши работата добре и да следи как се увеличават спестяванията ѝ. Това не беше точно едно празно удоволствие, но същевременно то не бе я направило по-мека или по-нежна. Не, животът ѝ не беше празен, нито пък му липсваха стимули, но беше напълно лишен от любов.

Тъй като никога не бе изпитвала тръпката на майчинството или пък нуждата да си потърси мъж, Мери не беше способна да измери качеството на любовта ѝ към Тим. И наистина тя дори не знаеше дали това, което чувстваше към Тим, е правилно да се нарече любов. Той просто беше станал опорна точка в живота ѝ. Всеки момент тя чувстваше съществуването на Тим, той се появяваше в мислите ѝ хиляди пъти на ден, а когато си помислеше „Тим“, тя осъзнаваше, че се усмихва или усещаше нещо, което само можеше да се нарече болка. Беше почти като че ли той живееше в ума ѝ като някакво същество, доста различно от реалното.

Когато седеше в полумрака на хола и слушаше натрапчивите звуци на някоя цигулка, душата ѝ се доближаваше до непознатото, но някои ограничения в чувствата ѝ оставаха. Но когато седеше в

полумрака на хола и гледаше Тим, нямаше повече какво да се търси, той възплачаваше всичко, за което някога бе копняла. Дори и да беше очаквала нещо от него през няколкото часа между първата им среща и откритието, че той е умствено недоразвит, след като веднъж вече бе узнала истината, тя вече не очакваше нищо повече от него освен реалността, че съществува. Той я омайваше. Това беше единствената дума, за която можеше да се сети, която поне отчасти пасваше.

Всички желания и мечти през моминските ѝ години бяха безмилостно потискани. Никога не успяха да я завладеят, защото тя винаги внимателно отбягваше всяка ситуация, която може да ги окуражи да се развият. Ако някой мъж ѝ се стореше привлекателен, тя упорито го отбягваше, ако някое дете със смеха си започнеше да се доближава до сърцето ѝ, гледаше да направи така, че никога да не го види отново. Бягаше от физическата страна на своята природа като от чума. Затваряше я в някой мрачен и заспал ъгъл на съзнанието си и отказваше да признае, че съществува. „Не си създавай грижи“ — ѝ бяха казали монахините в сиропиталището и Мери Хортън беше успяла да не си ги създаде.

В самото начало красотата и безпомощността на Тим я обезоръжиха — Мери се намери прикована върху острието на двадесет и девет самотни години. Като че ли той наистина се нуждаеше от нея, като че ли можеше да види нещо в нея, което дори и тя не виждаше. Никой никога не я беше предпочитал пред всички други, докато не се яви Тим. Какво ли имаше в нейната суха, прозаична личност, което Тим намираще така привлекателно? Отговорността беше ужасно нещо, толкова трудно да се справиш с него, особено за човек като Мери — без много опит в емоциите. Той имаше майка, значи не търсеше това. Беше прекалено много дете, както тя прекалено много стара мома, за да бъде това нещо сексуално. Вероятно имаше много, много хора в живота му, които са били груби с него, но вероятно имаше и много, много хора, които са били мили, дори любящи. Никой с външния вид и характер на Тим не би останал с малко обич. Защо тогава предпочиташе нея?

Огънят замираще. Мери тръгна да търси още дърва, но после реши да не го разпалва наново. Постоя, като се взираше в блещукащите светлини между въглените, без да фокусира погледа си. Един червей промуши глава през пясъка и я погледна. Топлината от

огъня бавно се промъкваше по земята и принуждаваше стотици от нейните мънички обитатели да бягат или да се опържат. Без да забелязва хаоса, който причиняваше нейният източник на топлина, Мери обля жаравата с пясък вместо с вода. Достатъчно безопасно, за да предпази от пожар, но не и да изстуди пясъка и неговите обитатели.

10

През цялото лято Мери продължи да води със себе си Тим в Госфърд. Когато наближи април, а с него и есента, майката и бащата на Тим вече я познаваха доста добре, но само по телефона. Никога не покани Рон и Ес Мелвил в „Артърмън“, а и те не изявиха желание да ги посети. На никого от четиримата не му хрумна да се замисли дали всеки от тях имаше едно и също впечатление от Мери Хортън.

— Възнамерявам да взема отпуск и да ида на Големия риф тази зима, вероятно юли или август, и много бих искала да взема Тим с мен, ако нямате нищо против — каза тя на Рон Мелвил една неделна вечер.

— Леле боже, госпожице Хортън, направо сте прекалено добра с Тим! Може да дойде с вас, да, но само при условие че си плати разходите сам.

— Ако вие предпочитате така, господин Мелвил, в такъв случай, разбира се, но ви уверявам, че ще ми бъде много приятно Тим да бъде с мен просто като мой гост.

— Това е много, много мило от ваша страна, госпожице Хортън, но аз наистина мисля, че за Тим ще е най-добре да си плаща сам. Можем да си го позволим. Винаги бихме могли и ние сами да го заведем, ако се бяхме сетили за това, но някак си Ес и аз като че ли никога не излизаме по-далеч от Сидни.

— Напълно ви разбирам, господин Мелвил. Довиждане.

Рон затвори телефона, промуши палци през колана на панталона си и влезе в дневната, подсвирквайки.

— Хей, Ес, госпожица Хортън иска да вземе със себе си Тим до Големия риф през юли или август — обяви Рон, докато се опъваше удобно на дивана с крака по-високо от главата.

— Много мило от нейна страна — каза Ес.

Няколко минути по-късно под прозореца се чу трополенето на високи токчета, последвано от затварянето на задната врата. Една млада жена влезе в стаята, кимна им, седна с въздишка и захвърли обувките си. Тя едновременно приличаше и не приличаше на Тим.

Височината и светлата коса бяха същите, но ѝ липсваше абсолютното съвършенство на костната му структура, а очите ѝ бяха кафяви.

— Струва ми се, че току-що видях загадъчната госпожица Хортън — промърмори тя, прозявайки се, като придърпа една табуретка достатъчно близо, за да качи краката си на нея.

Ес остави плетката.

— Как изглежда старото момиче?

— Не можах да видя много подробности, но е една такава набита и има глава със сребърна коса, с кок отзад — типична стара мома. Бих казала, че е някъде към шестдесет и пет, макар че не можах да видя лицето ѝ. Каква кола, драги! Голям, черен „Бентли“, нещо като колата, в която се вози старата кралица Лизи. Фю! Фрашкана е с пари, струва ми се.

— Нямам представа за това, скъпа, но предполагам, че трябва да е доста добре, за да притежава всичките тия неща.

— Бая! Чудя се какво намира в Тим? Понякога ме тревожи... Ужасно много я харесва.

— О, Дауни, мисля, че това е хубаво — каза Ес. — Ставаш прекалено докачлива за Тим и госпожица Хортън.

— Какво значи ставам докачлива? — попита остро Дауни. — По дяволите, та той ми е брат! Не ми харесва това негово ново приятелство и това е. Какво всъщност знаем за госпожица Мери Хортън?

— Знаем всичко, което наистина трябва да знаем, Дауни — каза меко Ес. — Тя е добра към Тим.

— Но той е така погълнат от нея, мамо! Непрекъснато Мери това и Мери онова, докато някога не взема да го удуша!

— О, стига, Дауни, не бъди такъв копой! Звучиш ми като някаква завистница! — изръмжа Ес.

Рон се намръщи към Дауни.

— С кого беше тази вечер, скъпа? — попита той, сменяйки темата.

Раздразнението ѝ изчезна и живите ѝ, изключително интелигентни очи се усмигнаха към него.

— С управителния директор на някаква голяма международна компания за лекарства. Смятам да навляза в индустрията.

— Пълни глупости! Струва ми се, че индустрията смята да навлезе в теб! Как се справяш с толкова много типове едновременно, Дауни? Какво, по дяволите, виждат в теб?

— Откъде да знам? — Тя се прозя и се заслуша. — Ето идва и Тим.

Миг по-късно той влезе — уморен и щастлив.

— Здравсти, драги! — каза баща му весело. — Добре ли мина уикендът?

— Страшно добре, татко. Правим цветна градина около цялата къща и строим огнище от тухли на плажа, за да може да се готви навън.

— Звучи като че ли правите мястото като по книгите, нали, Ес?

Но Ес не отговори. Тя се изправи внезапно и хвана Рон за ръката.

— Хей, Рон, как може госпожица Хортън да говори с теб по телефона преди минута, а следващата да е отвън и да остави Тим?

— По дяволите! Тим, звънна ли ни по телефона госпожица Хортън преди няколко минути, точно преди да те остави?

— Да, татко. Тя има телефон в колата.

— Исусе Христе! Ти май нещо се надуваш, драги.

— Тя трябва да има телефон в колата си! — отговори Тим възмутено. — Каза ми, че на шефа ѝ, господин Джонсън, понякога му се налага да говори спешно с нея.

— А защо не влезе за малко да поговори лично с нас, след като е била почти пред къщата? — подхвърли саркастично Дауни.

Тим сбърчи вежди.

— Не зная, Дауни. Мисля, че е малко притеснителна, точно както казваш, че съм аз.

Рон се вгледа в него объркан, но не каза нищо, докато Тим си легна. След това свали крака от дивана и седна така, че спокойно да вижда жена си и дъщеря си.

— Въобразявам ли си, момичета, или Тим малко се подобрява? Оня ден ми направи впечатление, че използва по-сложни думи отпреди, някакви по-изкилиферчени.

Ес кимна.

— Да, забелязала съм.

— И аз, татко. Очевидно госпожица Хортън прекарва част от своето време с Тим, като го учи.

— Да е жива и здрава и да ѝ върви! — каза Ес. — Никога нямах търпението, както и учителите в училище, но винаги съм смятала, че Тим може да учи.

— О, стига, мамо! — прекъсна я Дауни. — След малко ще поискаш да ѝ викаме Света Мери! — Тя се изправи рязко. — След като не можете да измислите нещо по-интересно от това да говорите за влиянието на тази жена върху Тим, аз си лягам!

Рон и Ес бяха оставени да гледат след нея, учудено и смутено.

— Знаеш ли, Рон, мисля, че Дауни малко ревнува от госпожица Хортън — каза Ес накрая.

— Но защо, по дяволите, ще ревнува?

— О, не зная, скъпи. Жените наистина са много собственически настроени понякога. Имам чувството, че Дауни се цупи, защото Тим не се върти толкова много около нея напоследък.

— Но тя би трябвало да е доволна! Тя винаги се е оплаквала, че Тим ѝ се мотае в краката, а освен това колкото повече остарява, толкова повече си има свой собствен живот.

— Но тя е човек, миличък, тя не гледа така на нещата. Знаеш, може и да не ползваш нещо, но не го даваш на други.

— Е, ще трябва малко да се поотпусне, това е. Аз наистина съм доволен, че Тим си има госпожица Хортън, вместо да се върти тук и да чака Дауни да се прибере.

На другия ден Рон се срещна със сина си в „Сийсайд“, както обикновено, и се прибраха пеша в спускащия се здрач, защото дните ставаха все по-къси.

Когато стигнаха при задната врата, Ес ги чакаше със странно изражение на лицето. Държеше една тънка малка книжка с картинки в ръка и я размахваше възбудено пред Тим.

— Тим, скъпи, това твое ли е? — изпищя тя със светнали очи.

Тим погледна към книгата и се усмихна все едно си е спомнил нещо приятно.

— Да, мамо. Мери ми я даде.

Рон взе книжката, обърна я и погледна заглавието. „Котенцето, което мислеше, че е мишка“ — прочете бавно на глас.

— Мери ме учи да чета — обясни Тим, като се чудеше за какво е целият този шум.

— А можеш ли да прочетеш нещо вече?

— Малко. Ужасно е трудно, но не толкова, колкото писането. Но Мери не се ядосва, когато забравям.

— Учи те да пишеш, драги? — попита Рон, като едва можеше да повярва.

— Да. Написва ми една дума и аз я преписвам, така че да изглежда като нейната. Все още не мога да си напиша моя дума — въздъхна той. — Много по-трудно е от четенето.

Точно тогава се прибра Дауни, изпълнена с потисната възбуда, думите бяха на устата ѝ, но за първи път в живота си тя се намери на интелектуалното място зад Тим. Родителите ѝ дори не си направиха труда да я попитат от какво е толкова възбудена. Просто и казаха „Шшшъът!“ и я придърпаха до тях около Тим.

Той прочете една страница в средата на книгата, без да му се налага да се замисля много за някоя дума или буква. А когато свърши, те крещяха и радостно викаха, потупваха го по гърба и рошеха косата му. Като се пъчеше като гълъб с голяма гуша, той отиде към стаята си, държейки малката книжка в двете си ръце с благоговение и се усмихваше. През целия си живот не бе имал по-върховен момент. Беше им доставил удоволствие, наистина им беше доставил удоволствие, накара ги да се гордеят с него, както се гордееха с Дауни.

След като Тим си беше легнал, Ес вдигна глава от безкрайната си плетка.

— Какво ще кажеш за чаша чай, скъпи? — попита тя Рон.

— Това май е наистина добра идея, старо момиче. Хайде, Дауни, ела с нас в кухнята като добро дете, а? Ужасно си тиха цяла вечер.

— Има парче хубав тъмен плодов сладкиш с портокалова заливка или ако искате пандишпан със сметана, които купих днес — обяви Ес, докато подреждаше чаши и чинийки на кухненската маса.

— Пандишпан със сметана — казаха Рон и Дауни в хор.

Въздухът беше приятно тръпчив, април беше към края си и най-лошите жеги вече бяха отминали. Рон се изправи, затвори задната врата и подгони един огромен молец с навит вестник в ръка. Уцели го, както се блъскаше безпомощно в светлината, и той падна сред златния

дъжд от ситния пращец на крилата си. Вдигна го, докато още трептеше, занесе го до тоалетната и пусна водата.

— Благодаря, тате — каза Дауни и се отпусна. — Господи, мразя тия гадни неща. Пърхат и се блъскат в лицето ти. Винаги се страхувам, че ще ми се пъхнат в косата или нещо подобно.

Той се усмихна.

— Жени! Плашите се от всичко, дето хвърчи, лази и пълзи. — Взе си едно огромно парче от сладкиша и набута по-голямата част от него в устата си. — Какво има, Дауни, скъпа? — промърмори той нечленоразделно и облиза сметаната под носа си.

— Нищо, нищо! — отвърна тя приповдигнато, като отдели своето парче и поднесе с изящество малко парче към устата си на върха на малка виличка.

— Хайде, мила, не можеш да заблудиш своя старец! — каза той по-отчетливо. — Изплюй камъчето! Какво те тормози, а?

Дауни се понамръщи и остави вилицата, след това вдигна големите си, блеснали очи към лицето му. Те се смекчиха, когато го гледаха, защото тя беше истински привързана към него.

— Ако искаш да знаеш кървавите подробности, срамувам се от себе си. Имах си една собствена новина, когато се прибрах тази вечер и исках да ви я кажа, но когато видях, че Тим е в центъра на вниманието, малко се скапах. Знаеш ли, това е отвратително. Горкичкият ми брат! През целия си живот е отстъпвал на заден план след мен, а тази вечер, когато имаше какво да ни покаже и да ни накара да се гордеем с него, аз се ядосах, защото ми бе откраднал първенството.

Ес се присегна и я потупа по ръката.

— Не се притеснявай, мила. Тим не разбра, че нещо не е наред, а това е най-важното, нали? Ти си добро момиче, Дауни, сърцето ти е на място.

Дауни се усмихна. Изведнъж тя стана съвсем като Тим и беше лесно да се отгатне защо има толкова много приятели.

— Ех, старото ми момиче! Какво успокоение си ти, скъпа. Винаги можеш да измислиш и да кажеш нещо хубаво или нещо, с което да изтеглиш жилото навън. — Рон се ухили. — Освен когато се нахвърлиш върху мен. Отвратителна стара бухалка си ти, Ес!

— Какво друго може да се очаква от един дърт пияндур като теб?

Всички се засмяха. Ес наля чая. На дъното на всяка чаша имаше мляко, а отгоре се сипваше запарката, която беше черна и силна като утайка от кафе. Получаваше се тъмнокафява напитка, с матов оттенък от млякото. Всички подсладиха чая си обилно и изпиха парещата напитка наведнъж. Чак след като бе налято повторно, продължиха разговора си.

— Какво беше това, дето искаше да ни го кажеш, Дауни? — попита майка и.

— Ще се омъжвам.

Настъпи гробна тишина, нарушена от шума, с който Рон приземи чашата си в чинийката.

— Ето това е бомба! — каза Рон. — Господи Исусе и всички ангели, каква бомба! Никога не ми е хрумвало, че ще вземеш да се омъжиш, Дауни. Леле боже, къщата ще бъде празна без теб!

Ес погледна нежно към дъщеря си.

— Е, скъпа, знаех си, че някой ден ще се оплетеш, а ако това искаш, щастлива съм за теб, истински щастлива. Кой е той?

— Мик Харингтън-Смит, моят шеф.

И двамата се вторачиха към нея.

— Но това не е ли онзи тип, с когото никога не се разбра, защото смята, че мястото на жените е в кухнята, а не в изследователската лаборатория?

— Това е той, моят Мик! — отговори Дауни весело и се ухили. — Мисля си, че е решил, че единствено като се ожени за мен, ще ме изкара от лабораторията и ще ме върне в кухнята, където ми е мястото.

— Малко е трудно да се оправяш с него, нали? — попита Рон.

— Понякога, но не ако знаеш как да подходиш. Най-лошият му недостатък е, че е сноб. Сещаш се за кои говоря — училище в Кингс, къща в Пойнт Райпър, предшественици, които са дошли с първия кораб — само че не са били затворници, разбира се, или ако са били, семейството им не признава това днес. Но не след дълго аз ще го отуча от всичко това.

— Как така ще се жени за такава като теб тогава? — попита Ес злъчно. — Не знаем кои са нашите предшественици, освен че най-вероятно са били крадци и главорези. А Сърф стрийт Куги не е точно най-шикозният адрес в Сидни, нито пък Рандуик Хай — най-шикозното девическо училище.

Дауни въздъхна.

— О, мамо, не се притеснявай за това! Важното е, че той иска да се ожени за мен и знае точно откъде, как и от какво идвам.

— Не можем да си позволим голяма, скъпа сватба, скъпа — каза Ес тъжно.

— Имам някакви пари, които аз съм спестила, така че мога да платя всякаква сватба, която пожелаят родителите му. Лично аз се надявам, че те ще предпочетат една скромна сватба, но ако искат нещо голямо и разточително, ще получат нещо голямо и разточително.

— Ти ще се срамуваш от нас — каза Ес с треперещ глас и сълзи в очите.

Дауни се изсмия и протегна ръце нагоре, докато нежните мускули изпъкнаха под красивата ѝ кафява кожа.

— За нищо на света, драги! Защо, по дяволите, трябва да се срамувам от вас? Осигурихте ми най-добрия и най-щастливия живот, който може да си представи едно момиче. Отгледахте ме, без да получа всички главоболия, неврози и проблеми, които всички на моята възраст като че ли имат. Всъщност трябва да ви кажа, че сте свършили страшно по-добра работа при моето отглеждане, отколкото родителите на Мик са направили с него. Той или харесва мен и моето семейство, или ще трябва да ни преглътне, това е всичко. Трябва да е привлечане на противоположностите — продължи тя малко по-замислена. — Защото ние наистина нямаме нищо общо, освен мозъците. Както и да е, той е на тридесет и пет и е имал възможност да си избере която си иска от всички момичета със синя кръв, които Сидни може да предложи през последните петнадесет години. А в края на краищата той си избра добрата, стара и обикновена Дауни Мелвил.

— Е, това е точка в негова полза, струва ми се — каза тежко Рон и въздъхна. — Не мисля, че някога ще дойде да изпие една-две бири с Тим и мен в „Сийсайд“. Скоч и вода в някой лъскав бар е по в стила на такива типове.

— Сега е така, но не знае какво губи. Само почакай! В края на годината ще съм го научила да идва с вас в „Сийсайд“.

Ес се изправи внезапно.

— Оставете всичко така, аз ще оправя сутринта. Лягам си, уморена съм.

— Горкичката Дауни, хич няма да ѝ е весел семейният живот с такъв пуюк като тоя — каза Ес на Рон, докато се настаняваха в удобното си старо легло.

— Не ми се ще да споря с теб, Ес — отвърна мрачно Рон. — Бих искал да не е толкова умна, тогава щеше да се омъжи за някой обикновен младеж от тези наоколо и да се установи в обикновена стандартна къща в Блектаун. Но Дауни не харесва обикновени младежи.

— Е, надявам се всичко да е наред, но не мога да си го представя, освен ако тя не прекъсне връзките си с нас, Рон. Тя няма да хареса това, но мисля, че ние трябва постепенно да се отдръпнем от живота ѝ, след като се омъжи. Нека изгради късче за себе си в техния свят, защото това е светът, в който ще възпитава неговите деца, нали?

— Напълно си права, старо момиче. — Той гледаше в тавана и примигваше с усилие. — Тим е този, на когото ще му липсва. Горкичкият, няма да разбере.

— Не, той е като малко дете, Рон, паметта му е къса. Знаеш го какъв е, бедничкият ми. Ще му липсва, както на малко дете първоначално, но после някак си ще я забрави. Още по-добре е, че си има госпожица Хортън, струва ми се. Допускам, че тя няма да е вечно наоколо, но се надявам, че ще е наблизо достатъчно дълго, за да го стегне покрай сватбата на Дауни. — Поглади ръката му. — Животът никога не се получава както се надяваш, нали? По едно време някак си си мислех, че Дауни изобщо няма да се омъжи, че тя и Тим ще приключат дните си, споделяйки тази стара къща, след като нас вече ни няма. Тя ужасно много го обича. Но аз съм доволна, че прави този скок, Рон. Както бях ѝ казвала много пъти — не очакваме да пожертва живота си заради Тим. Не би било правилно. И все пак... Продължавам да си мисля, че малко ревнува от госпожица Хортън. И този годеж е толкова внезапен. Тим си намира приятел, а носът на Дауни е малко натрит, защото госпожица Хортън си е направила труда да го учи да чете, а Дауни никога не го направи и в следващия момент — бум! — тя отива и се сгодява.

Рон се протегна и угаси светлината.

— Но защо точно този, Ес? Даже не съм и помислял, че го харесва.

— О, но той е доста по-възрастен от нея, а и тя наистина е поласкана, че той е избрал нея сред всички тези със синята кръв, които е можел да има. Вероятно е и малко уплашена също, малко пообъркана от средата му и от факта, че ѝ е шеф. Може да имаш целия ум на света и пак да не бъдеш по-разумен от най-тъпия глупак в Калън парк.

Рон се смъкна надолу, докато главата му намери постоянното си място на възглавницата.

— Е, любов, ние нищо не можем да направим, нали? Тя е на двадесет и една и при всяко положение никога не се е вслушвала много в нас. Единствената причина, поради която не е загазила с нещо досега, е, че е ужасно интелигентна, невероятно интелигентна и чаровна. — Рон я целуна по устните. — Лека нощ, скъпа. Уморен съм. Ти не си ли? Цялото това бурно вълнение.

— Прав си — прозя се тя. — Лека, скъпи.

Следващата събота, когато пристигна в къщата на Мери в „Артърмън“, Тим беше тих и малко резервиран. Мери не го разпитва за настроението му, а просто го качи в бентлитото и потегли веднага. Трябваше да спрат в един магазин в Хорнсби, за да вземат доста растения и храсти, които Мери беше поръчала през седмицата. Работата по тяхното наместване в колата така обзе Тим, че тя му каза да седне отзад, когато потеглиха отново, така че да може да наблюдава растенията и да бъде сигурен, че никое от тях няма да падне или да изцапа кожената тапицерия.

При къщата тя остави Тим да разтовари растенията и отиде до стаята да разопакова куфара му, при все че в последно време той имаше там малък постоянен гардероб. Стаята беше променена. Голотата и белотата бяха изчезнали и в нея имаше дебел оранжев килим, стените бяха бледожълти, а завесите малко по-тъмни, мебелите бяха съвременни. След като изпразни куфара му, отиде до стаята си и се оправи, преди да се върне до колата и да види как се справяше Тим.

Нещо не беше наред с него, той изобщо не изглеждаше какъвто е. Сбръчкала вежди, тя го наблюдаваше внимателно, докато той вадеше последните растения от багажника. Не мислеше, че проблемът му е физически, защото кожата му както обикновено имаше здрав златножълт оттенък, а очите му бяха ясни и светли. Очевидно каквото и да го тормозеше, ставаше в личната област, макар че тя се съмняваше, че то имаше нещо общо с нея, освен, разбира се, ако родителите му не бяха казали нещо за нея, което да го разстрои или обърка. Със сигурност, не! Само преди ден беше говорила надълго с Рон Мелвил и той цъфтеше от въодушевление от напредъка на Тим в четенето и смятането.

— Вие сте ужасно мила с него, госпожице Хортън — беше й казал Рон. — Каквото и да правите, не се отказвайте от него, не е напразна работа. Бих искал да се беше запознал с вас преди много години, повярвайте ми.

Обядваха в мълчание и отидоха в градината, а проблемът на Тим, какъвто и да беше, остана неспоменат. Щеше да ѝ каже, когато му дойде времето. Може би беше по-добре, ако се правеше, че все едно няма нищо, ако го накараше да ѝ помогне да посади всички нови придобивки. Миналата седмица прекараха страшно приятно в градината. Чудеха се дали да направят една леха цялата с дръвчета, или дали да не ги объркат с ралици и кученца. Той не знаеше нито едно от имената на цветята и тя взе книгите си и му показва техните снимки. Учеше за тях с удоволствие и се разхождаше наоколо, като повтаряше тихо имената им отново и отново.

Работиха мълчаливо целия следобед, докато сенките не се издължиха и морският бриз не просвистя по речния каньон, за да ги предупреди за настъпващата вечер.

— Нека запалим огън в огнището и да си сготвим на плажа — предложи Мери отчаяно. — Можем да поплуваме, докато огънят се разпали достатъчно за готвене, а след това ще запалим друг огън на пясъка, за да ни изсуши и да ни топли, докато ядем. Как ти звучи това, Тим?

Той се опита да се усмихне.

— Звучи чудесно, Мери.

Мери вече се беше научила да обича водата и дори можеше да преплува няколко метра. Поне беше достатъчно, за да се осмели да навлезе там, където Тим обичаше да лудува. Беше си купила черен бански костюм от рипсена коприна с доста дълга, цяла пола към него, в интерес на скромността. Кожата ѝ беше потъмняла вече, след като я излагаше на слънцето и благодарение на това изглеждаше по-добре, по-млада и по-здрава.

Във водата Тим не беше така въодушевен както винаги. Плуваше тихо наоколо, като не забравяше да я бомбардира или торпилира, а когато тя предложи да излязат на плажа, веднага я последва. Обикновено да го извадиш от водата беше кралска битка, тъй като той би стоял вътре до полунощ, ако го оставеше.

Беше приготвила крехки котлети от младо агънце и дебели тлъсти наденици на огъня — две от любимите му яденета, но той почопли небрежно един котлет за известно време, без да намали много размера му, после бутна чинията настрана с въздишка и поклати уморено глава.

— Не съм гладен, Мери — каза той тъжно.

Седяха един до друг на една кърпа пред втория огън, като се топлеха уютно в зъбите на студения вятър. Слънцето беше залязло и светът беше в това полутъмно състояние, когато всяко нещо беше лишено от яснота, но все още не бе замъглено до черно, бяло или сиво. Над тях в обширното ясно небе Вечерницата блещукаше на зеленикавия хоризонт. Още няколко мощни звезди се опитваха да се преборят със светлината и се появяваха за момент, но после изчезваха. Навсякъде чуруликаха и писукаха птици, които се приготвяха за нощта с дразнеща суета, а храстите бяха изпълнени от тайнствени звуци и шумове.

Мери никога не бе имала навика да забелязва такива неща, беше доста безразлична към света наоколо, освен когато той ѝ се натрапваше. Но сега откри, че има силно усещане за нещата наоколо — небето, земята и водата, техните животни и растения — всички те така чудесни и красиви. Тим я бе научил на това от момента, в който ѝ показва жетварката-хормайстор в олеандровото дърво. Непрекъснато идваше да ѝ представи някое малко природно богатство, което беше открил — паяк или дива орхидея, или някое малко пухесто животинче, а тя се бе научила да не скача назад с отвращение, а да ги вижда като него такива, каквито са — свършени, точно толкова функционална част от планетата Земя, колкото нея, ако ли не и повече, защото понякога това, което ѝ носеше, беше рядкост.

Разтревожена и ядосана, Мери се размърда върху кърпата, докато седна така, че да гледа профила му, издялан на перлената рамка на небето. Бузата срещу нея беше слабо очертана, окото беше потънало невидимо в затъмнената вдлъбнатина, устните бяха най-тъжни. В този момент той помръдна леко и цялата светлина, която беше останала, се събра в искрящ ред мънички капчици върху миглите му, проблясващи и надолу по бузата.

— О, Тим! — извика тя и протегна ръце към него. — Недей да плачеш, мое скъпо момче, не плачи! Какво има, какво става? Не можеш ли да ми кажеш, щом сме такива добри приятели?

Спомни си как Рон ѝ беше казал, че той имал навика често да плаче, и то като малко дете с шумни хълцания и ридания, но напоследък спрял да плаче така. „В редките случаи тези дни, когато е разстроен до сълзи, той плаче повече като възрастен — беше казал

Рон, — тихо и затворен в себе си.“ „Точно както сега“ — помисли тя и се чудеше колко пъти бе плакал днес, без тя да го забележи, когато не беше при него или когато беше прекалено заета, за да види.

Много ядосана, за да оспорва мъдростта на собственото си поведение, тя постави ръка на рамото му, погали го нежно, като се опитваше да го успокои, колкото може. Той се обърна към нея изведнъж и преди тя да успее да се извърти настрани, положи главата си на гърдите ѝ. Като се притискаше като малко животинче, нуждаещо се от скривалище, той се вкопчи в нея. Ръцете ѝ някак си от само себе си се наместиха около гърба му и тя отпусна глава, докато бузата ѝ опря в косата му.

— Не плачи, Тим — прошепна тя, като гладеше косата и целуваше веждата му.

Отпусна се назад върху петите си и го притисна към себе си. Всичко останало беше забравено освен действителността, че има възможност да го успокои. Той се нуждаеше от нея, беше се обърнал към нея и беше скрил лицето си, като че ли смяташе, че тя има силата да го предпази от света. Нищо не би могло да я подготви за това. Не беше и мечтала, че животът ще ѝ предложи миг така безмерно сладък, така натоварен с болка. Гърбът му под ръцете ѝ беше хладен и хлъзгав като сатен. Небръснатата буза, подпряна точно над гърдите ѝ, драскаше кожата ѝ като фина шкурка.

Непохватно и колебливо в началото тя го придърпа по-близо, като го обгърна с една ръка нежно, но силно през гърба, а другата беше поставена покровителствено около главата му, с пръсти, заровени в гъстата, леко солена коса. Четиридесет и трите години без любов на нейния живот бяха зачертани от съществуване, беше платено в тази малка частица от времето. С това, в техния край, те вече нямаха значение, а ако трябваше да се издържат още четиридесет и три, също толкова празни, те също не биха били от значение. Не сега.

След известно време той спря да плаче и остана да лежи абсолютно неподвижно в ръцете ѝ. Само слабото повдигане и спускане от дишането под ръката ѝ подсказваше, че е жив. Тя също не помръдваше. Мисълта за движение я ужасяваше, защото инстинктът ѝ подсказваше, че щом някой от двамата се помести дори и на милиметър, той ще се отдръпне или тя самата ще трябва да се

отдръпне. Тя притисна по-силно устни в косата му и притвори очи, напълно щастлива.

Той изпусна дълбока, сподавена въздишка и се помести малко, за да се настани по-удобно, но за Мери това беше сигналът, че нейният миг си е отишъл. Внимателно тя се отдръпна леко от него, така че той остана да лежи в прегръдките ѝ, но вече можеше да повдигне глава и да погледне към нея. Ръката ѝ подръпваше косата му, докато той бе принуден да повдигне лице, и дъхът ѝ секна в гърлото ѝ. На слабата светлина красотата му имаше някакво обречено излъчване, той беше Оберон или Морфей^[1], нереален, от някакъв друг свят. Луната беше превзела очите му и ги бе покрила с глазура от потъмняло сребро. Те се вираха в нея сякаш той я виждаше от обратната страна на прозрачна завеса. „Вероятно наистина е така, защото това, което той вижда в мен, никой никога не беше виждал“ — помисли си тя.

— Тим, няма ли да ми кажеш какво те прави толкова нещастен?

— Моята Дауни, Мери. Тя ни напуска скоро и няма вече да я виждаме толкова често. Не искам моята Дауни да си иде, искам да продължи да живее с нас!

— Разбирам. — Тя погледна надолу към нетрепкащите очи като лунни камъни. — Ще се омъжва ли, Тим? За това ли ви напуска?

— Да, но аз не искам тя да се омъжва и да ни напуска! — проплака той обезсърчено.

— Тим, като се вгледаш назад в годините, ще откриеш, че животът се състои от срещи, познанства и раздели. Понякога обичаме хората, които срещаме, понякога не харесваме хората, които срещаме, но това, че ги познаваме, е най-важното нещо в живота, това е, което ни прави хора. Разбираш ли, много години аз отказвах да го приема и не бях много добро човешко същество. Тогава срещнах теб и това, че те познавам, някак си промени живота ми, станах по-добро човешко същество. Ох, но раздялата, Тим! Това е най-трудното, най-горчивото за възприемане, особено ако си обичал. Раздялата означава, че никога няма да бъде същото след това — нещо си е отишло от нашия живот, част от нас липсва и никога не може да се намери или да се върне обратно. Но има много раздели, Тим, защото те са толкова част от живота ни, колкото срещите и познанствата. Това, което трябва да направиш, е да запомниш познанството с твоята Дауни, а не да прекарваш времето си в страдание, защото трябва да се разделиш с

нея, тъй като раздялата не може да се избегне, тя трябва да дойде. Като помниш познанството, а не страданието от загубата, няма да те боли толкова много. А това е прекалено дълго и сложно и ти не разбра нито дума, нали, скъпи?

— Мисля, че разбрах нещо — отговори той сериозно.

Тя се засмя, като така развали и последната част от магията на момента и го изтласка от прегръдката си. Изправена отново, тя се наведе, протегна ръце и го повдигна на крака.

— Мери, това, което каза, значи ли, че един ден ще трябва да видя как и ти си отиваш също?

— Не, освен ако ти не поискаш да си отида или ако умра.

Огънят беше замрял. Тънки ивици дим се извиваха между купчинките пясък и плажът изведнъж стана много студен. Мери потръпна и обхвана тялото си с ръце.

— Ела, нека се върнем в къщата, Тим, там е топло и светло.

Той я задържа и се вгледа в лицето ѝ със силно нетърпение, което обикновено му беше доста чуждо.

— Мери, винаги съм искал да зная, но никой не ми казва! Какво значи умира, умирање и умрял? Всички те едно и също нещо ли са?

— Всичките са свързани с едно нещо, да. — Тя взе ръката му в своята и постави дланта му върху собствената му гръд, от лявата страна. — Можеш ли да усетиш сърцето си как бие, Тим? Усещаш ли това туп-туп, туп-туп, туп-туп под ръката ти, винаги там, без никога да спира дори за миг?

Той кимна очарован.

— Да, усещам! Наистина усещам!

— Ами това е, докато бие туп-туп, туп-туп, можеш да виждаш и да чуваш, да се разхождаш, да се смееш и да плачеш. Но си виждал и как нещата остаряват, изхабяват се, развалят се? Някоя количка или бетонобъркачка, а? Ами ние, всички ние с туптящи сърца под ребрата? С всички е така, Тим, с всички! Ние също остаряваме, уморяваме се и се изхабяваме. По някое време започваме да се разваляме и това тупащо нещо, дето усещаш, спира като часовник, който не е бил навит. На всички ни се случва, когато ни дойде времето. Някои от нас се изхабяват по-бързо от другите, някои от нас спират по случайност — ако сме в самолетна катастрофа или нещо подобно. Никой от нас не знае кога ще спре, това не е нещо, което можем да контролираме или

предскажем. Просто се случва един ден, когато сме напълно изхабени и прекалено уморени, за да продължаваме. А когато нашите сърца спрат, спираме и ние, Тим. Никога повече не виждаме и не чуваме, не се разхождаме, не ядем, не можем да се смеем или да плачем. Ние сме мъртви, Тим. Няма ни, спрели сме и трябва да бъдем положени там, където ще можем да лежим и да спим, без да ни безпокоят — под земята, завинаги. На всички ни се случва, това не е нещо, от което да се страхуваш, не може да ни нарани. То е все едно да заспиш и никога да не се събудиш отново, а нищо не ни наранява, докато спим, нали така? Хубаво е да спиш — все едно дали в леглото или под земята. Това, което трябва да правим, е да се наслаждаваме на живота, докато сме живи, и да не се страхуваме да умрем, когато ни дойде времето да спрем.

— Значи и аз мога да умра точно толкова лесно, колкото и ти, Мери! — каза той напрегнато с лице, близко до нейното.

— Да, можеш, но аз съм стара, а ти си млад, така че ако всичко е както обикновено, аз би трябвало да спра преди теб. Аз съм поизносена от теб, нали разбираш.

Той беше на ръба на сълзите отново.

— Не, не, не! Не искам да умираш преди мен, не го искам така!

Тя взе ръцете му в своите, разтривайки ги напрегнато.

— Хайде, хайде, Тим, не бъди нещастен! Какво ти казах току-що? Трябва да се наслаждаваме на живота всеки миг, докато още сме живи! Умирането е в бъдещето, за него не трябва да се тревожим или дори да мислим! Умирането е последната раздяла, Тим, най-трудната от всички за понасяне, защото раздялата е завинаги. Но всички стигаме до нея, така че не можем да затворим очи и да се преструваме, че не съществува. Ако сме големи и разумни, ако сме добри, силни хора, ние разбираме умирането, знаем за него, но не му разрешаваме да ни тревожи. Сега знам, че ти си голям и разумен, знам, че си добър, силен човек, така че искам да ми обещаеш, че няма да се тревожиш заради умирането, че няма да се страхуваш, че ще се случи на мен или на теб. Освен това искам да ми обещаеш, че ще се държиш като мъж към раздялата, че няма да натъжиш горката Дауни, защото ти си тъжен. Дауни също е жива, тя има точно толкова право да намери свой собствен начин да се наслаждава на живота, колкото и ти. И ти не

трябва да ѝ създаваш трудности, като ѝ позволиш да види колко си разстроен.

Пое брадичката му в ръка и погледна в замъглените очи.

— Сега знам, че си силен и добър, Тим, така че искам да бъдеш всичко това и за твоята Дауни, и за всичко, което ще се случи и може да те натъжи, защото не трябва да бъдеш тъжен и минута повече, отколкото е нужно. Обещаваши ли?

Той поклати сериозно глава.

— Обещавам, Мери.

— Тогава, хайде да се връщаме в къщата. Студено ми е.

Мери пусна отоплението в дневната и сложи плоча в грамофона, която знаеше, че ще го разведри и зарадва. Лечението подейства и много скоро той се смееше и говореше, като че ли нищо не беше заплашвало неговия свят. Поиска урок по четене, който тя му даде с удоволствие. След това той отклони покана за друго забавление и се сви на пода до краката ѝ с глава, подпряна до облегалката на креслото ѝ.

— Мери? — попита той след дълго мълчание точно преди тя да отвори уста, за да му каже, че е време за лягане.

— Да?

Той се извъртя така, че да вижда лицето ѝ.

— Когато плачех и ти ме прегърна, как се нарича това?

Тя се усмихна и потупа рамото му.

— Не зная да се нарича някак си. Утешаване, предполагам. Да, мисля си, че се нарича утешаване. Защо?

— Хареса ми. Мама го правеше понякога, наистина доста отдавна, когато бях просто малко хлапе, но после ми каза, че съм прекалено голям, и не го направи никога вече. Ти защо не си помисли, че съм прекалено голям?

Вдигна внезапно едната си ръка нагоре, за да закрие очите си, задържа я там за момент, преди да я отпусне надолу към скута си, и стисна здраво с нея другата.

— Струва ми се, че изобщо не помислих за теб като за голям. Помислих те за малко хлапе. Но не мисля, че е от значение колко си голям, мисля, че е много по-важно колко е голяма тревогата ти. Може

да си голям човек вече, но тревогата ти беше много по-голяма, нали?
Утешението помогна ли?

Той се обърна настрани доволен.

— О, да, много помогна. Беше наистина хубаво. Бих искал да
бъда утешаван всеки ден.

Тя се засмя.

— Ти може да искаш да те утешават всеки ден, но това няма да
стане. Когато нещо се прави прекалено често, то загубва
привлекателността си, не мислиш ли? Когато те утешават всеки ден с
нужда или без нужда, скоро ще ти омръзне. Няма вече да бъде толкова
хубаво.

— Но аз се нуждая от утешение през цялото време, Мери, нужно
е да бъда утешаван всеки ден!

— Пфу! Глупости! Ти си изнудвач, приятелю, това си ти! А сега
мисля, че е време за лягане, какво ще кажеш?

Той се изправи на крака.

— Лека нощ, Мери. Харесвам те, харесвам те повече от всеки
друг, освен мама и татко, и те харесвам толкова, колкото харесвам мама
и татко.

— О, Тим. Ами горката Дауни?

— О, харесвам и моята Дауни, но теб харесвам повече от нея,
харесвам те повече от всеки друг, освен мама и татко. Ще ти викам
Мери, но повече няма да викам на Дауни моята Дауни.

— Тим, недей да бъдеш толкова злопааметен! О, това е толкова
жестоко и безсмислено! Моля те, недей да караш Дауни да мисли, че аз
съм взела нейното място в твоите чувства. Това ще я направи много
нешаствна.

— Но аз те харесвам, Мери, харесвам те повече, отколкото
харесвам Дауни! Нищо не мога да направя, просто те харесвам!

— Аз също те харесвам, Тим, и наистина повече от всеки друг в
целия свят, защото аз нямам мама и татко.

---

[1] Морфей в елинистичната и римска митология — демон или
божество на сънищата, син на бога на съня Хинос. — Бел.прев. ↑

Разбра се, че Дауни иска да се омъжи за Майкъл Харингтън-Смит в края на май, което остави малко време за подготовка. Като научиха какво е положението на бъдещата съпруга на сина им, родителите на Мик имаха желание точно толкова, колкото и Дауни да намалят размера на сватбата до възможния минимум.

Двата комплекта родители плюс младоженците се срещнаха на неутрална територия, за да планират сватбата. Неутралната територия беше един платен салон в хотел „Уентуърт“, където щеше да бъде приемът. Измъчвани от яката, вратовръзката и неделните корсети, Рон и Ес стояха на ръба на столовете си и отказваха да се включат в любезен разговор, докато родителите на Мик, за които яки, вратовръзки и корсети бяха ежедневие, приказваха с отегчени гласове, в които се усещаше леко напрежение. Мик и Дауни отчаяно се опитваха да омекотят вдървеното положение, но с много малък успех.

— Естествено, Даун ще се омъжи с дълга бяла рокля и ще има поне един шафер — каза госпожа Харингтън-Смит предизвикателно.

Ес изглеждаше глупаво. Тя беше забравила, че истинското име на Дауни беше Даун и ѝ се стори нередно да ѝ бъде напомнено, че семейство Мелвил се е спряло на някакво умалително, характерно за по-ниската класа.

— Хм — отговори тя, което бе възприето от госпожа Харингтън-Смит като съгласие.

— На сватбата мъжете е по-добре да носят тъмни костюми и сини сатенени вратовръзки без шарки — продължи госпожа Харингтън-Смит. — След като това е малка сватба в тесен кръг, сутрешни костюми или бяла вратовръзка със смокинг биха били доста неподходящи.

— Хм — каза Ес, движейки ръка под масата, докато намери тази на Рон и я стисна с признателност.

— Ще ви дам пълен списък на хората, които страната на младоженеца би искала да покани, госпожо Мелвил.

И всичко продължи така, докато госпожа Харингтън-Смит не отбеляза:

— Знам, че Даун има по-голям брат, госпожо Мелвил, но Майкъл не ми обясни каква роля ще играе той на сватбата. Естествено вие разбирате, че той не може да бъде кум, след като приятелят му Хилари Арбакъл-Хийт запълва тази роля, а аз наистина не виждам каква друга роля може да има той в такава малка сватба. Освен ако, разбира се, Даун не реши да промени мнението си и да поиска втори шафер.

— Всичко е наред, госпожо — каза тежко Рон, стискайки силно ръката на Ес. — Тим не очаква да участва в празненството. Всъщност ние смятахме да го пратим при госпожица Мери Хортън през този ден.

Дауни се задъха.

— О, татко, не можете да направите това! Тим е единственият ми брат, искам да ме види как се женя!

— Но, Дауни, скъпа, много добре знаеш, че Тим не обича тълпите! — възпротиви се баща ѝ. — Помисли си какъв ужас ще настане, ако той оповръща цялото място! Исусе Христе, няма ли да е чудесно? Не, мисля, че при всяко положение ще бъде по-добре, ако Тим просто отиде при госпожица Хортън.

Очите на Дауни се напълниха със сълзи.

— Всеки би си помислил, че се срамувате от него, татко! Аз не се срамувам от него, искам всеки да го види и да го заобича толкова, колкото и аз!

— Дауни, мила, мисля, че баща ти е прав за Тим — включи се Ес. — Знаеш колко мрази тълпите и дори да не оцапа всичко наоколо, няма да е много щастлив, ако трябва да стои неподвижно по време на цялата церемония.

Семейство Харингтън-Смит се гледаха напълно зашеметени.

— Мислех, че е по-голям от Даун — каза госпожа Харингтън-Смит. — Съжалявам, не знаех, че е просто едно дете.

— Всъщност той не е дете! — избухна Дауни, а на лицето ѝ се появиха червени петна. — Той е една година по-възрастен от мен, но е умствено изостанал, това се опитват да скрият от всички!

Появи се неловка тишина. Господин Харингтън-Смит барабанеше с пръсти по масата, а Мик гледаше към Дауни с учудване.

— Не ми каза, че Тим е изостанал — промълви той.

— Не, не съм, защото никога не ми е хрумвало, че това има значение! Тим винаги е бил с мен през целия живот и той е част от него, много важна част! Никога не се сецам, че е изостанал, когато говоря за него, това е!

— Не се ядосвай, Даун — помоли Мик. — Наистина не е важно, права си. Просто бях малко изненадан.

— Добре де, ядосана съм! Не се опитвам да скрия факта, че най-близкият ми роднина е умствено изостанал. Майка ми и баща ми очевидно са се наели да свършат това! Татко, как можа?

Рон изглеждаше объркан.

— Е, Дауни, не беше точно за да скрием това. Просто си мислехме, че ще е по-малка грижа за теб, ако той не дойде. Тим не обича тълпите, знаеш това. Всеки така се заглежда в него, а това го прави особен.

— О, мила, толкова ли е зле да го гледаш? — попита госпожа Харингтън-Смит с някакво съмнение в очите, докато гледаше Дауни. Вероятно това се предаваше в семейството? Какъв идиот беше Майкъл да избере момиче от тая долна класа след всички прекрасни момичета, които беше пренебрегнал! Разбира се, говореха, че била изключително интелигентна, но интелигентността не можеше да замести доброто възпитание, никога не можеше да надвие простотията, а цялото нещастно семейство беше просто, просто, просто! Момичето нямаше никакви маниери, никаква идея как да се държи в изискано общество.

— Тим е най-добре изглеждащият мъж, който някога съм виждала — отвърна Дауни ожесточено. — Хората го гледат с възхищение, а не с отвращение, но той не разбира разликата! Всичко, което разбира, е, че го гледат, а той не обича това усещане.

— О, удоволствие е да го гледаш — вметна Ес. — Като гръцки бог, казва госпожица Хортън.

— Госпожица Хортън? — попита Майк, като се надяваше да смени темата.

— Госпожица Хортън е дамата, чиято градина Тим наглежда в уикендите.

— О, така ли? Значи Тим е градинар?

— Не, той не е никакъв скапан градинар! — изсъска Дауни, жегната от тона. — Работи като строителен работник през седмицата и

изкарва малко допълнителни пари в края на седмицата, като оправя градината на тая богата стара дама.

Обяснението на Дауни само влоши нещата. Двамата Харингтън-Смит се въртяха на столовете си и се опитваха да не гледат един към друг, както и към семейство Мелвил.

— Коефициентът на интелигентност на Тим е към 75 — каза Дауни малко по-тихо. — Като такъв той не би трябвало да работи, но родителите ми бяха толкова добри с него още от самото начало. Те съзнаваха, че няма да са вечно тук да го издържат през целия му живот, така че отгледаха Тим да може да се оправя сам и да е независим, колкото е възможно при тези обстоятелства. От деня, когато стана на петнадесет, Тим сам си изкарва хляба като неквалифициран работник — единствената работа, за която става. Мога да добавя, че продължава да работи за човека, който го взе, когато беше на петнадесет, което може да ви помогне да разберете колко ценен и харесван работник е. Татко плаща застраховка за него от деня, в който е разбрал, че Тим е изостанал, така че никога няма да има финансови грижи. Винаги ще има достатъчно, за да живее. Откакто аз почнах работа, помагам, за да се увеличи размерът на премията, а освен това и част от неговите надници отиват също за тази цел. Тим е най-богатият член от семейството, ха-ха! Доскоро той не можеше да чете, да пише или да прави каквито и да е сметки. Но мама и татко го бяха научили на истински важните неща — как да се движи из града, за да иде на работа, без да има някой непрекъснато с него. Научиха го да брои пари, въпреки че той не може да брои нищо друго, което е странно. Човек би си помислил, че той би могъл да свърже това, което прави с парите, с други сметки, но той не може. Една от малките странни шегички на изостаналия ум, но е така. Все пак може да си купи билет за автобуса или трамвая, може да си купува дрехи и храна. В момента не ни тежи повече, отколкото когато и да било. Много обичам брат си и съм отдадена на него. По-добър, по-сладък, по-любвеобилен човек не съществува. И, Мик — добави тя обръщайки се към годеника си, — когато Тим остане съвсем сам и се нуждае от дом, аз ще го взема! Ако не ти харесва това, тогава е прекалено и адски неприятно! По-добре да се откажеш от всичко още сега.

— Моя скъпа, скъпа Даун — каза Мик невъзмутимо. — Сериозно възнамерявам да се оженя за теб дори и да имаш десет

умствено изостанали и напълно дебилни братя.

Отговорът не ѝ хареса, но беше прекалено ядосана, за да анализира защо не ѝ харесва, а по-късно забрави всичко това.

— Не се предава в семейството — обясни Ес малко патетично. — Виновни са яйчниците ми, казват лекарите. Бях над четиридесет, когато се омъжих за Рон и никога не бях имала деца преди това. Така че Тим беше роден малко различен, разбирате ли. Дауни беше наред, защото яйчниците ми се бяха оправили вече. Тим беше първото, затова му се отразиха. Но е така, както казва Дауни, не съществува по-приятен младеж от Тим.

— Разбирам — каза госпожа Харингтън-Смит, като не знаеше какво друго да каже. — Вижте, сигурна съм, че само от господин и госпожа Мелвил зависи решението дали техният син ще присъства на сватбата.

— И ние решихме — каза Ес твърдо. — Тим не обича тълпите, така че Тим няма да присъства. Госпожица Хортън ще се радва да го вземе за уикенда.

Дауни избухна в плач и се втурна към тоалетната, където майка ѝ я намери няколко минути по-късно.

— Не плачи, любов моя — утеша я Ес, потупвайки я по раменете.

— Но всичко върви накриво, мамо! Ти и татко не харесвате семейство Харингтън-Смит и те също не ви харесват, а аз не знам какво мисли Мик вече! О, ще бъде ужасно!

— Глупости! Просто светът, от който идваме Рон и аз, е различен от този на Харингтън-Смит, това е всичко. Обикновено те не се забъркват с такива като нас, така че как можеш да очакваш да знаят какво да правят, като им се наложи да се забъркат с такива като нас? Обратното също важи, любов моя. Харингтън-Смит не са хората, с които играя тенис вторник, четвъртък и събота, или хората, с които Рон пие в „Сийсайд“. Ти си голямо момиче, Дауни, и истински акъллия. Би трябвало да знаеш, че никога не бихме могли да бъдем приятели. И защо? Ние дори не се смеем на едно и също нещо. Но ние не сме и врагове, не и когато децата ни се женят едно за друго. Просто няма да се срещаме след сватбата, освен може би за кръщенета и други подобни. И така би трябвало да бъде. Защо трябва да си бъркаме в

джобовете просто защото нашите деца са се оженили, а? А сега, струва ми се, си достатъчно умна, за да разбереш това, нали?

Дауни избърса очите си.

— Да, предполагам, че е така. Но, мамо, аз исках всичко да е така съвършено!

— Разбира се, че си искала, скъпа, но животът не е такъв никога. Ти си си избрала Мик и той теб, а не нас или Харингтън-Смит. Ако зависеше от нас, никога не бихме ви събрали с Майк, нито пък и смотаните Харингтън-Смит. Двойно подсигурено име наистина! Скапано важничене, ако питаш мен! Но ние всички се опитваме да отсеем най-доброто, така че не прави голям проблем около Тим, за бога. Тим няма нищо общо с това и не си права да го намесваш. Остави горкия Тим на собствения му живот и недей да го натрапваш на Харингтън-Смит. Те не го познават като нас, така че как можеш да очакваш да разберат?

— Жива да си ми, мамо, не зная какво ще правя без теб! Предполага се, че аз съм умният Мелвил, но понякога имам странното чувство, че всъщност ти и татко сте умните. Как си станала толкова мъдра?

— Не съм, скъпа, а и татко ти не е. Животът ни прави мъдри, колкото повече живеем. Когато имаш деца, големи колкото теб сега, ти ще омайваш, а аз ще бера цветя.

В края на краищата Рон звънна на Мери Хортън и я помоли да разреши въпроса дали Тим трябва да бъде допуснат до сватбата. Въпреки че никога не бяха се срещали и Рон съзнаваше, че госпожица Хортън е по-близо до кръга на Харингтън-Смит, отколкото на Мелвил, Рон някак си се чувстваше спокойно с нея. Тя щеше да разбере неговата дилема и да намери разумно разрешение за нея.

— Лоша работа, госпожице Хортън — каза той, като дишаше шумно в слушалката. — Семейство Харингтън-Смит не е много очаровано от избора на скъпия им син за жена и аз не бих могъл искрено да кажа, че ги обвинявам. Страх ги е, че тя няма да пасне, и ако Дауни не беше така ужасно умна, аз бих се притеснявал от това също. Но както стоят нещата, смятам, че тя ще се научи много по-бързо, отколкото те могат да обучават, и никой няма да има шанса да бъде притеснен от каквото и да каже или да направи.

— Не познавам Дауни лично, господин Мелвил, но от това, което съм чувала, съм сигурна, че сте прав — откликна Мери със съчувствие. — Не бих се тревожила за нея.

— О, аз не се тревожа! — отговори той. — Дауни си има закваската, ще се справи! Тим ме притеснява.

— Тим? Защо?

— Ами, той си е различен. Никога няма да порасне нормално и не знае кога прави грешки, не може да се учи от тях. Какво ще стане с горкото малко момче, когато си отидем?

— Мисля, че сте свършили чудесна работа с Тим — каза Мери със странно свито гърло. — Отгледали сте го да бъде изключително независим и да се оправя сам.

— О, това го знам вече! — отвърна Рон малко нетърпеливо. — Ако ставаше дума за него да се грижи за себе си, не бих се тревожил, но не е това, знаете ли. Тим се нуждае от своя баща и своята майка заради любовта и спокойствието на духа, защото не е пораснал достатъчно, за да намери някой да ни замести, искам да кажа съпруга и собствено семейство, нещо, което обикновено прави един мъж.

— Но той ще има вас още много години, господин Мелвил! Все още сте млади, вие и вашата жена.

— Точно тук бъркате, госпожице Хортън. Ес и аз въобще не сме млади. Разликата ни е шест месеца и празнувахме седемдесетия си рожден ден тази година.

— О! — За момент се получи неловка тишина и след това гласът на Мери се появи отново, доста несигурно. — Нямах представа, че вие с госпожа Мелвил сте толкова възрастни.

— Ами така е. Казвам ви, госпожице Хортън, след като Дауни се омъжва за младеж, който определено не би искал умствено изостаналият брат на жена му да се върти наоколо, ние с Ес почти се побъркваме от тревоги за Тим. Понякога нощем чувам бедната стара Ес да плаче за Тим. Той няма да ни надживее много, знаете ли. Когато разбере, че е сам, той ще се съсипе и ще умре от разбито сърце, почакайте и ще видите.

— Хората не умират от разбити сърца, господин Мелвил — каза меко Мери благодарение на невежеството на своето самотно съществуване.

— Глупости, как ли пък не! — избухна Рон. — О, извинете, госпожице Хортън! Знам, че не би трябвало да говоря така, но дори и не си помисляйте, че хората не умират от разбито сърце! Виждам да се случва, и то неведнъж. На Тим ще се случи, той просто ще залинее. Човек се нуждае от волята да живее, точно колкото от здравето да живее, скъпа. А когато няма кой да се интересува от него, Тим ще умре. Просто ще стои и ще плаче, забравяйки да яде, докато умре.

— Е, докато аз съм тук, ще се погрижа някой да се интересува от него — предложи Мери колебливо.

— Но вие също не сте млада, госпожице Хортън! Аз се надявах на Дауни, но не и сега... — въздъхна той. — Добре де, всъщност няма смисъл да се плаче за разлятото мляко, нали?

На върха на езика на Мери беше да го увери, че не е на седемдесет, но преди да може да проговори, Рон започна отново.

— Всъщност това, за което ви звъннах, беше да ви попитам дали Тим да ходи на сватбата. Бих се радвал да дойде, но знам, че ще е нещастен, стоейки кротко по време на церемонията, а след това и на тържеството. Дауни беше много ядосана, когато казах, че не мисля, че Тим трябва да присъства. Все пак продължавам да мисля, че не трябва да е там. Това, което се чудех, е дали имате нещо против Тим да остане при вас този уикенд?

— Разбира се, че не, господин Мелвил! Но изглежда ужасно тъжно, че Тим не може да е въкъщи и да види как Дауни се приготвя, а след това и как се омъжва... Вижте какво, защо не го заведете до църквата да я види как се омъжва, а аз ще го взема откъм веднага след това, така че няма да е нужно да идва на приема?

— Хей, това е чудесна идея, госпожице Хортън! По дяволите, как не се сетих за това? Ще реши всичките ни тревоги, нали?

— Да, мисля, че е така. Обадете ми се, когато уточните всички подробности за времето, мястото и т.н. А аз ви обещавам, че ще се погрижа за Тим след церемонията.

— Госпожице Хортън, великолепа сте наистина!

13

Приготовленията за сватбата бяха вълнуващи за Тим. Дауни беше изключително внимателна и нежна през седмицата, предхождаща това, което в себе си определяше като напускане, и посвети цялото си време на семейството.

В утрото на сватбата — съботата, той беше очарован от шетнята и паниката, които като че ли заплашваха да ги обземат напълно всеки момент, и той се мотаеше в краката на всички, пълен с полезни съвети. Бяха му купили нов тъмносин костюм с клош панталони и леко вталено, леко удължено сако „а ла Карден“ и той почти трепереше от вълнение. Облече го в момента, в който стана, и се разхождаше нагоре-надолу с него, като непрекъснато се оглеждаше или се опитваше да мерне отражението си в огледалото.

Като видя Дауни облечена, изпита благоговение.

— О, Дауни, изглеждаш точно като принцеса от приказките! — въздъхна той, като я гледаше с широко отворените си сини очи.

Тя го придърпа към себе и силно го прегърна, като премигваше, за да прогони сълзите.

— О, Тим, ако някога имам син, се надявам, че ще бъде добър като теб — прошепна тя, целувайки го по бузата.

Беше доволен, не от забележката за сина, която не разбра, а от прегръдката.

— Ти ме утеши, Дауни! Обичам да бъда утешаван, това е най-хубавото нещо, което познавам!

— Тим, сега иди до предната врата и гледай за колите като добро момче — даде напътствия Ес, като се чудеше дали някога отново ще може да мисли нормално и се опитваше да пренебрегне малката тъпа болка от едната ѝ страна, която усещаше от време на време напоследък.

Дауни беше предадена в първата лимузина заедно с баща си, във втората седна кумата, а Ес отведе Тим в третата.

— Стой спокойно, Тим, и се опитай да бъдеш добро момче — промърмори тя, настанявайки се на елегантната задна седалка с въздишка.

— Изглеждаш чудесно, мамо — каза Тим, попривикнал към усещането за скъпа кола, отколкото майка му, и я възприе като нещо нормално.

— Благодаря, скъпи, бих искала да се чувствам прекрасно — отвърна Ес.

Беше се опитала да не се натруфи много, усещайки, че свекърът и свекървата на Дауни няма да бъдат очаровани от това, което обикновено обличаше майката на булката от кръга на семейство Мелвил. Така че с въздишка на съжаление тя изостави приятните мечти за бледоморава дантелена рокля от гипюра, сако, обувки и шапка с корсаж от лилии, боядисани в подходящ цвят. Вместо това избра една рокля от убит бледосин копринен шантунг без корсажи, а просто с две скромни бели рози.

Църквата беше препълнена, когато те с Тим откриха мястото си отпред до близките на булката. През целия път дотам Ес усещаше погледите, отправени към Тим от роднините на младоженеца, които според нея се пулеха, като че ли бяха някакви нищожества от по-долна класа. Господин и госпожа Харингтън-Смит го гледаха, сякаш не можеха да повярват на очите си, докато всяко момиче под деветнадесет се влюби силно в него. Ес беше искрено доволна, че той няма да присъства на тържеството.

Той се държа прекрасно по време на церемонията, която не беше дълга. След това, докато светкавицата на фотографа проблясваше и обикновените поздравления продължаваха, Ес и Рон тихо отведоха Тим до стената при главната врата на църквата и го накараха да седне.

— А сега ще чакаш тук Мери като добро момче и да не си посмял да изчезнеш нанякъде. Чу ли ме! — каза Ес строго.

Той кимна.

— Добре, мамо, ще чакам тук. Мога ли да се обърна и да видя как Дауни слиза по стълбите все пак?

— Разбира се, че можеш. Не се запилявай нанякъде и ако някой дойде при теб и се опита да те заговори, просто му отговори възпитано и не казвай повече нищо. А сега татко ти и аз трябва да се върнем в

църквата, защото им трябваме за снимките. Бог да им е на помощ. Ще се видим утре вечерта, когато госпожица Хортън те доведе вкъщи.

Бяха минали десет минути, откакто младоженците и гостите си бяха отишли, когато колата на Мери Хортън се появи по улицата. Тя се беше ядосала на себе си, защото се беше загубила в лабиринта от малки улици около Дарлинг Пойнт, като си бе помислила, че Свети Марк е една друга църква, по-близо до Ню Саут Хед Роуд.

Тим продължаваше да седи на ниската каменна стена отпред, а есенното слънце се процеждаше през листата на дърветата като меки златни пръчици с танцуващ прах. Той изглеждаше така загубен, толкова самотен, вторачен безпомощно в пътя, и очевидно се чудеше какво ли ѝ се е случило. Новият костюм му стоеше идеално, но го правеше някак си чужд, много хубав и изтънчен. „Единствено позата беше на Тим — послушен и тих като добре възпитано малко момче. Или като куче — помисли си тя. — Като куче щеше да стои там и по-скоро би умрял от глад, отколкото да се помести, за да оцелее, защото тези, които обичаше, му бяха казали да стои там и да не мърда.“

Думите на Рон по телефона за това, че Тим може да умре от разбито сърце, продължаваха да я преследват. Явно Рон смяташе, че тя е в тяхната възрастова група, близо до седемдесетте, но тя не бе го разубедила, странно, но нямаше желание да съобщи истинската си възраст. „И защо направих това? — питаше се тя. — Беше ненужно и глупаво.“

Можеше ли някой наистина да умре от разбито сърце? Правеха го жените в онези стари романтични разкази, толкова демодирани сега. Винаги беше смятала смъртта на героинята за плод на трескавото въображение на автора, както и останалата част от блудкавия сюжет. Но може би наистина беше така. Какво щеше да направи тя, ако Тим напуснеше живота ѝ завинаги, прибран от раздразнени родители или, о, не дай боже, от смъртта? Колко сив и празен би бил животът без Тим, колко безплодно и безсмислено би било да живее в един свят без Тим. Той се беше превърнал в ядрото на цялото ѝ съществуване, факт, който няколко души бяха забелязали.

Неотдавна госпожа Емили Паркър я бе поканила на чай и отбеляза:

— Напоследък изобщо не те виждам през уикенда, нали?

Мери беше промълвила нещо, че е много заета.

— Ха, ха, ха! — се ухили госпожа Паркър. — Заета, а? — Тя намигна на Мери и я ръчна добронамерено в ребрата. — Трябва да кажа, че си се увлякла по младия Тим, госпожице Хортън. Старите клюкари из улицата намекуват за нещо скандално.

— Наистина доста съм се увлякла по младия Тим — отговори Мери спокойно, започвайки да се овладява. — Той е толкова приятен човек, винаги готов да направи добро и толкова самотен. Първоначално му дадох градинарството, защото си мислех, че малко повече пари ще са му от полза, но след като го опознах, започнах да го харесвам за това, което е, дори и да не е с всички си, както всеки казва. Той е искрен, нежен, а измамата му е напълно чужда. Толкова е освежаващо да се срещнеш с някой, който няма никакви задни мисли, нали? — Тя гледаше госпожа Паркър с широко отворени очи.

Госпожа Паркър отвърна на погледа ѝ, изиграна.

— Ъмм, ами, предполагам, че е така. И както ти си самостоятелна, по начина по който си, това е истинска компания за теб, нали?

— Съвсем точно! Тим и аз прекарваме заедно чудесно. Оправяме градината и слушаме музика, плуваме и ходим на пикник, доста неща. Той има прости вкусове и ме учи да оценявам простотата. Не съм много лесна за компания, но някак си Тим естествено ми пасва. Той изкарва най-доброто от мен.

Въпреки цялата си шумност, Старото момиче беше с добро сърце и общо взето безкритична. Тя потупа Мери по ръката окуражително.

— Ами, радвам се за теб, пиленце, мисля си, че е хубаво, че си намерила някой, който да ти прави компания, иначе си толкова самотна. Ще ги оправя тези дърти клюкари из улицата. Казах им, че не си човекът, който би си купил приятел. Е, какво ще кажеш за чаша чай, а? Искам да чуя всичко за младия Тим. Как се оправя.

Но Мери не помръдна и за момент лицето ѝ беше странно безизразно. След това погледна към госпожа Паркър с учудване.

— Те това ли са си помислили? — попита тя натъжено. — Наистина ли това са си помислили? Колко отвратително, колко жалко за тях! Не се грижа толкова за себе си, а за Тим! О, господи, колко гадно!

Шефът на Мери, Арчи Джонсън, беше другият, който беше забелязал промяната у Мери, макар че не знаеше каква е причината за нея. Обядваха набързо в закувалнята на компанията един ден, когато Арчи заговори по въпроса.

— Знаеш ли, Мери, не е моя работа и съм готов да бъда поставен на мястото си, но да не би да си се отклонила напоследък или нещо подобно?

Тя го погледна, зашеметена и уловена неподготвена.

— Не ви разбрах, сър?

— О, стига, Мери! И не ме наричай „сър“ или „господин Джонсън“! В обедна почивка сме.

Мери сложи ножа и вилицата на масата и погледна спокойно към него. Той и тя бяха работили заедно повече години, отколкото и двамата биха си направили труда да преброят, но отношенията им бяха винаги строго ограничени до бизнеса и тя все още имаше проблеми да се отпусне достатъчно по време на техните немного чести, но задължителни социални контакти.

— Ако питаш дали съм се променила напоследък, Арчи, защо не го кажеш? Няма да се обидя.

— Ами точно това исках да кажа. Променила си се. О, ти продължаваш да си една ужасна стара кучка и продължаваш да плашиш до смърт младите машинописки, но си се променила. Господи, как си се променила! Най-малкото изглеждаш по-добре, отколкото преди, като че ли си била въвн на слънце, вместо да живееш под някоя скала като плужек. А и наистина те чух да се смееш оня ден, когато идиотът Целесте се правеше на клоун.

Тя се усмихна леко.

— Е, Арчи, мисля, че най-добре може да се обобщи, като се каже, че съм се приобщила към човешката раса. Не е ли прекрасна фраза това? Едва ли някой може да се надява на по-солидно и вдъхващо уважение клише.

— Какво, по дяволите, накара една стара мома като теб да се приобщи към човешката раса след толкова много години? Да не си си намерила приятел?

— Нещо подобно, въпреки че не е това, което съм сигурна, че всички си мислят. Понякога, скъпи мой Арчи, има неща, които могат

да облагодетелстват една стара мома много повече, отколкото обикновената сексуална удовлетвореност.

— О, съгласен съм! Да бъдеш обичан е нещото, което прави чудеса, Мери, това велико чувство да си желан, нужен и ценен. Сексът е просто глазура на сладкиша.

— Колко си проникателен! Не е чудно, че сме работили заедно така добре толкова много години. Имаш доста повече чувство и разум, отколкото средният бизнесмен, Арчи.

— Голяма пушилка, Мери, но наистина си се променила! И то към по-добро, бих добавил. Ако продължиш да се подобряваш, мога дори да те покана някъде на вечеря.

— Непременно! Ще се радвам да видя отново Триша.

— Кой каза, че Триша е поканена? — ухили се той. — Но аз би трябвало да се сетя, че не си се променила чак толкова! Сериозно, мисля, че Триша ще се радва сама да види промяната в теб, та защо не дойдеш на вечеря някой път?

— С удоволствие. Кажи на Триша да ми се обади и аз ще го сложа в програмата.

— Добре, а сега стига заобиколки! Какъв е източникът на съживяването ти, скъпа?

— Предполагам, че би трябвало да кажа едно дете, само че много особен вид дете.

— Дете! — Той се отпусна назад много доволен. — Можеше да се сетя, че ще е дете. Такава проклетница като теб би омекнала много по-бързо под влиянието на едно дете, отколкото на мъж.

— Не е чак толкова просто — отвърна тя бавно, удивена, че може да бъде толкова освободена от предразсъдъци. Никога не беше се чувствала така удобно с Арчи преди. — Името му е Тим Мелвил, той е на двадесет и пет години, но въпреки това е дете. Той е умствено изостанал.

— Светци и крастави жаби! — възкликна Арчи и се облеци срещу нея. Той беше пристрастен към изковаването на странни, макар и благи ругатни. — Как, по дяволите, се набърка в това?

— Просто ми се случи, предполагам. Трудно е да се защитава от някой, който не знае какво значи защита, а още по-трудно е да нараниш чувствата на някой, който не разбира защо ги нараняваш.

— Да, така е.

— Ами, вода го с мен в Госфърд през уикендите и се надявам да го взема със себе си на Големия риф тази зима през отпуската. Той наистина изглежда, че предпочита моята компания пред всеки друг, освен родителите си. Те са чудесни хора.

— А защо да не предпочита твоята компания, дърта фокуснице? Загазихме, виж колко е часът? Ще кажа на Триша да уреди дата за вечерята и тогава искам да чуя всичко за това. Междувременно, стари войнико, да се връщаме в мелницата. Чу ли от Макноутън за изследователските концесии в Динданда?

Беше доволна, че Арчи и госпожа Паркър приеха приятелството й с Тим толкова небрежно и се радваха за нея. Обещаната вечеря с Арчи и неговата прекрасна съпруга още не бе станала, но тя откри, че очаква срещата за пръв път от двадесет години.

Когато Тим видя бентлото да се спуска по улицата, лицето му се озари от радост и той веднага скочи от ниската каменна стена.

— О, Мери, толкова се радвам да те видя! — каза той, докато се наместваше на предната седалка. — Помислих, че си забравила.

Тя взе ръката му и я постави до бузата си за момент, така изпълнена със съжаление и тъга за закъснението, че забрави как беше решила никога да не го докосва.

— Тим, никога не бих ти сторила това. Загубих се. Напълно обърках Свети Марк с една друга църква и загубих пътя, това е. А сега си стой на мястото и се радвай, защото току-що реших да идем до Госфърд.

— О, боже! Мислех си, че ще трябва да стоим в „Артърмън“, защото е толкова късно.

— Не, защо да не идем? Има достатъчно време и да поплуваме, когато пристигнем, стига да не е много хладна водата, а със сигурност можем да си сготвим вечерята на плажа, независимо колко е студено.

— Погледна настрани към него, осъзнавайки контраста между усмивката и щастието му сега и отчаяната самота преди няколко минути. — Как мина сватбата?

— Беше прекрасна — отвърна той сериозно. — Дауни приличаше на приказна принцеса, а мама приличаше на приказна кръстница. Беше с много хубава светлосиня рокля, а Дауни — с дълга

бяла рокля с много волани и огромен букет цветя в ръце. Имаше и дълъг бял воал на главата като облак.

— Звучи чудесно. Всички ли бяха щастливи?

— Така мисля — каза той със съмнение, — но мама плака, а и татко също, само дете той каза, че вятърът насълзил очите му, а след това ми се ядоса, като казах, че няма никакъв вятър в църквата. Мама каза, че плаче, защото е много щастлива за Дауни. Не знаех, че хората плачат, когато са щастливи, Мери. Аз не плача, когато съм щастлив, плача, когато съм тъжен. Защо ще плачеш, когато си щастлив?

Тя се усмихна, внезапно самата тя така щастлива, че беше близко до сълзите.

— Не знам, Тим, освен че понякога наистина се случва така. Но когато си много щастлив и плачеш, е толкова различно, толкова хубаво.

— О, тогава бих искал да стана толкова щастлив, че да заплача! Защо не ставам толкова щастлив, че да плача, Мери?

— Ами, трябва да си доста възрастен, мисля. Някой ден може и това да ти се случи, когато си достатъчно възрастен и посивял.

Напълно доволен, след като вече беше успокоен, той се отпусна назад и се загледа навън. Това бе нещо, от което като че ли никога не се уморяваше. Притежаваше цялото ненаситно любопитство на малките деца и способността да прави едно и също отново и отново, без да се отегчава. Всеки път, когато отиваха до Госфърд, той се държеше като че ли беше за пръв път, зашеметен от гледката и околностите, доволен да види къщата в края на пътеката, трескав от очакване да разбере какво е пораснало, кое е цъфнало или увехнало.

Тази вечер, когато Тим си легна, Мери направи нещо, което не беше правила никога преди. Влезе в стаята му и подпъкна одеялата около него, след това го целуна по челото.

— Лека нощ, Тим, скъпи, приятни сънища — каза тя.

— Лека, Мери, ще спя — отвърна той сънливо. Винаги бе полузаспал в минутата, щом докоснеше възглавницата.

И когато затваряше тихо вратата, гласът му се чу отново.

— Мери?

— Да, Тим, какво има? — Обърна се и се върна до леглото.

— Мери, никога няма да си идеш и да се омъжиш като моята Дауни, нали?

Тя въздъхна.

— Не, Тим, обещавам, че няма да направя това. Докато ти си щастлив, аз съм тук, ще бъда тук. А сега заспивай и не се тревожи за това.

Стана така, че Мери не можа да се откъсне от работата си и да заведе Тим на обещаната ваканция. „Констабъл Стийл енд Майнинг“ закупи парче територия, отрупана с минерали, в северозападната част на континента и вместо да замине за Големия риф с Тим, Мери придружаваше шефа си на една инспекция. Командировката беше планирана за седмица, но приключи след повече от месец.

Обикновено се наслаждаваше на тези редки отклонения. Арчи беше добра компания, а и обичаше да пътува в луксозна обстановка. Този път обаче отидоха до място, в което липсваха пътища, градчета и хора. Последната част от пътуването трябваше да стане с хеликоптер, тъй като нямаше начин да се стигне до мястото по земя, а групата трябваше да лагерува в необичаен дъжд, непрекъснато мокри, измъчвани от жегата, мухите, калта и взрив от дизентерия.

Преди всичко на Мери ѝ липсваше Тим. Нямаше как да му прати писмо, а радиотелефонът беше ограничен за бизнес и спешни контакти. Седеше в прогизналата си палатка, опитваше се да изстърже част от лепкавата черна кал от краката и дрехите си. С гъст облак насекоми около самотната керосинена лампа и с лице, подпухнало от десетките ухапвания от комари, Мери тъгуваше за къщата и Тим. Въодушевлението на Арчи от резултатите на рудните проби беше трудно да се издържа и ѝ беше нужен целият ѝ опит да се владее, за да изглежда поне малко ентусиазирана.

— Бяхме дванадесет души в екипа — каза Арчи на Триша, когато си бяха отново в Сидни.

— Само дванадесет? — попита Мери с недоверие, като намигна на жена му. — Имаше моменти, в които бих се заклела, че са поне петдесет!

— Слушай, отвратителна, гадна стара чанто, млъкни и ме остави да разкажа историята! Ние сме тук след най-гадния месец, който някога съм прекарвал, а ти вече ми отнемаш най-интересното! Не трябваше да те каня да прекараш първата си вечер отново в

цивилизацията под моя покрив, но го направих, така че най-малкото, което можеш да сториш, е да си седиш там приятно и тихо като стара мома, както правеше преди, докато разкажа на жена си какво стана!

— Дай му още едно уиски, Триша, преди да е получил апоплектичен припадък. Кълна се, че това е причината да е такъв заядлив през първата си вечер отново тук. През последните две седмици, откакто облиза последната капка от последната бутилка скоч, която имахме, беше непоносим.

— Добре де, а как щеше да си ти, скъпа? — Арчи се обърна към жена си. — Непрекъснато мокър до кости, да бъдеш хапан жив от целия спектър в света на насекомите, опакован в кал, и с нищо женско по-близо от хиляда мили, освен тая ужасна стара чанта? И как щеше да се чувстваш като няма какво да ядеш освен консервирано месо, а пиенето свършва? Господи, мили боже, какво гадно място! Бях готов да дам половината от съдържанието на рудата, която намерихме, за една-единствена голяма пържола и „Глен Грант“, за да я прокарам надолу!

— Не е нужно да го обясняваш на мен — засмя се Мери и се обърна към Триша импулсивно. — Той почти ме подлуди! Знаеш какъв е, когато няма около себе си скъпите си храни, дванадесетгодишния си скоч и хаванските пури.

— Не, не зная какъв е, когато му липсват малките угоди, скъпа, но тридесет години брачен живот с него ме кара да настръхвам само при мисълта какво ти се е наложило да изтърпиш.

— Уверявам те, не съм търпяла дълго — отвърна Мери, като отпиваше от шерито си с наслада. — Направих си една разходка, след като го бях слушала да ръмжи няколко дни, и убих няколко птици, които се мотаеха около едно блато, така че поне да заменим вечните консерви.

— Какво стана с провизиите, Арчи? — попита Триша с любопитство. — Много необичайно за теб е да не сложиш няколко малки запаса за извънредни случаи.

— Виновен е нашият водач. Горедолу половината от нас бяхме от управлението тук, в Сидни, освен наблюдателите, които взех от Уиндъм заедно с нещастния водач господин Джим Скапания Бартън. Той мислеше, че ще ни покаже от какво са направени истинските бушмени, така че след като ме увери, че се е погрижил за провизиите,

той напълни всичко с неща, които той яде — консерви задушено, задушено и пак задушено!

— Не бъди толкова строг към горкия мъж, Арчи — примоли се Мери. — В края на краищата ние бяхме аутсайдери, а той си беше на мястото. Ако той дойде в града, няма ли да се напънеш да го зашеметиш с всичките наши градски волности?

— Пълни безсмислици, Мери! Ти беше тая, която му смачка фасона, не аз! — обърна се към жена си той. — Просто бих искал да можеше да я видиш как се връща в лагера, скъпа! Появи се в тая отвратителна британска униформа за стари моми, покрита до копчетата на корема със смрадлива кал, и влачеше дузина големи мъртви птици след себе си. Беше вързала вратовете им заедно с парче канап и ги влачеше по земята след себе си, използвайки въжето като буксир. Помислих си, че нашият блестящ Джим Бартън ще получи удар. Беше толкова луд!

— Беше, нали? — съгласи се Мери примирено.

— Всъщност преди всичко той не искаше да взимаме Мери, защото е убеден женомразец. Смяташе, че ще ни забави, няма да бъде нищо повече от ненужен товар, отвратителна досада и още няколко неща. И ето тя се яви, носейки ни кулинарно спасение, точно когато започваше да ни показва от какво сме направени ние, скапаняците от града. Ха! Остави на Мери да го постави на място! Каква безстрашна стара птица си ти, мила!

— Какви бяха птиците? — попита Триша, като се опитваше да изглежда сериозна.

— Господи, не знам! — отвърна Мери. — Просто птици, големи, тропически. Бяха дебели, а това беше единственото, което ме интересуваше.

— Но те можеха да бъдат отровни!

Мари избухна в смях.

— Глупости! От това, което знам, много малко от нещата, които наричаме живи същества, са истински отровни, а ако прокараш възможностите през голям компютър, ще откриеш, че шансът повечето време е на твоя страна.

— Бартън Бушмена опита същото, представяш ли си. — Арчи се ухили при спомена. — Мери нарязва птиците и сложи малко сок от консервите заедно с някакви листа, които беше откъснала от храстите,

тъй като ѝ се струваше, че миришат добре. Бушмена Бартън подскочи яко, защото мислел, че може да са отровни, но Мери просто го погледна със своя смразяващ поглед и му обясни, че според нея носовете ни първоначално са били предназначени да ни казват дали нещата са за ядене или не, а нейният нос ѝ казвал, че листата са съвършено нормални. И, разбира се, че бяха, това се усети впоследствие. След това тя продължи да му изнася една дълга лекция за *Clostridium botulinum*, каквото и да е това, което очевидно расте в консервирано задушено и е десет пъти по-отровно от каквото и да откъснеш от някой храст. Господи, как се смях!

— Зарадва ли ги твоето готвено, Мери? — попита Триша.

— Имаше вкус на нектар и амброзия, забъркани в едно — каза въодушевено Арчи, преди Мери да може да отговори. — Боже, мили господи, какво ядене! Ние се тъпчехме, докато Мери изискано похапваше от едно крило и всеки косъм от прическата ѝ си беше точно на мястото, а усмивката ѝ бе закована. Казвам ти, Мери, вече трябва да си легенда в Уиндъм, с всички тези наблюдатели наоколо, говорейки за теб. Ти със сигурност отне вятъра от платната на Бартън Бушмена!

Триша не можеше да спре смеха.

— Мери, би трябвало да съм изпълнена с луда ревност към теб, но за щастие не ми се налага! На коя друга жена не само не ѝ се налага да изпитва и най-малката ревност към секретарката на мъжа си, но освен това можа да разчита, че тя ще го прибере здрав вкъщи, независимо в каква каша се е забъркал?

— Много по-лесно е да го върнеш вкъщи, Триша — каза Мери сериозно. — Ако има нещо, което мразя, това е мисълта за нов шеф.

Триша скочи бързо към шерито.

— Пийни още една чаша, Мери, моля те! Не съм си представяла, че ще кажа, че страшно ми харесва компанията ти, но никога не съм прекарвала толкова добре! — Спря се, а ръката ѝ отскочи към устата. — О, господи! Това прозвуча ужасно, нали? Не исках да го кажа така, исках да кажа, че си се променила, не си същата, това е!

— Само влошаваш нещата, скъпа — каза Арчи развеселен. — Горката Мери!

— Не ме „горкосвай“, Арчи Джонсън! Много добре разбирам какво иска да каже Триша и не бих могла да съм по-съгласна с нея.

Когато Тим почука на задната врата през първата събота, след като Мери се беше върнала в Сидни, тя тръгна към нея без голямо въодушевление, за да го пусне. Как ли ще бъде, да го види отново след първата раздяла? Отвори бързо вратата, думите напиреха на езика ѝ, но не бяха изречени. Голяма буца беше заседнала в гърлото ѝ и тя не успя да я премахне, за да говори. Той стоеше на прага и ѝ се усмихваше, любов и „добре дошла“ светеха в красивите му сини очи. Тя се протегна и взе ръцете му безмълвно в своите, пръстите ѝ го стиснаха здраво, сълзите се стичаха по лицето ѝ. Този път той беше този, който я прегърна и притисна главата ѝ към гърдите си, а едната му ръка галеше косата ѝ.

— Не плачи, Мери — прошепна гальовно той, като движеше дланта си тромаво по главата ѝ. — Утешавам те, така че няма нужда да плачеш. Хайде, хайде, хайде!

Но в следващия момент тя се отдръпна и потърси носната си кърпичка.

— Ще се оправя, Тим, не се притеснявай — прошепна тя, като я намери и изсуши очите си. Усмихна му се и го докосна гальовно по бузата, без да може да устои на изкушението. — Толкова ми липсваше и заплаках от щастие, че те виждам отново, това е всичко.

— Аз също съм ужасно щастлив да те видя, но аз не плаках. Боже, Мери, колко ми липсваше! Мама казва, че съм бил непослушен, откакто замина.

— Закусвал ли си? — попита тя, като се напрягаше да възстанови спокойствието си.

— Не още.

— Тогавя ела и поседни, докато ти направя нещо. — Тя го погледна, изпълнена с копнеж, без още да може да повярва, че той е там, че не я е забравил. — О, Тим, толкова е хубаво да те видя!

Той седна на масата и очите му не я изпусаха дори за секунда, докато тя шеташе из кухнята.

— Чувствах се някак си болен през цялото време, докато те нямаше, Мери. Беше наистина странно! Не ми се ядеше, а от телевизора ме заболяваше глава. Дори „Сийсайд“ не помогна много, бирата не беше със същия вкус. Татко казваше, че съм страшно досаден, защото не мирувах и не стоях на едно място.

— Е, Дауни също ти липсваше, нали знаеш. Трябва да ти е било много самотно без Дауни, както и без мен.

— Дауни? — промълви името бавно, като че ли преценяваше значението му. — Боже, не знам, не знам! Струва ми се, че май забравих Дауни. Ти си тази, която не забравих. Мислех за теб през цялото време, през цялото време!

— Добре де, тук съм сега, така че всичко е приключило — каза тя развеселено. — Какво ще правим този уикенд? Какво ще кажеш да идем до вилата, въпреки че е студено за плуване?

Лицето му се озари от удоволствие.

— О, Мери, това звучи страхотно! Хайде, още сега да идем в Госфърд!

Тя се обърна и го погледна, като му се усмихваше толкова нежно, че Арчи Джонсън не би я познал.

— Не преди да си хапнал нещо за закуска, приятелю. Поотслабнал си, откакто ме няма, така че трябва да те поохраним отново.

Дъвчейки последната хапка от втората пържола, Тим погледна към нея с намръщено учудване.

— Какво има? — попита тя, като го наблюдаваше внимателно.

— Не знам... почувствах се странно преди малко, когато те утешавах... — Беше му трудно да се обясни и търсеше думи отвъд неговия речник. — Беше наистина странно — заключи той неубедително, неспособен да измисли друг начин да го каже и разбираше, че не е успял да обясни какво иска да каже.

— Може би си се почувствал пораснал, колкото баща си, как мислиш? Това наистина е нещо, което правят възрастните — утешаването.

Бръчката на несигурност изчезна изведнъж и той се усмихна.

— Точно така, Мери! Почувствах се напълно пораснал.

— Свърши ли? Тогава, хайде, да оправим нещата и да тръгваме, защото се стъмва доста рано тези дни, а ние искаме да свършим

толкова работа в градината, колкото можем.

Зимата в района на Сидни едва ли заслужаваше името си, освен ако не се брояха неговите тънкокожи обитатели. Евкалиптовата гора запазваше листата си, слънцето светеше с топлина през целия ден, растенията продължаваха да цъфтят, животът изобщо не навлизаше в странно замрялото и заспало напрежение, както правеше в студените места.

Градината във вилата на Мери беше отрупана с цветя. Дръвчета и далии, различни цветя, ароматът им насищаше въздуха на сто ярда наоколо. Поляната ѝ беше подобрена и много по-зелена през зимата, отколкото по всяко друго време. Беше боядисала къщата в бяло с черен ръб, а покривът беше посребрен отново.

Като пристигна, в малкото пространство пред нея не можеше да не ѝ се възхити. Каква разлика между това, което беше сега, и това преди шест месеца! Обърна се към Тим:

— Знаеш ли, Тим, ти си чудесен критик! Виж колко по-красиво е сега, и то само защото не я харесваше в кафяво и защото ме накара да поработя върху градината! Беше много прав, и тя изглежда толкова по-добре сега, отколкото преди. Наистина е удоволствие да пристигнеш тук. Трябва да помислим да я направим още по-хубава.

Той разцъфна от неочакваната похвала.

— Обичам да ти помагам, Мери, защото винаги ме караш да се чувствам с всички си. Обръщаш внимание на това, което казвам. Някак си това ме кара да се чувствам като татко, напълно пораснал мъж.

Тя спря мотора и погледна към него нежно.

— Но ти си напълно пораснал мъж, Тим. Не мога да мисля по друг начин за теб. Защо да не обръщам внимание на това, което казваш? Твоите предложения и критики бяха доста правилни и толкова помогнаха. Няма значение какво говорят за теб, Тим, аз винаги ще считам, че си с всички си.

Той отметна глава назад и се разсмя, след това се обърна към нея, за да ѝ покаже очите си, изпълнени със сълза.

— О, Мери, толкова съм щастлив, че почти заплаках! Виждаш ли? Почти заплаках!

Тя изскочи от колата.

— Хайде, мързеливецо, размърдай се, никакви прояви на сълзлива сантименталност! Прекалено много от това си имахме тази сутрин! Хвърляй лъскавите дрехи и обличай градинарския костюм, имаме доста работа да свършим преди обяд.

Една вечер, наскоро след като се беше върнала от експедицията с Арчи Джонсън, Мери прочете статия в „Сидни Морнинг Хералд“, озаглавена „Учител на годината“. Ставаше дума за изключителния успех на един млад учител в работата му с умствено изостанали деца и това я накара да прочете повече по въпроса, отколкото досега. Попадайки на различни неща по лавиците на местната библиотека относно умственото изоставане, тя ги попрехвърляше, но докато не беше прочела статията във вестника, не ѝ беше хрумвало да се задълбочи.

Не беше лесно. Беше принудена да чете с медицински речник до главата, макар че за лаика не беше много ползотворно при осветляването на значението на дълги технически термини от рода на *Porencephaly* и *Lipidosis*, *Phenylketonuria* и *Hepatolenticular Degeneration*. Всъщност много от термините бяха толкова специализирани, че дори медицинският речник не ги назоваваше. Тя се рееше отчаяно през лабиринта на такива думи и ставаше все по-малко и по-малко сигурна в своето положение, и все по-малко информирана. В края на краищата отиде и се срещна с младия учител от вестникарската статия — някой си Джон Мартинсън.

— Бях обикновен начален учител, докато не отидох до Англия и не бях случайно насочен в едно училище за умствено изостанали деца — обясни Джон Мартинсън, докато я въвеждаше в училището. — Привлече ме от самото начало, но нямах какъвто и да е опит в техниките и теориите, така че трябваше да ги уча по начина, по който бих обучавал нормалните деца. Става дума за леко изостаналите деца, разбира се. Има много, които са напълно необучаеми. Както и да е, бях зашеметен от това колко научавах, колко откликвах на факта, че бях обучавани като нормалните деца. Беше ужасно трудна работа естествено и трябваше да проявя огромно търпение, но продължих да работя с тях. Не исках да се предавам, а и не исках те да се предават. И започнах да уча. Аз самият се върнах в училище, изследвах и обърнах

всичко, за да се запозная с методите на другите. Беше много задоволителен опит.

Дълбоките му сини очи я наблюдаваха внимателно през цялото време, докато говореше, но без любопитство. Сякаш възприемаше присъствието ѝ като явление, което тя сама ще оцени, когато му дойде времето.

— Значи смятате, че леко изостаналите могат да се учат? — каза Мери замислено.

— Няма съмнение. Прекалено много от обикновено мислещите се отнасят към тях като към много по-изостанали, отколкото са. Защото по принцип е по-лесно да приемеш тази линия на поведение, отколкото да изхабиш голяма част от времето си, за да предизвикаш нормална реакция у тях.

— Вероятно много хора чувстват, че нямат нужните специални качества — предположи Мери, мислейки за родителите на Тим.

— Вероятно. Тези деца копнеят за подобрене, похвала и включване в нормален семеен живот, но толкова често са оставени да си седят в някакви външни граници, обичани, но полупренебрегнати. Любовта не е пълният отговор за всичко. Тя е неразделна част от него, но трябва да се съчетае с търпение, разбиране, мъдрост и проникателност, когато се занимаваш с някого толкова сложен, колкото умствено изостаналото дете.

— И вие се опитвате да свържете любовта с всичките тези неща?

— Да. И ние си имаме нашите грешки, разбира се, доста, бих казал, но имаме много по-голям успех, отколкото повечето училища от този вид. Често е почти невъзможно да оцениш едно дете правилно — неврологично или психологично. Необходимо е да разбереш първото и най-важно нещо, че това дете е органично повредено, независимо от това каква степен на физиологическо покритие може да съществува. Нещо горе, в мозъка, не работи както трябва.

Той сви рамене и се присмя на себе си.

— Съжалявам, госпожице Хортън! Не ви позволих да кажете каквото и да било, нали? Това ми е лош обичай да отегча посетителите, без дори да имам и най-малката идея защо са дошли при мен.

Мери прочисти гърлото си.

— Ами, господин Мартинсън, всъщност това не е личностен проблем, то е повече някакво любопитство на наблюдател, което ме

накара да дойда тук и да се свържа с вас. Познавам много добре един млад мъж на двадесет и пет, който е леко изостанал, и бих искала да знам повече за положението му. Опитах се да чета, но не разбрах добре техническия жаргон.

— Знам. Има много авторитетни томове, но добрите, основните книги за такива случаи почти не се намират.

— Проблемът е, че след като започнах да се интересувам от него през последните девет месеца или малко повече, той започна да показва признаци на подобрене. Отне ми много време, но аз дори успях да го науча да чете малко и да прави много прости сметки. Родителите му забелязаха промяната и са доста доволни. Обаче нямам представа колко голям напредък още бих могла да очаквам, колко да го насилвам.

Той потупа ръката ѝ и пъкна своята под лакътя ѝ, за да я подсети, че беше време да се пораздвижат.

— Ще ви разведа из нашите класни стаи и бих искал да наблюдавате всички деца много внимателно. Опитайте се да откриете някое, което страшно ви прилича на вашия млад мъж по държане и поведение. Не разрешаваме на посетители да нарушават спокойствието в класовете, затова ще видите, че ще направим нашите наблюдения през прозорци, през които не могат да ни видят. Елате с мен и кажете какво ще си помислите за нашите деца.

Мери никога не беше обръщала внимание на малкото слаборазвити деца, които беше срещала през живота си, защото като повечето хора се чувстваше неудобно да я забележат, че се вглежда в нещо. Беше страшно учудена да разбере колко различно изглеждаха те на външен вид, да не говорим за умствените възможности. Варираха от деца, които изглеждаха доста нормални, и други, които бяха толкова деформирани, че беше трудно да не отместиш очи от тях.

— По едно време имах клас от умствени гиганти — каза малко отнесено Джон Мартинсън. — Нямах и едно дете в класа, което да не беше под 150 по старата скала на коефициента за интелигентност. Но знаете ли, много по-приятно ми е да загубя цял месец, учейки някое от тези деца да си връзва обувката! Те никога не се уморяват или отегчават да научат нещо, защото трябва да положат много усилия. Колкото по-трудно някой постига невъзможното, толкова повече го

цени, а защо това трябва да е по-малко валидно за умствено изостаналите?

След обиколката Джон Мартинсън я заведе в малката си канцелария и ѝ предложи кафе.

— Е, видяхте ли някое, което да ви напомня за Тим? — попита той.

— Няколко. — Тя ги описа. — Има моменти, в които ми се плаче за Тим, толкова го съжалявам. Той е толкова наясно с недостатъците си, разбирате ли? Ужасно е да трябва да слушаш как бедното момче се извинява, защото не бил „с всичкия“, както той казва. „Знам, че не съм с всичкия си, Мери“ — ще каже и като го чуя, ми се къса сърцето.

— Изглежда податлив на обучение все пак. Работи ли?

— Да, като общ работник в строителството. Предполагам, че колегите му са достатъчно добри към него по свой собствен начин, но също така са и безсмислено жестоки. Голямо удоволствие за тях е да си правят шеги с него, както преди време го бяха подлъгали да яде изпражнения. Той плака този ден, но не защото беше станал жертва, а защото не могъл да разбере шегата. Искал и той да участва в нея! — Лицето ѝ се изкриви и тя спря.

Джон Мартинсън кимна окуражаващо и със съчувствие.

— О, това е доста разпространено поведение — каза той. — Какви са майка му и баща му, как се отнасят с него?

— Много добре във всяко отношение. — Тя обясни за живота на Тим, учудена от лекотата, с която говореше. — Но те се тревожат за него — довърши тя, — особено за това какво ще се случи с него, след като починат. Баща му твърди, че той ще умре от разбито сърце. Първоначално не повярвах, но колкото повече минава времето, почвам да разбирам, че е много възможно.

— О, съгласен съм, твърде е възможно. Знаете ли, има много такива случаи. Хора като вашия Тим се нуждаят от любещо семейство много повече от нас, нормалните, защото не могат да се научат да се приспособяват към живота без него, ако веднъж са свикнали с такова семейство. Много е труден нашият свят за тях. — Той я погледна съсредоточено. — От избора, който направихте сред нашите деца, разбирам, че той изглежда доста нормално?

— Нормално? — въздъхна тя. — Де да беше! Не, Тим не изглежда нормално. Несъмнено той е най-вълнуващо изглеждащият

млад мъж, който някога съм виждала — като гръцки бог, не мога да измисля по-истинско сравнение.

— О! — Джон Мартинсън наведе очи към сключените си ръце за момент и въздъхна. — Е, госпожице Хортън, ще ви дам заглавията на някои книги, които, мисля, няма да ви е трудно да разберете. Ще видите, че ще ви помогнат.

Той отиде с нея до преддверието и наведе леко глава с уважение.

— Надявам се, че скоро ще доведете Тим. Много бих искал да се срещнем. Може би ще е по-добре първо да ми се обадите, защото ми се струва, че ще е по-добре да дойде у дома, отколкото в училището.

Мери протегна ръка.

— С удоволствие. Довиждане, господин Мартинсън, много ви благодаря за отзивчивостта.

Тръгна си замислена и натъжена, осъзнавайки, че най-нерешимите проблеми са тези, които по своя характер не съдържат в себе си дори частица място за мечти.

Пролетта в Сидни не беше експлозия от напъпили и разцъфнали дръвчета и храсти, но все пак се усещаше, че идва. Всички дървета, с изключение на няколко вносни листопадни вида, запазваха листата си през кратката, мека зима, а и винаги нещо цъфтеше в градините на Сидни през цялата година. Най-голямата промяна беше във въздуха, една блестяща мекота, която някак си изпълваше сърцето с обновена надежда и радост.

Вилата на Мери щеше да бъде гордостта на района, ако някой можеше да я види. През цялата зима тя и Тим бяха работили усилено в градината и бяха стигнали дотам, че да купят напълно израсли дървета и да ги засадят заедно със специалист. Така че когато настъпи октомври, навсякъде имаше цветя в широки лехи около верандата и около всяко дърво. Жълт полярен мак, карамфили, богородички, трицветни теменуги, флокс, благовонни секирчета, глицинии, жълти нарциси, зюмбюли, азалии, гладиоли — беше пълно с цветя в различни окраски, размери, форми, сгушени едни в други като килим от красота, а вятърът разнасяше аромата им през дивата гора и отвъд реката.

Четири изключителни черешови дръвчета бяха свели своите обсипани розови клонове над розови зюмбюли и лалета, които растяха в тревата под тях. Шест разцъфнали бадема едва издържаха под тежестта на белите цветове, а тревата около тях бе покрита с момини сълзи и нарциси.

През първия уикенд, когато всичко наоколо беше напълно разцъфнало, Тим беше страшно доволен. Той ходеше между черешите и бадемите и се чудеше на предвидливостта на Мери да избере само розови чашки, които да заобикалят черешите, а бели и жълти — бадемите, като в същото време се възхищаваше от това, че изглеждаха сякаш сами се бяха появили в тревата. Мери го наблюдаваше усмихната, пренебрегвайки решението си да бъде сериозна, независимо как реагираше. Радостта му беше толкова прозрачна, толкова нежна и неподправена. Парис, който обикаля из пролетните

хълмове на планината Ида, преди да се завърне в градската сивота на Троя. „Това наистина е красива градина“ — мислеше Мери, докато очите ѝ следваха Тим, който танцуваше наоколо. Но как я виждаше той, колко по-различна изглеждаше в неговите очи, че го радваше и очароваше толкова много? Предполагаше се, че насекомите и някои по-висши животни виждат различен света през различно устроени очи, че виждат цветовете и форми, които човешкият поглед не успяваше да забележи.

Коя сянка беше ултрачервена, кой оттенък ултравиолетов? Вероятно и Тим виждаше неща, недостъпни за нея. Може би сред другите объркани връзки в мозъка си той виждаше различен спектър и чуваше особени честоти. Дали чуваше музиката на сферите, можеше ли да види формата на духа и цвета на луната? Само да имаше някакъв начин да се разбере! Но неговият свят беше завинаги затворен, тя не можеше да влезе в него, а и той не можеше да ѝ каже как изглежда.

— Тим — каза тя вечерта, когато седяха в полумрака на хола, а вратите на верандата бяха отворени и пропускаха напоения с аромат вятър, — Тим, какво чувстваш сега, в този миг? Как миришат цветята, как ти изглежда лицето ми?

Той с нежелание се откъсна от музиката, която слушаха, обърна пълните си с мечти очи към нея и я погледна загадъчно, като се усмихваше по своя нежен, почти отнесен начин. Сърцето почти се разтуптяваше и разтваряше под този поглед, нещо неопределено се надигаше вътре в нея, така напоено с тъга, че трябваше да примигва, за да прогони сълзите.

Той сбръчка чело, докато се чудеше на въпроса ѝ, и отговори бавно, с колебание.

— Чувствам? Чувствам? Господи, не зная! Някак си съм щастлив. Чувствам се приятно, това е!

— А как миришат цветята?

Той ѝ се усмихна, като мислеше, че се шегува.

— Как, те миришат на цветя, разбира се!

— А лицето ми?

— Твоето лице е красиво като на мама и Дауни. Прилича ми на света Тереза от моята картина.

Тя въздъхна.

— Чудесно е, че го казваш, Тим. Със сигурност никога не съм си представяла, че приличам на света Тереза.

— Добре де, но е така — увери я той. — Тя е на стената над леглото ми вкъщи. Мама я постави там, защото я харесвам. Тя ме гледа всяка вечер и всяка сутрин и като че ли си мисли, че съм с всичкия си, а и ти ме гледаш по същия начин, Мери. — Той потрепери, обхванат от някаква болезнена радост. — Харесвам те, Мери, харесвам те повече от Дауни, харесвам те, колкото татко и мама. — Прекрасните му ръце се раздвижиха и казаха много повече с това движение, отколкото би могъл ограниченият му речник. — Но то е някак си различно, Мери, различно от татко и мама. Понякога ги харесвам повече от теб, а понякога харесвам теб повече от тях.

Тя се изправи внезапно и отиде към вратата.

— Ще изляза да се поразходя, Тим, но искам да останеш тук като добро момче и да си слушаш музика. Скоро ще се върна.

Миризмата от градината беше непоносима. Минавайки като сянка през нарцисите, тя се запъти към плажа. Имаше една скала в далечния край на пясъка, достатъчно висока, за да можеш да се облегнеш на нея, но когато Мери се свлече на колене на пясъка, тя се обърна към нея, положи ръце върху скалата и зарови лице в тях. Раменете ѝ се свиха, а тялото ѝ се сгърчи в спазма на изпепеляваща тъга, толкова самотна и отчаяна, че за момент част от нея просто не искаше да се включи. Но тъгата не можеше повече да бъде потискана и отричана — тя плачеше и стенеше от болка.

Те бяха като молеца и силната, изпепеляваща светлина — тя и Тим. Тя беше молецът, надарен с чувства и разбиране за живота, той — светлината, запълваща целия ѝ свят с великолепен, разкъсващ огън. Той не знаеше колко отчаяно тя се блъскаше в стените на неговата изолация, никога не би могъл да разбере дълбочината и непреодолимата сила на желанието ѝ да се принесе в жертва върху пламъците на неговата привлекателност. Като се бореше срещу безсмислието на глада си, знаейки, че неговото укротяване е отвъд възможностите му, тя стискаше зъби от ярост и болка и плачеше неутешимо.

Вероятно часове по-късно тя усети ръката му на рамото си.

— Мери, добре ли си? — Гласът му бе изпълнен със страх. — Лошо ли ти е? О, Мери, кажи, че си добре, моля те, кажи, че си добре!

Тя с усилие прибра ръце към тялото си.

— Добре съм, Тим — отвърна тя уморено, като наведе глава, за да не може да види лицето ѝ, въпреки че беше много тъмно. — Просто за малко ми стана лошо и излязох да глътна чист въздух. Не исках да те притеснявам, това е всичко.

— Още ли ти е лошо? — приклепна той до нея, като се опитваше да види лицето ѝ и тромаво я галеше по рамото. — Много лошо ли ти беше?

Тя поклати глава и се отдръпна от ръката му.

— Не, сега ми е добре, Тим, наистина. Мина ми. — Опряла ръка на скалата за равновесие тя се опита да се изправи на крака, но не успя, съсипана и покрусена. — О, Тим, толкова съм стара и уморена. Аз съм толкова стара и уморена.

Той се изправи и я погледна разтревожено, пристъпвайки нервно.

— Мама беше зле веднъж и помня, че татко ме накара да я занеса до леглото. Ще те занеса до леглото, Мери.

Той се наведе и я повдигна без усилие, като наместваше тежестта ѝ върху ръцете си, докато едната беше под коленете, а другата обви гърба ѝ. Прекалено изтощена, за да протестира, тя му разреши да я носи по пътеката, но когато стъпи на верандата, зарови лице в рамото му, защото не искаше да я види. Той поспря, примига от светлината и допря с обич бузата си до главата ѝ.

— Толкова си малка, Мери — каза той, въртейки лице нагоре-надолу в косата ѝ. — Пухкава и топла като котенце.

След това въздъхна и пресече дневната.

— Не се притеснявай за светлината, Тим, можеш да видиш къде е леглото. Просто искам да полежа на тъмно известно време и после ще бъда добре.

Той я постави на леглото внимателно и се надвеси над нея в тъмнината, а тя усети, че е разтревожен и объркан.

— Тим, знаеш, че не бих те излъгала, нали?

Той кимна.

— Да, зная.

— Тогава ще ми повярваш, като ти казвам, че няма нужда да се тревожиш за мен, че сега съм добре. Никога ли не ти е ставало лошо, когато си ял нещо, което не ти понася?

— Да, веднъж, когато изядох някакви захаросани плодове — отговори той сериозно.

— Значи разбираш какво ми е станало, нали? Сега искам да престанеш да се тревожиш за мен, да идеш да си легнеш и да спиш! Чувствам се много по-добре и всичко, от което се нуждая, е също да поспя, но аз не мога да спя, когато мисля, че ти си разстроен и разтревожен. А сега ми обещавай, че ще отидеш направо в леглото и ще бъдеш щастлив.

— Ще бъда, Мери — отвърна той малко по-спокойно.

— Лека нощ, Тим, и много ти благодаря, че ми помогна така. Толкова е хубаво някой да се погрижи за теб, а ти се грижиш за мен много добре. Няма нужда да се тревожа за себе си, докато имам теб, нали?

— Винаги ще се грижа за теб, Мери. — Той се наведе и я целуна по челото, по начина по който тя го целуваше понякога, когато си беше легнал. — Лека нощ, Мери.

Когато Есме Мелвил влезе през задната врата след тениса във вторник следобед, тя успя да измине само още няколко метра до хола и удобния стол. Краката ѝ трепереха. Доста усилия ѝ бяха необходими да се прибере вкъщи, без да покаже колко бе притеснена. Така ѝ се гадеше, че след няколко минути стана от стола и отиде в банята. Не ѝ мина дори и след като наведе глава над мивката; неизвестно защо не можеше да повърне; болката от лявата ѝ страна правеше непоносим всеки един напън. Остана там няколко минути, като дишаше тежко, след това полека се изправи, подпирайки се на ваната и душа. Шокира се, когато осъзна, че изплашеното лице в огледалото бе нейното — посивяло и потънало в пот. Нищо друго не я бе ужасявало така, както образът ѝ в този момент, и тя веднага отмести поглед встрани. Успя да се доклатушка до хола и се отпусна в стола. Дишаше тежко и размахваше безпомощно ръце.

Болката отново я прониза. Разкъсваше я като див, освирепял звяр. Тя се сви, обви ръце през гърдите си и постави юмруци под мишниците си. Тихи въздишки се отронваха от устата ѝ всеки път, когато агонията се усилваше и тя не можеше да мисли за нищо, освен за силната болка.

Измина цяла вечност, докато ѝ олекне. Отпусна се назад в стола. Всичките ѝ стави бяха изтощени и тя трепереше цялата. Сякаш нещо натискаше гърдите ѝ, давеше я и не ѝ позволяваше да си поеме въздух. Беше мокра цялата. Белият ѝ екип за тенис бе подгизнал в пот, а по лицето ѝ се стичаха сълзи. Столът бе напоен с урината ѝ, защото по време на най-силната болка се бе подмокрила.

С почервенели устни, подсмърчайки и кашляйки, тя се молеше Рон да се сети да се върне вкъщи, преди да отиде на брега. Телефонът в хола ѝ се струваше на разстояние от порядъка на светлинни години и бе невъзможно да го достигне.

Удари седем часът, преди Рон и Тим да влязат през задната врата на къщата на улица „Сърф“. Вътре цареше учудващо спокойствие и

тишина. Масата в трапезарията не беше сервирана и не се усещаше приятен мирис на храна.

— Ехо! Има ли някой? — попита Рон, когато двамата с Тим влязоха в кухнята. — Хей, скъпа, къде си? — извика той и сви рамене. — Сигурно е решила да изиграе още няколко сета в клуба „Хит и Джигъл“.

Тим влезе в хола, а Рон запали лампите в трапезарията и кухнята. От вътрешността на къщата се чу ужасен писък. Рон изпусна чайника от ръката си и с разтуптяно сърце влезе в хола. Тим кършеше ръце, плачеше и наблюдаваше Есме как лежи в стола, необичайно спокойна, с ръце, свити в юмруци отстрани.

— Господи!

Сълзи бликнаха от очите на Рон, когато се приближи до стола, наведе се към съпругата си и протегна ръка да докосне кожата ѝ. Тя бе топла и той не можеше да повярва, че гърдите ѝ бавно се вдигаха и отпускаха. Рон моментално се изправи.

— Не плачи, Тим! — каза той, а зъбите му тракаха. — Ще се обадя на д-р Пъркинс и Дауни и ще се върна веднага. Остани си на мястото и ако мама направи нещо, викай! Разбра ли ме?

Д-р Пъркинс си беше вкъщи и вечеряше. Обясни на Рон, че трябва да извика линейка, а той ще ги чака в приемната на болницата „Принцът на Уелс“. Рон избърса с ръка сълзите си и звънна на Дауни.

Обади се Мик. Гласът му издаваше раздразнение — бе време за вечеря, а той мразеше да го безпокоят в такъв момент.

— Слушай, Мик. Обажда се Рон — внимателно произнесе Рон. — Не плаши Дауни, отнася се за майка ѝ. Мисля, че е получила сърдечен удар, но не съм сигурен. Ще я откарам в приемната на болницата веднага, така че няма смисъл да идвате вкъщи. Елате в болницата, щом можете.

— Много съжалявам, Рон — промърмори Мик. — Двамата с Даун идваме веднага. Опитай се да не губиш самообладание.

Когато Рон се върна в хола, Тим все още наблюдаваше майка си и плачеше безутешно — тя не беше помръднала. Рон прегърна сина си, защото не знаеше какво друго да направи.

— Не плачи, моето момче — промърмори той. — Мама е добре. Линейката е тръгнала и ще я откараме в болницата. Те ще я излекуват за нула време. Трябва да се държиш добре и да се успокоиш заради

мама. Няма да ѝ хареса да се събуди и да те види, че плачеш като някое голямо бебе, нали?

Тим хълцаше и подсмърчаше. Опита се да престане да плаче, а баща му се приближи до стола на Есме, приклепна, хвана юмруците ѝ и се опита да ги сложи в скута ѝ.

— Ес! — извика той с набръчкано и старо лице. — Ес, чуваш ли ме? Скъпа, аз съм Рон!

Лицето ѝ се бе спаружило и посивяло, но очите ѝ се отвориха. Изпълниха се със светлина, когато го видяха, клекнал до нея, и тя благодарно отвърна на стискането на ръката му.

— Рон, скъпи, радвам се, че се прибра... Къде е Тим?

— Тук е, мила. Не се притеснявай за Тим и не се разстройвай. Линејката идва и ще те откараме в болницата. Как се чувстваш?

— Като нещо, което... котката влезе вътре... О, господи, Рон... болката... непоносима е... подмокрила съм се... столът е напоен.

— Не се безпокой за проклетите мебели, Ес, те ще изсъхнат. Едно случайно подмокряне не означава нищо за приятелите, нали? — Той се опита да се усмихне, но лицето му се сви. Независимо от усилията му да се овладее, започна да плаче. — О, Ес, не позволявай нещо да ти се случи! Боже, какво ще правя без теб! Дръж се, Ес, дръж се, докато те откараме в болницата.

— Ще... се държа... Не мога... да оставя Тим... сам сега. Не мога да оставя Тим сам.

Линејката пристигна пет минути, след като Рон се обади на д-р Пъркинс. Рон заведе мъжете от линејката при задната врата, защото нямаше стъпала, а до предния вход имаше двајсет. Мъжете бяха едри, любезни и добри професионалисти. Рон вярваше в техните способности като всички останали жители в покрайнините на Сидни и не се ядоса на решението на д-р Пъркинс да ги чака в болницата. Те незабавно провериха състоянието на Ес и я сложиха на носилката. Рон и Тим се чувстваха нежелани и безполезни, когато последваха морскосините им униформи през задния вход.

Рон остави Тим да седне отпред в колата с един от мъжете и се върна обратно в задната част на линејката. Те, изглежда, веднага се досетиха, че Тим не е съвсем нормален, защото шофьорът настани Тим до себе си с такава мила дума, че тя го успокои повече от всичко, което Рон би му казал.

Те не включиха сирената. Мъжът, който пътуваше отзад с Рон, сложи пластмасова маска на устата на Ес и я свърза към бутилката с въздух и след това се премести до носилката и сложи ръка на пулса ѝ.

— Защо не включите сирената? — попита Рон, като се озърташе наоколо неспокойно, а въздухът и маската го плашеха.

Големите, успокояващи очи го погледнаха, а мъжът от бързата помощ го потупа по гърба.

— Успокой се, приятелю — отвърна той. — Ние включваме сирената само когато отиваме на адрес и много рядко, когато има пациент в линейката. Тя ужасява болния и му причинява много повече вреда, отколкото полза. Тя е добре, а по това време на денонощието ще стигнем до болницата за същото време и без сирена. Има само няколко мили.

Линейката се промъкваше тихо през слабото движение и пристигна пред осветения вход на приемната на болницата „Принцът на Уелс“, няколко минути след като тръгна от улица „Сърф“. Щом голямата дълга кола спря, Ес отвори очи, закашля се и изхвърли маската. Мъжете от линейката се приближиха бързо към нея, след което решиха да я оставят без нея, освен ако не получи нов пристъп. Може би тя искаше да каже нещо, а това бе много важно. Беше по-добре и по-безопасно пациентът сам да прецени състоянието си.

— Рон...

— Тук съм, скъпа. Вече сме в болницата и скоро ще се оправяш.

— Не зная... Рон...

— Да, скъпа? — По лицето му отново започнаха да се стичат сълзи.

— Тим е... Това, за което... винаги се безпокоим... Какво ще... стане с... Тим... когато си... отида... Рон...

— Тук съм, скъпа.

— Грижи се... за Тим... Гледай... Тим... Горкият Тим... Горкият... Тим.

Това бяха последните ѝ думи. Докато Рон и Тим се мотаеха безполезно във входа на приемната, служителите на бърза помощ отнесоха носилката. Двата мъже гледаха как се затварят белите врати, след което мило, но твърдо ги отведоха до чакалнята. Не след дълго се появи някой, поднесе им чай и бисквити и се усмихна окуражаващо.

След половин час пристигнаха Дауни и съпругът ѝ. Бременността на Дауни вече ѝ личеше, а съпругът ѝ явно се притесняваше за състоянието ѝ. Тя се доближи до баща си и седна разплакана на пейката между него и Тим.

— Хайде, скъпа, не плачи — успокой я Рон. — Старата дама ще се оправи, когато я докарахме дотук, беше добре. Те я отведоха някъде и когато има новини, ще ни извикат. Седни и спри да плачеш. Помисли си за бебето, скъпа, не трябва да го взимаш толкова навътре.

— Какво се е случило? — попита Майк, запали цигара и се опита да не гледа към Тим.

— Не знам. Когато двамата с Тим се върнахме вкъщи, тя лежеше в безсъзнание на стола в хола. Не зная колко време е продължило това. Господи, защо не се върнах направо вкъщи след работа? Защо отидох на „Брега“? Можеше да се прибера веднага!

Дауни си издуха носа.

— Спри да се самообвиняваш, татко. Знаеш, че през седмицата винаги се прибираш по едно и също време, откъде си можел да предположиш, че тя ще има нужда от теб точно днес? Знаеш, че тя нямаше нищо против привичките ти. Радваше се да знае, че ти харесва малкото разтоварване след работа и това ѝ даваше възможност да води свой собствен живот. Толкова пъти съм я чувала да казва, че е огромно облекчение за нея да знае, че няма да се прибереш преди седем, защото може да играе тенис до шест и пак да успее да сготви, преди двамата с Тим да се приберете.

— Трябваше да съм забелязал, че тя не се чувства много добре.

— Няма смисъл да се самообвиняваш, татко. Станалото — станало. Знаеш, че мама не би желала да живеете по различен начин. Не си губи времето да се измъчваш за неща, които не можеш да поправиш, а помисли за нея и за Тим.

— Мисля, разбира се. — Гласът му беше отчаян.

Той се обърна и погледна към Тим, който седеше със стиснати ръце. Раменете му бяха отпуснати в онази поза, в която винаги оставаше, когато страдеше. Бе престанал да плаче и очите му бяха втренчени в нещо, което не можеше да види. Дауни се приближи към брат си.

— Тим! — каза внимателно тя, а малката ѝ топчеста ръка докосна рамото му.

Той потръпна и като че ли усети присъствието ѝ. Погледът му се премести от празното пространство върху лицето ѝ. Очите му я гледаха тъжно.

— Дауни! — възкликна той, сякаш се питаше какво прави тук тя.

— Тук съм, Тим. Не се безпокой за мама. Тя ще се оправи, обещавам ти.

Той поклати глава.

— Мери казва, че никога не трябва да правиш обещания, които не можеш да изпълниш.

Лицето на Дауни помръкна и тя се обърна към Рон, като напълно игнорира Тим.

Д-р Пъркинс влезе в чакалнята много късно през нощта с уморено и изтощено лице. Всички се изправиха веднага като осъдени при влизането на съдията.

— Рон, може ли да поговоря с теб отвън? — попита тихо лекарят.

Коридорът беше пуст, светлините се разпръскваха от центъра на широкия таван и се плъзгаха по плочките на пода. Д-р Пъркинс постави ръка на раменете на Рон.

— Тя си отиде, приятелю.

Сякаш някаква тежест заседна на гърдите на Рон и той погледна тъжно лицето на възрастния доктор.

— Какво искаш да кажеш?

— Нищо не можеше да се направи. Тя бе получила масивен сърдечен удар, а няколко минути след като я докараха тук, получи още един. Сърцето ѝ спря. Опитахме се да го накараме отново да заработи, но усилията ни бяха напразни, напразни. Предполагам, че е имала проблеми и преди, а внезапната промяна във времето и тенисът също са помогнали.

— Никога не ми е казвала, че не е добре и аз нищо не знаех. Но Ес е такава, никога не се оплаква. — Рон се бе овладял напълно и щеше да се справи. — Докторе, не знам какво да правя! Отвън са Дауни и Тим и мислят, че тя е добре.

— Искаш ли аз да им съобщя, Рон?

Рон поклати глава.

— Не, сам ще го направя. Просто ми трябва малко време. Може ли да я видя?

— Да, но дръж Тим и Дауни настрана.

— Тогава ме заведи при нея сега, преди да съм им съобщил.

Бяха изнесли Ес навън от интензивното отделение и я бяха сложили в една малка странична стая, запазена за подобни случаи. Всички следи от медицинската намеса бяха заличени, нямаше тръби и кабели, чаршаф бе издърпан над главата ѝ. Сякаш лапа на мамут удари Рон, когато застана на вратата на стаята и погледна към напълно безмълвната фигура, очертаваща се под покривалото. Под чаршафа лежеше Ес и никога вече нямаше да помръдне. Всичко бе свършило за нея, слънцето и смехът, сълзите и дъждът. Нищо друго, нищо друго. Нейният дял от празника на живота бе приключил тук, по този начин, в слабо осветената стая и снежнобелия чаршаф, който я покриваше. Без фанфари, без предупреждение. Без да успее да се подготви, без дори да има време за подходящо сбогуване. Просто свършено, приключено — край. Той се приближи до леглото и изведнъж усети лепкавия тежък аромат на нарцисите от огромната ваза на близката маса. Никога повече нямаше да може да понася миризмата на нарциси.

Д-р Пъркинс стоеше от другата страна на тясното легло и бързо издърпа чаршафа, след което извърна глава. Можеше ли да се свикне с мъката, можеше ли да се научиш да приемаш смъртта?

Те бяха склопили очите ѝ и скръстили ръцете върху гърдите ѝ. Рон я погледа продължително, след това се наведе и целуна устните ѝ. Не почувства, че целува Ес. Тези побелели студени устни не му напомняха за Ес. Въздъхна и се обърна.

Когато влезе в чакалнята, три чифта очи се заковаха върху лицето му. Той ги погледна и сви рамене.

— Отиде си — каза той.

Дауни изпищя и се отпусна в прегръдката на Майк. Тим просто остана втренчен в баща си като загубено и объркано дете. Рон се приближи и нежно хвана ръката на сина си.

— Хайде, да се разходим, приятелю — каза той.

Излязоха от стаята и коридора и се отправиха на чист въздух. Навън се разсъмваше и източната част на хоризонта светлееше като бисер с първите лъчи в розово и златно. Лекият бриз при разсъмване се блъсна в лицата им и след това отново заглъхна в далечината.

— Тим, няма смисъл да те залъгвам, че мама ще се върне някога — каза уморено Рон. — Мама почина преди малко. Тя си отиде, скъпи, отиде си. Никога няма да може да се върне, тръгна си от нас към един

по-добър живот, без повече болка или тъга. Трябва да се научим да живеем без нея, ще ни бъде трудно, ужасно трудно... Но тя искаше да продължим без нея и да не страдаме много за нея. Така ще бъде най-добре, ми каза тя. В началото ще ни бъде мъчно, но когато свикнем, няма да е толкова лошо.

— Мога ли да я видя, преди да си отиде завинаги, татко? — попита унило Тим.

Баща му поклати глава и преглътна болезнено.

— Не, скъпи. Никога вече няма да можеш да я видиш. Но не трябва да я упрекваш за това, тя не искаше да стане така, да си отиде внезапно, без да се сбогува. Понякога нещата са неконтролируеми, случват се прекалено бързо за нас, а после е твърде късно. Мама умря по този начин, много бързо, много бързо... Такава ѝ беше съдбата, приятелю, и нищо не можем да направим, за да я променим.

— Тя наистина ли е мъртва, татко?

— Да, тя наистина е мъртва, Тим.

Тим погледна към безоблачното небе, чайка кръжеше някъде високо над тях, гмуркаше се към непознатите земи и след това се издигаше и търсеше своя дом.

— Мери ми обясни какво означава смъртта, татко. Знам какво означава. Мама си почива, почива си в земята под одеяло от трева и ще почива там, докато ние също си отидем, нали?

— Така е горе-долу, скъпи.

Когато се върнаха в приемната, там ги чакаше д-р Пъркинс. Той изпрати Тим, Дауни и Майк, но задържа Рон.

— Рон, трябва да се уредят някои формалности.

Рон потрепери.

— Господи! Какво да сторя, докторе? Нямам никаква представа.

Д-р Пъркинс му обясни какво да направи и предложи да се обади на подходящия човек вместо него.

— Той е мил и добър човек, Рон — каза докторът. — Няма да ти вземе повече, отколкото можеш да си позволиш, и ще уреди всичко много тихо без излишен шум. Тя трябва да бъде погребана утре, защото вдругиден е неделя, а трябва да се погребе до четиридесет и осем часа заради топлия климат. Не я балсамирай, какъв е смисълът? Ще кажа на Мортимър, че си ми далечен роднина, и той ще се погрижи

за всичко. Защо не повикаш едно такси и не заведеш семейството си вкъщи?

Когато всички влязоха в опустялата къща, Дауни сякаш се посъвзе и се зае да приготвя закуската. Рон отиде при телефона и се обади на Мери Хортън. Тя се обади веднага, което облекчи задачата му. Той очакваше да я събуди.

— Госпожице Хортън, обажда се Рон Мелвил. Извинявайте, че ви безпокоя, но съм отчаян. Съпругата ми почина тази сутрин, много внезапно... Да, много благодаря, госпожице Хортън... Да, малко съм объркан... Да, ще се опитам да си почина... Обаждам ви се заради Тим... да, той знае. Не виждах смисъла да крия от него, все някога трябваше да разбере и защо не сега... Благодаря, госпожице Хортън, радвам се, че смятате, че съм постъпил правилно. Много съм ви благодарен, че сте му обяснили за смъртта... Това страхотно ми помогна, наистина... Не, смятах, че ще е по-трудно да го накарам да разбере. Мислех, че ще ми отнеме целия ден да му обяснявам, но той го прие нормално... Да, той го приема добре, без сълзи и избухвания. Той я намери, наистина ужасно. Госпожице Хортън, знам, че работите цяла седмица, но тъй като харесвате Тим, имам куража да ви помоля да дойдете бързо при нас и евентуално да вземете Тим с вас до неделя. Ще я погребем утре. Вдругиден не може, защото е неделя. Не искам той да присъства на погребението... Добре, госпожице Хортън. Много благодаря. Дватамата с Тим ви чакаме... Много, много благодаря, наистина съм ви много задължен... Да, ще се опитам, госпожице Хортън. Доскоро виждаме. Много благодаря и дочуване.

Дауни изведе Тим в градината, докато Рон се обади на господин Мортимър, погребалния агент, който беше такъв, какъвто д-р Пъркинс обеща. Погребението в семействата от средната класа не беше нито продължително, нито скъпо, а строгите закони правеха трудна експлоатацията на опечалените. Простичките, земни хора не намираха за необходимо да приписват истински или въображаеми грехове на трупа, да купуват пищни ковчези, да уреждат бдения или излагат тялото за съболезнования. Всичко се провеждаше бързо и тихо, така че понякога приятелите и съседите научаваха за случилото се от клюките.

Малко след като погребалният агент си отиде, Мери Хортън паркира своето „Бентли“ пред къщата на Мелвил и се качи по стъпалата на предната врата. Рано сутринта слухът се бе разнесъл

наоколо и по много от прозорците в съседство се забелязваха цепки по пердетата, когато Мери се изкачи на верандата и зачака да ѝ отворят.

Мик, съпругът на Дауни, отвори вратата и я погледна учудено. За миг си помисли, че тя е професионално обвързана с погребалния агент, и каза:

— О, за малко изпуснахте господин Мортимър, тръгна си преди пет минути.

Мери го изгледа оценяващо.

— Вие сигурно сте Майк, съпругът на Дауни. Аз съм Мери Хортън и идвам да взема Тим. Но, моля ви, уведомете тихо първо господин Мелвил, че съм дошла и не споменавайте на Тим за мен. Ще почакам тук.

Майк затвори вратата и тръгна объркан по коридора. От думите на Мелвиловци бе предположил, че госпожица Хортън е възрастна дама, а жената, която видя, въпреки че бе с побеляла коса, съвсем не изглеждаше стара. Рон се опитваше да занимава Тим с програмата по телевизията. Мик направи знак с очи към входната врата и Рон се изправи веднага. Когато излезе, затвори вратата между хола и антрето.

— Госпожица Хортън е дошла, Даун — прошепна Мик, когато седна до нея.

— И? — любопитно го погледна тя.

— Тя съвсем не е стара, Даун. Защо говорите за нея все едно е на възрастта на Рон? Не повярвах на очите си, когато отворих вратата. Не може да е на повече от четиридесет и пет, ако има и толкова.

— Какво ти става, Майк? Разбира се, че е възрастна. Признавам, че не я разгледах добре онази нощ до колата ѝ, но бях достатъчно близо, за да видя, че е стара. А и косата ѝ е по-бяла от тази на папа!

— Хората могат да побелеят и на двайсет години. Казвам ти, тя е сравнително млада жена.

Дауни замълча за миг, след това поклати глава и се усмихна кисело.

— Хитра стара вещица. Значи такава ѝ е целта.

— Каква?

— Тим. Тя спи с него.

— Разбира се! — подсвирна Мик. — Но родителите ти нямаше ли да се досетят за подобно нещо? Те толкова внимателно го наблюдават, Даун.

— Мама и дума не даваше да се издума срещу скъпата госпожица Хортън, а татко се държеше като котка, която преглъща канарчето, откакто Тим започна да прибира парите, които госпожица Хортън му дава, за да оправя градината ѝ. Ха! Наистина оправя градината ѝ.

Мик погледна към Тим.

— По-тихо, Даун!

— Ще убия татко, че не е забелязал — процеди през зъби Даун.
— През цялото време смятах, че има нещо подозрително около тази жена, но татко не искаше да ме послуша. Мога да разбера, че мама не се е досетила, но татко трябваше да ме послуша. Бе много зает да мисли за допълнителните приходи.

На свой ред Рон се втренчи в Мери Хортън и за миг се шокира от мълчанието си.

— Вие ли сте госпожица Хортън? — попита той, като гласът му потрепери от умората и напрежението.

— Да, аз съм Мери Хортън. И вие ли смятахте, че съм възрастна, господин Мелвил?

— Да, наистина смятах. — Той се съвзе достатъчно и отвори вратата. — Защо не влезете, госпожице Хортън? Надявам се не възразявате да влезем за малко в спалнята, преди да ви заведем при Тим.

— Разбира се, че не възразявам.

Тя последва Рон в спалнята. Спалнята бе тяхната и тя се чудеше как ли Рон ще издържи на напрежението да разговаря с нея на мястото, където той и съпругата му си бяха лягали в продължение на години. Но той явно не забелязваше какво го обкръжава и не можеше да откъсне очи от нея. Тя изобщо не отговаряше на представата му за нея и едновременно с това съвпаднаше напълно с образа, който си беше изградил. Лицето ѝ бе младо, без бръчки. Тя едва ли имаше четиридесет и пет години. Но това не бе алчно, женско лице, а бе леко сурово лице. Грубите ѝ кафяви очи и устата ѝ сякаш навяваха тъга. Косата ѝ бе бяла като сняг. Независимо от шока, когато разбра, че тя е много по-млада, отколкото смяташе, Рон вярваше в излъчването на хората. Красива хладна външност, реши той, и подходящ характер за

Мери Хортън, която смяташе за един от най-милите, най-щедрите и най-отзивчивите хора, които познаваше.

— Господин Мелвил, просто нямам думи. Толкова съжалявам за това, за вас, за Тим и Дауни...

— Знам, госпожице Хортън. Не се мъчете, разбирам. Страхотен удар е за нас, но ще се оправим. Съжалявам единствено за това, че Ес не можа да ви види. Така и не успяхме да се запознаем, нали?

— Да, и аз ужасно съжалявам за това. Как е горкият Тим?

— Леко зашеметен. Той не осъзнава какво става, освен че мама е мъртва. Ужасно съжалявам, че ви намесвам, но не знам какво друго да направя. Не искам Тим да присъства на погребението, а не трябва да го оставям сам вкъщи, когато останалите отидем там.

— Съгласна съм. Много се радвам, че се сетихте да ми се обадите, господин Мелвил, и може да сте сигурен, че ще се грижа добре за Тим. Чудех се дали в неделя вечер да не ви откарам двамата с Тим в моята вила, където да поостанете за известно време в друга атмосфера. Днес и утре ще задържа Тим в Сидни, а в неделя вечер ще се върна и ще ви взема и ще ви откарам във вилата ми. Съгласен ли сте?

Лицето на Рон се сви за момент, след което се отпусна отново.

— Много мило от ваша страна, госпожице Хортън, и заради доброто на Тим съм съгласен. Предполагам, че шефът ни няма да има нищо против да си вземем отпуска за една седмица.

— Значи се разбрахме. Дауни ще се чувства по-добре със съпруга си, нали? Предполагам, че ще се облекчи, като разбере, че двамата с Тим не сте сами в къщата.

— Точно така, ще се разтовари. Тя е в осмия месец на бременността си.

— О, не знаех! — Мери навлажни устните си и се опита да не гледа към старото двойно легло до стената. — Хайде, сега да отидем при Тим.

В хола ги очакваше странна група. Мик и Дауни седяха един до друг на дивана, а Тим седеше в специалния си стол, свит и наведен напред, а невидящите му очи бяха фиксирани върху телевизора. Мери се спря на вратата на хола тихо и го погледна. Той гледаше с безпомощния си и озадачен поглед.

— Здравей, Тим — каза тя.

Той се изправи на крака, едновременно щастлив и твърде тъжен, за да изпитва радост. Лицето му се оживи и той вдигна ръце към нея. Тя се приближи до него, хвана ръцете му и се усмихна нежно.

— Дойдох, за да те заведа за известно време в моя дом, Тим — каза меко тя.

Той отдръпна бързо ръце и почервения. За първи път, откакто го познаваше, Мери го виждаше притеснен и осъзнаващ действията си. Несъзнателно очите му се прехвърлиха върху Дауни, видяха рязката промяна в изражението ѝ и гнева ѝ, и у него се породило чувство, което узря достатъчно, за да усети, че Дауни смята, че е направил нещо непроситимо и го обвинява, че е хванал ръцете на тази мила жена. Собствените му ръце се дръпнаха настрана, отново празни и самотни, и той погледна сестра си умоляващо. Тя стисна устни и скочи на крака като настръхнала котка, а очите ѝ гневно гледаха Тим и Мери.

Мери се приближи до нея и протегна ръка.

— Здравей, Дауни, аз съм Мери Хортън — любезно каза тя.

Дауни остави ръката ѝ да увисне.

— Какво търсите тук — просъска тя.

Мери се направи, че не забелязва тона ѝ.

— Дойдох за Тим — обясни тя.

— Мога да се обзаложа, че е така — презрително започна Дауни. — Я се погледнете! Майка ми още не е изстинала и вие дотърчахте с изплезен език за бедния, глупав Тим! Какво си въобразявахте, като ни накарахте да си мислим, че сте стара. Какви глупаци ни изкарахте, и то пред собствения ми съпруг.

— За бога, Дауни, млъкни! — прекъсна я отчаяно Рон.

Дауни се обърна към него разярена:

— Ще млъкна, когато кажа всичко, каквото искам, алчно копеле такова! Да продаваш всеки уикенд недоразвития си син за няколко скапани долара! Добре ли се чувстваше, когато пиеше допълнителната си бира на „Брега“? Погледни я как се опитва да изкара, че интересът ѝ към Тим е непорочен, платонически и напълно алтруистичен! Е, госпожице Хортън — просъска тя и отново обърна лице към Мери, — аз разкрих вашата игра. Накарахте ни да мислим, че сте поне на деветдесет! Чудя се колко ли хора по улица „Сърф“ се смеят точно в момента, след като са зърнали на дневна светлина домакинята от уикендите на Тим. Направихте ни за присмех в целия щат,

отвратителна стара крава. Ако толкова ви е трябвал мъж, защо, по дяволите, не си купихте едно жиголо, вместо да използвате един умствено недоразвит — като глупавия ми малък брат. Вие сте отвратителна, порочна, гнусна жена! Защо не си размърдате грозния задник и не ни оставите сами.

Мери стоеше в центъра на стаята с отпуснати ръце, а две ярки цветни ленти пареха бузите ѝ. Сълзи се стичаха по лицето ѝ. Беше толкова шокирана и огорчена от всичко, че не каза нищо да се защити. Нямахше нито желанието, нито силите да се разправя. Рон започна да трепери и стисна ръце толкова силно, че кокалчетата му се показваха като безкръвни петна. Тим бе отишъл до стола си и бе паднал в него, като възбуденото му лице се местеше от обвинителя към обвиняемия. Той бе смутен, объркан и засрамен, но не разбираше причината. Сякаш Дауни смяташе, че е лошо двамата с Мери да бъдат приятели, но защо? Как можеше да е лошо? Какво бе направила Мери? Не беше честно Дауни да ѝ крещи така, но той не знаеше какво да направи, защото не разбираше нищо. И защо искаше да избяга и да се скрие в някой тъмен ъгъл, както когато открадна кекса за тенисклуба на мама?

Рон потрепери и се опита да овладее гнева си.

— Дауни, да не съм те чул повече да говориш така! Какво, за бога, ти става? Такава истинска почтена жена като госпожица Хортън! Господи, тя не трябва да стои тук и да слуша такива обиди! Ти ни опозори, опозори Тим и бедната ти мъртва майка, и то в такъв момент! Господи, Дауни, какво те кара да говориш такива неща?

— Казах ги, защото смятам, че са истина — отвърна Дауни и се настани на дивана в прегръдката на Мик. — Остави парите ѝ да те заслепят!

Мери прекара треперещата си ръка по лицето си и избърса сълзите. Тя погледна Дауни и съпруга ѝ.

— Скъпи мои, ужасно грешите — успя да каже тя. — Разбирам напрежението и нещастията, което сте преживели през последните няколко часа, и съм сигурна, че не вярваш в думите, които каза. — Тя си пое дълбоко въздух. — Не съм крила преднамерено възрастта си, просто никога не съм я смятала за толкова важна, защото не съм мислила, че някой може да разглежда отношенията ми с Тим в тази посока. Тим много ме привлича, но не по начина, по който ти смяташ. Не е много трудно за мен. Аз съм достатъчно възрастна, за да ви бъда

майка. И си съвсем права. Ако се нуждаех от мъж, можех да си позволя да изляза и да си купя някое позлатено жиголо. Защо наистина трябва да използвам Тим за такива цели? Можеш ли съвсем честно да кажеш, че се е забелязало някакво сексуално пробуждане у Тим, откакто се познаваме с него? Би трябвало веднага да сте го забелязали, ако се е случило нещо подобно. Тим е прекалено прозрачен, за да може да скрие нещо толкова дълбоко. Извини ме за израза, но Тим ми доставяше голямо удоволствие по такъв чист и невинен начин. Тим е чист и непорочен, това е част от привлекателността му. Аз не бих го променила, дори и да ме разкъсваха хиляди плътски демони. А сега ти развали всичко, и за двамата, защото дори и Тим да не може да разбере, той поне може да усети промяната. Беше толкова съвършено. Аз съзнателно използвам минало време. Вече никога няма да е същото. Принуди ме да осъзная нещо, за което не се бях замисляла, и накара Тим да се чувства неудобно, когато изразява приятелските си чувства към мен.

— Но, вие, разбира се — прокашля се Мик, — би трябвало да се досещате какво биха си помислили останалите хора. Трудно ми е да повярвам, че една отговорна и зряла жена може да прекарва от месеци цялото си свободно време с един млад и изключително красив мъж, без да се сетите дори какво биха си помислили останалите?

— Ето кой стои зад всичко това! — изрева Рон, хвана Мик за реверите и го издърпа от дивана. — Трябваше да се досетя, че дъщеря ми Дауни не е стигнала сама до всички тези отвратителни глупости! Наистина бързо се справяш, скъпи. В промеждутъка от отварянето на входната врата и влизането ни в стаята след десет минути си успял така да втълпиш мръсните си предположения в главата на дъщеря ми, че тя засрами и опозори всички ни! Долен развратник! Господи, не можеше ли Дауни да се омъжи за истински човек, а не за такава предвзета кокона? Би трябвало да ти фрасна един, нещастно, скапано лайно!

— Татко! — извика Дауни и се хвана за кръста. — О, татко! — Тя избухна в сълзи, като барабанеше с токчетата си по пода.

В този момент Тим се раздвижи. Стана толкова бързо, че им трябваша няколко секунди да разберат какво се бе случило. Рон и Мик бяха разтървани. Мик бе сложен обратно на дивана до Дауни, а Рон

съборен върху стола, без да се чуе звук. Тим обърна гръб на Мик и докосна леко рамото на баща си.

— Не му се връзвай, татко! — каза искрено той. — И аз не го харесвам, но мама каза, че трябва да се отнасяме добре с него, дори и да не го одобряваме. Сега Дауни му принадлежи, мама така каза.

Мери започна да се смее на пристъпи. Тим се приближи до нея и я прегърна.

— Смееш ли се, или плачеш, Мери? — попита той и се вгледа в лицето ѝ. — Не обръщай внимание на Дауни и на Мик, те са разстроени. Защо не тръгваме? Може ли да си събера багажа?

Рон се вгледа учудено в сина си с нарастващ респект.

— Иди си събери багажа, скъпи, тръгвай веднага. След една минута Мери ще дойде и ще ти помогне. И знаеш ли какво? Наистина си страхотен!

Красивите очи на Тим светнаха и за първи път, откакто бе починала Ес, на лицето му се изписа усмивка.

— Аз също те харесвам, татко! — усмихна се той и отиде да си приготви багажа.

След като излезе, в стаята се възцари напрегнато мълчание. Дауни избягваше погледа на Мери Хортън, а Мери стоеше в центъра на стаята и не знаеше какво да направи.

— Доколкото си спомням, трябва да се извиниш на госпожица Хортън, Дауни — каза Рон, като погледна към дъщеря си.

Тя настръхна, а пръстите ѝ се извиха.

— Проклетата да съм, ако се извиня — изсъска тя. — След всичко, което ни причинихте, мисля, че ние с Мик заслужаваме извинение. Да обиждате съпруга ми така!

Рон я погледна със съжаление.

— Радвам се, че майка ти не е тук — каза той. — Винаги е казвала, че ще се промениш, че трябва да излезем от живота ти, но съм съвсем сигурен, че не е знаела, че ще се държиш така. Много се изхвърляш, моето момиче. Не е излишно да вземеш няколко урока за добри обноски, а да не говорим за съпруга ти!

— О, моля ви! — възкликна отчаяно Мери. — Много съжалявам, че причиних тези недоразумения. Ако предполагам, че ще стане така, никога нямаше да дойда, уверявам ви! Моля ви, не се карайте заради мен. Няма да си простя, ако съм причина да се скара семейството на

Тим. Ако не смятах, че сега Тим има нужда от мен, с радост бих изчезнала от живота ви и от неговия същ. Давам ви честната си дума, че щом Тим се възстанови от загубата на майка си, ще направя точно това. Никога повече няма да го видя и няма да ви причинявам болка или неприятности.

Рон стана от стола, върху който Тим го беше бутнал, и протегна ръка.

— Добре че всичко това излезе наяве. И без друго все някога щеше да се случи. Що се отнася до мен и съпругата ми, единственото, което ни интересува, е Тим. А той винаги ще има нужда от вас, госпожице Хортън. Последните думи на мама бяха: „Горкият Тим, грижи се добре за него, горкият Тим, горкият Тим!“. Аз смятам да направя точно това, госпожице Хортън, и ако онези, двамата на дивана, не го разбират, толкова по-зле за тях. Трябва да изпълнявам волята на мама, защото тя вече не е между нас. — Гласът му заглъхна, но той вдигна брадичка към тавана, преглътна няколко пъти и успя да продължи. — Двамата с мама невинаги сме се разбирали добре, но през изминалите години научихме много един за друг. Имахме прекрасни мигове и аз ще си спомням за тях с усмивка и чаша бира в ръка. Онзи там не би го разбрал — той наклони глава към дивана, — но мама щеше да бъде много разочарована, ако всеки ден в „Брега“ не вдигах за нея стария тост.

Мери трудно въздържа желанието си да се приближи до галантния възрастен мъж и да го утеши с прегръдка, но знаеше какво означава за него самообладанието му, така че тя остана с отпуснати рамене и с премрежения си поглед и тъжна усмивка се опита да му покаже, че го разбира напълно.

19

През целия път до „Артърмън“ Тим седеше мълчаливо в колата. Не беше оставал да спи често в къщата ѝ в Сидни и стаята му там не му принадлежеше така, както стаята му във вилата ѝ. Когато тя се готвеше да го остави, за да се преоблече и да си почине, той не знаеше какво да направи — стоеше в центъра на стаята, играеше си с ръцете и я гледаше умоляващо. Мери въздъхна и се приближи до него.

— Защо не си облечеш пижамата и не се опиташ малко да поспиш, Тим? — попита тя.

— Но сега е средата на деня, не е нощ — запротестира той, като болката и страхът, които изпитваше, проличаха в гласа му.

— Не се тревожи, скъпи — отвърна тя със свито гърло, — предполагам, че ще успееш да заспиш, ако дръпна завесите и стаята стане тъмна.

— Лошо ми е — каза той, преглъщайки застрашително.

— О, горкият Тим! — отвърна веднага тя и си спомни колко мразеше да му се карат, когато направи бъркотия. — Ела, аз ще те хвана за челото.

Той започна да повръща точно когато стигнаха вратата на банята. Тя бе хванала челото му с дланта си, тананикаше леко и разтриваше гърба му, докато той се гърчеше и отваряше нещастно устата си.

— Свърши ли? — попита мило тя и когато той кимна, го настани на мекия стол в банята и пусна топлата вода във ваната. — Ти май добре се изцапа, нали? Мисля, че трябва да свалиш тези дрехи и да влезеш във ваната! Ще се почувстваш много по-добре в момента, в който се намокриш.

Тя изстиска една кърпа и изчисти лицето и ръцете му, свали ризата му, обърна я наопаки и я използва като парцал да избърше изцапания под. Тим беше преbledнял, трепереше и я наблюдаваше апатично.

— Толкова, толкова съжалявам, Мери — въздъхна той. — Направих голяма бъркотия и ти ще ми се разсърдиш.

Тя му се усмихна от плочките, върху които беше коленичила.

— Не, Тим! Ти не си виновен и се опита да стигнеш до банята навреме. Това е важното, скъпи.

Треперенето и слабостта му я плашеха. Той не се възстановяваше толкова бързо, колкото трябваше, и тя не се изненада, когато падна на колене пред мивката и отново започна да повръща.

— Вече мисля, че свърши — каза тя, а той отново замълча. — Какво ще кажеш за ваната.

— Толкова съм уморен, Мери — прошепна той и се хвана за перилата на стола.

Тя не трябваше да го оставя сам. Столът беше с отвесна облегалка и ако той припаднеше, нямаше да може да се задържи там. Най-доброто за него бе хладката вана, където можеше да се опъне по гръб и да си стопли костите. Като се помъчи да забрави обидните думи на Дауни и се молеше той никога да не спомене вкъщи, тя му свали дрехите и с ръка през кръста му помогна да влезе във ваната. Той се потопи във водата с въздишка на благодарност. Облекчена, тя забеляза, че цветът му започна да се възвръща и докато той си почиваше, тя довърши почистването на пода и мивката. Лошата миризма проникваше навсякъде и тя отвори вратата и прозореца, за да влезе хладният есенен въздух. Едва тогава се обърна и го погледна.

Той седеше като малко дете, наведен напред, и леко се усмихваше, докато наблюдаваше дима от парата да се изпарява от повърхността на водата. Гъстата му златиста коса се бе накъдрила от водата. Беше толкова прекрасен! „Дръж се с него като с дете — каза си тя, когато вдигна сапуна, — отнасяй се към него като към дете, каквото всъщност е, не го гледай и не виждай мъжа в него.“ Но дори и докато си го мислеше, очите ѝ се плъзнаха по дължината на тялото му под прозрачната вода, защото той се бе облегал внезапно назад и мъркаше от удоволствие. Голотата по книгите бе далеч по-различна от реалността — в книгите тя не притежаваше способността да я разтърси или възбуди. Тя се застави да погледне встрани, но несъзнателно погледът ѝ отново се плъзгаше по него. Отначало крадешком, докато откри, че той е притворил очи, а след това с любознателност, която приличаше повече на объркване и смущение, отколкото на сексуален глад.

Лека промяна в него я накара да погледне лицето му. Откри, че той я наблюдава уморено, но любопитно. Кръвта така пареше под кожата ѝ, че тя очакваше да ѝ направи забележка, но той мълчеше. Тя седна по диагонал на ръба на ваната и разтри сапуна по гърдите и гърба му. Мокрите ѝ пръсти се хлъзгаха по прекрасната му кожа, гладка като коприна, и често спираха върху китката и проверяваха пулса му. Той наистина изглеждаше по-добре. Все още беше апатичен, но се засмя, когато тя намокри главата му и го накара да се наведе и да измие косата си. Не го остави да лежи във водата, а го накара да се изправи, веднага след като го бе насапунисала. Източи водата от ваната и пусна душа. Стана ѝ смешно от неподправената му радост при вида на голямата кърпа, която му подаде, когато стъпи на пода, но успя да го изслуша мълчаливо, докато той ѝ обясни, че досега не е виждал толкова огромна кърпа и какво удоволствие е да си увит като бебе.

— Много беше хубаво, Мери — призна той, лежейки на леглото, завит до ушите. — Мисля, че когато съм бил малък, мама ме е къпала, но аз не си спомням. Харесва ми някой да ме къпе. Много по-приятно е, отколкото да се къпя сам.

— Радвам се тогава — усмихна се тя. — Сега искам да се завъртиш на една страна и малко да поспиш.

— Добре. Не мога да ти кажа лека нощ, защото още е ден — засмя се той.

— Как се чувстваш, Тим? — попита тя, когато дръпна завесите и стаята потъна в полумрак.

— Добре съм, но съм ужасно уморен.

— Тогава заспивай, скъпи. Когато се събудиш, ела при мен. Аз ще съм тук.

Уикендът мина спокойно. Тим бе мълчалив и физически не се бе възстановил напълно, но Мери не забелязваше нещо, което да показва, че той силно страда за майка си. В неделя следобед го накара да седне на предната седалка на голямото „Бентли“ и пое към улица „Сърф“, за да вземе Рон. Той чакаше на предната веранда с куфар в ръка и когато забеляза колата, хукна надолу по стълбите, като прескачаше по две наведнъж. „Колко е възрастен“ — помисли си Мери и се обърна да отвори задната врата. Въпреки стегнатата му фигура и момчешката му

походка, не беше никак млад. Видът му я обезпокои, можеше да мисли само за Тим, загубил и майка си, и баща си, останал съвсем сам. След избухването на Дауни в петък вечер съществуваше малка вероятност тя да иска или да може да компенсира загубата му. Съпругът ѝ бе спечелил надмощие. Вероятно за Дауни така бе по-добре, но за останалата част от семейството това вещаеше лоши последствия. И как би могла тя, Мери Хортън, да се грижи за Тим, ако нещо се случи на Рон. Дори още сега всички си мислеха най-лошото, а какво ли щяха да решат, ако Тим останеше да живее непрекъснато с нея? Само мисълта за това я ужасяваше. Единствено Рон, Арчи Джонсън, старата Емили Паркър от съседната вила и самият Тим смятаха, че приятелството е хубаво нещо. Тя потръпна само от мисълта какво ще каже Дауни или какво ще направи. Със сигурност щеше да възникне скандал, а вероятно и съдебен процес, но каквото и да се случеше, Тим трябваше да бъде закрилян от беди и обиди. Не беше важно какво ще се случи с нея самата, с Дауни или с техния живот. От значение бе единствено Тим.

Независимо от мъката и шока, Рон се забавляваше от поведението на Тим по пътя към Госфърд. Той бе залепил нос на стъклото и гледаше пейзажа в захлас. Когато погледна в огледалото, Мери го видя да наблюдава сина си и се усмихна.

— Никога не му омръзва, господин Мелвил. Не е ли великолепно да знаеш, че той при всяко пътуване се радва, сякаш му е за първи път.

— Точно така, госпожице Хортън! — кимна Рон. — Не знаех, че толкова обича да пътува. Спомням си само, че няколкото пъти, в които се опитвахме да го разхождаме с кола, той повръщаше навсякъде. Какъв ужас. Страхотно се притеснихме, защото колата беше чужда. Ако знаех, че ще му мине, като порасне, щях да купя кола и да го разхождам по малко. Сега, като го гледам, ме хваща яд, че не съм се опитал отново.

— Е, господин Мелвил, на ваше място не бих се разстройвала. Тим е щастлив винаги, когато нещата вървят добре. Това е просто друг вид щастие за него, нищо повече.

Рон не отговори. Очите му се напълниха със сълзи и той трябваше да извърне глава и да погледне през прозореца.

След като ги настани във вилата, Мери се приготви да се върне в Сидни.

Рон я погледна учудено.

— Господи, госпожице Хортън, нима си тръгвате? Мислех, че ще останете с нас.

Тя поклати глава.

— Не мога за съжаление. Утре трябва да съм на работа. Тази седмица е изпълнена с много важни срещи за шефа ми. Трябва да съм там и да го подкрепям. Мисля, че ще откриете всичко, което ви е необходимо. Ако имате проблеми в кухнята или из къщата, Тим ще ви помогне. Той знае къде стоят нещата. Чувствайте се като у дома си и правете всичко, което искате, когато поискате. Има най-разнообразна храна, не можете да я изядете. Номерът на таксиметровата служба е в телефонния указател, в случай че се наложи да отидете в Госфърд. Настоявам да е за моя сметка.

Рон се изправи, защото тя си слагаше ръкавиците и бе готова да тръгне.

— Защо не ме наричате Рон, госпожице Хортън? — усмихна ѝ се той. — Тогава аз ще ви наричам Мери. Малко глупаво е да си говорим на господин и госпожица.

— Съгласна съм, Рон. Отсега нататък сме Рон и Мери.

— Кога ще се видим, Мери? — попита Рон, като не знаеше дали в положението си на гост трябва да я изпрати от собствения ѝ дом, или да седне обратно на стола.

— В петък вечерта, по някое време. Но не ме чакайте за вечеря. Вероятно ще ми се наложи да остана в града и да вечерям с шефа си.

Тим я изпрати до колата. Рон с изненада забеляза сина си да се вмъква между тях като куче, настръхнало от ужас, че са го забравили.

Рон го разбра, взе вестника си и седна, докато Тим изпрати Мери навън.

— Бих искал да не трябва да си отиваш, Мери — каза той и я погледна по особен начин, който тя не бе забелязвала досега и не можеше да го определи.

Тя се усмихна и потупа ръката му.

— Наистина ми се налага да си тръгна, Тим. Но това означава, че разчитам на теб да се грижиш за баща си, защото той не познава къщата и околностите, за разлика от теб. Ще се държиш добре с него, нали?

Той започна да стиска ръцете си.

— Ще се грижа за него, Мери. Обещавам ти.

Той остана да наблюдава пътя, докато колата ѝ се скри между дърветата, след което се обърна и влезе в стаята.

Седмицата се оказа за Мери така натоварена, както предполагаше. От всички срещи през годината на съвета на „Констабъл Стийл енд Майнинг“ тази беше най-важната. Трима представители от фирмата-майка в САЩ долетяха от Ню Йорк, за да присъстват. Появиха се обикновените секретарски проблеми, свързани с незадоволителни хотели, липсваща храна, отегчени съпруги, продължителни срещи и други подобни неразбории. В петък вечер и въздишката на облекчение на Мери, и тази на Арчи Джонсън бяха еднакво искрени. Те седяха с вдигнати крака в офиса му на последния етаж на кулата на „Констабъл“ и наблюдаваха втренчено панорамата от светлини, които се разпръсваха във всички посоки на обсипания със звезди хоризонт.

— Слава богу, че всичко приключи — възкликна Арчи и отмести празната чиния. — Идеята ти да ни сервират китайска храна тук бе наистина страхотна.

— Предположих, че ще ви хареса. — Тя размърда пръсти. — Краката ми сякаш са станали 44-и номер. Цял ден исках да си събуя обувките. Мислех, че госпожа Хирам Шварц няма да успее да си намери паспорта навреме за самолета и се ужасих, че ще трябва да се занимавам с нея и през уикенда.

Арчи се усмихна. Безупречните обувки на секретарката му лежах нагоре с токчетата в ъгъла на стаята и тя почти бе изчезнала в седалката на огромния стол, а краката ѝ бяха подпрени на дивана.

— Знаеш ли, Мери, трябваше да осиновиш някое умствено недоразвито дете още преди години. Господи, колко си се променила! Никога нямаше да се справя без теб, но, честно казано, да се работи с теб сега е много по-приятно. Не вярвах, че ще доживея деня да си признавам, че ми е приятна компанията ти, стара досадна мърморана такава, но наистина е така. Мисля, че през всичките години си го задържала у себе си и никога досега не си го показвала. Срамота, скъпа моя.

Тя въздъхна и се усмихна.

— Може би. Но знаеш ли, Арчи, нищо не се случва, когато не му е времето. Ако бях срещнала Тим преди години, той никога не би ме заинтригувал. На някои от нас им е необходима цяла вечност, за да се събудят.

Той си запали пура и пое щастливо дима ѝ.

— Толкова бяхме заети, че нямах време да те попитам какво точно стана миналия петък? Майка му ли почина?

— Да. Беше ужасно. — Тя потрепери. — Заведох Тим и баща му Рон във вилата ми в неделя и ги оставих там. Ще отида при тях довечера, но предполагам, че ако имаха някакви проблеми досега, щяха да ми се обадят. Смятам, че Тим все още не е осъзнал какво се е случило. О, той знае, че майка му е умряла и какво означава това, но не се е сблъскал с жестоката реалност от смъртта ѝ. Преди да си тръгна, още не бе усетил липсата ѝ. Според Рон бързо ще се оправя. Надявам се. Мъчно ми е и за Рон. Дъщеря му направи страхотна сцена, когато в петък отидох да взема Тим.

— Така ли?

— Да. — Мери стана и се приближи до бара. — Искаш ли бренди или нещо друго?

— След китайската храна?! Не, благодаря. Искам чаша чай, моля те. — Той я наблюдаваше, докато тя отиде зад бара и се приближи до печката и мивката. — Каква сцена?

Главата ѝ се наведе над чайника.

— Малко се притеснявам да говоря за това. Отвратителна сцена, хайде да не я обсъждаме. Тя... няма значение. — Чу се звънтене на чаши.

— Какво тя? Хайде, Мери, изплюй камъчето! — В очите ѝ ясно се четеше наранената ѝ гордост.

— Тя твърди, че Тим ми е любовник!

— Глупости — засмя се той и вдигна глава. — Много далече, много далече! Ако ме беше попитала, щях да ѝ кажа. — Той стана от стола, приближи се и се наведе над бара. — Не се разстройвай, Мери! Що за подлец трябва да е това момиче!

— Не е подлец, а се е омъжила за такъв и той всячески се старая да я направи като себе си. Честно казано, думите ѝ бяха само повторение на шепота на съпруга ѝ. Тя много обича Тим и иска да го

закриля. — Главата на Мери се наведе под равнището на бара и думите ѝ заглъхнаха. — Разбираш ли, всички смятаха, че съм много по-възрастна и когато се появих да взема Тим, бяха потресени.

— Защо си мислеха така?

— Тим им е казал, че съм с бяла коса и заради нея е предположил, че съм стара. Така им е обяснил, че съм много възрастна.

— Но ти не си ли ги срещала, преди да почине майка му? Съвсем необичайно за теб е да се криеш, Мери. Защо не си поправила заблудението им?

Тя почервеня болезнено.

— Наистина не зная защо не се представих на родителите на Тим. Дори и да съм изпитвала страх, че могат да прекъснат приятелството ни заради възрастта ми, тези страхове са били подсъзнателни, уверявам те. С удоволствие слушах Тим да ми разказва за семейството си и мисля, че отлагах срещата си с тях, защото се боях, че изобщо няма да приличат на хората, за които Тим говореше.

Той се пресегна и я потупа по рамото.

— Не се безпокой! Продължавай! Говореше, че сестрата на Тим много го обича.

— Да. И Тим много я обичаше, докато тя не се омъжи. Тогава той леко се отдалечи от нея. Въпреки че се опитах да му обясня, изглежда, смяташе, че го е изоставила. От разказите му предполагах, че тя е нормално, разумно и сърдечно момиче. Изключително умно. Не е ли странно?

— Не зная. Нима? Ти какво направи?

Мери отново наведе глава.

— Смаях се. Мисля, че се разплаках. Представяш ли си, аз да плача! — Тя го погледна и се опита да се усмихне. — Дразни въображението, нали? — Тя въздъхна със замислено и тъжно лице. — Но аз си поплаках после, Арчи.

— Наистина дразни въображението, но ти вярвам. Ние понякога трябва да плачем. Дори аз самият съм плакал — отбеляза гордо той.

Тя се усмихна успокоена.

— Ти си един паразитен червей, Арчи, казано на твоя език.

Той я наблюдаваше с изражение, което наподобяваше съжаление, докато тя наливаше чая. „Трябва да е било голям удар за гордостта ѝ —

помисли си той, — тази ценност да се сведе до такова елементарно ниво. Само мисълта за физическа връзка би я унижила.“ Тя имаше монашеска представа за живота и какво ли го учудваше това? При странния уединен и изолиран живот, който водеше. „Всеки е това, което е — помисли си той, — и не можем да станем по-различни, отколкото са ни направили обстоятелствата.“

— Благодаря, скъпа — каза той и пое чая. Отново се настани в стола си, погледна през прозореца и продължи: — Някой ден бих желал да се запозная с Тим, Мери.

Настъпи дълго мълчание, след което много тихо се чу гласът ѝ:

— Някой ден. — Прозвуча много, много далечно.

21

Минаваше полунощ, когато Мери паркира своето „Бентли“ пред вилата. Лампите в хола все още светеха и Тим се приближи да отвори вратата на колата. Той трепереше от радост, че я вижда, и почти я вдигна във въздуха със задушавачката си прегръдка. За първи път чувствата му преляха обучението му през годините. Това повече от всичко ѝ показва колко е бил нещастен през седмицата и колко много му е липсвала майка му.

— О, Мери, радвам се да те видя!

Тя се освободи от прегръдката му.

— Господи, Тим, ти не си знаеш силата. Мислех, че вече си си легнал.

— Не, преди да се появиш. Трябваше да изчакам, докато дойдеш. О, Мери, толкова се радвам да те видя. Харесвам те, харесвам те.

— Аз също те харесвам и много се радвам да те видя. Къде е баща ти?

— Вътре. Не го пуснах да излезе, защото първо исках да те видя насаме. — Той започна да се върти около нея, но тя усети, че радостта му е намалела леко, че тя го е предала. Само ако знаеше как! — Тук не ми харесва без теб, Мери — продължи той. — Харесва ми, когато и ти си тук.

Когато влязоха в къщата, той се беше успокоил. Мери се приближи да поздрави Рон и протегна ръка.

— Как си? — внимателно попита тя.

— Добре съм, Мери. Радвам се да те видя.

— Хубаво е, че съм тук.

— Вечеряла ли си вече?

— Да, но въпреки това ще си направя чаша чай. Искаш ли?

— Да, благодаря.

Мери се обърна отново към Тим, който стоеше встрани от тях и гледаше отнесено. „Как го беше предала — отново се запита тя. —

Какво бе направила, за да изглежда така или какво бе отказала да направи?“

— Какво има, Тим? — попита тя и се приближи към него.

— Нищо — поклати глава той.

— Сигурен ли си?

— Да.

— Мисля, че е време за сън, приятелю?

Той кимна вяло.

— Зная. — Спря се на вратата и я погледна с молба в очите. — Ще дойдеш ли да ме завиеш?

— За нищо на света не бих го изпуснала, така че побързай. Аз ще дойда след няколко минути.

Когато той излезе, тя погледна Рон.

— Как беше?

— И добре, и зле. Плачеше много за майка си. Не беше лесно, защото не плачеше както обикновено. Сега просто седеше, а сълзите се стичаха по лицето му и не можеше да го накараш да ги преглътне с размахването на нещо хубаво пред лицето му.

— Ела с мен в кухнята. Сигурно ти е било много тежко. Съжалявам, че не успях да дойда, за да поема товара от плещите ти. — Тя напълни чайника и погледна неспокойно часовника си. — Трябва да отида да кажа лека нощ на Тим. Бързо ще се върна.

Тим вече си беше легнал и гледаше втренчено вратата. Тя се наведе над него и оправяше завивките, докато те бяха подгънати плътно под брадичката му, след което ги мушна под него. Наведе се и го целуна по челото. Той се бореше с одеялото, освободи ръцете си и обви врата ѝ с тях, като я дръпна надолу така, че тя беше принудена да седне на ръба на леглото.

— О, Мери, толкова исках да си тук — каза той, а думите му заглъхнаха.

— Аз също исках да съм тук. Но сега всичко е наред, Тим. Сега съм тук и знаеш, че винаги ще съм с теб. Липсваше ти майка ти, нали?

Ръцете му я хванаха по-силно.

— О, да, Мери, ужасно е, когато се сетя, че тя вече няма да се върне. Понякога забравям и после отново се сещам и ужасно много искам тя да се върне. Всичко е толкова объркано. Но аз искам тя да може да се върне.

— Зная, зная... Но скоро ще ти стане по-леко, скъпи. Няма да се чувстваш толкова зле, ще отmine. Тя все повече ще се отдалечава, ти ще свикнеш и няма толкова да те боли...

— Но когато плача, чувствам болка, Мери. Страшно ме боли и не отминава.

— Да, зная, и аз изпитвам същото. Сякаш са ти разрязали гърдите, нали?

— Точно така, точно така се чувства човек. — Той прекара несръчно ръце по гърба ѝ. — О, Мери, толкова се радвам, че си тук. Ти винаги знаеш всичко, можеш да ми обясниш и аз се чувствам по-добре. Ужасно е без теб.

Мускулите на крака ѝ, опрян на леглото, изтръпнаха и Мери дръпна главата си от прегръдката му.

— Сега съм тук, Тим, и ще остана през целия уикенд. След това всички ще отидем в Сидни, няма да те оставя сам тук. Сега искам да се обърнеш на една страна и да заспиш, защото утре имаме много работа в градината. — Той се обърна послушно.

— Лека нощ, Мери. Много те харесвам. Харесвам те повече от всички, с изключение на татко.

Рон бе направил чая и бе нарязал на парчета една част от кекса с ким. Те седяха в кухнята на срещуположните ъгли на масата и се наблюдаваха.

Въпреки че не бе срещала Рон преди смъртта на Есме, Мери инстинктивно почувства, че той се е състарил и затворил в себе си през последната седмица. Ръката, с която вдигна чашата към устните си, потрепери, а целият живот бе изчезнал от лицето му. Беше станал прозрачен и умората се беше изписала по лицето му. Тя сложи ръката си върху неговата.

— Колко ли ти е било тежко да изживееш собственото си нещастие и едновременно с това да трябва да наблюдаваш Тим. О, Рон, да можеш да направя нещо! Защо трябва да умират хората!

Той поклати глава.

— Не зная. Това е най-трудният въпрос на света, нали? Подло е от страна на Всевишния да ни изпраща хора, които да обичаме, да ни направи по негово подобие, така че да ги обикнем и после да ни ги отнеме. Не смяташ ли, че можеше да го измисли, да го направи по подобър начин. Знам, че не сме светци и че сигурно му приличаме на

червеи, но повечето от нас се стараят и съвсем не са толкова лоши. Защо трябва да страдаме така. Много е трудно, Мери, ужасно трудно е.

Ръката му се измъкна изпод нейната, за да прикрие очите, докато плачеше. Мери го гледаше безпомощно и сърцето ѝ се късаше. Само да можеше да направи нещо! Колко ужасно беше да стоиш и да наблюдаваш страданието на другия. Той плака дълго време, на пристъпи, които, изглежда, разкъсваха цялата му душа, толкова самотни и дълбоки бяха. Когато се измори от плача, той издуха носа си и избърса очите си.

— Искаш ли още една чаша чай? — попита Мери.

За момент по лицето му се изписа усмивката на Тим.

— Да, благодаря — въздъхна той. — Никога не съм си представял, че ще се чувствам така, Мери. Може би съм много стар, не знам. Никога не съм смятал, че смъртта ѝ ще остави толкова голямо празно пространство. Дори и Тим сега не е от толкова голямо значение, само тя, само загубата ѝ. Вече не е същото, без старото момиче, което проклина и нарежда за това, че съм останал до късно в „Брега“, смучейки бира, както тя обичаше да се изразява. Двамата с Ес действително водихме добър живот. Такъв е проблемът. С течение на годините се приспособяваме един към друг, докато заприличаме на чифт стари обувки, топли и удобни. И внезапно всичко свършва. Сякаш част от мен също си е отишла. Така, както се чувства човек, когато са му отрязали крак или ръка, сецаш се какво имам предвид. Той все още смята, че са там и е много шокиран, когато го засърби и открие, че няма къде да се почеше. Още си спомням нещата, които трябваше да ѝ кажа, или трябва да се спирам от произнасянето на думите, че ще ѝ хареса шегата, и добре ще се посмеем. Много е трудно, Мери, и не знам заслужава ли си да опитваш.

— Да, мисля, че разбирам — каза бавно Мери. — Душевно осакатяване...

Той остави чашата.

— Мери, ако ми се случи нещо, ще се грижиш ли за Тим?

Тя не му се противопостави, не се опита да му каже, че говори глупости, просто кимна и каза:

— Да, разбира се. Не се безпокой за Тим.

През дългата и тъжна зима, последвала смъртта на майка му, Тим се промени. Приличаше на страдащо животно, разхождаше се напред-назад и търсеше нещо, което липсваше. Очите му се спираха върху някакъв въображаем обект и след това се отместваха разочаровани и озадачени. Сякаш винаги очакваше да се случи невъзможното и не можеше да си обясни защо не става така. Рон отчаяно обясни на Мери, че дори Хари Маркъм и работниците му не успяват да засегнат Тим. Той отиваше на работа всеки ден, без прекъсване, но безсмислените им и жестоки закачки от предишните месеци удряха на камък. Тим изтърпяваше отвратителното чувство за хумор на работниците, както изтърпяваше и всичко останало. „Сякаш се е отделил от действителността — помисли си Мери, — вмъкнал се е в пространство, което си е само негово, и се предпазва от натрапници.“

Рон и Мери водеха безкрайни и безполезна разговори за него по време на дъждовните нощи, когато вятърът разтърсваше дърветата около вилата, а Тим или се беше скрил някъде, или си беше легнал. След смъртта на Есме, Мери настояваше Рон да идва във вилата всеки уикенд. Сърцето ѝ не можеше да понесе всеки петък вечер, когато взима Тим, да оставя стария мъж да седи съвсем сам пред камината.

Върху тях се бе стоварило бремето на тъгата. За Мери часовете, прекарани с Тим, бяха съвсем различни, за Рон нищо не бе от значение, освен теглото на собственото му съществуване, а какво ставаше с Тим — никой не знаеше. Най-лошото нещо бе, че Мери стоеше безпомощна и не можеше да оправи нещата. Трябваше да понася дългото мълчание, спотаяването, сълзите, болката.

Започна да се интересува и от Рон, защото бе баща на Тим и се чувстваше толкова самотен, а никога не се оплакваше. С течение на времето той занимаваше съзнанието ѝ все повече и повече. Веднъж, докато седяха заедно под слабите, но топлеци лъчи на слънцето, той протегна ръка към светлината и тя забеляза как съвкупността от вени и кожа пропуска слънчевите лъчи през себе си и очертаваше силуета на

костите му. Рон трепереше силно. Стъпките му, някога непоклатими, сега се колебаеха, когато имаше пречка на пътя си. Независимо от силната храна, той непрекъснато отслабваше. Разпадаше се пред очите ѝ.

Неприятностите я дърпаха като невидима сила. Тя прекарваше дните си, сякаш се движеше из пространството без посока или цел. Единствено работата ѝ с Арчи Джонсън я връщаше в действителността. В „Констабъл Стийл енд Майнинг“ Мери отново бе същата. Откъсваше мислите си от Рон и Тим и се занимаваше с нещо стабилно. Само работата ѝ оказваше постоянно влияние в живота ѝ. Започна да мрази петъците и да обича понеделниците. Рон и Тим се бяха превърнали в кошмарни товари, хванати за врата ѝ, защото тя не знаеше какво да направи, за да избегне бедите, които усещаше, че приближават.

Една съботна сутрин стоеше на предната веранда и наблюдаваше брега, където точно до нивото на водата стоеше Тим и гледаше широката река. Какво гледаше? Дали търсеше майка си, или очакваше да намери отговорите на въпросите, които не можеше да му даде. Повече от всичко се плашеше от взрива в отношенията ѝ с Тим, защото усещаше, че тя бе причината за странното му самовглъбяване. От момента, когато се бе върнала във вилата след седмицата, която Тим и Рон бяха прекарвали там сами, тя имаше усещането, че Тим мисли, че го е предала. Но разговорите с него бяха като разговори с тухлена стена, той, изглежда, не желаше да я изслуша. Тя бе опитала безброй пъти, бе подхващала темата, като използваше безпогрешните примамки, но той ги отхвърляше и почти я отблъскваше. И беше много странно, защото той си бе същият възпитан човек, работеше с удоволствие в градината и около къщата и не говореше тъжно. Просто се бе отдалечил.

Рон излезе на верандата с подноса със сутрешния чай. Постави го на масата близо до стола ѝ. Погледът му проследи нейния към спокойната, сякаш вкаменена фигура на брега и той въздъхна.

— Вземи си чай, Мери. Не си хапнала нищо за закуска, скъпа. Вчера изпекох много хубав кекс с ким. Защо не го опиташ сега с чая?

Съзнанието ѝ се отдели от Тим и тя се усмихна.

— Господи, Рон, ти стана страхотен готвач през последните няколко месеца.

Той прехапа устни, за да спре внезапното потреперване.

— Това бе любимият кекс на Ес. Тя много го обичаше. Четох във вестника, че в Америка ядат хляб с ким, но не слагат ким в кексовете. Ужас! Не мога да си представя нещо по-гадно от хляб с ким, но в един хубав жълт кекс той наистина е вкусен.

— Има най-различни вкусове, Рон. Те сигурно мислят точно обратното, ако някъде по вестниците си са прочели, че австралийците не ядат хляб с ким, а вместо това го слагат в кекса си. Въпреки че ако трябва да бъдем честни, в някои от фурните в Сидни можеш да си купиш ръжен хляб с ким.

— Нищо не бих дал за тях, проклети нови австралийци — каза той със староавстралийското безсмислено презрение за новите европейски имигранти. — Както и да е. Няма значение. Вземи си едно парче кекс, Мери, хайде.

Мери изяде половината си парче и остави чинията.

— Какво му става, Рон!

— По дяволите, Мери, изсмукахме си всичко от пръстите по отношение на този въпрос още преди седмици — избухна той, след което се обърна и докосна рамото ѝ. — Съжалявам, скъпа, не исках така да се държи. Зная, че се притесняваш за него и това е единствената причина, поради която продължаваш да питаш. Не знам, скъпа, просто не знам. Никога не съм мислил, че ще се държи така след смъртта на майка си, не смятах, че ще продължи толкова дълго. Достатъчно дълго време, за да разкъса сърцето ти, нали?

— Да, Рон. Не знам какво да направя, но трябва да направя нещо, и то скоро. Той все повече се отдалечава от нас и ако не можем да го върнем, ще го загубим завинаги.

Рон се приближи и седна на страничната облегалка на стола ѝ, дръпна главата ѝ към слабите си гърди и я задържа там.

— Бих искал да знам какво да направя, скъпа. Най-лошото е, че не ме интересува както преди. Сякаш Тим вече не ми е син и не мога да бъда обезпокоен. Звучи ужасно, но имам причини. Чакай тук.

Той я пусна и изчезна в къщата. След момент се появи с плоска папка с книжа под рамо. Хвърли ги на масата до подноса с чашите чай. Мери го погледна, учудена и огорчена. Рон си взе стол и го издърпа до нейния. Седна и я погледна право в очите, а неговите излъчваха странен блясък.

— Това са всички документи за Тим — каза той. — Вътре ми е завещанието, банковите книжа, застраховката и годишните вноски. Всичко, което обезпечават Тим във финансово отношение до края на живота му. — Той погледна към брега и Мери не можеше да види очите му.

— Аз умирам, Мери — продължи бавно той. — Не искам повече да живея и, изглежда, вече не съществувам. Движа се като навита маймунка — нали се сещаш, от онези, които бият барабан и маршируват, след което започват да се движат все по-бавно и накрая барабанът престава да бие. Е, така е и с мен. Движа се все по-бавно и нищо не мога да направя. Мери, аз съм щастлив. Ако бях млад човек, сигурно нямаше така да чувствам липсата ѝ, но годините оказват голямо значение. Тя остави една голяма пукнатина, която с нищо не мога да запълня, дори и с Тим. Всичко, което искам, е да легна до нея там, под земята. Продължавам да си мисля, че сигурно ѝ е студено и самотно. Не може да се чувствам по друг начин след всичките години, през които сме спали заедно. — Лицето му все още бе обърнато към брега. — Не мога да понеса мисълта, че ѝ е студено и самотно. След нея нищо не остана и аз дори не мога да се накарам да мисля за Тим. Затова отидох при адвоката си тази седмица и го накарах да приготви всичко. Предполагам, че не ти оставям нищо освен грижи, но някак си още от самото начало усещах, че ти ужасно харесваш Тим и няма да имаш нищо против. Знам, че е егоистично, но няма как. Оставям Тим на теб, Мери, и всичко е записано в тези книжа. Вземи ги. Давам ти правото на попечител във финансовите операции на Тим, докато си жива. Предполагам, че Дауни няма да ти създава големи неприятности, защото Мик не желае Тим да се върти около него, но за всеки случай съм оставил няколко писма — едно за Дауни и едно за развратника Мик. Обадих се в работата ми и казах, че се пенсионирам. Ще си стоя къщи и ще чакам, но ако нямаш нищо против, ще ми бъде приятно да идвам тук с теб и Тим през уикендите. И без това няма да продължи дълго.

— О, Рон, Рон! — разплака се Мери. Очертанието на брега се замъгли от сълзите ѝ и тя протегна ръце към бащата на Тим.

Те се изправиха и се прегърнаха силно — всеки жертва на собствената си мъка. След известно време Мери откри, че той я бе успокоил повече, отколкото тя изобщо можеше да го утеши. Много

успокоена се усещаше в прегръдката му и чувстваше състраданието му и нежността му, мъжката му защита. Тя го прегърна по-силно, лицето ѝ се сгуши в извивката на врата му и тя притвори очи.

Внезапно нещо чуждо ги обезпокои, лек полъх премина по гърба ѝ и тя изплашено отвори очи. Тим стоеше на няколко крачки и ги наблюдаваше. За първи път от дългото им приятелство тя го видя ядосан. Тим трепереше от ярост. Гняв се стрелкаше от очите му и ги превръщаше в тъмни сапфири, свиваше мускулите му в трепет след трепет. Ужасена, тя отдръпна ръце от Рон толкова внезапно, че той залитна и трябваше да се подпре на колоната. Обърна се и видя Тим. Гледаха се около минута мълчаливо, след което Тим се извърна настрана и побягна по пътеката към плажа.

— Какво му става? — прошепна Рон ужасен. Той тръгна да последва сина си, но Мери го дръпна и го сграбчи.

— Не, не!

— Но аз трябва да разбера какво му става, Мери! Какво направи той? Какво те накара да подскочиш така и да го погледнеш толкова изплашено? Пусни ме!

— Не, Рон, моля те! Нека аз да отида, ти остани тук, моля те! О, Рон, не ме питай защо, просто нека да го открива сама.

Той неохотно отстъпи и се върна от края на верандата.

— Добре, скъпа. Ти си добра с него и може би той се нуждае от жена повече, отколкото от мъж. Ако мама беше жива, щях нея да изпратя, така че защо да не отидеш ти.

Когато Мери слезе по пътеката, по плажа нямаше и следа от Тим. Тя спря на пясъчната ивица, сложи ръка над очите си и огледа цялата дължина на залива надлъж и нашир. Но той не беше там. Тя тръгна през дърветата и се отправи към малката поляна, където знаеше, че той се усамотява напоследък. Беше там. Мери въздъхна с облекчение, облегна се на дънера на едно дърво и го загледа мълчаливо. Ужасното му нещастие и скръбта му я удариха като някакъв грамаден чук. Всяка негова дълга, болезнено красива черта говореше за мълчаливо страдание, правилните черти на профила му бяха сгърчени от болка. Бе невъзможно да остане отстранен, но тя се приближи до него толкова тихо, че той не усети присъствието ѝ, докато не го докосна по рамото. Той се отдръпна, сякаш пръстите ѝ пареха и ръката ѝ падна безпомощна.

— Какво има, Тим? Какво съм направила?

— Нищо, нищо!

— Не го крий от мен, Тим? Какво съм направила?

— Нищо! — почти изкрещя той.

— Трябва да има нещо! О, Тим, от месеци знам, че по някакъв начин съм те предала, но не разбирам какво лошо съм направила! Кажи ми!

— Махай се!

— Не, няма да се махна! Няма да се махна, преди да си ми казал какво се е случило! Това ни подлудяваше двамата с баща ти, а горе на верандата ти ни погледна, сякаш ни мразеше. Мразеше! — Тя се приближи, застана срещу него и сложи ръце на раменете му, а пръстите ѝ се потопиха в кожата му.

— Не ме докосвай! — Той се отдръпна и ѝ обърна гръб.

— Защо, Тим? Какво съм направила, за да не мога да те докосвам?

— Нищо!

— Не ти вярвам! Никога не съм смятала, че ще ме излъжеш, но в момента ме лъжеш! Моля те, кажи ми какво се е случило, моля те.

— Не мога — прошепна отчаяно той.

— Можеш, разбира се! Винаги си успявал да ми казваш всичко. О, Тим, не бягай от мен, не ме изолирай повече! Разкъсваш ме на парчета, толкова съм обърквана от страх и безпокойство за теб, че не зная какво да направя. — Тя се разплака и изтри сълзите с дланта си.

— Не мога, не мога! Не знам! Чувствам толкова неща, които не знам какво означават и не мога да си обясня!

Той се обърна с лице към нея, възбуден и нетърпелив, и тя се отдръпна. Наблюдаваше я един непознат, в лицето му нямаше нищо познато.

— Знам само, че вече не ме харесваш, това е всичко! Сега харесваш татко повече от мен, а мен изобщо не ме харесваш. Не ме харесваш, откакто се запозна с татко. Знаех, че ще стане така. Знаех си. Как би могла да ме харесваш повече от него, след като той е напълно нормален, а аз не съм.

Тя дръпна ръце.

— О, Тим! Как можа да си помислиш така! Това не е истина. Харесвам те както преди, не съм спряла да те харесвам дори за една

минута. Как мога да престана да те харесвам!

— Направи го, когато срещна татко.

— Не! Не е вярно, Тим. Моля те, повярвай ми! Просто не е истина. Харесвам баща ти, но никога няма да го харесвам колкото теб! Ако искаш да знаеш причината, поради която харесвам баща ти, то е, защото ти е баща, той те е създал. — Тя се опита да запази спокойствие, надявайки се, че това ще го успокои.

— Ти ме лъжеш, Мери! Аз мога да усетя нещата. Винаги съм смятал, че ме мислиш за възрастен човек, но сега, когато ви видях двамата с татко, разбирам, че не е било така. Ти вече не ме харесваш. Сега ти харесваш татко. Не се притесняваш, когато той те прегръща. Видях как през цялото време ти го прегръщаше и утешаваше. На мен не ми позволяваш да те прегръщам и да те успокоявам. Всичко, което правиш за мен, е да ме завиваш в леглото. Аз искам ти да ме прегръщаш и успокояваш, но ти не желаш. Но прегръщаш татко, нали? Какво ми има? Защо вече не ме харесваш? Защо се промени, след като татко започна да идва с нас. Защо винаги ме държиш настрана? Разбирам, че не ме харесваш, а харесваш татко.

Мери остана вцепенена, изгаряше от желание да отвърне на този отчаян зов за любов, но бе твърде изненадана от неочакваните думи. Той ревнуваше! Беше страхотно ревнив! Считаше собствения си баща за съперник относно чувствата ѝ, а това не бе ревността на едно дете. Тук се показваше мъжът — първичният, собственикът, сексуалният мъж. Лесните думи за убеждаване не идваха, тя не можа да се сети какво да му отговори.

Те се гледаха втренчено и Мери усети, че краката ѝ трепереха много силно и едва я държаха. Тя се отпусна върху близкото хълмче, без да откъсва очи от Тим.

— Тим — започна колебливо тя, като се опитваше да си подбира деликатно думите. — Знаеш, че никога не съм те лъгала. Никога! Твърде много те харесвам, за да мога да те излъжа. Това, което ще ти кажа, не бих го казала на малко дете. Мога да го кажа само на възрастен човек. Ти ме увери, че си пораснал, затова сега трябва да понесеш всички тежки и болезнени неща, които идват заедно с мъжествеността. Не мога съвсем точно да ти обясня защо позволих на баща ти да ме прегърне, а на тебе не. Не е, защото те смятам за малко дете, а защото той е стар човек. Не разбираш ли, че си се объркал. Тим,

ти трябва да си готов да изживееш още един шок след смъртта на майка си и трябва да издържиш. Достатъчно си голям, за да пазиш в тайна думите ми, особено от баща си. Той не трябва да узнае, че съм ти казала. Спомняш ли си, много отдавна ти обясних какво става, когато хората умрат и защо умират? Те остаряват много, уморяват се от живота и като стар забравен часовник сърцата им спират да туптят. Понякога се случват неща, които много ускоряват уморяването и това се е случило с баща ти. Когато майка ти умря, той започна да се движи все по-бавно, изморяваше се все повече с всеки изминат ден без нея.

Тим стоеше до нея и трепереше, докато я слушаше, но тя не можеше да определи дали това е последствие от гнева му, или е реакция от думите ѝ.

— Майка ти ти липсва ужасно, Тим, но не толкова, колкото на баща ти, защото ти си млад, а той е стар — продължи мрачно тя. — Татко иска да умре, да си легне под земята, където спи майка ти така, както са правели всяка нощ, когато тя е била жива. Той желае отново да е при нея. Разбираш ли, те си принадлежат, той не може да се справя без нея. Сега, когато ме видя да го успокоявам на верандата, току-що ми бе казал, че знае, че ще умре. Той не иска да продължава да ходи и да говори, защото е стар и не може да се научи да живее без нея. И затова аз го прегърнах. Беше ми мъчно за него и се разплаках и всъщност баща ти беше този, който ме успокои, а не обратното. Ти изобщо нищо не си разбрал.

Внезапно движение от негова страна я накара да го погледне и тя вдигна ръце като по команда.

— Не, Тим, не плачи! Хайде, трябва да си много смел и силен, не трябва да му показваш, че си плакал. Знам, че отделях много време за баща ти, което ти смяташ, че ти принадлежи, но на него му остава много малко време, а пред теб е целият живот. Нима съм сбъркала, като съм искала да му доставя малко щастие през дните, които му остават? Дай му тези дни, Тим, не бъди егоист! Той е сам! Майка ти му липсва страшно много, скъпи, липсва му, както ти би ми липсвал, ако умреш. Той води нещо като полуживот.

Тим не бе научен да сдържа чувствата си. Емоциите препускаха по лицето му, докато той я наблюдаваше, и бе съвсем ясно, че е разбрал достатъчно от казаното.

Трябваше да познаваш Тим, за да го накараш да те разбере, а той познаваше Мери от толкова дълго време, че имаше много малко проблеми с думите и фразите, които тя използваше. Не схващаше нюансите, но разбираше истината.

Тя въздъхна уморено.

— На мен също не ми беше много лесно с вас двамата през изминалите месеци, защото трябваше да се грижа и за двамата, а не само за теб. Много, много пъти желях да си само с мен. Но винаги, когато се улавях да мисля така, се чувствах засрамена от себе си, Тим. Не можем да притежаваме всичко, което искаме, разбираш ли? Животът много рядко е идеален и трябва да се научим да се съобразяваме с него. През това време трябва да мислим първо за татко ти. Ти знаеш какъв добър човек е той и ако си честен с него, трябва да признаеш, че той никога не се е отнасял с теб като с дете. Той те остави да водиш свой собствен живот, да правиш грешки, обичаше да прекарва времето си с теб в „Брега“, той ти е бил най-истинският и най-добрият приятел, когото си познавал, взел е мястото на връстниците ти, които никога не си срещал. И въпреки това е водил собствен живот, но не защото е бил егоист, винаги е мислил за теб, за мама и за Дауни като за съществена, мила част от живота си. Ти си много щастлив, че имаш баща като Рон. Не смяташ ли, че трябва да му върнем малко от вниманието, което ти е оказвал толкова щедро през изминалите години? Отсега нататък искам да се държиш много добре с баща си и с мен, Тим. Не трябва да го безпокоиш със себе си и никога не трябва да му казваш какво съм ти казала. Винаги, когато татко е наблизо, искам да си тананикаш, да говориш и се смееш, сякаш си истински щастлив. Знаем, че ти е трудно да разбереш, но ще остана тук и ще ти обяснявам, докато всичко ти се изясни.

Като вятъра, дъжда и слънцето мъката и радостта се редуваха в очите му, след това се замъглиха и той зарови глава в скута ѝ. Мери седеше, галеше косата му и му говореше тихо, като върхът на пръста ѝ галеше профила на врата му до ухото и обратно.

Когато накрая вдигна глава и я погледна, той се опита да се усмихне, но не успя. След това изражението му се промени и по лицето му се изписа отвлечението му поглед и учудените му очи се скриха зад пердето на тъжното му изражение. Чупката в лявата част на

устата му се задълбочи и той заприлича на тъжния клоун от някоя комедия, на нежелания любовник, на кукувица в гнездото на чучулига.

— Не ме гледай така, моля те, Тим! — помоли го тя.

— На работа ме наричат Глупавия Тим — каза той, — но ако наистина се помъча, мога да помисля малко. От смъртта на мама се опитвам да измисля нещо, което да ти покаже колко много те харесвам, защото мислех, че харесваш татко повече от мен. Мери, не знам какво правиш с мен, мога само да го почувствам, не мога да го обясня, защото не зная думите. Никога не намирам подходящите думи... Но по филмите, които гледам по телевизията, мъжът прегръща момичето и после го целува и така му показва колко го харесва. О, Мери, толкова те харесвам! Харесвах те, дори когато смятах, че ти вече не ме харесваш! Харесвам те!

Той я хвана под раменете и я изправи на крака. Прегръдката му бе непохватно силна и когато обви ръце около гърба ѝ, тя вдигна глава и се опита да си поеме въздух. Тим не знаеше как да открие устата ѝ, затова прилепи бузата си до нейната, докато търсеше устните ѝ. Напълно изненадана, тъй като последните му думи и действия бяха много бързи и объркани, за да бъдат разбрани, Мери започна да се бори, за да се освободи. След това всичко някак си изгуби смисъл, остана само усещането от красивото тяло и жадните устни. Неопитна колкото него, но много по-добре подготвена умствено, Мери усети нуждата му от помощ. Тя не можеше пак да го предаде, не можеше да нарани гордостта му, да го унижи, като го отблъсне. Прегръдката му се разхлаби достатъчно и тя успя да измъкне ръцете си. Те се придвижиха веднага към главата му, погалиха веждите му и притвориха очите му, усетиха копринения гъдел от миглите му и се спуснаха по извивката на бузите му. Той я целуна със затворени устни, както си представяше, че се прави, но остана неудовлетворен. Тя се отдръпна от него за миг, постави пръст на горната му устна и, галейки го леко, отвори устата му. След това ръцете ѝ се мушнаха в косата му и тя придърпа главата му надолу. Този път той не беше недоволен и възбудата му се прехвърли и върху нея.

Тя го бе прегръщала и преди, но като дете, а не като мъж. Шокът от откритието на мъжа у него я учуди. За Мери да се загуби в прегръдката му, да усети устните му, да позволи на ръцете си да проследят извивката на врата му надолу към мускулестите му гърди

означаваше да открие желанието за това и болезненото удоволствие от усещането на ръцете му по тялото ѝ. Той сам намери скритите очертания на гърдите ѝ, а после ръката му се плъзна под яката на роклята ѝ и погали голото ѝ рамо.

— Мери! Тим! Къде сте? Чувате ли ме? Отговорете ми!

Тя се отскубна от него, хвана ръката му и го издърпа към заслона от дърветата. Те тичаха, докато гласът на Рон заглъхна зад тях. Сърцето на Мери биеше толкова силно, че тя едва си поемаше въздух и за момент си помисли, че ще припадне. Мери се задъхваше, дишаше дълбоко и се държеше за ръката на Тим, докато се почувства по-добре, а след това се отдръпна от него, леко объркана.

— Гледаш една стара глупачка — каза тя и го погледна.

Той ѝ се усмихваше по стария начин, изпълнен с любов, но сега в погледа му имаше разлика, бе добавено учудване, сякаш в неговите очи тя бе добила своето пълно измерение. Това я огорчи, както нищо досега. Тя сложи ръка на главата си и се опита да се съсредоточи. Как се бе случило? Как щеше да се справи с това? Как да върне старите им взаимоотношения, без да го нарани?

— Не трябваше да правим това, Тим — започна бавно тя.

— Защо? — Лицето му бе озарено от щастие. — О, Мери, не знаех, че точно това чувствах. Харесва ми много повече, отколкото да те прегръщам или да ме утешаваш!

Тя поклати силно глава.

— Няма значение, Тим! Не трябваше да го правим. Има някои неща, които не са позволени, и това е едно от тях. Много жалко, че ни хареса, защото не може да се повтори, не трябва да се случва отново, не защото на мен не ми хареса, а защото не е позволено. Трябва да ми повярваш, Тим. Просто не е позволено! Аз отговарям за теб, трябва да се грижа за теб, както биха искали майка ти и баща ти, а това означава, че не може да се целуваме, просто не може.

— Но защо, Мери? Какво лошо има в това? На мен ми харесва!
— Светлината изчезна от лицето му.

— В самото действие няма нищо лошо, Тим. Но между мен и теб е забранено. Това е грях. Знаеш ли какво е грях?

— Грях е да извършим нещо, което Господ не желае.

— Е, Господ не иска да се целуваме.

— Но какво го интересува него? О, Мери, никога преди не съм се чувствал така. За първи път се почувствах като нормален човек. Защо Господ да е против? Не е честно той да е против, просто не е честно.

— Не, Тим, не е честно — въздъхна тя. — Но понякога е трудно да разберем причините му. Има ужасно много глупави неща, които трябва да правим, без да разбираме добре защо, нали?

— Да, предполагам, че е така.

— Е, когато се стигне до търсене на причините на Господа, никой не е съвсем нормален. Ти не си, аз не съм и баща ти също. Дори министър-председателят и кралицата не са. Трябва да ми повярваш, Тим — помоли го тя. — Трябва да ми повярваш, защото, ако не го направиш, не можем да останем приятели и трябва да престанем да се виждаме. Не е възможно да се прегръщаме и целуваме. Това е грях в очите на Бога. Ти си млад мъж и не си напълно нормален, докато аз остарявам и съм съвсем нормална. Достатъчно съм възрастна, за да ти бъда майка, Тим!

— Но какво общо има това?

— Бог не иска да се прегръщаме и целуваме, когато има толкова голяма разлика във възрастта ни и умствените ни способности, Тим, това е всичко. Много те харесвам. Повече от всички останали, но не мога да те прегръщам и целувам. Не е позволено. Ако отново се опиташ да ме целунеш, Господ ще ме накара да спра да те виждам, а аз не искам това.

Той се замисли и натъжи от думите ѝ, след което въздъхна:

— Добре, Мери, много ми харесва, но по-добре да продължа да те виждам, отколкото да те целувам и да не те виждам повече.

Мери плесна с ръце, очарована.

— О, Тим, толкова се гордея с теб! Това бяха думи на истински мъж! Нормален, истински мъж! Гордея се с теб!

— Все още смятам, че не е честно, но се радвам, че се гордееш с мен.

— Сега по-щастлив ли си, след като научи всичко.

— Много по-щастлив. — Той седна под дървото и потупа земята до себе си. — Седни, Мери, обещавам, че няма да те целувам.

Тя се настани до него, хвана ръката му и с обич разтвори пръстите му.

— Само това ни е позволено, когато се докосваме, Тим. Знам, че няма да ме целунеш. Не се безпокоя, че ще нарушиш обещанието си. Трябва да ми обещаеш и още нещо.

— Какво? — Свободната му ръка си играеше с няколко стръка трева под краката му.

— Това, което се случи, имам предвид целувката, трябва да е наша малка тайна. Не трябва на никого да казваме.

— Добре — съгласи се послушно той. Отново се превръщаше в дете и приемаше ролята си с типичното за него внимание и желание да се хареса. След известно време обърна глава и я погледна. Сините му очи бяха изпълнени с такава любов, че дъхът на Мери спря, огорчено и ядосано.

Той бе напълно прав, просто не беше честно.

— Мери, нещата, които ми каза за татко, че иска да си легне под земята до мама. Знам какво означава. Ако ти умреш и аз искам да умра, няма да искам да се разхождам, да говоря, да се смея и да плача. Няма да ми харесва, ако той си отиде, но просто знам защо иска да го направи.

Тя сложи ръката му на бузата си и я задържа там.

— Винаги е по-лесно да разбереш някого, ако се поставиш на неговото място, нали? Слушай, татко ти ни вика! Мислиш ли, че можеш да говориш с него, без да плачеш?

Той кимна спокойно.

— О, да, ще се справя. Много харесвам татко, най-много след теб, но той някак си принадлежи на мама, нали? Аз принадлежа на теб, затова не съм много обезпокоен. Сега принадлежа на теб. Не е грях да ти принадлежа, нали, Мери?

— Не, Тим, не е грях! — поклати глава тя.

Гласът на Рон се чуваше все по-силно. Мери извика, за да му покаже къде се намират, и се изправи да го чака.

— Мери?

— Да?

Той все още лежеше на земята и я погледна с разбиране.

— Току-що се сетих нещо. Помниш ли деня, когато мама умря и ти дойде да ме вземеш?

— Да, разбира се.

— Е, Дауни ти каза нещо ужасно и аз не знаех защо тя е толкова огорчена. Опитах се непрекъснато, не можах да разбера защо тя е толкова ядосана. Когато тя ти крещеше, се чувствах виновен, защото предполагах, че тя смята, че сме направили нещо ужасно. Сега мисля, че разбирам. Тя е смятала, че се целуваме, нали?

— Нещо подобно, Тим.

— О! — Той се замисли за миг. — Сега наистина ти вярвам, Мери. Никога преди не бях виждал Дауни да се държи така, а оттогава тя се отнася наистина недружелюбно към татко и към мен. След няколко седмици имаха голяма разпрavia с татко, затова че дойдох с теб, и вече не идва да ни вижда. Вярвам ти, че е грях. Трябва да е грях, щом Дауни се държи така. Но тя защо си мислеше, че ти позволяваш да се целуваме през цялото време? Би трябвало да те познава по-добре. Ти никога не би позволила да направим нещо лошо.

— Съгласна съм, че би трябвало да се досети, но понякога хората са много разстроени, за да разсъждават правилно и освен това тя не ме познава толкова добре, колкото ти и баща ти.

Той я погледна учудващо проницателен.

— Но татко застана на твоя страна, а тогава той изобщо не те познаваше.

Рон се появи измежду дърветата с пъшкане.

— Всичко наред ли е, скъпа?

Мери се усмихна и намигна на Тим.

— Да, Рон. Всичко е наред. Поговорихме си с Тим и изяснихме нещата. Не бе голям проблем, просто недоразумение.

Но не всичко беше наред. Беше се случило неизбежното. Мери имаше основателна причина да е доволна от влошеното състояние на Рон, защото ако той се чувстваше физически и умствено нормално, веднага би забелязал промяната в Тим. Както се оказа, веселото и добро настроение, възвърнало се в отношенията им, го задоволяваше напълно и той не търсеше нищо друго. Но Мери осъзна, че Тим страда. Много често вдигаше очи и срещаше разгневения му и жаден поглед. Когато го улавяше да я гледа така, Тим излизаше веднага от стаята, виновен и объркан.

„Защо нещата трябва да се променят — питаше се тя. — Защо не може съвършените неща да си останат такива?“ Защото сме човешки същества, би отговорила съзнателната ѝ половинка, защото сме много объркани и ако веднъж ни се случи нещо, се случва пак, а при повтарянето му се изменят формата и същността на това, което е било преди. Нямаше връщане към първата фаза на приятелството им. Оставаха само две алтернативи: да продължат или да останат, където се намираха в момента. Но никоя от тях не изглеждаше възможна или изпълнима. Ако Тим беше нормален, тя би опитала, но новото навлизане в проблема можеше да го обърка и да го направи още по-нещастен.

„Това е път без изход — мислеше си Мери, после ядосано поклати глава. — Доста експлозивно бе за път без изход. Следователно цялото положение бе безизходно.“

Първоначално искаше да говори с Арчи Джонсън, но се отказа. Той бе умен и симпатичен мъж, но никога не би разбрал ситуацията с всичките ѝ нюанси. Емили Паркър? Тя бе приятна и от самото начало следеше с голям интерес взаимоотношенията между Мери и Тим, но нещо вътре в Мери я възпря да разкрие дилемата си на огромното превъплъщение на матриархата от предградията. Накрая телефонира на Джон Мартинсън, учителя на умствено недоразвити деца. Той веднага си спомни за нея.

— Често се чудех какво става с вас — каза той. — Как сте, госпожице Хортън?

— Не много добре, господин Мартинсън. Трябва непременно да поговоря с някой, а вие сте единственият, за когото се сещам. Ужасно съжалявам, че ви занимавам с проблемите си, но просто не зная какво да правя. Имам нужда от компетентна помощ. Мислех си дали може да доведе Тим да се срещне с вас?

— Разбира се, че може. Какво ще кажете да дойдете утре след вечеря?

Мери си записа адреса и позвъни в къщата на Мелвил.

— Рон, обаждат се Мери.

— О, здравей, скъпа. Какво става?

— Нищо. Просто се чудех дали мога да заведа Тим на среща с един човек утре вечер?

— Не виждам защо да не може. Какъв е този човек?

— Учител на умствено недоразвити деца, чудесен мъж. Мислех си, че той би могъл да прецени Тим, да ни даде идея на какво да наблегнем при обучението му.

— Щом така смяташ. Ще се видим утре вечер.

— Чудесно. Между другото ще те помоля да не споменаваш нищо на Тим. Бих искала срещата да е непринудена.

— Разбира се. Дочуване, скъпа.

Джон Мартинсън живееше близо до училището, в което преподаваше, в предградието Пернит, точно в подножието на Сините планини. Тим, свикнал да пътува на север, беше въодушевен от пътуването в друга посока извън Сидни. Видът на голямата западна магистрала го накара да залепи нос на прозореца и да брои ярко осветените салони за продажба на коли, денонощните павилиони за бърза закуска и откритите автокиносалони.

Къщата на Мартинсън беше голяма, но непретенциозна. Беше построена от фибрирани плоскости и бе боядисана в бледорозово. Тя се огласяше от пронизителен детски смях.

— Защо не дойдете на задната веранда? — попита Джон Мартинсън, когато ги посрещна. — Приспособил съм я за кабинет. Там няма да ни притесняват.

Запознаха се със съпругата на Джон Мартинсън и с трите му поголеми деца и се отправиха към задната част на къщата.

Джон Мартинсън наблюдаваше Тим с любопитство и възхищение. Извади две кутии с бира и си ги поделиха с Тим, докато говореше, настанен в един удобен стол до работната му маса. Мери мълчеше, а двамата мъже разговаряха непринудено на чаша бира. Тим хареса учителя и се отпусна още от самото начало. Разказваше за къщата си, градината и работата си с Хари Маркъм, без да усеща, че е преценяван от експерт.

— Харесват ли ти уестърните по телевизията, Тим? — попита го накрая Джон Мартинсън.

— О, да, обожавам ги.

— Е, аз трябва да си поприказвам с госпожица Хортън и ми се струва, че няма да ти е много забавно да останеш при нас. Защо не отидеш при децата ми. След няколко минути започва много хубав уестърн.

Тим тръгна с желание. Мери чу смеха му някъде далече, когато домакинът се завърна в кабинета.

— Той ще се чувства добре там. Семейството ми е свикнало с хора като Тим.

— О, аз съм съвсем спокойна.

— Какъв е проблемът, госпожице Хортън? Може ли да те наричам Мери?

— Да, разбира се.

— А ти ми казвай Джон. Впрочем аз вече разбирам какво си имала предвид, когато ми каза, че Тим е изключителен. Мисля, че никога не съм срещал по-красив мъж дори и по филмите. — Той се засмя и погледна слабото си тяло. — Кара ме да се чувствам като слабак.

— Мислех, че ще кажеш колко жалко, че един толкова красив човек може да е умствено недоразвит.

— Защо трябва да мисля така? — изненада се Джон. — Всеки от нас притежава привлекателни и непривлекателни черти вътре в себе си. Съгласен съм, че тялото и лицето на Тим са великолепни, но не мислиш ли, че голяма част от тази красота идва от душата?

— Да — каза Мери с признателност. Той я разбираше. Не сгреша, че се спря на него.

— Той е мил човек, мога веднага да заявя това. Един от приятните... Искаш ли да го преценят и експерти?

— Не, аз съвсем не съм дошла за това. Тук съм, защото обстоятелствата ме поставиха в ужасно положение и не знам какво да направя. Ужасно, защото каквото и да реша, ще трябва да нараня много лошо Тим.

Тъмносините му очи не се откъсваха от лицето ѝ.

— Явно е нещо лошо. Какво се е случило?

— Всичко започна преди девет месеца, когато почина майка му. Не си спомням казвала ли съм ти, но тя беше на седемдесет години. Бащата на Тим, Рон, е на същата възраст.

— Разбирам, или поне така си мисля... Тим страда ли за нея?

— Не, немного. Всъщност баща му страда и аз не смятам, че много ще я надживее. Той е мил старец, но със смъртта на жена му всичко изгуби смисъл за него. Гледам как се топи пред очите ми. Той е наясно. Преди време ми съобщи, че е наясно.

— А когато и той умре, Тим ще остане сам.

— Да.

— Тим сецал ли се е за това?

— Да, трябваше да му кажа. Прие го съвсем нормално.

— Осигурен ли е финансово по някакъв начин?

— Напълно. Семейството му спестяваше почти всичко, за да може Тим да е материално осигурен до края на живота си.

— А какво е твоето място, Мери?

— Бащата на Тим, Рон, ме помоли, след като той умре, аз да взема Тим. Аз се съгласих.

— Ясно ли ти е в какво се забъркваш?

— О, да! Но се появиха непредвидени усложнения. — Тя сведе поглед към ръцете си. — Как мога да го взема, Джон?

— Искаш да кажеш, какво ще говорят хората?

— Отчасти да, но ако е само това, ще бъда подготвена за последствията. Не мога да го осиновя, той отдавна е пълнолетен, но Рон ми е дал пълномощно да съм му попечител по финансовите въпроси. А и аз имам достатъчно пари, не ми трябва парите на Тим.

— Какво тогава?

— Не знам защо, но Тим винаги е бил привързан към мен. Странно... Той ме хареса още от самото начало, сякаш намираше нещо у мен, което дори аз самата не можех да откроя. Близо две години минаха, откакто го срещнах... По-рано беше лесно. Бяхме приятели,

доста добри приятели. После, когато почина майка му, отидох да посетя семейството им и сестрата на Тим, Дауни, едно много умно и привързано към Тим момиче, отправи ужасни и напълно неверни обвинения по мой адрес. Подметна, че съм любовница на Тим и използвам умствената му слабост, за да го корумпирам.

— Разбирам. Беше шокиращо, нали?

— Бях ужасена, защото това не бе истина. Тим присъстваше, когато тя наговори всичко това, но за щастие не разбра какво искаше да каже. Както и да е, тя развали всичко. Аз бях потресена. Бащата на Тим също присъстваше и застана на моя страна. Отказа да повярва на думите ѝ и приятелството ни с Тим не би трябвало да се промени. Но то се промени — може би подсъзнателно или съвсем съзнателно. И аз самата не знам. Беше ми все по-трудно да се отпускам с Тим, освен това ми беше мъчно за Рон и го взимах заедно с нас във вилата за уикенда. Това продължи близо шест месеца и през този период Тим се промени. Стана мълчалив и затворен, не желаше да общува с никого от нас. Тогава, една сутрин, имаше страхотна сцена между нас и всичко излезе наяве. Тим ме ревнуваше от баща си. Мислеше, че предпочитам Рон пред него. Тогава трябваше да му кажа, че баща му умира.

— И? — подкани я Джон Мартинсън, когато усети, че тя се колебае. Той се бе навел напред и я гледаше втренчено.

Странно, огромният му интерес ѝ даде кураж и тя продължи:

— Тим ужасно се зарадва, когато осъзна, че чувствата ми към него не са се променили и все още го харесвах. „Харесвам“ е неговата специална, малка дума. Той казва, че харесва торта, телевизионен уестърн или пудинг с мармалад, но когато говори за хора, към които е превързан, винаги казва „харесвам“, а не „обичам“. Странно, нали? Неговият разум е толкова изчистен и директен, че той схваща литературната интерпретация на „харесвам“ и „обичам“, чува хората да казват, че обичат храна и хубаво време, но забелязва, че когато говорят един за друг, казват харесвам. Затова повтаря същото и наистина е прав. — Ръцете ѝ трепереха. Тя ги притисна в скута си и се помъчи да ги успокои. — Когато смяташе, че харесвам Рон повече от него, беше много смутен и намери начин да ми покаже, че чувствата му към мен са истински и вечни. Помогна му телевизията. Сам стигна до извода, че когато един мъж харесва дадена жена, го показва с

целувка. Без съмнение е забелязал, че това действие във филмите води винаги до щастлив край. — Тя леко потрепери. — Аз съм виновна. Ако бях по-наблюдателна, щях да го избегна, но не се усетих навреме. Глупачка! Сцената наистина беше ужасяваща и той ме обвини, че харесвам Рон повече от него и разни други неща от този род. Трябваше да му обясня защо обръщам такова внимание на Рон. Казах му, че Рон умира. Както предполагах, той се разстрои. И двамата се поддадохме на емоции, бяхме объркани и много напрегнати. След като премина шокът от новината за баща му, той осъзна, че го харесвам повече от Рон. Скочи на крака и ме сграбчи толкова бързо, че не се усетих какво прави. — Мери погледна умоляващо Джон Мартинсън. — Не знаех какво е най-доброто, но някак си не можах да го унижа, като го отблъсна.

— Много добре те разбирам, Мери — каза нежно той. — Ти отговори, така ли?

Тя се изчерви от притеснение, но се опита да говори спокойно:

— Да. Тогава това изглеждаше най-доброто решение. По-важно беше да го уверя, че не го пренебрегвам, отколкото да го отблъсна. Освен това бях толкова объркана, че не се замислих. Той ме целуна. За щастие не се стигна до нищо по-сериозно, защото чухме Рон да ни вика и това ми позволи да се откъсна от него.

— Как реагира Тим на целувката?

— Не както очаквах. Много му хареса и го възбуди. Мога да кажа, че оттогава той ме гледа по различен начин, стреми се отново към своето откритие. Обясних му, че това е грях, че е забранено и въпреки че може да се случи на много хора, не може да се случи на нас. Изглежда, Тим ме разбра. Явно се стресна от факта, че е забранено и се държи чудесно. Не се повтори досега, а и в бъдеще няма да се повтори.

От къщата долетя внезапен смях. Мери скочи уплашена и за миг изгуби мисълта си. Седна безмълвна и пребледняла, като си играеше с дръжката на чантата.

— Продължавай — подкани я той. — Не се повтори повече и в бъдеще няма да се повтори.

— Предполагам, че за Тим е било като разтваряне на врата към един нов свят и откритието, че не можеш да влезеш там. През цялото време си наясно с това, вратата е все още отворена, а новият свят е

свеж и прекрасен. Много ми е мъчно за него и не мога да му помогна да се излекува. Аз съм причината за страданието му. Той няма да го направи отново, но не може и да забрави случилото се. Рон въобще не го е просветил по отношение на човешката природа, но въпреки че не е знаел нищо, той не го пропусна. Сега се терзае безпощадно.

— Разбира се — въздъхна Джон. — Това беше неизбежно, Мери.

Тя го погледна, но не можа да види очите му и се втрени в един паяк, пълзящ надолу по стената.

— Естествено, не можеш да кажеш на Рон какво се случи, но всъщност всичко се промени. Как мога да го взема, когато Рон умре? Сигурна съм, че той никога не би ме помолил, ако знаеше. Сега вече не мога да го взема, защото ще полудея! В момента успявам да се занимавам с Тим и да го правя щастлив два дена от седмицата, при това в присъствието на Рон. Но как ще свикнем да живеем постоянно двамата в една и съща къща? О, Джон, не зная какво да правя! Ако си мислех, че има възможност Тим да забрави, би било различно. Някак си щях да се справя. Но знам, че няма да забрави и когато го усетя да ме гледа, аз... Тим не е безпаметен глупак, нали? Той възприема и помни, ако нещо му е направило силно впечатление или ако се повтаря достатъчно. Всеки път, когато ме погледне, той си спомня и не е толкова умен, че да го крие. Той е ядосан и наранен. Разбира, че няма да се случи отново, но не проумява защо.

— Стигна ли до някакво решение, Мери?

— Има ли някакви пансиони, където могат да се настаняват хора като Тим — пораснали физически, но умствено недоразвити, когато останат сами и нямат роднини. Ако живее в такъв пансион, мога да го взимам за уикендите.

— Нищо друго ли не ти идва наум?

— Не. Но как бих могла да разреша проблема, Джон? Ще е безполезно да го оставя на Дауни — не е ли егоистично от моя страна? Наистина ли означавам толкова много за него, или това е просто една самоизмама. Предполагам, че е възможно той да ме забрави, след като се премести при Дауни — но все ми се струва, че тя и съпругът ѝ ще си живеят безгрижно, без да се съобразяват с Тим. Тя има по-важни задължения и не може да му се посвети, както мога аз.

— Знаеш, че има и друг изход.

— Така ли? — Мери се наведе напред. — О, само ако знаеш колко се надявах да чуя подобно нещо!

— Защо не се омъжиш за Тим?

Мери го зяпна и минаха няколко секунди преди да каже:

— Ти се шегуваш!

Столът ѝ изведнъж се оказа твърд и неудобен. Тя стана, закрочи из стаята, после се върна и го погледна.

— Шегуваш се, нали? — отново попита тя.

Лулата му лежеше върху работната маса. Той я взе и започна да я пълни, като тъпчеше тютюна бавно и много внимателно, сякаш така се концентрираше и запазваше самообладание.

— Не се шегувам, Мери. Това е единственият логичен отговор.

— Логичен отговор? Господи боже, Джон! Това въобще не е отговор! Как бих могла да се омъжа за умствено недоразвито момче, което може да ми бъде син? Това е престъпление.

— Дрън-дрън. — Той ядосано захапа лулата, като зъбите му се удряха по тръбичката. — Бъди разумна! Какво друго ти остава, освен да се омъжиш за него? Разбирам защо сама не си се сетила, но сега, когато идеята ти е показана, нямаш право да я отхвърляш. Това ще е престъпление, щом думата ти харесва! Омъжи се за него, Мери Хортън, омъжи се!

— В никакъв случай! — Тя трепереше от яд.

— Защо? Плашат те хорските приказки?

— Знаеш, че не е така. Просто не мога да се омъжа за Тим. Дори идеята е налудничава.

— Вятър и мъгла! Разбира се, че можеш да се омъжиш за него.

— Не, не мога. Достатъчно съм възрастна, за да му бъда майка. Аз съм заядлива и грозна стара мома, не ставам за Тим!

Той стана, приближи се до нея, хвана я за раменете и я разтърси, докато тя се съвзе.

— Сега слушай, госпожице Хортън! Ако ти не ставаш за Тим и той не става за теб, какво е това, благородна самопожертвователност? За какво е това благородство, когато прави всички нещастни? Казах, че би трябвало да се омъжиш за него и наистина смятам така. Знаеш ли защо?

— О, разбира се!

— Защото вие двамата не можете един без друг! Господи, отдалече си личи колко лудо влюбена си в него и той в теб! Това не е платоническо приятелство и никога не е било! Какво ще стане, ако избереш втората от двете твои алтернативи и престанеш да го виждаш? Много добре знаеш, че Тим няма да надживее баща си повече от шест месеца, а ти сигурно би заживяла занапред като сянка на собственото си аз в един сив свят, изпълнен със сълзи, където единственото ти желание в безкрайните дни е да си мъртва. Относно първата ти алтернатива такова място липсва, защото за него чакат хора, записани преди години. Тим няма да доживее, за да му дойде редът. Искаш да убиеш Тим, ли?

— Не, не! — Мери се присегна за носна кърпа.

— Чуй ме сега! Престани да мислиш за себе си като за заядлива и грозна стара мома, дори и да си такава. За каквато и да се мислиш, за Тим си много по-различна и привлекателна. Каза, че не знаеш какво, за бога, намира у теб, че каквото и да е, ти самата не можеш да го откриеш. Бъди благодарна за това! Защо трябва да се отхвърли поради гордост или самопожертвователност. Напълно излишно е! Мислиш ли, че той ще се промени, ще се отегчи от теб? Не се вдетинявай! Тим не е страхотно красивият и суетен мъж от живота, той е бедно и глупаво същество, посредствено и предано като куче! Не харесваш, когато говоря така, нали? Е, точно сега няма място за евфемизъм или илюзии, Мери Хортън. Дойде време за истината, проста и неукрасена, като самата действителност. Не ме интересува защо Тим е насочил чувствата си към теб. Интересува ме само фактът, че ги е проявил. Просто и ясно. Той те обича! Обича те! Колкото и невъзможно, непрактично и необяснимо да ти се струва, той те обича! И аз също като теб не знам защо, но това е самата истина. А какво, за бога, е станало с теб, че възнамеряваш да отхвърлиш любовта му?

— Ти не разбираш! — изплака Мери. Обхвана главата си с ръце, а пръстите разваляха грижливо направената ѝ прическа.

— Разбирам повече, отколкото си мислиш — вече по-меко каза той. — Тим те обича. С всяка част от тялото си той те обича. По някаква причина измежду всички хора, които познава, е насочил чувствата си към теб и те ще се запазят. Няма да се отегчи или отдръпне от теб, няма да те зареже след десет години заради друга, по-млада от теб, не гони парите ти. В това няма нищо необикновено, а и

ти няма да погрознееш, нали? Освен това той има повече от необходимата красота и за двама ви.

Тя вдигна глава и се опита да се усмихне:

— Говориш искрено.

— Да, трябва да бъда. Но това бе само половината, нали? Не ме убеждавай, че ти никога не си си признавала, че го обичаш, колкото и той тебе.

— О, да, признавам — отвърна разстроено Мери.

— Кога? Напоследък ли?

— Отдавна, преди майка му да почине. Една вечер той ми каза, че приличам на света Тереза от неговата картина. Изглежда, тези думи ме накараха да загубя контрол. Обикнах го още в мига, в който го видях за първи път, но тогава не исках да си призная.

— Мислиш ли, че ще се отегчиш от Тим?

— Да се отегча? О, не, не.

— Защо тогава не можеш да се омъжиш за него?

— Защото съм достатъчно стара, за да му бъда майка, и защото е много красив.

— Не е достатъчно, Мери. Приказките за външния вид са глупост и аз изобщо нямам намерение да споря с теб. Колкото до възрастта, мисля, че си заслужава да се обсъжда. Ти не си му майка, Мери. Не се чувстваш такава, а и той не те приема като майка. Това не е обичайната ситуация, не става дума за двама души, напълно съзрели умствено и физически, чиято разлика в годините може да доведе до дисхармония на емоционалната връзка между тях. Вие с Тим не подлежите на сравнение. Нямам предвид, че стара мома на повече от четиридесет години, никога не се е омъжвала за млад мъж, дори и умствено недоразвит, който може да ѝ бъде син. Искам да кажа, че откъдето и да погледнете, вие сте една съвършено особена двойка и за вас ще бъде по-добре да приемете тази неповторимост. Не ви свързва нищо друго, освен любовта, нали? Съществува разлика във възрастта, в красотата, в здравето, в общественото положение, в произхода, в темперамента — мога да продължавам да изброявам, нали? Емоционалните връзки между тебе и Тим са истински, толкова истински, че превъзможват всички вродени различия. Мисля, че не съществува човек, включително и ти, който би могъл да разкрие причината, поради която си подходите. Просто си подходите. Затова

омъжи се за него, Мери Хортън, омъжи се! Ще трябва да се примириш с хорските клюки и коментари, но това няма никакво значение, нали? Смятам, че си го преживяла и преди. Защо не дадеш на старите ти приятелчета повод да разискват нещо, което наистина има смисъл? Омъжи се за него.

— Това е неприлично, направо отвратително!

— Така ще говорят всички, сигурен съм.

Мери повдигна гордо глава.

— Не ме интересува какво разправят другите хора. Притеснявам се само за отражението върху Тим. Как ще се отнасят с него, ако се оженим.

Джон Мартинсън сви рамене.

— Подигравките ще му се отразят много по-добре от раздялата, уверявам те.

Ръцете на Мери бяха скръстени в скута ѝ. Джон ги хвана в своите. Очите му блестяха.

— Помисли си, Мери. Защо да не може Тим да се ожени? Какво му има. Можеш да протестираш колкото си искаш, че не го смяташ за мъж, но аз не съм съгласен. В моментите, когато си го усещала като мъж, ти едва не си умряла от ужас, нали? Така е, защото повтаряш грешката на всички по отношение на умствено недоразвитите хора. И те са все предмет на израстване и промяна, произтичащи от съзряването. В ограничената сфера на тяхното умствено развитие те престават да бъдат деца. Тим е голям човек, с всички физически данни на възрастен и с напълно нормален хормонален метаболизъм. Ако си нарани крака, ще куца, но понеже раната е в мозъка му, той накуцва умствено и този недостатък не влияе на мъжествеността му повече от куция крак. Защо да продължава да живее, лишен от възможността да задоволи насъщните нужди на тялото и духа си? Защо трябва да се отхвърля мъжествеността му или да бъде предпазван и щаден от тялото си? О, Мери, той вече е бил лишаван от толкова неща! Трябва ли да се лиши и от още нещо? Той не е ли мъж, на когото трябва да му се разреши да бъде такъв? Уважавай мъжа у него, Мери Хортън! Омъжи се за него!

— Да, разбирам. — Мери замълча, докато размишляваше. След това вдигна глава. — Добре тогава. Щом мислиш, че това е най-доброто при дадените обстоятелства, ще се омъжа за него.

— Браво! — Лицето му се отпусна. — Знаеш, че и двамата ще спечелите от това.

— Но е свързано с много трудности — намръщи се тя.

— Баща му?

— Не, не. Мисля, че единствено Рон ще е доволен. Но и аз, и Тим сме еднакво неопитни. Не съм сигурна, че съм способна да се справя с произтичащите проблеми.

— Напразно се тревожиш. Лошото е, че ти всичко премисляш. Опитваш се да разрешаваш проблеми, които сами ще се разрешат, когато му дойде времето. Бих казал, че добре се приспособяваш към Тим.

Мери сподави смущението си и се опита да остане спокойна.

— Не трябва да имам деца, нали?

— Да. Не заради наследствеността и недъга на Тим. Такава опасност няма. Но ти си във възраст, в която може да не успееш да отгледаш децата си, а състоянието на Тим не му позволява да изпълнява ролята на родител, ако се случи нещо с теб. Освен това си достатъчно стара, за да повториш съдбата на майка му, а това би било огромна ирония на съдбата. Статистиката сочи, че ако си преминала тридесет и пет години, шансовете да родиш нормално дете са малко и намаляват прогресивно.

— Знам.

— Мислиш ли, че ще съжаляваш, защото нямаш деца? Това много ли ще те огорчи?

— Не. Никога не съм очаквала да се омъжа, нито съм се стремяла към това. Самият Тим е повече от достатъчно за мен.

— Няма да е лесно.

— Знам.

Джон остави лулата си и въздъхна.

— Е, Мери, желая ти щастие и късмет. Сега всичко зависи от теб.

Тя стана и хвана чантата и ръкавиците си.

— Много благодаря, Джон. Ти ми разкри много от твоите проблеми и ще се опитам да помогна, както мога, на каузата ти.

— С нищо не си ми задължена, Мери. Удоволствието да узная, че Тим е щастлив, ще е за мен достатъчна награда. Минавай от време на време.

Вместо да остави Тим на улица „Сърф“, Мери влезе с него. Рон седеше в хола, пред телевизора и гледаше спортните новини.

— Здравсти, Мери. Не очаквах да дойдеш толкова късно.

Тя седна на дивана, а Тим реши да премести ръкавиците и чантата ѝ на сигурно място.

— Исках да поговорим, Рон. Много е важно и трябва да го споделя, докато все още имам смелост.

— Добре, мила! Какво ще кажеш за чаша чай и прясно сметаново парфе?

— Чудесно. — Мери погледна Тим и му се усмихна. — Утре ще работиш ли, Тим?

Той кимна.

— Не те пъдя, но мисля, че е време да си лягаш, нали? Татко ти и аз трябва да си поговорим, но обещавам, че нищо няма да скрия от теб. Ще ти разкажа всичко през уикенда. Става ли?

— Става. Лека нощ, Мери.

Той никога не я молеше да го приспива в къщата на Есме.

Рон нареди чашите и чинийките върху кухненската маса, докато чайникът завираше, като поглеждаше крадешком към Мери.

— Изглеждаш съсипана, мила — заключи той.

— Наистина. Вечерта беше доста изморителна.

— Какво каза учителят за Тим?

Чашата на Мери бе олющена. Тя седеше и триеше палеца си по нацърбения ръб и премисляше отново разговора. Когато погледна Рон, изглеждаше стара и уморена.

— Рон, не бях напълно искрена за причината, поради която заведох Тим при Джон Мартинсън.

— Така ли?

— Да.

Палецът ѝ продължаваше да се движи по ръба на чашата. Тя погледна надолу. Не можеше да говори, когато гледаше сините му очи със същата форма като тези на Тим, но различни от неговите.

— Много ми е трудно, защото не смятам, че се досещаш какво ще ти кажа. Идвало ли ти е наум, че ще бъде много трудно да взема Тим, ако нещо се случи с теб?

Ръката, хванала чайника, потрепери и чайт се разля върху масата.

— Променила си решението си, така ли?

— Не. Няма да го променя, Рон, стига да приемеш начина ми за разрешаване на проблема.

Мери скръсти ръце и се опита да не отмества погледа си от неговия.

— Двамата с Тим винаги сме имали по-специални отношения. От всички хора, които е срещал, най-много харесва мен. Не мога да си обясня защо, а и вече престанах да се чудя. Няма да е пресилено, ако кажа, че ме обича.

— Да. Той наистина те обича, Мери. И затова искам ти да го вземеш, след като аз си отида.

— Аз също го обичам. Обичам го от мига, в който го видях да стои на слънце и да гледа как бетоновозът излива цимент върху зокума на Емили Паркър. Тогавя не знаех, че е умствено недоразвит, но когато разбрах, отношението ми не се промени. Всъщност го обикнах още повече. Дълго време не придавах значение на разликата в пола, докато първо Емили Паркър, а после и дъщеря ти се изказаха доста грубо по въпроса. Ти винаги си предпазвал Тим от тези неща, нали?

— Трябваше, Мери. Тъй като ние с Ес бяхме по-възрастни, знаех, че може и да не сме с Тим, когато порасне. Решихме какво да правим, докато той беше още малък. Ние нямаше да сме около него, а бе много вероятно да пострада, когато разбере какво са жените, тъй като е ужасно красив, млад и със силен нагон. Докато не работеше, нямаше проблеми, но след като започна с Хари Маркъм, разбрах, че ще бъде много трудно. Затова отидох и поговорих с Хари. Предупредих го, че не желая някой от хората му да вкара Тим в беля, като го просвещава за птичките и пчеличките. Заплаших Хари, че в противен случай ще се обърна за съдействие към полицията и ще го обвиня в престъпление към непричастен непълнолетен. Помолих го единствено за това. Предполагам, че са му се подигравали, но не и със секса, дори предпазливо са държали жените далече от него. Бил Найсмит и Тим често ходят заедно на работа и се прибират, защото той живее нагоре по пътя Куджи Бей. Така че нещата се подредиха добре. Разбира се, бяхме доволни. Нищо не се случи, въпреки че постоянно бях нащрек.

Мери усети как кръвта нахлува в лицето ѝ.

— Защо си бил толкова непреклонен, Рон? — попита тя, за да отложи момента на изповедта.

— Мери, човек трябва да преценява удоволствието и болката, нали? Ние с Ес мислехме, че накрая Тим ще изпита много повече болка, отколкото удоволствие от забъркването му с жени и секс. За нас с майка му бе по-добре да го държим настрана. Ако никога не си знаел за нещо, то не ти липсва. А и при този тежък физически труд, никога не му е тежало много. Предполагам, че на другите би се сторило жестоко, но ние мислехме, че сме на прав път. Ти какво ще кажеш, Мери?

— Мисля, че си се ръководил от интересите на Тим, Рон. Винаги.

Той сякаш разбра отговорът ѝ като безпристрастен, защото побърза да продължи с обясненията си.

— За щастие, когато Тим работеше, имаше добър пример, точно под носа си. На същата улица, по-долу, живееше едно ненормално момиче. Майка му имаше големи неприятности с нея. Тя беше по-болна от Тим, при това и грозна. Един извратен мръсник се възползва от нея, когато тя бе само петнадесетгодишна, цялата в пъпки, дебела и лигава. Някои мъже не се спират пред нищо. Оттогава тя непрекъснато беше бременна. Едно след друго раждаше ненормални деца, докато накрая я затвориха в приют. Ето къде е грешката в закона, Мери. Трябваше да ѝ разрешат да прави аборти. Дори и в приюта са продължавали да ѝ посягат и накрая трябваше да ѝ запушат тръбите. И нейната майка ни каза да държим Тим настрана от всичко това.

Рон стана и закрачи из стаята. Ясно пролича, че решението, взето преди години, продължава да го измъчва.

— Има хора, на които не им пука, че детето е ненормално. Те се интересуват единствено от удоволствието си. Сякаш им изнася, че не трябва да се притесняват, защото никой няма да ги гони и да усложнява нещата, когато им омръзне. Защо да се притесняват? Смятат, че детето ще е достатъчно лишено от мозък, за да не изпитва чувства като нормалните хора. Изпъждат ги така, както се изпъжда куче, което се навира в лицето ти, защото то се връща отново, влачейки се по корем и махайки с опашка. Но умствено недоразвитите хора като Тим и онова момиче имат чувства, Мери, те не са много по-различни от нормалните, особено Тим. Господи, дори едно животно проявява чувства. Няма да забравя, когато Тим беше малък, около седем-осемгодишен и точно започваше да говори така, сякаш разбираше какво означават думите... Донесе едно бездомно коте и Ес му позволи

да го задържи. Котето порасна и не след дълго се наду като балон. Веднага разбрахме — малки котета. Вбесих се, но мислех, че ако имам късмет, то ще роди зад иззидания комин в спалнята ни и ще се отърва от тях, преди Тим да е разбрал. Трябваше да разбия половината комин, за да се добера до котката — така и не разбрах как е могла да се намърда там. Беше се свряла в комина, цялата покрита със сажди, а котетата също. Ес ми дишаше във врата, смееше се, че котката е черна и саждите по нея не личат. Както и да е... Взех всички котета, отнесох ги в задния двор и ги удавих в кофа с вода. Никога в живота си не съм съжалявал повече за някоя постъпка. Бедната котка обикаляше къщата дни наред, плачеше, виеше и търсеше рожбите си. Извиваше глава и ме гледаше с големите си зелени очи, изпълнени с доверие, сякаш си мислеше, че аз ще ѝ помогна да ги открие. Плачеше с истински сълзи, Мери! Те се стичаха по лицето ѝ като на човек. Исусе! По едно време желаех да си сложа главата в газовата фурна. Ес не ми говори цяла седмица, Тим също.

Рон придърпа стола си близо до масата и седна с кръстосани ръце. „Толкова е тихо в къщата — мислеше си Мери, докато Рон се съвземаше. — Чува се единствено звънът на стария кухненски часовник и дишането на Рон. Нищо чудно, че се е отворил, когато е видял колко е различно.“

— Виждаш ли, Мери — продължи Рон, — дори и един човек, умствено недоразвит като Тим може да има чувства, след като и котката ги проявява. Дори може би е много по-чувствителен, защото все пак Тим не е толкова болен. Може да подпали света с идеите си, но има сърце, огромно пулсиращо сърце, изпълнено с любов. Ако се свърже с жена, той ще се влюби, но смяташ ли, че тя ще го обикне? Той ще се привърже към нея и просто ще прелива от обич. Тим има красиво лице и тяло и много жени, а и мъже, го заглеждаха още когато беше на дванайсет. Какво мислиш ще стане с него, след като го прекарат? Ще ме гледа така, както гледаше бедната котка, очаквайки аз да му върна приятелката, и няма да може да разбере защо въобще не се опитвам.

Настъпи тишина. Някъде се чу затръшване на врата. Рон се огледа и сякаш си спомни, че и Тим е в къщата.

— Извини ме за момент.

Когато Рон се върна намръщен, Мери седеше и слушаше монотонния звук на часовника.

— Това момче е същински спартанец. Не мога да му облека повече от необходимото, а стига да има и най-малката възможност, се разхожда наоколо, както майка му го е родила. Има лошия навик да излиза от банята и да ходи из цялата къща гол-голеничък. Помислих си, че ще е по-добре да отида да проверя дали няма да тръгне насам за нещо. — Внезапно я погледна. — Надявам се, че се държи прилично, когато е при теб, нали?

— Държи се чудесно — отвърна притеснено Мери.

Рон отново седна.

— Знаеш ли, наистина е по-добре, че сме обикновени работници, Мери. По-лесно ми е да предпазвам Тим, отколкото ако бяхме като Мик, съпруга на Дауни. Тези впечатляващи сноби са трудни за опознаване и са много по-хитри, особено мъжете. Вместо да си пие питието в бара с истинските хора, той седи на някаква си луксозна тераса, заобиколен от празноглави жени и съскащи красавици. Благодарен съм на съдбата си. Нашата класа е уредила живота си по-добре. Черното си е черно, бялото — бяло и между тях няма много нюанси на сивото. Надявам се, че ме разбираш, нали, Мери?

— Разбирам те. Лошото е, че Тим го е прозрял, благодарение на телевизията. Видял е любовните сцени и е решил, че това е добър начин да ми покаже колко ме харесва.

— О, боже! Мислех, че достатъчно сме го наплашили, че е толкова ужасно, че никога да не опитва.

— Сигурно наистина си се постарал да го наплашиш, но той не свързва нещата, с които си го плашил, с тези, които прави. Той не ги смята за похотливост. Искаше само да ми покаже колко много ме харесва. За съжаление открих, че и на него много му харесва.

— Искаш да кажеш, че те е изнасилил — ужаси се Рон. — Не вярвам!

— Не, разбира се. Само ме целуна. Но му хареса и се вгнезди в мозъка му. Мъчех се да го убедя, че за нас е забранено, но той е усетил, Рон, събудил се е! Случи се веднъж — не бих позволила да се повтори, но ще успеем ли аз или ти да го заличим от съзнанието му? Станалото — станало. Няма значение какво си мислят Дауни, Емили Паркър или

останалите, но от момента, в който Тим ме целуна, не преставах да се чудя какво, за бога, ще правя с него, ако нещо ти се случи?

Рон се отпусна.

— Разбирам какво имаш предвид.

— Не знаех към кого да се обърна и с кого да поговоря. Затова заведох Тим у Джон Мартинсън тази вечер. Исках да се срещне с Тим и да чуя мнението му по въпроса.

— Защо не поговори с мен, Мери? — попита обидено Рон.

— Как можех да разговарям с теб, Рон? Ти си му баща, твърде си обвързан, за да бъдеш безпристрастен. Ако бях говорила първо с теб, нямаше да мога да ти предложа друго, освен фактите, нямаше да имам избор, нито решение. Вероятно щяхме да стигнем до заключението, че нищо не може да се направи, освен да отделим Тим от мен. Отидох при Джон Мартинсън, защото той е натрупал доста опит с умствено недоразвити хора и е сериозно загрижен за тях. Реших, че от всички мои познати единствено той може да мисли преди всичко за доброто на Тим, а аз исках точно това — някой да мисли само за Тим.

— Добре, Мери, разбирам. Той какво каза?

— Предложи ми разрешение и така, както го направи, ми стана ясно, че това е най-умното, което може да се направи. Казах му, че сигурно ще се съгласиш, като го чуеш, но сега вече не съм толкова сигурна, както бях в къщата на Джон Мартинсън. Уверявам те, че каквито и да са думите и мислите ти, аз вече съм ги казвала или мислила, така че нищо не би могло да ме изненада или нарани. — Мери се присегна за чая си, доволна, че има с какво да се занимава. — Рон, аз съм на четиридесет и пет години, достатъчно възрастна, за да бъда майка на Тим. Обикновена и невзрачна жена съм и не привличам мъжете. Това, което Тим намира у мен, е скрито много надълбоко и все пак той го открива. Джон Мартинсън смята, че трябва да се омъжа за Тим.

— Така ли? — Лицето на Рон остана безизразно.

— Да.

— Защо?

— Главно, защото Тим ме обича и е мъж, а не дете. Когато ми го каза, останах поразена. Възпротивих се, повярвай ми. Все едно да съчетавах породистото животно с мелеза, младостта и красотата на Тим с мен. Така му казах. Извини ме за думите ми, но той ми отвърна,

че, погледнато от друга страна, съчетаването на моята интелигентност с глупостта на Тим е също толкова лошо. Не го каза точно така. Думите му бяха: „Ако ти не ставаш за Тим, то и той не става за теб“. Показа ми, че нито Тим, нито аз сме първокласни като съпрузи, така че какво ужасно има в това? Все още не можех да възприема идеята, главно заради разликата във възрастта, но той и това успя да отхвърли. Тим харесва мен, а не съседското момиче или дъщерята на някой от колегите си. Онова, което ме убеди, че Джон Мартинсън е прав, е нещо, което въобще не ми е идвало наум, предполагам, че и на теб. Ние и двамата сме твърде близки с Тим, за да забележим. — Мери поклати глава. — Тим е вече мъж, Рон, и в това отношение е напълно нормален. Джон бе брутално искрен. Хвана ме за раменете и ме разтърси, докато зъбите ми затракаха, защото се ядоса от непроницателността ми и симпатията ми към Тим. Попита ме какво ми става, за да мога да откажа на Тим правото да бъде мъж, единствения начин, по който би могъл някога да бъде мъж? Защо Тим да не получи от живота всичко, което е възможно. — Тя усети, че палецът ѝ отново обикаля по ръба на чашата. Рон прикриваше добре мислите си и Мери нямаше представа какви са те. Сякаш за да я обърка още повече, той взе чайника да ѝ долее още чай. — Всички знаем, че има изключения. Спомням си веднъж колко много се ядосах, когато едно от момичетата в офиса се влюби в един парализиран мъж, който отказа да се ожени за нея. Арчи я познаваше доста добре и беше сигурен, че е сериозна жена, за която никога няма да съществува друг освен този човек. Той се срещна с него и го посъветва да не пропиляват щастието си само защото не е мъж в едно отношение. Арчи постъпи правилно, всички оценихме това. Не виждахме смисъла момичето да не се омъжи за човека, който е избрала, дори и да е в инвалидна количка. Освен това животът не спира дотук му каза Арчи. Животът не спира дотук, Рон. Какво ще стане с Тим? Какво се е случило в живота му или може да се случи? Имаме ли право да му отказваме всичко, което му е предоставил животът, сега, когато се е появила такава възможност? Джон Мартинсън искаше да ми каже точно това.

— Той наистина е прозрял нещата, нали? — Рон уморено прокара пръсти през косата си. — Не съм се замислял за това.

— Да, признавам истината в аргументите му. Но го попитах: „А защо аз?“. Със сигурност, Тим може да си намери по-добра съпруга от

мен. Но може ли наистина? Каквато и да съм, Тим ме обича. Каквото и да е той, аз го обичам. С мен Тим ще се чувства сигурен, Рон. И ако бракът може да запълни живота му, аз ще се омъжа за него независимо от всичко, дори и от теб.

Докато говореше, несигурността ѝ напълно изчезна. Рон я наблюдаваше с любопитство. Няколко пъти я бе виждал извън обичайното ѝ спокойно състояние, но никога не такава — преливаща от енергия. Човек не можеше да каже, че е плаха, по гладкото ѝ лице изпъкваше силата на характера ѝ. Сякаш сега я бе озарила мимолетна красота, която щеше да изчезне в момента, когато увлечението я напуснеше. Рон усети, че се пита до какво ли щеше да я доведе бракът ѝ с Тим. Като по-възрастен и по-земен от Мери той знаеше, че нямаше да е толкова лесно.

— Обикновено жените живеят по-дълго от мъжете — разпалено продължи тя, — така че може би ще живеем доста години заедно. Не съм толкова стара, че да обмислям евентуалната си преждевременна смърт. Тим няма да тръгне след някоя млада и хубава жена, защото собствената му съпруга е стара и похабена. Аз вече съм стара и похабена, Рон, но това ни най-малко не го притеснява. Мислех просто да живеем заедно, защото в очите на останалите това би бил по-малкият грях. Но Джон Мартинсън е прав. Ако се омъжа за него, ще имам напълно легална власт. Дауни никога не ще може да го отведе. Виждаш ли, от известно време Дауни се притеснява от мен. Не знам, идвало ли ти е наум колко лесно би могла да вземе Тим, когато нещо се случи с теб. Защо да ти е хрумвало това? Тя ти е дъщеря и ти я обичаш. Но тя не ме обича. Никога не би си признала, че с мен Тим ще се чувства по-добре, отколкото с нея. Писмата ти до нея и до Мик, завещанието ти не означават нищо, ако Дауни наистина реши да създава неприятности. След смъртта ти Дауни ще стане официалният настойник на Тим в очите на всеки съд в страната, без да имат значение препоръките, които ще оставиш. Аз не съм роднина и познавам Тим отскоро, а връзката ни е доста подозрителна. Когато за първи път ме помоли да взема Тим, не се замислих върху факта, че ми се доверяваш безрезервно. Мисля, че си неспособен да видиш Дауни в истинската ѝ светлина. Тя обича Тим и затова ме мрази още повече, и Тим ще стане нейна жертва. Джон Мартинсън не знаеше за нейната

враждебност и въпреки това посочи единственото възможно решение. Аз трябва да се омъжа за Тим.

— Не е ли странен животът — засмя се притеснено Рон. — В едно нещо си права, Мери. Хората по-лесно ще приемат да живеете заедно, отколкото да се ожените. Това е една от онези гадни ситуации, когато бракът е престъпление, нали?

— Същата дума употребих пред Джон Мартинсън. Престъпление.

Рон се изправи, мина покрай масата и я прегърна. Наведе глава и я целуна.

— Чудесна си, Мери. Наистина ще се радвам да се омъжиш за сина ми. Двамата с Ес не сме си мечтали за по-добро разрешение. Сигурен съм, че тя щеше да го одобри. Но трябва да стане скоро, Мери. Съвсем скоро. Ако присъствам и оставя завещание, Дауни нищо няма да може да направи. Нямах на какво да разчиташ, ако стане, след като умра. Трябваше сам да се сетя, но мъжът винаги е малко сляп за децата си.

— Затова исках да ти го кажа още тази вечер. Ще трябва да постъпя в болница за няколко дни, за да изключа възможността от забременяване, но мисля, че трябва да се оженим по най-бързия начин.

— Права си. В понеделник ще отидем в града да извадим разрешителните. Мисля, че ще може да се ожените в края на седмицата.

Мери го потупа ласкаво по драскащата буза.

— Дори не съм мечтала за такъв прекрасен свекър като теб, Рон. Благодаря ти, че ме разбра и даде съгласието си.

Решиха да не съобщават на Дауни нищо за сватбата, докато не приключи всичко, но след като двамата с Рон се споразумяха, Мери съобщи на Арчи Джонсън.

— Змии и гущери, ти се шегуваш!

Доста време ѝ отне да го убеди, че говори сериозно. И след като отмина първоначалният му шок, той се приближи и искрено я поздрави.

— Мери, скъпа, толкова се радвам за теб. Това е най-странната двойка след Шопен и Жорж Санд, но ако има някой в цялата тази мръсотия, който да знае какво прави, то това си ти. Няма да изтъквам всевъзможните си възражения и да те правя нещастна, защото съм сигурен, че вече си ги обмислила сама. Единственото нещо, за което съжалявам, е, че след всички тези години, през които съм смятал, че съм в безопасност, сега ще те загубя. Единствено за това мога да се разплача.

— Какво, за бога, говориш?

— Ами, няма ли да се откажеш от работата си и да се грижиш за Тим?

— Боже господи, не, разбира се! Наистина трябва да си взема три месеца отпуска веднага, без предупреждение или нещо подобно, за което ужасно съжалявам, но няма да се откажа от работата си, нито пък Тим от своята. Мисля, че и за двамата ще е по-добре, ако се движим сред обикновените хора. Ако и двамата спрем да работим и не се срещаме с никого, ще се побъркаме.

— Бих желал да дойда на сватбата ти, Мери. Много си ми симпатична и въпреки че никога не съм срещал Тим, и той ми е много симпатичен, защото така промени живота ти.

— Ще ми бъде приятно двамата с Триша да присъствате на сватбата ми.

— Кога?

— Следващия петък следобед.

— Тогава защо не си тръгнеш още сега? Ако ще трябва да свиквам със Селести Мърфи през следващите три месеца, по-добре да се сблъскам с проблема възможно най-бързо.

— Благодаря, но смятам да приютя Селести под крилото си до следващата сряда. И без друго не остава много време.

Емили Паркър посрещна радостно новината. Мери я покани след вечеря още същия ден и ѝ съобщи.

— Мили боже! Скъпа, точно от това се нуждаете. Много съм доволна, мила, наистина. Бъдете здрави и щастлив съвместен живот.

— Ще дойдете ли на сватбата?

— За нищо на света не бих я пропуснала, благодаря. Късмет, госпожице Хортън, гордея се с вас!

След като успя да върне Емили Паркър от другата страна на лавровата ограда, Мери отиде да се срещне с Хари Маркъм.

Хари изгледа любопитно посетителката си, убеден, че някъде я беше срещал, но не можеше да се сети къде.

— Господин Маркъм, спомняте ли си за ремонта на къщата на Емили Паркър в „Артърмън“ преди две години?

— Да, разбира се.

— Аз съм Мери Хортън, съседката на госпожа Паркър.

Лицето му се проясни.

— О, да, точно така! Позната ми бяхте отнякъде.

— Не съм дошла по работа тук, господин Маркъм, искам да си поговорим за Тим Мелвил.

— Тим Мелвил?

— Точно така — Тим Мелвил. Може да ви шокира, но следващия петък аз се омъжвам за Тим.

Хари, горкият, се задави, преди да може да продължи.

— Омъжвате се за глупавия Тим?

— Точно така. Следващия петък. При нормални обстоятелства, тъй като научих от госпожа Паркър какви шеги си правите с него, на драго сърце бих се опитала да го накарам да си намери друга работа, но на него му харесва да работи с хората ви, затова бих се радвала, ако продължи да работи с вас.

Погледът на Хари се плъзна върху широкото „Бентли“, паркирано до бордюра. Сети се, че я смятаха за най-богатата жена в „Артърмън“, и реши, че си заслужава да я предразположи.

— Напълно ме разгромихте, госпожице Хортън! Страхотна новина, нали?

— Точно така, господин Маркъм. Но аз нямам повече време и смятам да съм съвсем кратка. Има две неща, за които трябва да се споразумеем още сега. Първо, ще задържите ли Тим на работа, ако той си вземе отпуска три месеца, считано от следващата сряда. И второ, ако решите да го задържите на работа, желаете ли да държите настрана хората си относно сватбата на Тим?

Все още объркан, Хари поклати глава, за да се съвземе.

— Божичко, госпожице Хортън, не зная какво да ви кажа.

— Тогава по-бързо решавайте, господин Маркъм. Не мога да остана тук цяла нощ.

Той се замисли за момент.

— Ще говоря честно, госпожице Хортън. Харесвам Тим. Хората ми също го харесват. Няма значение, че ще отсъства три месеца, защото идва лято и винаги мога да взема един или двама студенти като обикновени работници, въпреки че ще ми трябва няколко, за да заемат мястото на Тим, освен ако не са много яки. Тим работи с мен от дванайсет години и е много добър работник. Много по-дълго от три месеца трябва да търся друг работник, толкова разбран и надежден, колкото Тим, така че ако нямате нищо против, бих желал да го задържа.

— По отношение на втория ми въпрос, мисля, че сте достатъчно умен, за да разберете колко лошо ще повлияят на Тим шегите относно брака му. Продължавайте с обичайните си шеги, Тим ги възприема като нещо естествено. Не се впечатлява от тях. Но темата за неговия брак е абсолютно табу. Давам ви честната си дума, че ако открия, че сте го обиждали и унижавали, защото се е оженил за богатата стара мома, ще разкъсам вас и хората ви на парчета и морално, и финансово. Не мога да ви попреча да го обсъждате помежду си и всъщност дори и не бих си помислила за това, тъй като предполагам, че е много интересна и интригуваща клюка. Но когато Тим е наоколо, не споменавайте нищо, освен за да му изкажете нормалните поздравления. Разбрано?

Мери Хортън бе повече от равна на Хари Маркъм и той се предаде без борба.

— Разбира се, госпожице Хортън. Както пожелаете.

Мери протегна ръка.

— Много ви благодаря, господин Маркъм. Оценявам съдействието ви. Лека нощ.

Следващата фигура в списъка на Мери беше гинекологът. След като взе решение, Мери отстраняваше пречките една по една и се забавляваше повече от очакванията ѝ. Това бе нейна територия — да решава нещата и след като реши, изобщо не се колебаеше.

В кабинета на гинеколога съвсем спокойно му обясни ситуацията.

— Не мога да рискувам да забременея, сър. Надявам се разбирате защо. Предполагам, че трябва да вляза в болница, за да ми завържете тръбите, затова си помислих, че, докато съм тук и се занимавате с мен, можете да направите нещо по въпроса — аз съм девствена. Предполагам, че не мога да застраша отношенията ни, като покажа и най-малката следа от болка, а разбирам, че е много болезнено за жена на моята възраст да започне сексуални контакти.

Гинекологът постави бързо ръка на лицето си, за да прикрие неволната си усмивка. Той бе запознат повече от всички с вида жени „Мери Хортън“, защото имаше достатъчно като нея, които работеха в австралийските болници. Всеотдайните стари моми са всичките еднакви. Кротки, практични, объркано настроени, но отдолу се показваше жената, изпълнена с гордост, чувствителност и любопитство. Той се овладя напълно и потропа с химикалка по стола.

— Напълно съм съгласен с вас, госпожице Хортън. Застанете зад паравана и свалете дрехите си. Сестрата ще дойде всеки момент, за да ви донесе нощница.

Единственият, на когото трябваше да кажат в събота вечер, беше Тим. Тя бе помолила Рон да не повдига въпроса, но отказа да вземе само Тим във вилата.

— Разбира се, че ще дойдеш с нас, Рон — заяви твърдо тя. — Какво значение има? Знаеш, че все още не сме женени. Лесно мога да се справя с Тим и да му кажа.

Подходящият момент настъпи следобед. Рон тръгна да си почине и намигна на Мери на път за спалнята.

— Тим, защо не се разходим до брега и да поседнем на слънце?

Той подскочи, сияещ от радост.

— Звучи страхотно, Мери. Дали е достатъчно топло, за да поплуваме?

— Не мисля така, но няма значение. И без друго искам да си поговорим, а не да плуваме.

— И аз бих желал да си поговорим, Мери — призна Тим. — От толкова отдавна не сме го правили.

— Ласкател — засмя се Мери. — Говорим си непрекъснато.

— Да, но не така, както когато кажеш: „Тим, искам да си поговорим“. Това са най-приятните ни разговори и означава, че имаш да ми кажеш нещо много хубаво.

Очите ѝ се разтвориха широко.

— Не си ли голям хитрец? Хайде, приятелю, без празни приказки.

Трудно ѝ беше да се откъсне от енергичното си състояние през последните няколко дни и известно време тя седеше мълчаливо върху пясъка и се опитваше да се разтовари от напрегнатата работа. Да приеме такова поведение бе необходимо за доброто ѝ умствено състояние, без него тя не би успяла да направи или да изрече необходимите неща, защото и най-малкият признак на уязвимост от нейна страна би имал катастрофални последици. Сега напрежението не бе необходимо и можеше да бъде премахнато.

— Тим, имаш ли някакво понятие какво означава бракът?

— Мисля, че да. Това, което са направили мама и татко, а също и Дауни.

— Можеш ли да ми кажеш нещо повече за него?

— Господи, не знам! — Тим направи гримаса и прекара ръка през гъстата си златиста коса. — Означава, че започваш да живееш с някого, с когото преди не си живял, нали?

— Горещо-долу. — Мери се обърна и го погледна. — Когато човек порасне и не е вече малко дете, среща някой, когото харесва толкова много, че решава да започне да живее с него вместо с майка си и баща си. И ако човекът, когото толкова много харесваш, също те харесва, тогава отиваш при свещеника или при съдията и сключвате брак. Двамата подписвате един лист хартия и това означава, че сте женени и до края на живота може да живеете заедно, без да дразните Бога.

— Наистина ли означава, че може да живеете заедно до края на живота си?

— Да.

— Тогава защо не мога да се ожения за теб, Мери? Искам да се ожения за теб и да те видя облечена като принцеса в дълга бяла рокля като Дауни и като мама от сватбената ѝ снимка върху нощното шкафче в спалнята ѝ.

— Много момичета носят дълги бели рокли, когато се омъжват, Тим, но не тя ти показва, че си сключил брак, а листчето хартия.

— Но мама и Дауни носеха бели рокли — упорито продължи Тим, захласнат от идеята.

— Наистина ли искаш да се ожениш за мен, Тим? — попита Мери и отклони разговора от темата за дългата бяла рокля.

Той кимна енергично и се усмихна.

— О, да. Наистина желая да се ожения за теб, Мери. Тогава ще мога да живея с теб през цялото време и няма да трябва да се прибирам в неделя вечер.

Реката се носеше към морето, като плискаше и бълбукаше щастливо. Мери изгони една досадна муха от лицето си.

— Искаш да живееш с мен повече, отколкото с баща си?

— Да. Татко принадлежи на мама. Той чака единствено да си отиде и да легне при нея под земята, нали? Аз ти принадлежа, Мери.

— Е, двамата с баща ти говорихме за теб онази вечер, когато те взех от господин Мартинсън и решихме, че ще е най-добре, ако двамата с теб се оженим. Много се безпокоим какво ще се случи с теб, а няма човек на света, когото да харесваме повече.

Сините му очи заблестяха от отразената от реката светлина.

— О, Мери, говориш сериозно, нали? Наистина ли говориш сериозно? Ще се омъжиш ли за мен?

— Да, Тим. Ще се омъжа за теб!

— И тогава ще мога да живея с теб и истински да ти принадлежа?

— Да.

— Може ли да се оженим още днес?

Тя погледна към реката и внезапно се натъжи.

— Не, днес не, но много скоро. Следващия петък.

— Татко знае ли?

— Да, знае. Всичко е уредено.

— И ще бъдеш с дълга бяла рокля като мама и моята Дауни.

Мери поклати глава.

— Не, Тим, не мога. Бих желала да си облека дълга бяла рокля заради теб, но отнема твърде много време, за да се ушие, а двамата с баща ти не желаем да чакаме толкова дълго.

За миг разочарованието замъгли усмивката му, но после тя отново се появи:

— И след това не трябва да се прибирам вкъщи.

— За известно време ще трябва да се прибираш, защото аз трябва да отида в болница.

— О, не, Мери, не! Не можеш да отидеш в болница. Моля те, моля те, не отивай в болница. — От очите му започнаха да се стичат сълзи. — Ти ще умреш, Мери, ще си отидеш от мен, ще легнеш под земята и повече няма да те видя.

Тя се присегна и хвана твърдо ръката му, за да го успокои.

— Чакай, Тим. Това, че ще отида в болница, не означава, че ще умра. Това, че майка ти почина, когато отиде в болница, не означава, че аз също ще умра. Много хора отиват в болница и се връщат оттам, а не умират. Болницата е място, където отиваш, когато си болен, и искаш да се почувстваш по-добре. Просто понякога сме толкова болни, че е невъзможно да се излекуваме, но аз не съм болна като майка ти, нали? Не съм слаба и нищо не ме боли. Но отидох на доктор и той иска да излекува нещо от мен и иска да го направи, преди да дойдеш да живееш при мен, за да бъда по-добра за теб.

Трудно ѝ бе да го накара да повярва, но след известно време той се успокои и, изглежда, прие факта, че тя не отива в болницата, за да умре.

— Сигурна си, че няма да умреш, нали?

— Да, Тим, сигурна съм. Няма да умра. Не мога да умра. Никога не бих си го позволила.

— И ще се оженим, преди да отидеш в болницата?

— Да, всичко е уредено за следващия петък.

Той се отпусна, въздъхна щастливо и започна да се търкаля по пясъка, докато засмян стигна до водата.

— Ще се ожения за Мери! Ще се ожения за Мери — пееше той и я напръска с вода цялата, когато тя се приближи до брега на реката.

В чест на събитието Мери бе облякла оранжев копринен костюм, малка копринена шапка и непретенциозно букетче чаени рози на реверите. Гостите щяха да се съберат от страната на Хайд парк на площад „Виктория“, точно срещу отдела за гражданско състояние. Мери паркира в подземния гараж „Домейн“, взе ескалатора до изхода на улица „Колидж“ и прекоси парка. Арчи ѝ предложи да я закара, но тя отказа.

— След сватбата трябва да отида направо в болницата, така че по-добре самата аз да шофирам.

— Трябва да ми позволиш да те откарам, скъпа! — възпротиви се той. — Какво мислиш да правиш, да шофираш сама, след като те изпишат от болницата?

— Разбира се. Това е голяма частна клиника, която се управлява като хотел и аз ще остана там много по-дълго време от необходимото, за да съм напълно здрава, когато се върна. Не искам да разочаровам Тим, като не му позволя да дойде при мен веднага след това.

Арчи я погледна озадачено.

— Е, предполагам, знаеш какво правиш, защото винаги си се справяла отлично.

Мери разтръска ръката му разчувствана.

— Скъпият ми, стар Арчи. Вярата ти у мен е поразяваща.

Затова отиде сама на сватбата си и пристигна първа на ъгъла до парка. Скоро след нея се появиха Арчи и Трисия. Присъедини се и госпожа Паркър, облечена в изумителна конфекция от вишненочервен и електриков шифон, след което от подлеза се показаха Тим и Рон. Тим носеше костюма си от сватбата на Дауни, а Рон — от погребението на Есме. Те си поговориха и Тим ѝ мушна малка кутия в ръката ѝ, когато никой не ги гледаше. Той бе подчертано нервен и неуверен в себе си. Мери скри кутийката в ръката си, отведе го малко встрани от останалите и развърза несръчната опаковка.

— Татко ми помогна да го избира. Исках да ти подаря нещо и той ми обясни, че е съвсем нормално да ти направя подарък. Отидохме в банката и изтеглихме 2000 долара. След това отидохме при един голям бижутер на „Кесълраф“ до хотел „Австралия“.

В кутията бе поставена великолепна малка брошка, изработена като цвете — в центъра с черен опал, а отстрани с диамантчета.

— Напомня ми за твоята градина, Мери, различните цветове на цветята и слънцето, което огрява всичко.

Чаените рози бяха свалени, паднаха на грубия асфалтов тротоар и останаха незабелязани. Мери извади брошката от кадифеното ѝ легло, подаде я на Тим и му се усмихна просълзена:

— Вече не е моята градина, Тим, а нашата градина. Това е едно от нещата, които прави женитбата, всичко, което принадлежи на единия от нас, вече принадлежи и на другия, така че моята къща, моята вила и моята градина след сватбата ни принадлежат по еднакъв начин и на мен, и на теб.

Той винаги беше бърз и припрян с ръцете си, сякаш те му пречеха. Хвана ъгъла на ревера на сакото ѝ между пръстите си и заби острата игла в плата. Закопча обезопасяващата катарама и сложи предпазното синджирче.

— Харесва ли ти? — попита разтревожено той.

— О, Тим! Страшно много ми харесва. През целия си живот никога не съм притежавала толкова хубаво нещо. Освен това досега никой не ми е подарявал брошка. Ще я пазя цял живот. И аз имам подарък за теб.

Подаръкът беше много скъп, тежък златен часовник и Тим беше очарован.

— О, Мери, обещавам, че ще се опитам да не го изгубя. Наистина ще се опитам. Сега, когато вече познавам времето, е хубаво да си имам собствен часовник. И е толкова красив.

— Не се притеснявай. Ако го загубиш, ще ти купя друг.

— Няма да го загубя, Мери. Всеки път като го погледна, ще си спомням, че ми е подарък от теб.

— Хайде, да тръгваме, Тим. Време е.

Арчи я хвана под мишница, за да я преведе през улицата.

— Мери, не си ми казвала, че Тим е толкова красив млад мъж.

— Зная. Ужасно потискащо е, нали? Чувствам се като една от онези възрастни дами, които флиртуват из туристическите курорти с надеждата да получат скъпоструващ, но красив млад мъж. — Ръката, облегнатата върху неговата, трепереше. — Това е страхотно изпитание за мен, Арчи. За първи път се показвам пред останалите. Представяш ли си какво ще си помислят, когато разберат кой за кого се жени. Рон е подходящият съпруг за мен, а не Тим.

— Не се безпокой, Мери. Ние сме тук, за да ти помогнем, и ще го направим. Между другото, много ми хареса твоето Старо момиче. Трябва да седна до нея на вечеря. Тя притежава най-цветущия речник, който съм срещал. Погледни ги двете с Трисия как си бърборят — като стари вещици.

Мери го погледна с благодарност.

— Благодаря, Арчи. Много съжалявам, че не мога да присъствам на вечерята в чест на собствената ми сватба, но искам да приключа с болницата, а ако отида след вечеря, докторът ми няма да ме постави в списъка за операции за утре, което означава, че ще трябва да чакам до следващата събота, защото оперира само тогава.

— Не се безпокой, скъпа. Ще изпием и твоя дял от шампанското и ще изядем шатобриана ти.

Тъй като на сватбата присъстваха достатъчно свидетели, един чифт изненадани очи наблюдаваха странната двойка. Те принадлежаха на официалния представител на кралската власт.

Церемонията приключи бързо, без особена тържественост. Тим отговори кратко и ясно, благодарение на тренировките на Рон. Мери беше тази, която се запъна. Подписаха необходимите документи и напуснаха, без да осъзнават, че възрастният мъж, извършил ритуала, нямаше и представа, че Тим е умствено недоразвит. Той изобщо не намираше двойката за странна. Много красиви млади мъже се женеха за жени, които можеха да им бъдат майки. Странно му се стори единствено липсата на целувки.

Мери ги остави на същия ъгъл, където ги чакаше, като дръпна разтревожено ръкава на палтото на Тим.

— Обещавах, че ще ме чакаш търпеливо и няма да се безпокоиш за мен. Аз ще се оправя.

Тим бе толкова щастлив, че Трисия Джонсън и Емили Паркър почувстваха, че ще се разплачат само при вида на лицето му.

Единствената сянка, която помрачаваше деня му, бе бързото заминаване на Мери, но дори и то не можа да го разстрои за дълго.

И двамата с Мери бяха подписали листчето хартия. Вече си принадлежаха и можеше да чака, колкото е необходимо, за да живее с нея.

Мери остана неразположена няколко дни след операцията, но организъмът ѝ я понесе добре, всъщност по-добре от очакванията на гинеколога.

— Ти си едно здраво, старо момиче — информира я той, когато извади конците. — Трябваше да предположа, че лесно ще се справиш. Старите момичета като теб трябва да се убиват с брадва. По мое мнение можеш да си тръгнеш още утре, но остани, колкото желаш. Нали знаеш, това не е болница, а цял палат. Ще ти подпиша документите за освобождаване още днес, като си тръгна, а ти можеш да напуснеш, когато пожелаеш — тази седмица, следващата, след месец. Ще се отбивам, ако си още тук.

Накрая Мери остана пет седмици. Наслаждаваше се на спокойствието в старата къща на брега на Роуз Бей и се плашеше от мисълта да види Тим. Не беше казала на никого къде отива да се оперира, с изключение на съсухрения дребен мъж, който се занимаваше с правните ѝ въпроси, и всички надълго изписани пощенски картички, които получаваше от Тим всеки ден, ѝ се препращаха от офиса на този човек. Рон вероятно доста му бе помагал, но почеркът и фразеологията си бяха на Тим. Щом ги получеше, тя внимателно ги прибираше в една ръчна чанта. През последните две седмици от нейния престой тя плуваше в басейна на болницата и играеше тенис на кортовете, като нарочно се приспособяваше към движението и умората. Когато си тръгна, се чувстваше сякаш нищо не се е случило и шофирането към дома мина съвсем обикновено.

Къщата в „Артърмън“ беше окъпана в светлина, когато тя вкара колата в гаража и влезе през главния вход. Емили Паркър беше удържала на думата си да направи така, че къщата да изглежда обитаема, отбеляза със задоволство Мери. Тя остави куфара си, свали ръкавиците и заедно с чантата си ги захвърли на холната масичка, след което отиде във всекидневната. Телефонът пред нея ѝ се стори като огромен звяр, но тя не се обади на Рон да му каже, че си е у дома. Имаше време за това — утре, вдругиден или по вдругиден.

Всекидневната беше все още предимно сива, но по стените висяха много картини и ярките рубиненочервени петна грееха като разхвърляни из стаята огнени отблясъци. Странно оформена шведска ваза беше поставена на изваяната камина и рубинено оцветеният килим върху пода изглеждаше като езеро от кръв. „Все пак е хубаво да си си вкъщи“ — отбеляза тя, като оглеждаше обстановката, направена по неин вкус. Скоро тя ще я дели с Тим, който също имаше дял във всичко наоколо; скоро, много скоро... „Дали действително искам да го споделя с него?“ — се запита тя и закрачи нервно напред-назад. Колко

странно, колкото повече се приближаваше неговото идване, толкова по-несигурна се чувстваше дали го иска.

Слънцето беше залязло преди час. Западното небе беше точно толкова тъмно, колкото навсякъде по света, като пулсираше със светлините на града. Дъжд валеше някъде по на запад, а оставяше „Артърмън“ на летния прахоляк. „Колко жалко — помисли тя, — един дъжд щеше да е добре дошъл за изсъхналата ми градина.“ Отиде в тъмната кухня и без да пали лампата, погледна през задния прозорец дали има светлина в къщата на Емили Паркър. Клоните обаче пречеха и трябваше да излезе на терасата, за да види.

Очите ѝ бяха свикнали с тъмнината и тя, както винаги, излезе тихо през задната врата. Постоя, вдиша с удоволствие аромата на ранните летни цветя и на дъжда, който валеше на запад. Толкова е хубаво да си у дома или по-точно щеше да е хубаво, ако съзнанието ѝ не беше заето с Тим.

Силуетът му се оформи на фона на небето, сякаш изплувал от съзнанието ѝ. Той седеше, подпрян на перилата на балюстрадата, все още гол, а водата от току-що взетата баня се стичаше по него. Лицето му беше обърнато към беззвездното небе, сякаш слушаше някаква музика, която тя със своя земен слух не можеше да чуе. Малкото светлина бе фокусирана върху косите му и очертаваше контурите на лицето му. Виждаше се даже извивката на клепачите му, които бяха затворени, сякаш да скрият мислите му от нощта.

Повече от месец бе изминал, откакто го бе видяла за последен път, и ето го сега като част от въображението ѝ — Нарцис, който се навежда над басейна, обвит с мечти. „Защо красотата му винаги така ме зашеметява, когато го видя след дълго време.“

Тя тихо прекоси разстоянието, застана зад него и се загледа в сухожилието на врата му, което блестеше като ледена колона, докато желанието ѝ да го докосне стана неконтролируемо. Пръстите ѝ допряха рамото му, а лицето ѝ се облегна на мократа коса и тя прокара език по ухото му.

— О, Тим, толкова се радвам да те намеря тук да чакаш — прошепна тя.

Идването ѝ не го учуди и той дори не помръдна, сякаш беше усетил присъствието ѝ в тишината, усетил я е зад себе си в нощта. След време се облегна назад към нея и ръката ѝ се премести през

гърдите към другото рамо, като обхвана главата му. Свободната ѝ ръка се плъзна под лакътя му до корема и го притисна още по-силно към себе си. Коремните му мускули потръпнаха, когато ръката ѝ го галеше, след това той замръзна, сякаш беше спрял да диша. Извърна главата си и я погледна в лицето. Погледът му беше спокоен и очите му, търсеци нейните, бяха като покрити със сребриста пелена, нещо, което винаги я бе вкаменявало, като че ли виждаше нея, а не Мери Хортън. Когато устните му покриха нейните, той вдигна ръце, за да прегърне нейните. Целувката не беше като първата им, а бавна и чувствена, сякаш съществува, което Мери изненада, въобще не беше Тим, а израз на меката лятната нощ. Изправяйки се през перилата, без да се тревожи или притеснява, той я придърпа към себе си и я вдигна.

Понесе я надолу по стълбите към градината, а късоподстриганата трева шумеше под голите му стъпала. Мери почти реши да протестира и да го накара да я върне вкъщи, тя зарови лице във врата му и реши да си мълчи. Той я остави да седне на тревата в сянката на един храст и се наведе до нея, а пръстите му деликатно минаваха по лицето ѝ. Тя беше толкова изпълнена с любов към него, че нито чуваше, нито виждаше и се наведе към него, сякаш беше марионетна кукла, с разперени ръце и глава върху гърдите му. Той я задържа там и отмести косата от лицето ѝ, а ръцете ѝ легнаха на слабините му. От косата той се пренесе на дрехите ѝ, като ги сваляше бавно със сигурността на дете, което съблича кукла, сгъвайки дрехите и подреждайки ги накуп. Мери се беше свила със затворени очи. Ролите им някак си се бяха сменили, той беше поел водачеството.

Тим приключи, сложи ръцете ѝ на раменете си и я притисна към себе си. Мери пое дълбоко въздух и отвори очи. За първи път в живота си усети голото тяло до нейното, но така или иначе нямаше какво да направи, освен да се остави на чувството — топло, чуждо и живо. Нейният транс премина в един сън по-остър и по-жив от всичко наоколо. Изведнъж копринената кожа под ръцете ѝ доби истински характер: кожата на Тим замести тялото му. Нямаше нищо друго под слънцето, нищо повече, което да ѝ предложи животът, освен усещането на Тим в ръцете ѝ, който я беше притиснал към земята. Неговата брада избутваше косите ѝ от бузите, неговите ръце бяха приковали раменете ѝ, неговата пот се стичаше по страните ѝ. Тя усети, че той трепери, че безкрайното удоволствие, което го изпълва е заради нея, че няма

значение дали кожата ѝ е на младо момиче или на зряла жена, щом Тим е в ръцете ѝ, в тялото ѝ, че тя му дава това безумно и чисто удоволствие, освобождава го от веригите, които винаги са държали нея, нормалната.

Когато нощта беше вече към края си и дъждът на запад беше отминал над планините, тя се отдръпна от него, повдигна дрехите си, притисна го към гърдите си се наведе над него.

— Трябва да влезем вътре, скъпи — прошепна тя, като косата ѝ падаше върху протегнатата му ръка, където допреди малко лежеше главата ѝ. — Скоро ще съмне, трябва да тръгваме.

Той я вдигна и я пренесе вътре. Светлините във всекидневната все още бяха запалени. Тя се присегна през рамото му и ги загаси една по една, докато отиваха към спалнята. Той я остави на леглото и щеше да си тръгне, ако тя не го беше придърпала към себе си.

— Къде отиваш, Тим? — попита тя, като се премести, за да му направи място. — Това легло вече е твое.

Той се опъна до нея и пъхна ръката си под гърба ѝ. Тя сложи главата си на рамото му и започна да гали гърдите му. Изведнъж спря да се движи, лежеше до него вдървена, с широко отворени, изпълнени със страх очи. Доста много ѝ дойде; тя се повдигна на лакът и се пресегна да запали нощната лампа.

Откакто се бяха срещнали, Тим не беше проронил дума. Изведнъж единственото нещо, което Мери искаше, беше да чуе гласа му. Ако той не проговореше, тя щеше някак си да знае, че той изобщо не е при нея.

Той лежеше с широко отворени очи и я гледаше, без дори да мигне от внезапната светлина. Лицето му беше тъжно и малко стегнато и излъчваше зрелост, която тя не беше забелязвала преди. Очите ѝ ли я бяха лъгали или лицето му се беше променило? Тялото му вече не беше чуждо и забранено за нея и тя го наблюдаваше спокойно и с любов, защото вътре беше затворено същество, което бе толкова живо и цяло, колкото и тя. Колко сини бяха очите му, колко изящна устата и колко трагичен лекият наклон от лявата страна на устните му. И колко млад беше, колко млад!

Той премигна и премести погледа си от неговата си безкрайност към близостта на нейното лице. Очите му наблюдаваха уморените, разтревожени черти по това лице, а после се преместиха на силната

уста с подпухналите от целувки устни. Той повдигна ръка и нежно я прокара по едната ѝ твърда, заоблена гърда.

— Тим, защо не ми говориш? — попита тя. — Какво съм направила? Разочаровах ли те?

Очите му се напълниха със сълзи. Те се стичаха по лицето му и падаха на възглавницата, но сладката му любяща усмивка се появи и той притисна гърдата ѝ по-силно.

— Ти ми каза, че някой ден ще съм толкова щастлив, че ще плача от щастие и виж! О, Мери, аз плача! Аз съм толкова щастлив, че плача!

Тя се строполи върху гърдите му, успокоена и слаба.

— Мислех си, че ми се сърдиш!

— Да ти се сърдя? — Ръката му се зарови в косите ѝ. — Аз не мога да ти се сърдя, Мери. Не ти се разсърдих, дори когато си мислех, че не ме харесваш.

— А защо не ми говори тази вечер?

— Нима трябваше да ти говоря? — изненада се той. — Не мислех, че трябва да говоря. Когато ти дойде, не можах да се сетя какво да кажа. Всичко, което исках, беше да направя нещата, за които татко ми разказа, докато ти беше в болницата.

— Баща ти ти е казал?

— Да. Аз го попитах дали е грях да те целувам, ако сме женени, и той ми отвърна, че изобщо не е грях, когато сме женени. Обясни ми също и за много други неща, които мога да направя. Каза, че трябва да знам какво да правя, защото ако не го направя, ще те нараня и ти ще плачеш. Не искам да те наранявам или да те карам да плачеш, Мери. Не съм те наранил или накарал да плачеш, нали, Мери?

Тя се засмя и го притисна силно.

— Не, Тим, не си ме наранил и не си ме накарал да плача. Просто бях затруднена, защото смятах, че всичко е в мои ръце, и не бях сигурна дали ще се справя.

— Нали наистина не съм те наранил, Мери? Забравих, че татко ми каза да не те наранявам.

— Справи се блестящо. Бях в добри ръце, в твоите ръце. Толкова те обичам.

— Това е по-добра дума от „харесвам“, нали?

— Когато се употребява на място.

— Ще си я запазя само за теб, Мери. На всички останали ще им казвам, че ги харесвам.

— И така трябва да бъде, Тим.

Когато слънцето изгря и изпълни стаята с нежността на новия ден, Мери вече спеше. Тим лежеше буден и гледаше през прозореца, като внимаваше да не мърда и да не я събуди. Тя беше толкова малка и нежна, с приятен аромат. Някога той прегръщаше така плюшеното си мече, но Мери беше жива и можеше също да го прегърне, а това беше много по-приятно. Когато му взеха плюшеното мече и му казаха, че вече е голям, за да спи с плюшено мече, той плака седмици наред. С празни ръце прегръщаше бодящите го гърди и страдеше за загубения приятел. Той някак си знаеше, че майка му не иска да му вземе мечето, но когато си дойде веднъж от училище и ѝ каза как Мик и Бил са му се смели, че спи с плюшено мече, тя се насили да го направи и същата вечер мечето замина в кофата за смет. О, тази нощ беше толкова дълга, толкова тъмна и пълна с мистични сенки, които се преплитаха и оформяха в големи остри зъби. Докато мечето беше с него, те не смееха да се приближават повече от срещнатата стена и му отне много време да свикне с тях. Когато майка му му даде по-силна нощна лампа, нещата се пооправиха, но и до днес той се страхуваше от тъмнината. Тя беше смъртоносна, пълна с неприятели.

Забрави, че не трябва да се движи, за да не я събуди, извърна глава към нея, повдигна възглавницата, за да я вижда отгоре. Зашеметен, той се взираше в нея дълго и асимилираше присъствието ѝ. Гърдите ѝ го влудяваха. Не можеше да откъсне погледа си от тях. Само мисълта за тях го изпълваше с възбуда, а това, което той чувстваше, когато те бяха притиснати към него, беше просто неописуемо. Сякаш нейните различия бяха измислени само за него, той просто нямаше усещането, че тя е като всяка друга жена. Тя беше Мери и нейното тяло му принадлежеше напълно така, както му беше принадлежало и плюшеното мече. То беше негово и само негово, прегръщаше го и го закриляше от тъмнината на нощта.

Баща му му беше казал, че досега никой не я е докосвал, и това, което той ще ѝ донесе, за нея е ново и странно. Той разбра своята отговорност много по-добре от който и да е мъж, защото беше притежавал толкова малко и беше уважаван от толкова малко хора. В страстта си беше забравил някои от нещата, които баща му му беше

казал, но си мислеше, като я гледаше, че ще ги помни следващия път. Неговото себеотдаване сякаш не идваше от него, а някъде отвън, една комбинация от благодарност и любов и дълбока сигурност. Тя беше толкова красива, си мислеше той, виждаше бръчките и отпуснатата кожа, но не ги намираше за грозни или непривлекателни. Той я виждаше през очите на една огромна любов и приемаше, че е красива.

Първоначално, когато баща му му каза, че трябва да отиде в къщата в „Артърмън“ и да чака сам Мери да се върне, той не искаше. Но баща му го накара и не му позволяваше да се върне на улица „Сърф“. Той чака цяла седмица, като стрижеше тревата, окопаваше цветята и подрязваше храстите, а вечер се разхождаше из празната къща, докато се умореше достатъчно, за да си легне, като оставяше всички лампи включени, за да прогонват демоните на безформената тъмнина. Когато той помоли да се върне, баща му му отказа категорично, като му каза, че той вече не принадлежи на улица „Сърф“. Мислейки си сега, когато слънцето изгряваше, за това, той реши, че баща му е знаел какво точно ще се случи. Но той винаги е бил прав.

Тази нощ бурята отмина на запад и във въздуха се носеше земното ухание на дъжд. Бурите го плашеха много, когато беше дете, докато баща му не му показва как да се отърве от страха, като излезе навън и види колко е красиво — светкавиците прорязваха масленосиньото небе, а бурята бучеше като огромен невидим бик. Така че той се изкъпа и излезе гол на терасата да наблюдава бурята, притеснен и нервен. В къщата таласъмните щяха да са навсякъде, а тук, отвън, те нямаха никаква власт над него. И постепенно той се разтопи в нощта, премина в едно безсмислено вглъбяване. Чувстваше се така, сякаш виждаше всяко семенце в цветята и сякаш всички птичи песни в света го изпълваха с беззвучна музика.

Отначало усети присъствието ѝ съвсем слабо, до момента, в който ръката ѝ докосна рамото му и го изпълни с болка, която в същото време не беше болка. Нямаше нужда да си обяснява промяната в нея, желанието ѝ да го докосва така, както и той желаше да я докосва. Отпусна се назад към нея, за да усети гърдите ѝ върху себе си, а от ръката ѝ върху корема му сякаш го удари ток и го беше страх да диша, да не би тя да я отмести. Първата им целувка преди толкова много месеци възбуди у него глад, който той не знаеше как да задоволи, а

тази втора целувка му даде странна, триумфална мощ, за каквато баща му беше обяснявал. Той искаше да усети кожата ѝ, а имаше достъп само до част от нея. Дрехите ѝ го възпираха. Това го ядоса, но успя да се контролира и да ги свали от нея бавно, за да не я изплаши.

Стъпките му го отведоха в градината, защото той мразеше къщата в „Артърмън“. Тя не беше по негов вкус и той не знаеше къде да я заведе. Само в градината се чувстваше у дома си и затова отиде там. И за пръв път в градината почувства гърдите ѝ, в градината, където той беше просто част от многото обитаващи я същества, където можеше да се отпусне в сладостта и топлината на тялото ѝ. И така той прекара часове в огромно удоволствие от докосването до нея и знаеше, че тя е изцяло с него през цялото време.

Тъгата дойде, когато тя го заведе в къщата и той разбра, че трябва да я остави. Той се притискаше към нея толкова силно, колкото можеше. Носеше малкото ѝ тяло в ръцете си. Ужасяваше се от мисълта за момента, в който трябва да я остави, и се чудеше колко ще трябва да чака, преди всичко да се повтори. Ужасно беше да я остави в леглото ѝ и да си тръгне. Тогава тя го дръпна обратно и го накара да легне до нея, което той направи с нямо удивление, защото не му беше идвало наум да пита баща си дали ще бъде така, както с него и майка му, и дали всяка нощ ще спят заедно.

Това беше моментът, в който той разбра, че наистина ѝ принадлежи и може да се отпрати към последния, безкраен сън в земята, без да го е страх от тъмнината, защото тя винаги ще бъде до него. Нищо повече не можеше да го уплаши — той беше победил страха, разбирайки, че никога вече няма да бъде сам. Неговият живот винаги е бил самотен, винаги затворен към света, който наблюдаваше от някакъв външен ъгъл, изпитваше желанието да влезе там, но никога не бе допускан. Но това сега нямаше значение. Мери се беше съюзила с него по възможно най-приятния начин. И той я обичаше, обичаше я, обичаше я...

Той се смъкна надолу и постави глава между гърдите ѝ, само за да почувства мекотата им, и пръстите на едната му ръка погалиха твърдото зърно. Тя се събуди с въздишка и го обгърна с ръце. Искаше да я целуне отново, много искаше да я целуне, но вместо това се разсмя.

— Какво е толкова смешно? — попита тя сънливо и се протегна.

— О, Мери, ти си много по-добра от моето плюшено мече! —
промълви щастливо.

Когато Мери се обади на Рон да му каже, че се е прибрала и че Тим се чувства добре, ѝ се стори, че той е уморен.

— Защо не дойдеш да постоиш с нас няколко дена? — попита тя.

— Благодаря, скъпа, но предпочитам да не идвам. Ще се чувствате по-добре, без да се мотая около вас...

— Не е вярно. Тревожим се за теб, липсваш ни и искаме да те видим. Моля те, Рон, ела или ми позволи да дойда да те взема с колата.

— Не, не искам — упорстваше той, решен да стане неговото.

— Тогава може ли ние да дойдем да те видим?

— Когато тръгнеш пак на работа, може да наминете, но дотогава не искам да ви виждам. Ясно ли е?

— Не, не е ясно, но щом така искаш, не виждам какво друго мога да направя. Разбирам, смяташ, че постъпваш правилно, като ни оставяш сами, но грешиш. Тим и аз бихме се радвали много да те видим.

— Когато се върнеш на работа, не преди това. — За известно време настъпи тишина, след което гласът му се чу отново, по-тих и отдалечен. — Как е Тим, скъпа? Добре ли е? Щастлив ли е? Добре ли постъпихме? Чувства ли се по-нормален? Прав ли беше господин Мартинсън?

— Да, Рон, прав беше. Тим е много щастлив. От една страна, изобщо не се е променил, а от друга, промяната е огромна. Той се чувства вече много по-сигурен в себе си и много по-малко изолиран.

— Това е всичко, което исках да чуя. — Гласът му премина в шепот. — Благодаря ти, Мери. Ще се видим.

Тим беше в градината и чистеше бурените. С кръшна походка Мери премина през тревата и се запъти към него, като се усмихваше. Той се обърна към нея, отвърна на усмивката ѝ, след което продължи да си работи. Тя седна на тревата до него и се облегна на рамото му с въздишка.

— Току-що говорих с татко.

— О-о, чудесно. Кога ще дойде?

— Каза, че няма да дойде, докато не тръгнем на работа. Опитах се да го убедя да дойде по-рано, но той не се съгласи. Мисли, че трябва сами да прекараме това време, което е много мило от негова страна.

— Предполагам, но няма нужда, нали? Ние нямаме нищо против гости. Госпожа Паркър винаги се отбива и това не ни притеснява, нали?

— Странно, но е така, Тим. Тя е симпатяга.

— Аз я харесвам. — Той я прегърна през кръста. — Защо си толкова хубава напоследък, Мери?

— Ами, защото имам теб.

— Мисля, че е, защото невинаги се обличаш така, сякаш ще излизаш. Аз те харесвам повече без обувки, без чорапи и с разрошена коса.

— Тим, искаш ли да отидем във вилата за няколко седмици. Тук е хубаво, но във вилата е много по-хубаво.

— О, много ще се зарадвам. Тази къща не ми харесваше много преди, но след като ти се върна от болницата, стана по-хубава. Чувствам се, сякаш тук ми е мястото. Но вилата е най-любимото ми място в целия свят.

— Да, зная. Хайде да тръгнем веднага, Тим. Тук нищо не ни задържа. Исках само да разбера какво смята да прави татко, но за момента той ни остави сами, така че можем да тръгваме.

Изобщо не им хрумна да отидат по-далече от вилата. Грандиозните планове на Мери да заведе Тим на Големия коралов риф и в пустинята се изпариха за близкото бъдеще.

Още същата вечер се преместиха във вилата и добре се позабавляваха, докато решат къде да спят. Накрая преместиха голямото двойно легло на Мери в неговата стая и затвориха вратата, докато не им хрумна да отидат до Госфърд да купят боя и да я пребоядисат. В градината имаше малко неща за правене, а в къщата още по-малко, така че те часове наред се разхождаха из гората. Проучваха я, лежаха до мравуняка, наблюдаваха абсолютно безмълвни любовната игра на птиците. Ако се окажеха много далече от вилата, когато се стъмваше, просто оставаха там. Разпъваха едно одеяло на земята и спяха под звездите. Понякога проспиваха деня и се събуждаха, когато слънцето залязваше. Тогава слизаха на плажа и палеха огън. Разтваряха се в

новооткритата свобода да имат целия свят без никакви задръжки помежду им. Събличаха дрехите си, скрити в тъмнината от хорските очи, около реката и се къпеха в спокойната, черна вода, докато огънят затихваше в жаравата. След това той я караше да легне върху одеялото, постлано на пясъка, неспособен да сподави страстта си, а тя вдигаше ръце и го привличаше до себе си, по-щастлива дори и от мечтите си.

Една нощ Мери се събуди от дълбок сън върху пясъка и за миг се почуди къде се намира. Разбра, едва след като се разсъни, защото бе привикнала да спи в прегръдката на Тим. Той никога не я пускаше. Събуждаше се веднага при всеки опит да се отдели от него. Тим се протягаше, докато я намери, и я дърпаше отново към себе си с въздишка на страх и облекчение. Сякаш мислеше, че е отвлечена в тъмнината, но не искаше да говори за това и тя не настояваше, защото смяташе, че той сам ще ѝ каже, когато реши.

Лятото беше в разгара си и времето бе прекрасно. Дните бяха горещи и сухи, а нощите прохладни от морския бриз. Мери погледна небето и пое дъх с благоговение и учудване. Огромната дъга на Млечния път се бе разстлала на хоризонта и така бе обгърната от светлината на звездите, че се виждаше сияние дори и в тъмната част на небето. Кръстът разгръщаше четирите си светещи лъча, петата звезда блестеше ярко, а погледът на Мери се премести от пълната луна върху Голямата мечка. Северното сияние се простираше навсякъде, реката танцуваше и скачаше като хладен огън, морето се блъскаше в пясъка като в мигновени диаманти.

И за един кратък миг Мери сякаш усети нещо или може би го почувства. То бе непознато и слабо като крясък, идващ някъде от нищото. Каквото и да бе, се сливаше със спокойствието и безкрайността. Тя дълго почака да се повтори и след това реши, че в нощ като тази една душата се освобождава като було над главите на всички живи същества.

Тя винаги разговаряше за Бога с Тим, защото темата беше проста, а той бе достатъчно неук, за да повярва на необяснимото, но Мери не вярваше в Бога. Тя имаше простото и нефилософско убеждение, че човек притежава само един живот. А това не беше ли по-важното нещо, съвсем независимо от съществуването на по-висши същества. Какво значение имаше съществува ли Господ, щом душата е смъртна и животът приключва на ръба на гроба. Когато Мери си

мислеше за Господа, то беше във връзка с Тим и малките деца, с доброто и некорумпираното. Собственият ѝ живот така бе изместил свръхестественото, сякаш съществуваха две вероучения: едно за децата, и едно — за възрастните хора. В същото време получутото, полупочувстваното нещо, което идваше от нощта, я притесняваше, то имаше чуждоземно излъчване и тя си припомни старата легенда, че когато духът на някой току-що починал премине във въздуха, кучетата започват да вият с вдигнати към луната муцуни и да треперят, страдайки. Тя се изправи и обхвана коленете си с ръце.

Тим я усети веднага и се събуди.

— Какво има, Мери?

— Не знам... Имам чувството, че нещо се е случило. Много странно. Ти почувства ли нещо?

— Не, само че се дръпна от мен.

Той искаше да я люби и тя се опита да не мисли за това достатъчно дълго, за да го задоволи, но не можа. Нещо се мяташе в мозъка ѝ, като див звяр, нещо опасно и неизбежно. Нейната отвлеченост не разочарова Тим. Той се отказа да я възбужда и се ограничи да я обгърне с ръце, прегръдка, която тя подозираше, че е „прегръдката на плюшеното мече“, въпреки че той ѝ беше разказал малко за него.

— Тим, имаш ли нещо против да се върнем до града?

— Ако искаш. Не съм против нищо, което ти искаш да направим.

— Тогава нека тръгнем веднага. Искам да видя татко. Имам чувството, че той има нужда от нас.

Тим стана моментално, изтупа пясъка от одеялото и го преметна през ръката си.

Когато бентлиото излезе на улица „Сърф“, беше шест часът сутринта и слънцето отдавна грееше. Къщата беше тиха и изглеждаше странно изоставена, въпреки че Тим беше казал на Мери, че баща му си е вкъщи. Задната врата не беше заключена.

— Тим, остани тук за минутка, докато аз проверя. Не искам да те плаша или разстройвам, но ми се струва, че е по-добре да вляза сама.

— Не, Мери, аз ще дойда с тебе. Няма да се плаша или притеснявам.

Рон лежеше в старото двойно легло, което беше делил с Ес, очите му бяха затворени, а ръцете, скръстени на гърдите, сякаш си беше

спомнил как е видял Ес да лежи за последен път. Мери нямаше нужда да пипа студената му кожа или да търси пулс — тя веднага разбра, че той е мъртъв.

— Той спи ли, Мери? — Тим мина от другата страна на леглото, взря се в баща си и сложи ръка върху гърдите му. Погледна Мери и тъжно каза: — Той е толкова студен.

— Той е мъртъв, Тим.

— О, толкова исках да ни дочака! Исках да му разкажа колко хубаво се живее с теб, да го питам някои неща и да ми помогне да ти избира нов подарък. Не му казах сбогом! Не му казах сбогом и сега не мога да си спомня как изглеждаше, когато очите му бяха отворени и беше щастлив, и се движеше.

— Мисля, че той не можеше повече да чака, скъпи. Много искаше да се отърве. Той беше толкова самотен тук и нямаше какво повече да чака, след като вече знаеше, че ти си щастлив. Не тъгувай, Тим, защото не е тъжно. Сега той може отново да спи с майка ти.

Изведнъж Мери разбра защо гласът му звучеше така отпуснат по телефона. Той бе започнал да умира, когато Тим е напуснал къщата завинаги, и когато Мери се беше върнала от болницата, той вече е бил почти мъртъв. Дали това можеше да бъде наречено самоубийство? Тя не смяташе така. Просто барабанът беше престанал да бие и краката бяха престанали да маршируват.

Както седеше на ръба на леглото, Тим пхна ръце под баща си и го повдигна нежно.

— Но той много ще ми липсва, Мери! Аз обичах татко повече от когото и да е друг на света, с изключение на тебе.

— Зная, скъпи. На мен също ще ми липсва.

„Дали това беше гласът в нощта?“ — се питаше тя. По-странни неща са се случвали на къде по-невярващи хора, без да им разсеят съмненията... Защо да не може отиващият си живот да премине леко през друг обичан човек? Когато се е случило, той е бил сам, но, от друга страна, не е бил сам — той повика и тя се събуди да му отговори. „Понякога всичките километри по средата са нищо — си помисли тя, — понякога те са намалени до тишината между ударите на сърцето.“

Мери се изнерви на погребението на Рон и бе доволна, че убеди Тим да не идва. Дауни и съпругът ѝ поеха уреждането, което бе съвсем естествено, но като представител на Тим тя трябваше да присъства и да спазва ритуала. Присъствието ѝ определено бе нежелано. Дауни и Мик я игнорираха. Какво ли бе станало, когато Рон им е съобщил, че двамата с Тим са се оженили? Мери бе говорила само веднъж с Рон след сватбата и той не спомена дъщеря си.

След като пръстта затрупа ковчегата на Рон, тримата бавно се отдръпнаха от гроба. Мери сложи ръка на рамото на Дауни.

— Скъпа, много ми е мъчно за теб. Знаем, колко го обичаше. Аз също бях много привързана към него.

Сякаш Тим я погледна с очите на сестра си, но изражението в тях — огорчено и разярено — Мери никога не бе виждала в погледа на Тим.

— Не се нуждаем от съболезнованията ти, снахичке! Защо просто не се махнеш и не ме оставиш сама.

— Дауни, не можеш ли да ми простиш, че обичам Тим? Баща ти не ти ли обясни положението?

— О, да, опита се! Много умна жена си, Мери! Не ти отне много време да го омотаеш, както направи и с Тим. Сега щастлива ли си, след като малоумното ти домашно животно се мотае постоянно и съвсем законно около теб.

— Тим не ми е малоумно домашно животно и ти много добре знаеш това. И какво значение има, след като той е щастлив?

— Откъде да знам, че е щастлив? Имам само думата ти, а тя не струва и пукната пара.

— Защо не дойдеш да го видиш и да се увериш сама?

— Не желая да си цапам обувките, като дойда в къщата ви, госпожо Тим Мелвил. Е, предполагам, че сте получили всичко, което искахте. Имате Тим, условностите са уредени, а двамата му родители са мъртви.

Мери пребледня.

— Какво искаш да кажеш, Дауни?

— Вие съсипахте майка ми, госпожо Мелвил, а сега съсипахте и баща ми.

— Това е лъжа.

— Така ли? Що се отнася до мен, сега, след като майка ми и баща ми са мъртви, брат ми също е мъртъв. Не искам никога вече да го виждам. Ако вие двамата желаете да правите обществен спектакъл, като парадирате с болното си въображение пред хората, аз не бих желала да узная никога за това.

Мери обърна гръб и си отиде.

Докато се приближаше от гробището „Батани“ до „Артърмън“, тя се почувства по-добре и успя да поздрави Тим достатъчно спокойно.

— Сега мама и татко заедно ли са? — попита разтревожено той, като стискаше ръце.

— Да, Тим. Видях как го слагат в земята до нея. Не трябва повече да се безпокоиш за тях, те почиват заедно в мир.

Имаше нещо странно в поведението на Тим. Тя седна и внимателно го разгледа. Не се чувстваше неспокойна, а само изненадана.

— Какво има, Тим? Не се ли чувстваш добре?

Той апатично поклати глава.

— Добре съм, Мери. Просто се чувствам странно. Странно е, че мама и татко вече ги няма.

— Зная, зная... Ял ли си нещо?

— Не, не съм много гладен.

Мери се приближи, издърпа го от стола и го погледна загрижено.

— Ела с мен в кухнята, докато приготвя сандвичи. Може би ще огладнееш, когато видиш колко хубави и вкусни са те.

— Съвсем малки, с обелени корички.

— Тънки като носна кърпичка, триъгълни, с отрязани кори, обещавам. Хайде, ела.

На върха на езика ѝ бе да прибави „любими“, „мили“, „скъпи мой“, но не можеше да изрече думите, които напиреха, когато той бе огорчен или отнесен. Щеше ли някога да успее да се държи с него като с любим, да преодолее сковаващия ужас, че се прави на глупак. Защо

успяваше да се отпусне единствено под заслона на вилата или в леглото ѝ.

Обидите на Дауни я тормозеха, а любопитните и многозначителни погледи, докато се движеха по улица „Уалтън“, все още успяваха да я разстроят.

Куражът на Мери не бе необичаен. Тя не притежаваше никакво наследство. Целият ѝ живот, до срещата с Тим бе устремен към постигане на материално благополучие, към търсене на одобрението от тези, които бяха започнали от много по-високо ниво. Не ѝ беше лесно и сега, когато трябваше със закона да оправдава брака си с Тим. Колкото и страстно да желаше да се самозабрави, да го обсипва с целувки и нежности при всеки подходящ момент, неспособността му да я защити по мъжки не ѝ позволяваше да го прави при наличието и на най-малката възможност някой да го обезпокои.

Страхът от подигравки я накара да помоли Тим да не споменава за брака им на тези, които не знаеха — това бе проява на слабост от нейна страна, за която Мери ужасно съжаляваше.

Както обикновено, Тим искаше да ѝ помогне при приготвянето на сандвичите. Извади хляба и маслото. Разнесе се звънтене на порцелан, докато търсеше чиниите.

— Ще ми потърсиш ли месарския нож, Тим. Единствено той е достатъчно остър, за да отреже коричките.

— Той къде е?

— В горното шкафче — отвърна тя, докато размазваше масло по филийките.

— О-о-о! Мери!

Тя се обърна веднага, защото нещо във вика му я накара да се вцепени от ужас.

— Боже господи!

За част от секундата сякаш цялата кухня се изпълни с кръв. Тим стоеше неподвижен до шкафчето и гледаше с ужас лявото си рамо. Река от кръв се стичаше от бицепсите до пръстите му. Извираше като фонтан от раната на лакътя му, разпръскваше се по цялата стая, спираше и после отново рукваше. До левия му крак се бе образувала локва кръв. Лявата страна на тялото му блестеше, обляна от кръвта, която се стичаше на пода.

На една макара близо до печката бе навит канап, а до него висяха малки ножици. Когато се обърна, Мери веднага изтича и разви връв, дълга няколко метра и бързо я нагъна, за да я направи по-дебела.

— Не се безпокой, скъпи, не се безпокой! Тук съм, идвам. — Тя се задъха и грабна една вилица.

Но той не я чу, отвори уста с тихо стенание и започна да тича като ослепяло животно. Блъсна се в хладилника, удари стената и отскочи. Ранената му ръка се клатеше около него, а той се опитваше да се отърве от нея, сякаш вече не беше част от тялото му. Виковете им се сляха. Тя се хвърли към него, но го изпусна, отдръпна се и се опита отново. Докато се въртеше полудял из стаята, той забеляза вратата и се насочи към нея. Дръпна ръката си и изпищя пронизително. Босите му крака се подхлъзнаха от локвата кръв и той се просна на пода. Преди да се изправи, Мери се хвърли върху него и го задържа на пода, неспособна да го успокои, докато се опитваше да спре кръвта, преди да е станало късно. Полуседнала, полулегнала на гърдите му, тя хвана ръката му, нави канапа около лакътя, завърза го здраво и мушна вилицата под канапа, за да го опъне, докато той почти изчезна в кожата му.

— Тим, не мърдай! Моля те, моля те, не мърдай! Аз съм тук и няма да позволя нищо лошо да ти се случи, само трябва да лежиш спокойно. Чуваш ли ме?

Той се унесе от загубата на кръв и паниката. Лежеше под нея и плачеше. Тя наведе глава, допря бузата си до неговата и всичко, което ѝ дойде наум, бяха хилядите пъти, в които се бе възпирала да го нарича с любимите думи и се бе заставяла да седи спокойно срещу него, когато бе искала да го прегръща и целува до задушаване.

Някой почука на задната врата и се чу гласът на Старото момиче. Мери вдигна глава и извика.

— Чух ужасните викове чак в моята къща — измърмори госпожа Паркър, когато бутна вратата. Видя изпръсканата с кръв кухня и изпъшка: — Боже господи!

— Извикай линейка! — каза Мери. Страхуваше се да стане и Тим да изпадне отново в паника.

Нито една от думите на госпожа Паркър не я накараха да стане. Когато след по-малко от пет минути се появиха хората от Бърза помощ,

тя все още лежеше на пода върху Тим, с лице, прилепено до неговото. Двама мъже от линейката трябваше да я вдигнат.

Емили Паркър дойде с нея в болницата и се опитваше да я успокои, докато пътуваха заедно с един от лекарите и Тим в задната част на линейката.

— Скъпа, не се тревожи, той ще се оправи. Изглеждаше, че е загубил много кръв, но съм чувала да казват, че дори и малки количества разляна кръв приличат на съдържанието на десет галона.

Районната болница се намираще наблизко. Пристигнаха толкова бързо, че когато откараха Тим в приемната, Мери не бе успяла да възвърне говора си. След като падна, той изглеждаше изпаднал в унес и не усещаше нито присъствието ѝ, нито околните. Не отвори очи, сякаш се страхуваше, че ще види ужасното нещо, което някога бе неговата ръка.

Госпожа Паркър помогна на Мери да седне в елегантната чакалня. Тя не преставаше да бърбори:

— Не е ли хубава? — Опитваше се да разсее Мери. — Спомням си, когато това бяха само няколко стаи, разположени между рентгена и медицинския отдел. Сега са обновили напълно мястото. Направили са го красиво. Цветята и мебелировката те карат да не се чувстваш в болница. Виждала съм далеч по-грозни фойета на хотели. Седни спокойно там, докато дойде докторът, а аз ще потърся старата ми приятелка сестра Кели да ти донесе малко бисквити и чай.

След като госпожа Паркър тръгна, се появи лекарката от регистратурата. Мери успя да стане, навлажни устни в опит да проговори, но не пророни дума.

— Госпожа Мелвил? Видях шофьора на линейката и той ми съобщи името ви.

— Т-Ти-Тим! — успя да каже Мери. Трепереше много силно и се наложи отново да се отпусне върху стола си.

— Тим ще се оправи, госпожо Мелвил, повярвайте. Току-що го изпратихме в операционната, за да му зашият ръката. Няма причина да се безпокоите за него, давам ви думата си. Сложихме го на интравенозни системи. Сигурно ще му прелеем няколко банки кръв, веднага щом получим кръв от неговата кръвна група. Той е добре, само че е замаян от загубата на кръв. Раната не е трудна за зашиване. Аз самата го прегледах. Хубаво порязване. Как се случи?

— Сигурно е изпуснал ножа, не знам. В този момент не го наблюдавах, просто го чух да ме вика. — Тя погледна тъжно. — Той в съзнание ли е? Моля ви, накарайте го да разбере, че съм тук. Не съм си отишла и не съм го изоставила. Много се разстройва, когато реши, че съм го изоставила.

— В момента е под упойка, госпожо Мелвил, но когато дойде в съзнание, ще го уверя, че сте тук. Не се тревожете за него, той е голям човек.

— Там е работата, че не е. Имам предвид, че не е възрастен мъж. Тим е умствено недоразвит и аз съм единственият му близък човек на този свят. Много е важно да знае, че съм тук. Просто му кажете, че Мери е отвън.

— Мери ли?

— Той винаги ме нарича Мери — обясни като малко дете тя. — Нарича ме единствено Мери.

Младата лекарка, преди да си тръгне, каза:

— Ще изпратя някой от по-младите служители да вземе данни за архива на болницата. Той ще бъде кратък, госпожо Мелвил. Случаят е лек и няма много формалности, освен ако той няма и други заболявания, с изключение на умственото си състояние.

— Не, има цветущо здраве.

Госпожа Паркър се появи със сестра Кели и поднос с чай.

— Изпийте го, докато е топъл, госпожо Мелвил — каза сестра Кели. — След това ще отидем в банята в дъното на коридора, ще се съблечете и ще се изкъпете. Госпожа Паркър изяви желание да отиде да ви донесе чисти дрехи, а дотогава можете да облечете един от болничните халати. Тим ще се оправи, а вие ще се почувствате много по-добре, след като се потопите в топлата вана. Ще изпратя сестра да ви покаже пътя.

Мери се огледа и едва сега осъзна, че както и Тим, цялата е покрита с кръвта му.

— Първо си изпий чая, докато д-р Фишер попълни формалностите.

След два часа Мери отново се намираше в чакалнята заедно с госпожа Паркър. Беше облечена в чисти дрехи и бе дошла на себе си. Доктор Минстър, хирургът за спешните случаи, дойде да я успокои.

— Може да си тръгвате, скъпа, той е добре. Издържа операцията безпроблемно и сега спи като бебе. Ще го оставим за известно време в интензивното, след което ще го преместим в отделенията. Ще го наблюдаваме два дни и ще го изпишем.

— Трябва да получи възможно най-доброто — самостоятелна стая и всичко, от което се нуждае.

— Тогава ще го прехвърлим в частното отделение — обясни доктор Минстър. — Не се безпокойте за него, госпожо Мелвил. Той е много красив мъж, изключително красив.

— Може ли да го видя, преди да си отида — помоли Мери.

— Както пожелаете, но не стойте дълго време. Той е под въздействие на упойката и предпочитам да не се опитвате да го събудите.

Бяха настанили Тим в широко легло-количка зад една завеса в единия ъгъл на стаята, изпълнена с различни устройства за повикване, звънци и др. Имаше още седем други пациенти, които бяха достатъчно болни, за да паникьосат Мери. Една млада сестра седеше до Тим и отвиваше апарата за измерване на кръвното налягане от ръката му. Очите ѝ гледаха лицето на пациента, а не това, което правеше. Мери се спря и погледна нескритото ѝ възхищение. След това сестрата вдигна поглед и видя как Мери ѝ се усмихва.

— Здравейте, госпожо Мелвил. Не се безпокойте за него, той само спи. Кръвното му налягане е отлично и е излязъл от шока.

Восъчната бледост бе изчезнала от лицето му. То беше спокойно и гладко, леко поруменяло. Мери се присегна и отмести сплъстената коса от челото му.

— Току-що щях да го отведа в частния сектор, госпожо Мелвил. Искате ли да дойдете с мен и да се убедите, че е настанен добре, преди да си отидете вкъщи.

Казаха ѝ да не го посещава до следващия следобед, защото ще продължи да спи, и Мери знаеше, че в най-добрия случай присъствието ѝ щеше да бъде единствено да го наблюдава. Не го намери в стаята, когато пристигна. Бе отишъл на изследвания. Тя седна и търпеливо зачака, като отказваше всички предложения за чай и сандвичи, с учтива и напрегната усмивка.

— Той разбира ли къде се намира и какво му се е случило? — попита тя главната сестра. — Изпадна ли в паника, когато се събуди и аз не бях тук.

— Не, държа се съвсем добре, госпожо Мелвил. Бързо се приспособи и изглеждаше щастлив. Всъщност той е толкова лъчезарен и усмихнат млад мъж, че стана любимец на отделението.

Когато Тим я видя да седи на стола и да го чака, трябваше да бъде възпряно желанието му да стане от количката и да я прегърне.

— О, Мери, толкова се радвам, че си тук. Мислех, че дълго време няма да те видя.

— Добре ли си, Тим? — попита тя и бързо целуна челото му, защото двете сестри ги наблюдаваха.

— Много съм добре, Мери. Докторът ми оправи рамото. Заши раната и вече няма кръв.

— Боли ли те?

— Немного. Не както когато тухлите паднаха върху крака ми и го счупиха.

На следващата сутрин се обадиха от болницата и съобщиха на Мери, че може да прибере Тим вкъщи. Със сандвич в ръка тя изхвърча към колата с един малък сак с чисти дрехи за Тим, като се отби единствено при госпожа Паркър, за да ѝ съобщи добрите новини. Сестрата я посрещна на вратата на отделението, взе сака и я въведе в чакалнята.

Точно бе започнала да губи търпение, когато се появи доктор Минстър и приемащият регистратор.

— Добро утро, госпожо Мелвил. Сестрата ми каза, че сте пристигнали. Тим скоро ще е готов, така че не се притеснявайте. Не пускат никого от това място, без да се е изкъпал и облякъл в чисти дрехи и бог знае още какво.

— Тим добре ли е? — попита Мери притеснено.

— Напълно. Ще му остане белег, който да му напомня да бъде по-внимателен с ножовете за в бъдеще, но всички нерви са здрави, така че няма да загуби силата или чувствителността на ръката си. След седмица го доведете в кабинета ми, за да видя как заздравява раната. Тогаво може да извадя конците или да ги оставя още няколко дена, зависи от състоянието на раната.

— Значи наистина е добре.

Доктор Минстър тръсна глава и се засмя.

— Ах, тези майки. Всички са еднакви, изпълнени с безпокойство и притеснение. Сега трябва да ми обещаете, че няма да се суетите около него, защото ако ви забележи, че се притеснявате, може да реши да започне да щади ръката си повече от необходимото. Разбирам, че ви е син и майчиното ви чувство е много изострено заради неговата зависимост, но трябва да възпирате желанието си безпричинно да го наглеждате.

Мери почувства, че кръвта изчезва от лицето ѝ, но стисна устни и вдигна гордо глава.

— Грешно сте ме разбрали, доктор Минстър. Странно, че не съм се досетила, но предполагам, че всички не сте разбрали. Тим не ми е син. Той ми е съпруг.

Доктор Минстър и лекарят се спогледаха ужасени. Каквото и да кажеха, щеше да прозвучи нелепо, затова накрая замълчаха, отидоха до вратата и се измъкнаха навън. Какво би могъл да каже някой след подобен гаф? Колко отвратително и потискащо! Горката жена, колко ужасно за нея!

Мери седеше, с премрежени от сълзи очи, като се опитваше с цялата си останала сила да се пребори с желанието да се разплаче. Каквото и да чувстваше, нито Тим, нито хубавите млади сестри трябваше да видят зачервените ѝ очи. Нищо чудно, че те така открито показваха възхищението си от Тим. Едни неща се казват на майките, а съвсем различни на съпругите. Сега, когато се замисли, разбра, че наистина са се отнасяли с нея като с майка, а не като със съпруга.

Е, вината беше единствено нейна. Ако бе запазила обикновеното си спокойствие, ако си бе събрала ума през всичките часове на чакане и безпокойство, никога нямаше да ѝ убегне, че се отнасят с нея като с майка на Тим. Възможно бе и да са я попитали и тя да им е отговорила положително. Спомняше си един млад интернист, който я попита дали тя е юридическият настойник, но не се сецаше какво му е отговорила. И защо да не си помислят, че му е майка. Когато изглеждаше най-добре, изглеждаше точно на годините си, но след шока и безпокойството от инцидента с Тим, сигурно е изглеждала около шейсет. Защо не бе използвала собствено обръщение, което да им покаже? Каква ирония на съдбата. Вероятно всичките ѝ думи и действия са затвърдили грешката им, а нищо не я е разсеяло. Госпожа

Паркър бе направила същото, а горкият Тим, който винаги се опитваше да достави удоволствие на всеки, бе научил добре урока си, когато тя го бе помолила да не съобщава на никого за брака им. Сигурно са си помислили, че е решил да се обръща към нея като Мери. А и никой не я запита дали е женен, или ерген. След като разбраха, че е умствено недоразвит, бяха решили, че е ерген. Умствено недоразвитите хора не се женеха. Те оставаха в домовете с родителите си, докато осиротееят, след което отиваха в някой дом, за да умрат.

Тим я чакаше в стаята си. Беше облечен и нетърпеливо очакваше да тръгнат. Мери си придаде израз на външно спокойствие, хвана ръката му, усмихна се мило и каза:

— Хайде, Тим, да си отиваме вкъщи.

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.